ISSN 2412-1932

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Ministerstwo nauki i szkolnictwa wyższego Rzeczypospolitej Polskiej

UNIWERSYTET WARMIŃSKO
MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske

SVEUČILIŠTE SJEVER
IN VARAŽDIN

МАТЕРІАЛИ

міжнародної
науково-методичної конференції

«УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ»

.

конференція - XXI

Одеська державна академія
будівництва та архітектури

21-22 КВІТНЯ 2016р.

ЧАСТИНА 1

ОДЕСА – 2016

ББК 74.58(4Укр) я 431
М 341
УДК 338 (063)

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на XXI Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 21-22 квітня 2016р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ВНЗ та організацій України, Польші, Хорватії, Болгарії, Китаю, Молдови, Придністров'я з питань:

- модернізації структури та змісту освіти;
- завданнь вищої освіти у сфері гуманітарного розвитку суспільства;
- розвитку наукової та інноваційної діяльності в освіті;
- методичного забезпечення та організації навчального процессу;
- удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки.

Редакційна колегія:
А.В. Ковров, к.т.н., професор – *голова*
Ю.С. Крутій, к.ф-м.н, професор - *заступник голови*
О.В. Новський, к.т.н., пр.-професор
І.А. Педько, к.ек.н., доцент
О.Ю. Гілодо, к.т.н., доцент
Д.О. Голубова, к.т.н., доцент

Відповідальні секретарі:
М.О. Лесняк
К.С. Яричук

Рекомендовано до друку
Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 7 від 24 березня 2016р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

Відповідальний за випуск: к.ф-м.н., професор ***Ю.С. Крутій***

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2016

МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ОСВІТИ

PROBLEMS OF STUDENTS MOBILITY BETWEEN THE ODESSA STATE ACADEMY OF CIVIL ENGINEERING AND ARCHITECTURE AND THE UNIVERSITY OF NORTH IN FRAMEWORK OF THE ERASMUS PROGRAM

Aniskin Aleksej *(University North, Croatia)*, **Popov Oleg** *(Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Ukraine)*

Within the **ERASMUS+ Project 2015-2-HR01-KA107-021514** referring to cooperation with higher education institution in the partner country, **University North, HR VARAZDI02** (further in the text: University North or UNIN) announces the Call for applications for awarding financial supports to individual incoming and outgoing teaching and non-teaching staff mobility, which objective is teaching or training at a selected partner higher education institution, **Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Ukraine , ODESSA 934700731** (further in the text: Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture or HEI). All incoming and outgoing activities supported within this call are coordinated and administered by the University North.

Teaching activity supports teaching staff to teach at a selected partner HEI in a specific academic discipline.

Training activity supports professional development of HEI teaching and non-teaching staff in the form of scientific work or training events abroad (excluding conferences).

The overall objective of individual mobility to be realized within this project call is intensification of international cooperation, development of institutional capacities for international mobility, internationalization of curriculum, strengthening of social dimension in international exchanges, strengthening of international partner network, and development of professional scientific and teaching skills with sustainable impact on long-term cooperation activities.

Financial supports are awarded to teaching and non-teaching staff members of the University North and to teaching and non-teaching staff members of the Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Ukraine (Odessa 934700731).

Individual staff mobility are to be realized according to the Mobility Flow Plan. Within this call, applicants can submit one application for one mobility activity.

Teaching and non-teaching staff members have to be employed by the sending HEI throughout the whole process of application and realization of mobility.

Within this project call, staff can spend a teaching or training period abroad in duration of minimum 7 days (excluding travel) to maximum 15 days (excluding travel) with financial support. Longer stays are possible only without financial support. The grant for staff will provide funding for maximum two additional days of travel (one before and one after the mobility).

SYSTEM KSZTAŁCENIA I MONITORINGU WIEDZ W POLSCE

Dzhuguryan L., Dhzuguryan T. *(Uniwersytet Szczeciński, Akademia Morska, Szczecin, Polska*)

Rynek oświatowych usług w Polsce ukazuje wysokie wymogi do wyższych szkół, ponieważ przyszli abiturienci stale próbują postąpić według tych instytucji, które, ich zdaniem, są optymalnym załącznikiem czasu i środków do nauczania.

Unia Europejska sprzyja kooperacji między studentami i wyższymi szkołami jak środki poprawy jakości edukacji, a program wymiany studentami jest przewyższającym elementem takiej współpracy. Uznanie edukacji i dyplomów jest podstawą stworzenia otwartej europejskiej strefy edukacji i szkolenia, gdzie studenci i wykładowcy mogą przemieszczać się bez przeszkód. Europejski system gwarantuje przejrzystość, stwarza mosty między ćwiczebnymi zakładami i rozszerza możliwości wyboru dla studentów. System sprzyja uznaniu zdobyczy studentów wyższymi szkołami przez użycie ogólnie przyjętego systemu oceniania jakości kształcenia, a także zabezpiecza środkami dla interpretacji narodowych systemów wyższej edukacji. Ocena wiedzy na narodową skalę nauczania z uwzględnieniem Europejskiego systemu oceny wiedzy jest doprowadzona w tabeli.

Tabela. Oceny wiedzy studentów na narodową skalę i Unii Europejskiej

Ocena jakościowa	Ocena ilościowa	Skrót	Współczynnik przyswojenia wiedz	Poziom osiągnięć
Niezaliczony	0-1.5	niekla-syfiko-wany	0–0,19	poznawanie
niezaliczony (z możliwością poprawy ponownie)	2.0-2.5		0,20–0,49	
zadowalająco	3.0	dst	0,50–0,59	reprodukcja
dostatecznie dobry	3.5	dst+	0,60–0,69	reprodukcja z elementami umiejętności
dobry	4.0	db	0,70–0,79	umiejętność
więcej niż dobry	4.5	db+	0,80–0,89	umiejętność z elementami twórczości
bardzo dobry	5	bdb	0,90-1,0	twórczość

Oświatowe standardy i nowe informacyjne technologie - współczesna podstawa podwyższenia jakości kształcenia studentów w wyższych szkołach Polski. Rozwój standardów w obwodzie zabezpieczenia, jakości oświatowych usług jest związany z doskonaleniem procedur oceny wiedzy studenta na wszystkich etapach szkolenia. Ważnym pomagierem w trakcie szkolenia studentów są adaptacyjne systemy kształcenia i monitoringu wiedzy **(**ASKMW), które nie tylko sprzyjają lepszemu przyswojeniu wiedz materiału dyscypliny, ale i pozwalają obiektywnie oceniać potoczne i ostateczne poziomy ich szkolenia.

Obecnie dużą uwagę przykłada się się stworzeniu ASKMW. Adaptacypcyjne nauczanie charakteryzuje się następującymi właściwościami: 1) kolejność zadań generuje się umoralniającym programem z uwzględnieniem historii nauczania każdego studenta. 2) Ćwiczebny program automatycznie zmienia się, jeśli rejestracja odpowiedzi niektórej liczby studentów, którzy ukończyli kurs nauczania, ujawnia usterki wykorzystywanej metody nauczania. Treść adapcyjnej kontroli polega na doborze najbardziej optymalnych zadań i obiektywnej ocenie poziomu wiedzy i umiejętności studenta.

Proces studiowania materiału dyscypliny studentom obejmuje audytorium zajmowane (wykłady, praktyczne i (czy) laboratoryjne prace, a także konsultacje), interaktywną (samodzielną) pracę i zabezpiecza się koniecznymi ćwiczebnymi materiałami, w tej liczbie, z użyciem współczesnych komputerowych technologii. W odróżnieniu od audytorium zajmowania przy interaktywnej pracy u studenta nie zawsze jest możliwość operatywnego odwrotnego związku z wykładowcą. W wyniku tego obniża się efektywność nauczania przez nieobecność we właściwym czasie kierowników działań na proces interaktywnego nauczania. Rozwiązaniem tego problemu może być związane z zastosowaniem ASKMW przy interaktywnym nauczaniu studenta. ASKMW włącza wzajemnie powiązane bloki studiowania teoretycznego i praktycznego materiału z kontrolą poziomu wiedzy przedmiotu i pozwala przy interaktywnym nauczaniu wykorzystać dostateczną ilość zadań dla dokładnej i niezawodnej oceny wiedz odpowiednio do wymogów państwowego kwalifikacyjnego egzaminu.

Ważnym aspektem aplikacji automatyzowanego monitoringu wiedzy staje się stymulacja studentów do interaktywnej, samodzielnej pracy i samokształcenia. Z zastosowaniem komputera monitoring wiedzy studentów może być ogólny, a nabywa oznak indywidualnego podejścia liczącej nie tylko wiedzy, lecz indywidualne tempo nauczania studenta. Poza tym, automatyzowany monitoring podwyższa obiektywizm oceny wiedzy, pozwala oceniać, jakość przygotowania na podstawie liczebnych parametrów efektywności przyswojenia tego czy innego rozdziału materiału dyscypliny.

DISTANCE EDUCATION AS AN ELEMENT OF CONTEMPORARY EDUCATIONAL POLICY IN UKRAINE

Khalilova – Chuvayeva J.A. *(Donetsk National University of Economic and Trade named after M. Tugan-Baranowski, m., Krivoy Rog, Ukraine)*

The degree of economic and technological achievements, welfare of the society in any country is always proportional to the average level of knowledges, skills and qualifications of its active population. In conditions of rapid development of modern life and the need to acquire skills for use in various spheres of life, the ability to obtain such knowledge in a distance, flexibility and openness of education is one of the main issues for the people and the education system as a whole. One of such modern form of education is distance education. The introduction of it is increasingly distributed in different countries, including Ukraine. According to the analytical review of the UNESCO Institute "only small part of people with needs of education would be satisfied with the traditional system of education". Thus, the main demand of consumers to the educational process of modern education is remoteness, flexibility, personalization, openness.

This can be achieved only by using such means educational process, which started on a comprehensive use of information and communication technologies. They include the system of distance education.

Distance training is based on new technologies, uses the considerable experience already gained in the field of distance learning. As this is not enough, it is supplemented by new information and communication technologies, including e-mail, video conference, lecture - presentation and others. Among the educational technologies used in this case are, first of all those which are connected with the indirect communication using electronic telecommunications and those educational tools that take into account the limitations of direct communication with the teacher.

Pedagogical technologies of distance education consist of learning technologies, technologies of independent work, technology of control of knowledges.

Educational process in distance education includes all the traditional forms of the educational process: lectures, seminars, laboratory practice, research and independent work, the system of control.

The main feature of the control system of distance education to expand opportunities, tools and features of self-testing using computer systems to implement various forms of tests, especially the use of testing as part of a network.

Considerable attention in testing students' knowledge is given to the preparation and using of tests. In modern computer adaptive testing system, the most frequently

used four main types of tests: a closed shape (with a choice of one or more correct answers), open form, establishing of compliance and sequences.

The choice of the type of tests depends on what one checks: knowledge, skills or competence. Thus, to assess the knowledge and skills closed or open form of tests are used, establishing of compliance and sequences. To assess the level of competences acquired both traditional tests (20% of total tests), and tests of new generation - competence - oriented (80%).

Tests more effective when they are interrelated, are in sequence and is made as it is necessary.

Particular attention should be paid to tests design. In designing of tests there are different forms of presentation, as well as graphics and multimedia components. The purpose of them is not only rational presentation of content problem, but the use of tests that require graphical form of the answer.

Distance education - technology that is based on the principles of open learning. It allows extensive use of computer training programs for various purposes and modern telecommunications to deliver educational material and communicate directly in the place of finding students. Benefits include free distance education training schedule, self determination tempo of training, independent of location; learning on the job, even during exam period, and others.

Distance education involves active interaction with the teacher - coordinator of the course, cooperation in the different kinds of cognitive and creative activity. Monitoring is systematic and based on operational feedback and automatic control by means of testing.

The most advanced and comfortable version of the distance education is Moodle system. It has all the important specifications for quick acquisition of knowledge online. It gives, as well as other means, possibillity to have a personal and free schedule, monitor student progress, high mobility for students and teachers, ensured social equality in gaining knowledge.

Thus, modern society requires massive qualitative professional education, which is able to provide the increased demands of the consumer and the manufacturer of material and spiritual wealth. Perform the social order of society through increased allocations to education, increasing the number of schools and other traditional methods can not even rich countries. The emergence of distance education is not random, it's a natural stage of development and adapting of education to modern conditions.

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА – ФОРМА НАВЧАННЯ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА

Ажаман І.А. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Трансформаційні процеси в державі суттєво впливають на діяльність вищих навчальних закладів, вимагаючи від останніх вживання дієвих кроків щодо створення привабливих умов для надання високоякісних освітніх послуг. Сучасне студентство висуває вимоги щодо застосування індивідуального підходу до навчання, невілювання просторових і часових обмежень у отриманні знань тощо. За такої ситуації особливого значення набуває дистанційна освіта.

Дистанційна освіта є індивідуалізованим процесом набуття знань, вмінь та навичок пізнавальної діяльності людини, який відбувається за взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі інформаційних технологій [1].

Основними перевагами дистанційної освіти є:

- самостійний вибір студентом часу і темпу навчання - студент має можливість обрати час і тривалість навчання, темп освоєння матеріалу відповідно до його особистих уподобань та інших обмежуючих факторів;
- необмежена територія навчання – сучасна мережа Internet дозволяє ознайомлюватися з навчальними матеріалами в будь-якому коточку України та світу, що забезпечує високу географічну доступність освіти та, одночасно, розширює коло потенційних слухачів навчальних курсів;
- можливість поєднання з іншими видами діяльності - навчання, здійснення трудової діяльності та ін.;
- доступність та комплексність методичного забезпечення навчального процесу – наявність електронних методичних вказівок, конспектів лекцій, а також відео курсів дозволяє прослуховувати матеріал без обмеження у доступі, тим самим потенційно сприяє підвищенню рівня його опрацювання;
- комфортність та індивідуальний підхід до навчання – дозволяє врахувати запити студентів, не залежно від їх вікових, культурних, інших особливостей.

Дистанційна освіта в сучасних умовах є привабливою формою навчання, здатною задовольнити індивідуальні потреби студентів, підвищити рівень доступності освіти та сприяти висхідному розвитку ВНЗ України.

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерство освіти і науки України від 25.04.2013р. № 466, Електронний ресурс: Режим доступу - http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13.

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ У ВВНЗ

Азаров І.С., Дроздов М.О., Шлапак В.О. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Одним з фундаментальних завдань Концепції реформування і розвитку Збройних Сил України до 2017 року є вдосконалення системи підготовки Збройних Сил та модернізація системи військової освіти і науки з досягненням рівня передових світових стандартів. Виконання цього завдання, зокрема, передбачає постійний порівнювальний моніторинг систем вищої військової освіти України та передових армій світу. В подальшому наслідки такого моніторингу аналізуються в науково-дослідних роботах за різноманітними напрямками і здобуті науково-обґрунтовані висновки, рекомендації та інші результати НДР та ДКР покладаються до основи практичних впроваджень, зокрема що відносно оптимізації системи вищої військової освіти України.

В умовах сьогоднішньої економічної та зовнішньополітичної кризи і навіть агресивних дій з боку сусідніх країн вирішити поставлену задачу традиційними засобами (збільшенням капітальних вкладень, розширенням штатної структури ВВНЗ, збільшенням терміну навчання майбутніх офіцерських кадрів) практично неможливо. Причому, невиконання її може мати критичні негативні наслідки для найближчого майбутнього Збройних Сил України і ще більшого зросту загроз обороноздатності України.

Між тим, як показує вітчизняний і світовий досвід розвитку ієрархічно складних систем, досягти успіху в суттєвому підвищенні ефективності їх дії можливо не за рахунок збільшення фінансових, матеріальних та людських ресурсів, а у наслідок екстенсивних процесів – ефективного, раціонального та оптимального використання ресурсів наявних. Не є тут виключенням і система вищої військової освіти України, в дії якої сьогодні все більше проглядається тенденція у вирішенні складних проблем шляхом впровадження різноманітних інновацій (англ. *innovation* – нове впровадження, що забезпечує суттєвий зріст ефективності процесів або продукції, затребуваний суспільством. Є кінцевим результатом інтелектуальної діяльності людини, його фантазії, творчого процесу, відкриттів, винаходів і раціоналізації).

Назвемо основні з них, що реально діють:

- широке використання сучасних комунікаційно-інформаційних технологій, як в аудиторному навчанні та тренуваннях курсантів

(слухачів, студентів), так і в організації та реалізації їх самостійної пізнавальної роботі;

- оперативна модернізація змісту навчання військових фахівців відповідно національним рамкам кваліфікацій з урахуванням досвіду бойових дій сучасних військових операціях;
- першочергове призначення на посади складу НПП офіцерів, які мають відповідний освітньо-професійний рівень, достатньо педагогічну підготовку та отримали досвід бойових дій;
- віддання переваги абітурієнтам з числа військовослужбовців, які кращим чином проявили себе в ході реальних сучасних бойових дій;
- різкий зріст рівня психолого-педагогічного забезпечення в процесі підготовки військових фахівців у ВВНЗ до діяльності за призначенням;
- розв'язування існуючих проблем освітньо-професійної підготовки військових фахівців на основі науково-дослідного підходу.

Даний перелік далеко не вичерпує всього евристичного, інноваційного, що вже сьогодні діє на користь підвищення ефективності діяльності системи вищої військової освіти України та приведення її у відповідність передовим світовим стандартам.

Нема сумніву, що, як і будь-яка наука, інноваційна діяльність не має границь в своєму розвитку. Але сама по собі вона не з'явиться і не впровадиться у практику життя. Як правило, вона має бути поцілена на вдосконалення всіх ланок системи військової освіти, приведення змісту і рівня навчальних програм підготовки військових фахівців до новітніх компетентних вимог, використання сучасних педагогічних технологій у процесі їх військово-професійної підготовки.

Особливу роль в цьому складному процесі відіграє система науково-дослідних лабораторій, які нещодавно створені у ВВНЗ у складі факультетів і мають за мету максимально наблизити освітній процес ВВНЗ до переднього краю військових наук і служити центрами виникнення інновацій в ньому. За короткий час визначилася доцільність такого підходу – курсанти значно активніше залучилися до наукових досліджень у відповідності з особистісними прагненнями і можливостями.

Остаточним критерієм цінності конкретної освітньої інновації для вищого військового навчального закладу є її вплив на рівень підготовленості військових фахівців до діяльності у військах за призначенням, а також формування їх здатності до постійного самостійного професійного росту на протязі всього терміну служби. Визначенню достовірних характеристик такого впливу слугує постійно діючий моніторинг освітньої діяльності ВВНЗ.

ВОЗМОЖНОСТИ РЕФОРМЫ ОБРАЗОВАНИЯ КАК ШАНС ОПТИМИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Бельская Н.К. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Реформа высшего образования предоставляет возможность корректировки образовательного процесса ВУЗами с целью повышения его эффективности. Подобный подход свойствен ведущим мировым образовательным системам и предполагает повышение ответственности ВУЗа за качество конечного результата. Преимущества его в предоставлении образовательным учреждениям возможности оперативной реакции на общественные запросы и вызовы; способствовании конкретному ВУЗу в создании «своего лица», что способствует созданию конкурентной среды в сфере образовательных услуг.

Существующий процесс подготовки архитекторов сложился в последней трети XX века. Социокультурная и технологическая «революции» начала века вносили в него коррективы, отвечающие вновь сформированным потребностям. Назрела необходимость анализа и структурирования сложившегося образовательного процесса. Оправдавшей себя представляется сложившаяся система поэтапного образовательного процесса с выделением курса общей подготовки. С ней согласовывается предложенная реформой система получения специальности (бакалавриат) и специализации (магистратура) предоставляет возможность последовательного непрерывного образования. В этой связи актуализируется необходимость пересмотра учебных планов с целью увеличения эффективности учебного процесса, поскольку существующие сформированы, в значительной степени, по «накопительному» сценарию.

Так, например, подготовка бакалавров по специальности «архитектура» (второй этап) рассредоточена по трём специальным кафедрам уже с учётом последующей специализации. По мнению автора, при сохранении специальных курсов, возможно, в качестве реферативных, приоритетна должна быть общая архитектурная подготовка, в процессе которой студенты получают также качественные базовые знания в области градостроительства, дизайна, что даёт возможность осознанно выбрать направление дальнейшей специализации. Представляется необходимым переформатирование учебных планов по общей подготовке («введение в профессию») и смежным дисциплинам таким образом, чтобы подготовка студентов более соответствовала задачам следующего этапа образования. При этом, при составлении заданий должны учитываться как уровень подготовки, так и требования к трудозатратам.

ПРО ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Беленченко Л.Ф., Громова Т.Г. *(Харківський індустріально-педагогічний технікум, м.Харків, Україна)*

В умовах реформування освіти важливе місце займає якість підготовки спеціалістів, у досягненні якої велику роль відіграє якісна передача інформації студентам, самостійна робота, прогресивні форми контролю знань, а також тісний зв'язок теорії і практики в процесі навчання.

Специфіка нашого навчального закладу полягає в підготовці, з одного боку, молодших спеціалістів за технічними спеціальностями («Будівництво та експлуатація будівель і споруд», «Монтаж і обслуговування внутрішніх санітарно-технічних систем та вентиляції» тощо), а з іншого, майстрів виробничого навчання, показником творчої роботи яких є вміння визначати підходи і засоби вирішення проблем шляхом глибокого аналізу ситуацій, творчої уяви, створення власної педагогічної системи.

Аналіз змісту вузівської освіти свідчить, що існують суперечності між практичною підготовкою педагога і його конкретною професійною діяльністю. До недоліків підготовки педагогів слід віднести панування у вищій школі так званого знаннєвого (гностичного) підходу, в рамках якого основним освітнім завданням вважається формування у студентів науково-предметних знань.

Такий підхід неодноразово піддавався критиці. Зверталася увага, що в процесі навчання студенти мають справу не зі змістом професійної діяльності, а з науковими дисциплінами. Навчальна діяльність у традиційній освіті є «нейтральною» по відношенню до предмета професійної діяльності. Нерідко ми маємо знавців у конкретній сфері знання, але не суб’єктів цілісної педагогічної діяльності. Студент може мати здібності до засвоєння основ наук, успішно складає заліки, екзамени, нарешті державні екзамени, але нездатний як професіонал. З’являючись у ПТНЗ випускник на довгий час провалюється до «ями адаптації».

Часто причиною цього є модель вербального навчання, яка ґрунтується на трансляції, запам’ятовуванні і відтворення текстів.

З цих позицій нами пропонується принципово інший підхід до контролю знань в цілому і професійних зокрема. Вибір методів і форм перевірки знань – це один з найважливіших елементів управління якістю підготовки фахівців для системи професійно-технічної освіти.

Кожен студент заздалегідь повинен знати зміст, форми та методи контролю знань, методи оцінювання знань та вмінь. Це підвищує відповідальність та сумлінність студентів у навчальному процесі.

Результативність навчання, його ефективність перевіряються за кінцевим результатом. Традиційна найуживаніша форма підсумкового контролю – державний екзамен. У більшості навчальних закладів – це бінарний активний процес спілкування членів Державної екзаменаційної комісії зі студентом, що,без сумніву, сприяє розвиткові та поглибленню мислення студентів, репродукції знань, однак не дає повного уявлення про професійну здатність студента. Адже майстер виробничого навчання, передусім, педагог, основний організатор виробничого навчання учнів, вихователь, який повинен мати високу психолого-педагогічну підготовку, володіти педагогічною майстерністю. Наскільки сформовані ці якості, студент-випускник повинен продемонструвати під час державного екзаменуз дисципліни «Організація і методикапрофесійного навчання», але традиційна форма державного екзамену не дозволяє у повній мірі визначити рівень умінь студента на основі отриманих теоретичних знань.

У Харківському індустріально-педагогічному технікумі впроваджена нова прогресивна форма державного екзамену у вигляді проведення фрагменту відкритого уроку професійного навчання, який проводить студент-випускник згідно з темою, що містить екзаменаційне завдання, яке було видане перед виходом на педагогічну практику. Структура завдань є уніфікованою, зміст залежить від профілю підготовки.

Перше завдання передбачає складання плану-конспекту уроку виробничого навчання в період педагогічної практики. Педагогічна практика повинна задавати умови, при яких студент може сам порівнювати, оцінювати результат пізнавальної роботи, виховувати звичку до самоаналізу, планування, вміння раціонально розподіляти час у навчальному процесі.

Не можна якісно організувати практику, не маючи об’єктивної інформації про рівень підготовки кожного студента. Комплексна контрольна робота, що передує педагогічній практиці, об’єктивно висвітлює це питання і допомагає правильно зорієнтуватися на подальшу співпрацю викладача і студента. У разі необхідності на засіданні комісії психолого-педагогічних дисциплін після обговорення результатів комплексних контрольних робіт вносяться корективи в індивідуальні плани студентів та програму педагогічної практики.

Складання проекту уроку виробничого навчання повинно відповідати усім дидактичним вимогам. Тема, номер уроку у відповідності до програми вказується в завданні. Воно виконується в реальних умовах професійно-технічного навчального закладу з урахуванням психолого-педагогічної

характеристики групи, за якою закріплений студент у ролі майстра виробничого навчання.

Друге завдання націлене на уміння підбирати, створювати і використовувати наочність, яка відіграє істотну роль у реалізації дидактичної мети.

Основна мета третього завдання – перевірка вмінь майстра виробничого навчання застосувати модульну технологію професійної підготовки робітників, розробляти навчальні елементи на виконання трудової операції за вказаною у завданні темою.

Четверте завдання передбачає перевірку практичних умінь студента-випускника у проведенні уроку професійного навчання з урахуванням його типу, який залежить від провідної дидактичної мети, цілей і завдань.

У період проходження педагогічної практики студент втілює дидактичний проект у життя: він проводить відкритий урок виробничого навчання, який є своєрідною «репетицією» перед державним екзаменам, на якому він буде демонструвати елемент цього уроку перед групою та членами Державної екзаменаційної комісії.

Місцем проведення можуть бути, залежно від поставленої мети, навчальний кабінет, лабораторія комп'ютерних технологій, полігон, виробнича майстерня тощо.

На екзамені студенту відводиться 30 хвилин, за які він реалізовує свій дидактичний проект у формі проведення фрагменту уроку, використовуючи наочність, новітні технічні засоби навчання, а саме інтерактивний комплекс ePrezenter, який дозволяє проектувати будь-яке зображення, наприклад, інтерактивну модель, анімацію, відео фрагмент тощо.

Слід зазначити, що студенти зацікавлено ставляться до виконання такого завдання, і більшість демонструє вміння використовувати сучасні комп'ютерні технології у навчально виховному процесі, що і стає своєрідною візитною карткою студента-випускника перед виходом на нелегку педагогічну ниву.

Така форма проведення державного екзамену спонукає студентів до творчої пошукової роботи під час проходження педагогічної практики, за підсумками якої вони готують промови, повідомлення, доповіді-звіти, оформляють фотоальбоми, стенди, створюють відеоматеріали, виготовляють макети і моделі, які потім використовуються у навчальному процесі.

Циклова комісія психолого-педагогічних дисциплін стала справжнім осередком педагогічної творчості, навчальною лабораторією для розвитку здібностей викладачів і студентів, що сприяє активізації вивчення всіх дисциплін і формуванню творчої особистості майстра виробничого навчання, педагога професійної школи майбутнього.

ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Богдан О. В., Тарасевич Д. В. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

На сегодняшний день существует много проблем современного образования. Одна из них заключается в том, что иногда возникает социальное противоречие между старым консервативным способом обучения и складывающимся социальным порядком. Ну, и, конечно же, такое противоречие требует своего разрешения. Кроме того, оказывает свое негативное влияние на совершенствование системы образования и недостаток средств. И дело даже не столько в их количестве, как в том, что большая часть идет на оплату труда и коммунальных платежей, а на внедрение новых технологий, обновление материально-технической базы распределение происходит по остаточному принципу. Привлечение бизнеса на взаимовыгодных условиях к финансированию новейших разработок, переоборудованию лабораторий, к практической составляющей образования и ко многим другим аспектам помогло бы в решении данной проблемы. Но, актуальным остается вопрос о качестве образования. К сожалению, многие студенты хотят лишь получить диплом, и в дальнейшем не планируют связывать свою жизнь с той специальностью, которую выбрали, поэтому и не ориентированы на получение максимально качественного образования. Возможно, стоило бы еще в школе проводить комплексную профориентационную диагностику, знакомить будущих абитуриентов с профессиями и не только путем рассказа о них, а непосредственно «погружаясь» в нее на месте будущей работы. Выпускники же в свою очередь, часто сталкиваются с проблемой трудоустройства, так либо знания и навыки, которые они получили, устарели, либо переизбыток специалистов в конкретных сферах, либо отсутствие опыта, а чаще всего сразу несколько этих составляющих. И все мы сегодня понимаем, что возникла необходимость реформирования высшего образования. Однако, это не означает, что нужно взять и отбросить прежние достижения отечественного образования или действовать бессистемно, урезая фундаментальные дисциплины и внедряя за счет них новые, не анализируя современных потребностей будущей профессии. Ведь сама проблема заключается не только в адаптации отечественной системы в духе Болонской декларации, но и в том, что бы сохранить лучшие традиции отечественного образования.

ЗАКОНОДАВЧО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЩОДО БОРОТЬБИ З ПЛАГІАТОМ В НАУКОВО-ОСВІТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Бубнов І.В. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Проблема плагіату в освітній та науково-дослідницькій діяльності в останні роки набула особливої гостроти і стала предметом серйозних дискусій щодо розроблення ефективних механізмів боротьби з цим явищем. Серед системних, комплексних заходів, спрямованих на запобігання та подолання академічної недоброчесності в освітньому середовищі, має стати, в тому числі, й розроблення відповідної нормативно-правової бази.

Тривалий час чи не єдиним правовим актом, що мав забезпечувати захист інтелектуальної власності в Україні. був Закон «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 року, дія якого поширюється й на наукові праці. Згідно зі статтею 50 цього закону, порушенням авторського права є плагіат – «оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, що не є автором цього твору».

Практична відсутність у минулі роки в нормативних документах Міністерства освіти і науки України системних підходів у визначенні й оцінці плагіату у науково-навчальному процесі та чітко виписаних правових наслідків його виявлення, гальмували процес вироблення ефективних механізмів боротьби з цим явищем.

Із введенням в дію Закону України «Про вищу освіту» №,1556-VII від 01.07.2014 р. боротьба з плагіатом була визначена як одне з найважливіших завдань вищих навчальних закладів в аспекті забезпечення якості освітньої діяльності. І хоча законодавець у зазначеному правовому акті дещо невизначено оперує терміном плагіат, виокремлюючи його вид – академічний плагіат, але не наводячи при цьому його тлумачення, принциповим положенням цього закону стало введення санкцій до порушників норм академічної етики. Галузеве законодавство – з прийняттям законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» – зобов'язує кожного науковця поважати право на інтелектуальну власність, визначає поняття «плагіат», а також передбачає покарання у випадку виявлення академічного плагіату в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) у вигляді відмови в присудженні відповідного наукового ступеня.

Закон України «Про вищу освіту» досить ретельно виписує організаційні аспекти щодо формування системи запобігання плагіату в науковому середовищі. Зокрема, нормами цього закону передбачено створення

спеціального органу – Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, у складі якого, задля розгляду питань академічного плагіату, діятиме Комітет з питань етики. Окрім того, Апеляційний комітет, що також діятиме у складі Національного агентства, має розглядати звернення, заяви і скарги щодо діяльності та рішень спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій.

І хоча нормами вказаних законів є суттєвим кроком у справі законодавчого забезпечення механізму недопущення плагіату в науково-освітній сфері, всі вони визначають лише основоположні принципи та підходи до розуміння й формування системи запобігання та виявлення плагіату. Задля їх ефективного впровадження бракує відповідної бази підзаконних актів, які б деталізували всю процедуру аналізу наукової роботи на предмет виявлення плагіату, визначали принципи застосування необхідних комп'ютерних програм, сприяли формуванню порівняльної бази наукових робіт, забезпечували удосконалення правових процедур щодо скасування рішення про присудження відповідного наукового ступеня тощо.

Серед нормотворчих ініціатив щодо формування відповідного законодавчого поля став наказ міністра науки і освіти України від 14 липня 2015 р. «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів», згідно з яким дисертації не пізніше як за 10 календарних днів до дати захисту, мають бути розміщені на офіційному веб-сайті ВНЗ/наукової установи, спецрада якої прийматиме захист. Це ж стосується і відгуків офіційних опонентів та автореферату дисертації, які мають бути відкриті в Інтернеті протягом трьох місяців від дати видачі диплома доктора філософії або доктора наук. Ці вимоги мають забезпечити максимальну прозорість наукового процесу, зокрема його завершального етапу, і залучити якомога широке коло науковців задля виявлення плагіату в дисертаційних дослідженнях. Однак, на нашу думку, ці норми можуть дати максимальний ефект лише за умов обов’язкової дії так званого морального закону «scientific integrity» («наукова сумлінність»), за яким для забезпечення максимальної ефективності науки в провідних країнах миру вчені зобов'язані не лише забезпечувати доброчесність власних наукових досліджень, але й не залишатися осторонь від відомих їм фактів наукової несумлінності, проявлених іншими.

Реалізація принципів наукової сумлінності у вітчизняних умовах вимагає вирішення на багато складнішої проблеми – зміни ціннісних орієнтирів та усталених практик в системі вищої освіти. Це потребує вибудовування нових відносини всередині самої системи, що мають ґрунтуватися на принципах доброчесності, взаємної довіри, поваги і відповідальності і які, вочевидь, не можуть здійснитися одномоментно.

Задля сприяння у вирішенні цих задач Закон України «Про вищу освіту» (ст.16,32) зобов'язує вищі навчальні заклади розробити власний кодекс або положення, що регламентують боротьбу із плагіатом та створити відповідний орган контролю за дотриманням моральних та правових норм професійної етики. Таким органом може стати, наприклад, Комісія з академічної етики відповідного вишу. Тобто за логікою законодавця – покарання за плагіат не має бути функцією міністерства, ця робота має бути перенесена на рівень самих наукових установ і студентства, як це відбувається в розвинених країнах.

Ще одним важливим нормативно-організаційним заходом з боку галузевого міністерства у справі підвищення ефективності боротьби з плагіатом має стати створення національного репозитарія академічних текстів, задля формування єдиної бази наукових робіт із можливістю їх автоматизованої перевірки на плагіат. Разом з тим, вже сьогодні здійснюються заходи щодо спрощення процедури доступу до бази дисертаційних досліджень, що знаходяться в архівах Українського інституту науково-технічної і економічної інформації і складають майже 130 тис. текстів робіт, більша частина яких в електронному вигляді. Доступ до цієї інформаційної бази залежить лише від певного грошового внеску університетів чи наукових інститутів на користь УкрІНТЕІ.

Про послідовність підходів законодавця у справі боротьби з плагіатом у науково-освітній сфері свідчить і проектний варіант майбутнього «Закону про освіту», який знаходиться на розгляді профільної комісії Верховної Ради України. В ньому вперше вводяться норми статті, які стосуються безпосередньо академічної доброчесності. Зокрема, за порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнуті до таких видів відповідальності як: «відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєння вченого звання; позбавлення присудженого наукового ступеня чи вченого звання; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади». І хоча цей закон матиме рамковий характер, але в ньому вперше поняття «академічної доброчесності» пропонується запровадити в нормативно-правове поле для того, щоб говорити про його законодавче визначення і розуміння того, що воно собою являє.

Таким чином, у національному законодавчо-правовому полі завдання боротьби з плагіатом у науково-освітній сфері є достатньо чітко визначеним, однак механізм його реалізації наразі ще залишається недосконалим, а відтак недостатньо й ефективним. Головною ж причиною цього вбачається невиправдано толерантне ставлення академічного співтовариства до плагіату, як до форми крадіжки інтелектуальної власності.

ВЗАЄМОУЗГОДЖЕНИЙ РОЗВИТОК СИСТЕМИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Варфоломеєва О.А., Булишева Д.В., Белінський П.В. *(Одеський державний аграрний університет, м.Одеса, Україна)*

В умовах сучасного розвитку суспільства освіта стала однією з найбільших сфер людської діяльності. Помітно підвищилася її соціально-економічна значущість: від направлення і ефективності освіти сьогодні багато в чому залежать перспективи розвитку громадян. Освіта в світі, особливо вища, розглядається як головний, провідний фактор соціального і економічного прогресу. Причина такої уваги полягає в розумінні того, що найважливішою цінністю і основним капіталом сучасного суспільства є людина, здатна до пошуку і освоєння нових знань і прийняття нестандартних рішень.

Варто зауважити, що практично всі розвинені країни проводили реформи національних систем освіти, використовуючи значні фінансові ресурси в рамках державної політики, бо держави стали усвідомлювати, що рівень вищої освіти в країні визначає її майбутній розвиток. У напрямку цієї політики вирішувалися питання, пов'язані з ростом контингенту студентів і числа вузів, якістю знань, новими функціями вищої школи, кількісним зростанням інформації і поширенням нових інформаційних технологій і т.д.

В Україні перші кроки по реформуванню системи освіти вже закладені. Але ситуація з якісним та кількісним складом ВНЗ залишається критичною. Станом на 2014 рік за даними офіційної статистики, кількість ВНЗ по країні скоротилась на 15,5% в порівнянні з 2004 роком [1].

Динаміка кількості осіб, які навчалися у навчальних закладах свідчить про зниження відповідного показника з 2008 року (рисунок 1). З 2005 року відповідний показник скоротився на ¼.

Нагальною проблемою системи освіти нашої країни є відсутність єдності у викладанні дисциплін та в деяких аспектах їх нераціональний розподіл: відокремлене викладання економічних, технічних, екологічних та соціальних дисциплін не дають змогу слухачам опанувати в повному обсязі свою спеціальність.

Структурованість та глобальність мислення, здатність до аналізу різних інформаційних потоків одночасно, готовність до нестандартного вирішення проблем - це найважливіші характеристики спеціаліста, якого повинні випускати ВНЗ України. Випускники технічних вузів нашої держави володіють глибиною знань, але в практичній діяльності не виявляють гнучкості, маневреності, варіативності рішень.

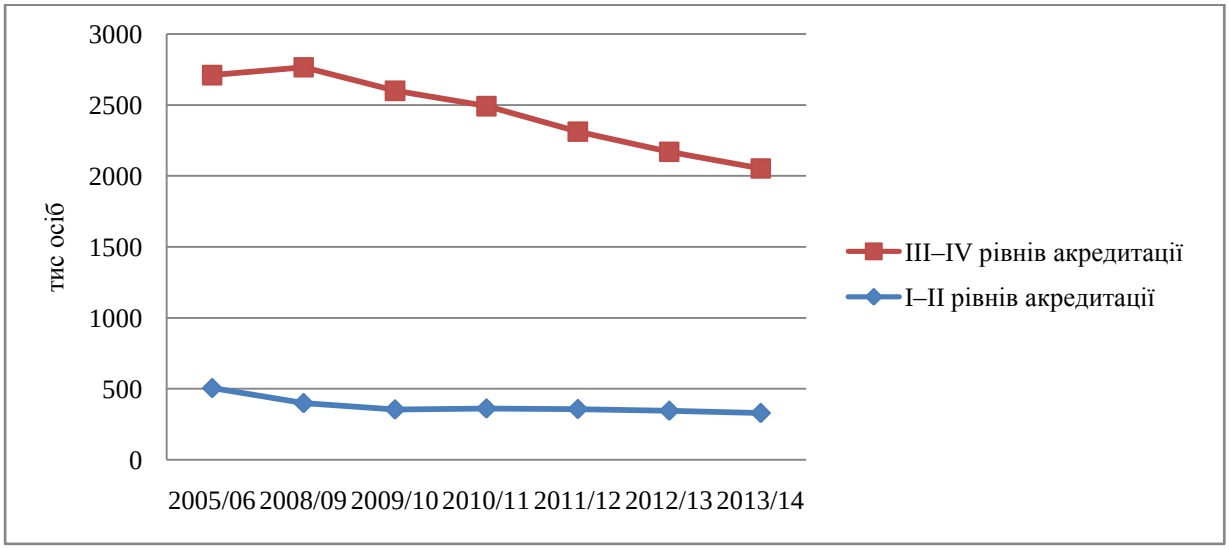

Рис. 1. Кількість осіб, які навчалися у навчальних закладах, 2005-2014рр.*

*складено авторами на підставі [1]

Але в сучасних умовах адаптації до ринкових відносин і жорсткої конкуренції в сфері освітніх послуг перед ВНЗ стоїть важлива задача випуску різносторонньо розвинених фахівців, якість підготовки яких задовольняло б споживачів на ринку праці. Для формування інженерного мислення майбутнього затребуваного фахівця необхідні навички комбінування різних образів та моделей на основі якогось вихідного поняття. Саме тому в нових умовах розвитку міжнародної освіти питання про посилення інтеграції дисциплін у всіх спеціальностях набуває особливої актуальності.

В галузі землевпорядкування, наприклад існує безліч взаємопов'язаних дисциплін, викладання яких повинно бути інтегрованим та взаємоузгодженим: топографія, геодезія та математична обробка геодезичних вимірів; картографія, цифрові плани та карти, ГІС та інформатика; кадастри природних ресурсів; планування територій та містобудівний кадастр тощо. Окремі ВНЗ в межах своїх компетенцій намагаються максимально наблизити викладання відповідних дисциплін до взаємопов'язаного, структурно логічного та послідовного рівня. Але найефективнішим шляхом вирішення даної проблеми є закріплення відповідних вимог на законодавчому рівні з розробкою алгоритму поетапної інтеграції.

Отже, на даному етапі розвитку української освіти нагальним питанням державного рівня є забезпечення інтегрованого міждисциплінарного підходу до викладання дисциплін різного спрямування.

Література:

1. Україна у цифрах 2013: Статистичний збірник / Державна служба статистики України [За редакцією О.Г.Осауленка]Київ, 2014. – 239с.

ИНТЕНСИФИКАЦИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В КОЛЛЕДЖЕ НА ОСНОВЕ МОДУЛЬНЫХ СИСТЕМ ОБУЧЕНИЯ

Васалатий Н.В., Тимофеева Е.С., Дакка В.С., Пенкова И.Н. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Модульные системы Болонского процесса имеют свои преимущества и недостатки и при разумной их реализации более рациональны и современны. Обладают высокой степенью эффективности, возможностью дистанционного обучения, индивидуализации обучения

Модульные системы обучения по общеобразовательным, специализированным и культурно-социальным, техническим дисциплинам включают набор самостоятельных, логически связанных информационных блоков, усвоение которых осуществляется в соответствии с целями обучения в техническом вузе. Модуль представляет собой законченный, автономный курс, включающий в себя обучение как отдельным, так и комплексным объектам учебной деятельности в зависимости от целей и задач, которые необходимо реализовать в процессе прохождения материала. При самостоятельности прохождения модульного курса, улучшается самоорганизация, самоконтроль и самооценка обучаемого. Переход на двухуровневую систему образования полностью изменило порядок организации учебного процесса. Модули первого уровня подобраны таким образом, чтобы систематизировать и углубить те языковые, физико-математические, общеобразовательные и специальные знания, которые были получены в СШ и колледже, чтобы довести государственный общеобразовательный стандарт до уровня, который позволит перейти к изучению наук для профессиональных целей. Модули второго и третьего уровней вводятся постепенно, по степени возрастания трудностей и по мере изучения студентами профилирующих дисциплин. Благодаря модульному характеру преподавания изменения, в профессиональных образовательных программах, не влекут за собой радикальных изменений в структуре обучения, но меняется лишь содержание модуля, текстовое и др. наполнение, а методика работы остается прежней ввиду универсального характера и гибкости модуля.

Условием функционирования модуля является обеспеченность его учебной и рабочей программой и дидактическим материалом, состоящим из следующих основных компонентов: набора соответствующих аутентичных текстов/учебного пособия; словаря-минимума; дидактических материалов для работы с ТСО, компьютерными БД и ресурсов Интернет; мультимедийных разработок для самостоятельной работы студентов. Модульная система обучения доказала ряд преимуществ и «состыковывает» все уровни обучения.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ IT В ПРЕПОДАВАНИИ ТЕХНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

Вельмиськин Д.И., Препелица Г.П. (*Одесский государственный экологический университет, г. Одесса, Украина*), **Хрущ А.В., Хрущ В.И.** (*Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Педагогика в ВШ нуждается в совершенствовании методов информационных технологий (ИТ) обучения, т.к. компьютер – это обязательный атрибут деятельности современного человека, тем более обучаемого.

На примере ведущих одесских ВУЗов наиболее успешно ИТ зарекомендовали себя при проведении следующих видов занятий:

1) компьютерное тестирование и игровое проектирование;
2) имитационное цифровое моделирование АСУТП;
3) диагностика и самодиагностика технических систем и их мат моделей;
4) ситуационный и системный анализ потенциально опасных объектов.
5) интерактивная лекция

Компьютерное тестирование, как часть проектирования, является неотъемлемым элементом диагностики и самодиагностики знаний на лабораторных и практических занятиях, перед деловой игрой, при выполнении комплексных контрольных работ и изучением новой проблемной темы.

Эти же средства эффективны и для дистанционного обучения, но в этом случае они нуждаются в мощной информационной поддержке. По нашему мнению, она должна представлять собой хорошо структурированную информационную базу, способную перекрыть все возможные причины неверных действий (ответов) обучаемого. Это требует накопления опыта эксплуатации тренажёров и тестовых программ, ибо в ряде случаев ошибочные ответы могут быть следствием неверного понимания вопросов или моделируемой ситуации. В режиме обучения студент должен получать не только ответы "Правильно" – "Ошибка", но и информацию, из которой должен следовать верный ответ. Фактически, здесь большой пласт едва начатой работы. Главным достоинством её должно стать накопление опыта наиболее удачных (и может быть не одного, а нескольких) объяснений, подходов к рассматриваемыми проблемам, которые до сей поры нередко уходили вместе с уходящими преподавателями. Естественно это требует не только информационного наполнения, но и модификаций программного обеспечения, чтобы последнее способно было правильно реагировать на действия студента. Признавая большую ценность информационных технологий в обучении и необходимости их совершенствования, в частности, в указанных выше направлениях, мы настаиваем на сохранении главной роли преподавателя.

ВОЗМОЖНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА (как основной идеологической базы перспективного развития строительно-технологического института)

Выровой В.Н., Суханов В.Г. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Ощущение тупика в системе высшего образования в нашей стране начинает перерастать в реальную угрозу бесперспективности осмысления процессов ее деградации и поиска вариантов выхода из создавшегося положения. Этот психологический надлом в умах специалистов не должен стать доминирующим, если попробовать с оптимистическим настроем проанализировать сложившуюся ситуацию в рамках концептуально используемого синергетического подхода.

Начавшийся с декларируемого лозунга о «сближении и гармонизации систем высшего образования стран Европы с целью создания единого европейского пространства высшего образования» Болонский процесс привел национальную систему высшего образования, имеющую хорошие советские корни, к неизбежному хаосу, внутри которого только-только начали формироваться дисситипативные структуры, как результат развития собственных внутренних неустойчивостей в системе.

XXI век характеризуется тем, что образование и знание, а не накопление материальных запасов, являются существенным преимуществом в соревновании развитых стан. Это основано на объективном процессе перехода индустриального общества к обществу информационному. В эпоху индустриализации для обеспечения экономического роста необходима всесторонняя подготовка технически образованных инженеров. Переход к информационному обществу основан на знании, которое формируется на междисциплинарных подходах. Это предполагает создание образовательных рынков. Поэтому, профессорско-преподавательский состав любых университетов, академии и т.п., включая наш строительно-технологический институт (СТИ), являясь производителем и генератором знаний и умений, становится центральной фигурой, обеспечивающей требуемое усвоение взаимосвязанных дисциплин студентами – потребителями знаний. В силу того, что знания эмерджентны по своей сути, то научные исследования должны быть приоритетными в учебном процессе, особенно при подготовке магистров.

Эмерджентные свойства не могут быть пересказаны или выведены из знания отдельных разделов дисциплин. Возникает необходимость формировать знание о знаниях. Это позволяет обнаруживать тенденции развития и распознавать благоприятные возможности возникновения ожидаемого события. По мнению

франко-американского математика польского происхождения Бенуа Мандельброта необходимо в исследовательской деятельности использовать «эффект Ноя» - уметь распознавать предзнаменования и готовиться к событию.

При этом основное внимание уделяется междисциплинарному подходу, который предполагает определенную гибкость при формировании учебных планов и программ, что, в свою очередь, позволяет готовить специалиста требуемого уровня «здесь и сейчас». Для этого организовываются семинары и конференции, результаты исследований публикуются в статьях и монографиях, к которым имеют открытый доступ студенты всех курсов. В СТИ все выпускающие кафедры проводят научно-технические конференции с приглашением ведущих специалистов, в работе которых принимают участие, в том числе, студенты. Издаются монографии и методические указания. По формальным признакам создается оптимистический прогноз предсказуемого прекрасного будущего.

СТИ является по сути одной из подсистем академии, как системы. Определенная автономность каждой из подсистем неотделима в своей зависимости от окружения. В свою очередь система (и, следовательно, все ее составляющие), являясь открытой, находится в условиях непредсказуемого, размытого внешнего воздействия. В таких условиях пути в будущее, обеспечивающее прогрессивное развитие подготовки знающих и умеющих специалистов, не могут быть запрограммированы заранее. Неопределенное «сейчас» не позволяет выработать стратегию конструирования «желаемого будущего». Актуализируются локальные программы, обеспечивающие выживание в постоянно изменяющихся условиях.

Одной из самых важных проблем следует считать немотивированное пребывание студентов в ВУЗе. Большинство студентов не ориентированы на потребление знаний для повышения своей конкурентоспособности на рынке труда. Не обсуждая проблемы национальной экономики, следует принять как неизбежное положение о ненужности сегодня профессионалов в народном хозяйстве. Это переориентирует прекрасную образовательную долгосрочную перспективу на локализованные программы самосохранения. Стоит вопрос о способности адаптироваться каждому преподавателю и сотруднику, каждой кафедре, институтам, факультетам и всей академии при условии сохранения основной целевой функции – подготовки специалистов.

Глобализация и взаимодействие образовательных программ, свободный доступ к информации, дают возможность надеяться, что период непредсказуемого будущего начнет сокращаться. И локальные программы самосохранения будут трансформироваться в программы становления новых образовательных парадигм.

ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ 100 БАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ОЦЕНИВАНИЯ ЗНАНИЙ

Гилодо О.Ю. *(Одесская государственная академія строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

До последнего времени все использовали четырёхбальную систему. Она отлично работала и за многие годы доказала свою универсальность и эффективность. Можно ли её сохранить? Конечно, да. Но в этом случае о международном признании наших дипломов можно не говорить. Страны, участвующие в болонском процессе, договорились о едином критерии для сопоставления уровня знаний выпускников – 100 бальной системе оценивания.

Мы уже не первый год в экзаменационных ведомостях выставляем оценки по 100 бальной системе. Делается это обычно формально: - проставив удовлетворительно, хорошо или отлично, затем выбираем соответствующее, по нашему мнению, число из предложенного интервала. Например, все отличники получают 90 баллов. Однако форма и содержание диплома международного образца, который пока выдаётся в единичных случаях, но скоро станет всеобщим, выдвигает новые требования к системе оценивания знаний. Главное отличие такого диплома в том, что все экзамены, зачёты и курсовые оцениваются по 100 бальной шкале и в результате указывается средний балл диплома. Именно этот балл и служит основным критерием уровня подготовки выпускника и от него зависит его трудоустройство. Для использования такой системы необходим чёткий и понятный механизм проставления оценок. Понятный, как преподавателю, так и студенту. И тут мы сталкиваемся с главным недостатком 100 бальной системы. Оказывается, что в ходе привычного устного экзамена по билетам невозможно оценить ответ студента с шагом 1балл. То есть никак нельзя объяснить ни себе, ни тем более студенту, чем отличается оценка, например, 93 балла от 94 баллов. На самом деле нельзя оценить ответ не только с шагом 1 балл, но и с шагом даже 10 баллов. Общение студента и преподавателя во время экзамена, как важный элемент обучения при такой системе теряется. В результате мы получим «немых» студентов, в том числе отличников, которые не умеющих формулировать свои мысли и отстаивать своё мнение. Ситуация такова, что наши студенты во время обучения в течение семестра выполняют массу заданий, но практически не разговаривают с преподавателем. В зарубежных вузах студенты тоже пишут курсовые работы, рефераты, выполняют практические задания и лабораторные, участвуют в семинарах и т. д. Отличие в том, что при этом они весь семестр

говорят. Если студент не участвует в обсуждении темы занятия, не подготовил выступление или презентацию, он не аттестуется. И когда во время сессии ему необходимо ответить письменно, это воспринимается абсолютно нормально. Более того, в этом и заключается основное преимущество 100 бальной системы – её объективность. При этом невозможна уравниловка, когда, например, все отличники получили по 95 баллов, а троечники по 62. Ещё одно преимущество – это возможность построения рейтинга студентов, где будет первый, то есть лучший по успеваемости и будет худший с самым низким баллом.

Для реализации преимуществ 100 бальной системы необходимо проводить экзамен в виде письменного теста. Тест многими до сих пор воспринимается, как ряд вопросов с ответами, причём правильный ответ можно легко угадать. На самом деле тестирование – это серьёзная наука, а «угадайка», о которой многие говорят, ничего общего с настоящим тестированием не имеет. Тест это и решение задач и примеров и кроссворды и графики и чертежи и, конечно, вопросы. Все экзаменующиеся находятся в одной аудитории, в одно и то же время, списывание минимизировано, а формальное зазубривание материала бессмысленно. При этом надо указать, что одной из главных проблем становится качество тестов. Хорошо подготовленный преподавателем тест будет способствовать и повышению качества подготовки студентов. Занимаясь тестированием не первый год, я пришёл к определённым выводам. Тесты требуют постоянного совершенствования. Нельзя составить комплект вопросов и заданий и работать с ним без изменений. Корректировка необходима и в связи с новыми нормами и новими требованиями к обучению. Очень важно следить за реакцией студентов. Вопросы неудачно сформулированные или имеющие двойное толкование надо оперативно справлять или исключать, поскольку от этого зависит мотивація студентов к обучению. Правильно составленный тест даёт возможность не только поставить объективную оценку, но и оценить как студент подготовился к той или другой теме, какую часть курса изучил формально, не вникання в суть технических проблем, какой раздел ученого материала оказался наиболее сложным. Для молодых людей также очень важно чувство социальной справедливости – все в равных условиях. Для этого преподаватель обязан обеспечить конфеденциальность вопросов и заданий, исключить возможност копирования, фотографирования и пр. Поскольку тест должен охватывать весь курс или значительную его часть, то исключён вариант выбора лёгкого экзаменационного билета – необходимо знать весь материал. Также исключаются, как психологическое давление на преподавателя со стороны студентов, так и субъективная оценка преподавателем личности студента. Оцениваются только знания.

КОМПЕТЕНТНІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Данкеєва О.Є., Верховод Д.Е. (*Луганський національний аграрний університет, м. Харків, Україна)*

Ключовим поняттям відновлення й модернізації освітнього процесу виступає поняття професійної компетентності майбутніх фахівців. Термін “професійна компетентність” належить до міждисциплінарних, оскільки є предметом вивчення соціологів, психологів, педагогів. Вивчення літератури дозволило стверджувати, що професійна компетентність є поняттям інтегративним, збірним, що характеризує особистість фахівця як суб’єкта, який реалізується в практичній професійній діяльності.

Зміна принципів завжди вимагала зміни підходів, що визначаються певними ідеями, концептуальними положеннями й будуються на провідних для нього категоріях. Так, наприклад, для системного підходу такою визначальною категорією є “система”, для проблемного підходу – “проблема”. Відповідно для досліджуваного нами компетентнісного підходу в якості таких категорій виступають поняття “компетенція”, “компетентність” у різному їх співвідношенні одне з одним.

Професійна компетентність випускника будівельного факультету – це інтегрована якість особистості, виражена через сукупність знань, умінь, навичок, а також професійно значущих здатностей, що дозволяють фахівцю виявляти готовність до професійної діяльності в галузях землевпорядкування, будівництва й на високому рівні виконувати свої професійні обов’язки.

Діяльність землевпорядника та будівельника потребує аналітичного складу розуму, точності, уважності, чіткості, відповідальності, уміння спілкуватися із людьми тощо. Ці фахівці повинні мати широкий кругозір, розбиратися не тільки в тонкощах свого фаху, а й володіти знаннями з економіки та права.

На нашу думку, узагальнену змістову характеристику професійної компетентності випускників будівельного факультету можна представити таким чином:

- загальнонаукова компетенція: знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; базові знання фундаментальних розділів гуманітарних і природничо-математичних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння науковим апаратом відповідної галузі знань, здатність використовувати математичні методи в

обраній професії; базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси; базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для опанування загальнопрофесійних дисциплін.

- правова компетенція: усвідомлення значення своїх соціальних функцій як громадянина своєї країни, члена суспільства, стійке позитивне відношення до своїх громадських обов'язків. Знання прав та свобод людини і громадянина, вміння їх реалізовувати в різних життєвих ситуаціях; уміння співвідносити власні інтереси з інтересами суспільства; наявність професійно орієнтованих і соціально значущих знань державних законів, умінь і певних навичок керуватися ними в конкретної галузі трудової діяльності, на основі громадянської позиції особи. Важливою складовою професійного розвитку випускників будівельного факультету є знання відповідної нормативно-правової документації. Студент будівельного факультету повинен мати уявлення про зміст основних нормативно-правових актів та вміти швидко реагувати на зміни в законодавстві й застосовувати їх на практиці
- технічна компетенція: інтегральна якість особистості, що базується на системі знань, умінь, навичок та сукупності професійно-важливих якостей, сформованість яких дозволяє фахівцеві ефективно реалізовувати професійну діяльність щодо володіння навичками складання технічних документів, володіння знаннями з геодезії та обробки геодезичних вимірів у спеціалізованих програмах, таких як, AutoCAD Map, инвентград, Arc GIS, МГ сети, Digitals, КОМПАС, Лира, АВК-5, МОНОМАХ.
- комунікативна компетенція: здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, певна сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективне спілкування. Вона передбачає уміння змінювати глибину і коло спілкування, розуміти і бути зрозумілим для комунікативного партнера. Комунікативна компетенція формується в умовах безпосередньої взаємодії, тому є результатом досвіду спілкування між людьми.
- управлінська компетенція: орієнтація в різних видах управлінської діяльності; знання засобів та способів діяльності: планування, проектування, моделювання, прогнозування. Вміння побачити й сформулювати проблему, запропонувати (знайти або сконструювати) шляхи її вирішення та обрати найефективніші; готовність прийняти відповідальність за свій вибір.

Педагогічна взаємодія викладача та студентів, у результаті якої здійснюється формування професійної компетентності майбутніх фахівців, відбувається

через сукупність взаємопов'язаних та взаємозумовлених компонентів: мети, змісту, засобів, форм та методів навчання. Таким чином, можемо стверджувати, що формування професійної компетентності майбутніх фахівців є процесом, спрямованим на посилену спільну діяльність викладача та студентів під час професійного навчання, використання удосконалених змісту, методів, засобів та форм навчання, які спрямовані на формування комплексу ключових компетенцій для певного виду діяльності та професійної компетентності як інтегральної риси особистості. Професійна компетентність випускника будівельного факультету є поняттям складним, багатогранним та, разом з тим, у системі освіти піддається виміру.

Як зазначають дослідники компетентнісного підходу, у багатьох європейських країнах сьогодні переглянуто та внесено зміни до навчальних програм, що спрямовані на створення підґрунтя для того, щоб основні результати навчання базувались на досягненні учнями необхідних компетентностей. Необхідно визначити, відібрати та обґрунтувати набір компетентностей, які є найважливішими, інтегрованими, ключовими.

Основними елементами професійної компетентності випускника будівельного факультету є загальнонаукова компетенція; правова компетенція; технічна компетенція; комунікативна компетенція і управлінська.

Компетентнісний підхід до вищої освіти має на увазі, що її результат діагностується як підготовленість випускника ВНЗ до здійснення професійної діяльності, такого, що має не тільки знання, уміння і навички зі спеціальної підготовки, але й такі особистісні якості, як мотивація до продуктивної діяльності, рівень розвитку інтелекту, ступінь засвоєння правових, культурних, етичних норм та інших якостей соціального-гуманітарного характеру.

Професійна компетентність випускника будівельного факультету є найголовнішою його якістю й може слугувати гарантією успіху, а компетентністний підхід – один із чинників, що сприяє модернізації змісту освіти, який збагачує ту низку освітніх інновацій і класичних підходів, що допомагають ВНЗ гармонійно поєднувати позитивний досвід для реалізації сучасних освітніх цілей. Компетентнісний підхід, на відміну від традиційного, є більш ефективним, оскільки дає змогу спонукати до творчості, забезпечує максимальне розкриття потенціалу кожного студента.

Література:

1. Овчарук О. О. Компетентнісний підхід в освіті: загальноєвропейські підходи [Електронний ресурс] / О. О. Овчарук // Інформ. технології і засоби навчання. – 2009. – № 5(13). – Режим доступу до журн. : http://www.ime.edu-ua.net/em.html

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОВІДНОСИН В КОЛЕКТИВАХ КАФЕДР

Діордієнко Л.Д., Семчук П.П. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Ми живемо у світі, в якому люди стають все більш чутливими. Причина цього схована у бездумному відношенні до інших і егоїзм, що стало вирізняльною рисою нашого часу.

Люди бояться втратити роботу, тому бояться гіршого. Вони схильні захищатись і спорити з начальством та колегами по роботі. За даними МОТ, пов'язаний з роботою [2] стрес перетворився в «глобальну епідемію».

Якщо прийняти до уваги, з якими проблемами і хвилюваннями стикаються сьогодні люди, можна зрозуміти, чому вони нерідко подразнюються у повсякденному житті і на роботі. Через безкарність зла, воно прогресує і якщо побороти зло добром не вдається, то це змушує нас адекватно противитись. Таким чином, одне зло породжує інше.

Причиною гніву є реакція на так звані провокуючі фактори – це те, що бентежить і збуджує нас. Часто усе починається з відчуття несправедливості, коли ми відчуваємо, що нас образили або принизили. Обурення може спалахнути і тоді, коли нам здається, що наш авторитет або репутація ставлять під загрозу.

Працюючи у колективах ми вимушені пригнічувати у собі негативні емоції, що згідно з твердженням невропатолога Зігмунда Фрейда, приводить до первинних психічних негараздів. Однак для того, щоб не казати і не робити того, про що ми пізніше будемо жалкувати, краще взагалі не подразнюватись. Для цього потрібно старатись бути терпимими один до одного, якщо у когось є причина жалітись на іншого, тобто нікому не відповідати злом на зло.

Відчуття несправедливості викликає у нас обурення, агресію і гнів, які за даними [1] є «проблемними емоціями».

Гнів є «проблемною емоцією», або «нераціональним способом вираження негативних почуттів, який постійно приносить людині труднощі у житті, впливаючи на її думки, настрій, поведінку і відношення з іншими людьми» [1]. У людей, зайнятих розумовою працею, характерна легкість виходу з себе і вони не можуть забути про те, що сталось кілька днів, тижнів, місяців або й довше.

З членами кафедр як і з іншими людьми нас пов’язують тисячі зв’язків. Чим інтелігентніша, освіченіша людина, тим більша кількість цих зв’язків з іншими і світом. Якщо в усьому суспільстві є певний рівень миру і злагоди, тоді

появляється омріяна Т.Г.Шевченком «єдність», «єдинодумство» і поетом П.Тичиною «чуття єдиної родини».

Спостереження за міжособистостними відносинами між членами кафедр показують наявність як позитивних так і негативних факторів, серед яких є наступні:

1. Формальне, бездушне ставлення один до одного.
2. Молоді члени кафедри проявляють лише ввічливість до старших, але не зацікавлені у спілкуванні з ними.
3. Молодим членам кафедр не притаманне почуття безумовної поваги до старших, яке Л.Толстой вважав «дитячим».
4. Старше покоління викладачів відчуває себе у певній самоізоляції.
5. Дружба як між молодими так між старшими рідкісна, але наявна між членами, які мають родинні зв'язки.
6. Гостювання один у одного дома рідкісне явище.
7. Спостерігається різниця у спілкуванні між одеситами та приїжджими, тобто є ознаки окремості цих груп.
8. У кожного своє приватне особисте життя.
9. Прояви пропагованого популярного раніше колективізму заміщаються індивідуалізмом.
10. Згуртованості членів кафедр не сприяє протекціонізм по відношенню до одних, який як тінь супроводжується гнобленням інших.
11. Члени кафедр неохоче відвідують своїх хворих колег і не згадують у річниці смерті своїх товаришів, хоча в некрологах обіцяють пам'ятати їх завжди.

Основою для більш тісного спілкування між членами кафедр можуть бути загальновідомі принципи: миролюбство; великодушне прощення інших; розуміння інших, яке стримує гнів; не пасувати перед злом, а перемагати його добром; пам'ятати про те, що кожен з нас не є праведною людиною, яка б робила тільки добро.

Література:

1. Boilinog Point-Problem Anger and What We Can Do About It.
2. Ганс Селье: Как стать ученым. От мечты к открытию, М., Прогресс, 1987

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ХІМІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

Довгань І.В., Дмитренко М.П., Кириленко Г.А. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Коріння екологічних проблем знаходяться в недостатньому усвідомленні людиною тих наслідків, які несуть з собою її зневажливе, руйнівне ставлення до навколишнього середовища. Тому людину потрібно навчати й виховувати вмінню і потребі жити екологічно безпечним чином. Найбільш дієво це робити через освіту.

5 листопада 2015 року ЮНЕСКО внесло пропозицію щодо екологічної освіти як чинника сталого розвитку суспільства. На основі цього Міністерство освіти і науки України прийняло рішення «Про екологізацію вищої освіти України з метою підготовки фахівців для сталого розвитку» від 27.11.2015р. Згідно положення рекомендують усім ВНЗ включити екологічну складову до змісту навчальних дисциплін усіх галузей знань, фахівці виробничої сфери, державного управління і тощо повинні пройти курс підвищення кваліфікації.

Екологізація освіти є важливою складовою модернізації освіти сучасного українського суспільства. Через це буде відбуватися становлення нової парадигми відносин між людиною та природою, реалізація ідей сталого розвитку, утвердження цінностей та норм сучасної екологічної культури, формування екологічної свідомості, допоможе подолати наявні екологічні проблеми та не допустити утворенню нових. Ця тенденція сприяє проникненню ідей, понять, принципів в інші дисципліни, а також підготовці екологічно грамотних фахівців самого різного профілю.

В плані екологізації учбового процесу на кафедрі хімії та екології викладають такі дисципліни, як «Екологія» та «Основи екології» для всіх спеціальностей, крім факультету «Економіка підприємства». Для деяких спеціальностей викладають дисципліни: «Міська екологія», «Екологічний моніторинг міського середовища», «Екологія транспорту та будівництва автодоріг», «Екологічне обґрунтування архітектурно-будівельних рішень» і т.д. Кафедра запропонувала внести пропозиції до сприяння проведення екологізації навчального процесу в ОДАБА, це: розширити програму курсів «Екологія» та «Основи екології»; ввести нові спеціальні курси «Екологічна оцінка полімерних та композиційних матеріалів» й «Оцінка впливу будівництва на екосистему», а також впровадити обов’язковий розділ дипломних та магістерських робіт «Оцінка впливу на навколишнє середовище об’єктів проектування».

ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-БУДІВЕЛЬНИКА В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ

Дубініна Н. В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Професійна діяльність інженерів є комплексною багаторівневою структурою, що характеризується якістю, продуктивністю, ефективністю. Вона впливає на людей, життя суспільства та природне середовище. Виконання інженерної професійної діяльності на високому рівні передбачає як високий рівень знань інженерної справи, так і високий рівень розвитку моралі, культури, духовного розвитку, комунікативних умінь, а також знань мультимедійних технологій і вмінь їх застосування.

При цьому, як зазначають науковці, професійна діяльність інженера, як і будь-якого спеціаліста іншого профілю, має свою специфіку, функції, спрямована на вирішення певних професійних завдань, потребує сформованостіпевних знань, умінь, навичок і професійно-особистісних якостей.

Зазначимо, що сучасна будівельна індустрія потребує кваліфікованих кадрів (інженерів), спроможних розв’язувати певні професійні завдання, відтак, постає необхідність посилення підготовки фахівців інженерно-будівельного ВНЗ шляхом впровадження нової системи методик викладання дисциплін різних циклів, здійснення її на сучасному рівні з урахуванням потреб держави та профілю фахівців, які навчаються.

Професійну підготовку майбутніх інженерів-будівельників будемо розуміти як тривалий трудомісткий процес оволодіння ними знаннями, вміннями й навичками, необхідними для здійснення майбутньої інженерно-будівельної діяльності, який здійснюється у ВНЗ згідно з освітньо-професійними програмами та освітньо-кваліфікаційними характеристиками.

Сучасні стандарти підготовки фахівців інженерно-будівельної галузі визначаються стандартами певних факультетів і спеціальностей, а також всеукраїнськими конвенціями із підготовки майбутніх інженерів-будівельників різних профілів. При цьому, слід відзначити, що професійна підготовка майбутніх інженерів-будівельників (на відміну від професійної підготовки спеціалістів в інших ВНЗ технічного напряму) має свої особливості, що зумовлені характером і специфікою їхньої майбутньої професійної діяльності: випускники ВНЗ інженерно-будівельного напряму повинні бути не лише спеціалістами інженерно-будівельної справи, а й також мати організаторські здібності, вміти керувати процесом будівництва, володіти творчим потенціалом

(вміти пропонувати, аналізувати та обґрунтовувати ідеї), удосконалювати свою професійну діяльність у сучасних умовах праці, володіти навичками комунікаційної культури (вміти вести професійні бесіди, у тому числі й іноземною мовою), також вміти застосовувати мультимедіа під час виконання професійних завдань.

Аналізуючи зміст і структуру професійної діяльності і підготовки майбутніх інженерів-будівельників, ми дійшли висновку щодо необхідності підготовки фахівця певного профілю, який здатний працювати в галузі наукомісткого виробництва з урахуванням технологічних, технічних, екологічних, економічних, ергономічних і соціальних вимог до її результатів. Для цього випускник повинен володіти не лише знаннями, вміннями і навичками зі спеціальних предметів, а й високим рівнем готовності до застосування сучасних засобів розв'язання різноманітних професійних завдань.

Ми пропонуємо проведення бінарних практичних занять із дисциплін різних циклів підготовки у поєднанні з іноземною мовою, на яких студенти опановують знаннями, вміннями і навичками розв'язання професійно-зорієнтованих завдань в умовах англомовного оточення. Крім цього, вважаємо доцільним створення ситуацій професійної діяльності з використанням мультимедійних технологій (створення презентацій, анімаційних роликів, застосування програм спеціального призначення та ін.) з дисциплін спеціального та природничо-наукового циклів, таких як геодезії, архітектурного проектування, нарисної геометрії тощо з метою реального бачення та кращого уявлення студентами завдань їх майбутньої професійної діяльності.

Під професійною ситуацію розуміють проблему, з якою фахівець може зустрітися в майбутній професійній діяльності та яка потребує від нього аналізу, прийняття рішень, конкретних дій. Виділяють такі види ситуацій: ситуація-вправа, ситуація-ілюстрація, ситуація-оцінка, ситуація-запит інформації, ситуація-виклад та ситуація-проблема.

У рамках нашого дослідження під ситуацією професійної діяльності розуміємо ігрову ситуацію з реальним професійним змістом, що демонструє практичне застосування здобутих у ході навчання знань, умінь та навичок.

Створення таких ситуацій суттєво допоможе майбутнім інженерам-будівельникам виробити вміння і навички компетентного вирішення професійних завдань, сприятиме забезпеченню гарних стосунків в колективі, адекватній самооцінці, здатності працювати в команді, спільній праці викладачів і студентів, підвищенню інтересу до навчання і, у такий спосіб, якості підготовки майбутніх фахівців.

ПРО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Закорчемний Ю.О., Закорчемна Н.О., Нагорнюк Н.П. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Якість підготовки фахівців у сфері вищої освіти в сучасних умовах охоплює всі види діяльності академії, особливо складових освітнього процесу: освітні програми, науково-дослідницьку роботу, рівень професорсько-викладацького складу та контингенту студентів.

Важливою компонентою в системі забезпечення якості освіти є створення умов для підвищення мотивації у студентів до навчання, шляхом досягнення самодостатності особистості у вирішенні поставлених перед ним професійних і життєвих завдань та прагнення до збільшення індивідуального потенціалу через придбання нових знань і умінь.

Ступінь орієнтованості освітніх програм на ринок праці стає ключовим показником ефективності вищої освіти і якості підготовки.

Одними із найважливіших компонентів складових системи управління якістю підготовки фахівців слід віднести інформаційне та технологічне забезпечення та їх постійна модернізація. Вони формують необхідне інформаційне середовище, що сприяє активній взаємодії викладача та студента.

Управління якістю підготовки фахівців вищої кваліфікації має ґрунтуватися на принципах дотримання державних вимог та ліцензійних умов надання освітніх послуг.

Для якісного управління підготовки фахівців може бути вирішення наступних задач:

- досягнення якісного рівня випускників та їх конкурентоспроможність на ринку праці;
- реорганізація системи управління академією та розвиток її інфраструктури, що забезпечує сприятливі умови освітнього процесу;
- використання інноваційних освітніх та інформаційних технологій;
- підвищення професійного рівня кадрового складу науково-педагогічних працівників;
- оптимізація структури навчального процесу з метою мінімізації використання наявних ресурсів без шкоди якості підготовки фахівців.

Управління якістю підготовки фахівців вимагає постійного, планомірного та цілеспрямованого моніторингу процесів, своєчасного вжиття заходів та прийняття рішень на всіх рівняхорганізації освітньої діяльності академії.

ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ НА ОСНОВІ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ

Зотова Ю.В., Слюсаренко Т.М., Редунов Г.М. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій ОДЕКУ, м.Одеса, Україна)*

Розвиток економічного мислення (ЕМ) студентів передбачає: застосування загальних норм правильного мислення до даного змістовного матеріалу, певну орієнтацію в осмисленні соціально-економічної дійсності, яка виникає на основі усвідомлення теоретичного змісту економічних явищ і реалізується в процесі практичної діяльності.

Об'єктом ЕМ є економічні відносини, економічне життя, вся господарська практика в цілому. Причому суть економічних відносин виражає не лише виробничий процес, а й проблеми власності, розподілу, обліку і споживання. Тому дитина, яка ще не включилася у виробничі відносини, вже має певний рівень ЕМ. Джерелом його формування є відносини споживання, практична діяльність, економічна інформація. Підходячи до проблеми формування ЕМ з педагогічних позицій, ми певним чином змінюємо погляд на мислення. Формування ЕМ одна з передумов вдосконалення економіки на інтенсивний шлях розвитку, якісного поліпшення господарського механізму.

Зміни в житті кожної людини в умовах введення ринкових механізмів господарювання роблять актуальною проблему формування ЕМ. Визначення шляхів та засобів здійснення цього процесу передусім вимагає ретельного дослідження сутності категорії "економічне мислення". Особистість - суб'єкт ЕМ. Основні риси ЕМ такі: науковість, реалістичність, конструктивність, гнучкість, масштабність, орієнтація на досягнення високої ефективності, врахування вимог соціального характеру, оптимізм.

ЕМ поділяють на два основні типи. Перше, це — повсякденне мислення, що формується суто на ґрунті безпосередніх життєвих спостережень у людини, яка не має економічної підготовки. Друге, це — наукове ЕМ, яким, відповідно володіє викладач економічних дисциплін. Воно передбачає найвищий рівень пізнання закономірностей розвитку економіки, потрібний для компетентного її регулювання з боку держави на засадах ринкового механізму функціонування.

Економічний спосіб мислення передбачає переосмислення того, як зміни економічних стимулів внаслідок початкової політики впливатимуть на майбутні дії. Економічне мислення є обов'язковим елементом економічної свідомості і економічної культури й пов'язане з соціально-психічними якостями людини (підприємливість,ощадливість, діловитість тощо).

ЦІЛІСНІСТЬ ТА ФРАГМЕНТАРНІСТЬ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Казакова М.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одесса, Україна)*

Освіта належить до однієї з найфундаментальнійших проблем у нашій країні. У сьогоднішньому світі виклики життя вимагають від викладача концептуального учбового плану, а від студента синтезованої цілісної ідеї в навчанні і дослідженні (концепції, що проблематизує) і розуміння когнітивної естетики (краси критичного погляду). Аби і наші викладачі мистецької освіти реалізували це, залишається один шлях — визнати, що в мистецтві йдеться не лише про віртуозність виконання і придбання навичок, але також про спосіб мислення. Мистецтво дає емоційні відповіді та діє також на пізнавальні практики.

Основні навички якими має володіти сучасний студент це:

1) мати справу з великою кількістю інформації;
2) мати навички глобальної комунікації;
3) бути самокерованим і розуміти як організувати своє подальше безупинне навчання.

Освітні заклади у Великобританії провели опитування серед студентів, аби визначити критерії для оцінки студентських вмінь:

1) визначити проблематику для оцінки студентських вмінь;
2) встановлювати зв'язки і бачити взаємодії;
3) передбачати наслідки;
4) досліджувати ідеї, дотримуючись вільного вибору;
5) критично оцінювати ідеї, дії та результати.

Ці критерії, запропоновані самими студентами, не лише оцінюють їх творчий потенціал, але й змінюють погляд на учбовий процес як на організацію взаємодії, а також їх використання допомогло б і нашим викладачам рухатися у напрямку до більш сучасних підходів в освіті. Окрім знання професії, технічних прийомів, відчуття матеріалу, в зарубіжній практиці заохочується не тільки новаторський пошук, притаманний модернізму, але найбільше — адекватність сучасному дискурсу. У США у програмі поруч з майстер-класами визнаних митців, архітекторів, критиків та теоретиків сучасного мистецтва (Марта Росле, Ерккі Хухтамо, Френк Гері, Заха Хадід та ін.) практикуються лекції провідних філософів, які читаються без огляду на рівень підготовки студентів. Сьогодні фрагментація, нарочита розірваність інформації, має неабияку перспективу, і в цій моделі, чим більш фрагментована освіта, тим більш цінними виявляються фундаментальні знання. В нинішній ситуації метод

фрагментації, завищення інтелектуальної планки діє як ефективний прийом задля досягнення цілого.

Отже, цілісна ідея — генеральна ідея, яка об'єднує, надихає і резонує з устремліннями учнів, багата можливостями, що дозволяє викладачам і студентам працювати разом у різних напрямках, є рефлексією на суспільні процеси і, зазвичай, має як метафоричні, так і конкретні елементи. Коли учбовий план організовано навколо концепцій, є простір для постановки багатьох питань, для багатьох результатів в межах студентської роботи в різних дисциплінах і матеріалах. Концепція — це позачасова, універсальна, і абстрактна ментальна конструкція, що знаходиться на вищому рівні абстракції, ніж теми або факти. Нашим викладачам не потрібно думати концептуально, коли вони створюють учбовий план. Вони, зазвичай, планують теми, матеріали, техніки, або заходи концепцій, які потрібно донести. Стандарти, на які орієнтуються викладачі у своїх учбових планах, часто завузькі. Постановка ж проблеми дозволяє викладачам згуртуватися навколо таких стандартів і зазначень, щоб інтегрувати зміст і розбудувати роботу один одного, базуючись на взаємозв'язках та взаємодії. Це дозволяє викладачам поєднувати навчання через учбовий план (міждисциплінарний погляд) і через бали (спіральний учбовий план, в якому задіяна проблематика, що переглядається з більшою глибиною протягом усієї шкільної кар'єри студента).

Як буде виглядати новий освітній підхід? Нові інтеркультурні глобальні комунікаційні системи створюють справжні нові “мови” (молодь біль освідчена, на відміну від її старших наставників, в багатозадачному створенні і “прочитанні” мультимедійних повідомлень. Старі ідентичності піддаються мутаціям і всі кліше про рух індустріальної до інформаційної економіки вимагатимуть суцільно нової свідомості. Доступ до інформації в інтернеті і доступ студентів до нових інструментів для створення проектів, перемістить всю освіту ближче до навчання, що базується на проектному підході, з більшою потребою володіння комп'ютерними програмами та сучасними навичками (обізнаність з ідеями і концепціями, аналізом і синтезом, креативністю, інновацією, самодисципліною, організацією, гнучкістю, здатністю до роботи в команді). Будуть характерними як більш міждисциплінарне вивчення, так і більш диференційована освіта, більше міжвікова освіта, більше зв'язків між життям всередині та за межами навчального закладу. Технології, швидко змінюючись, призведуть до “вчасного” навчання і гнучкості в роботі з новітніми медіа, які відживають ще до того, як вдосконалюються. Все це аргументи для все більш і більш інтегрованого учбового плану — не лише між мистецтвами й іншими дисциплінами, але і між усіма різними суттєвими сферами також.

ПЕДАГОГІЧНИЙ І ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кисельова О.І., Волков С.Л. *(Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса, Україна)*

Актуальність дослідження визначається необхідністю створення гнучкої системи менеджменту і моніторингу діяльності ВНЗ, що зумовлено переходом української системи вищої освіти до норм функціонування європейських університетів; відсутністю незалежної, публічної, якісної освітньої і наукової експертизи діяльності вишів; прагненням системи вищої освіти України до реальної автономії університетів та узгодженості освітньої і науково-технічної діяльності університетів з вимогами економічного розвитку країни.

Перш ніж перейти до визначення сутності поняття «менеджмент», «освітній і педагогічний менеджмент», з’ясуємо особливості системи вищої освіти, як специфічної, складної, некомерційної сфери людської діяльності.

Система ВНЗ складноструктурована і має ряд особливостей:

1. Наявність великої кількості факторів і їх взаємозв'язків, що не дозволяє виділити і детально досліджувати окремі елементи системи, тому все що відбуваються в них повинно розглядатися в сукупності.
2. Відсутність достатньої інформації про динаміку процесів, що вимагає якісного аналізу таких процесів.
3. Турбулентність оточення і мінливість характеру процесів в часі.

Запровадження ефективної системи менеджменту у вищій освіті вимагає врахування багатьох факторів: необхідність моніторингу діагностики потреб у фахівцях певних освітньо-кваліфікаційних рівнів та напрямів підготовки, а також врахування сучасних тенденцій розвитку інфраструктури.

Тому необхідно створити механізм діагностики, що на підставі аналізу якісних характеристик та тенденцій розвитку ринків праці, ринку освітніх послуг, ринку освітніх уподобань та розробленої системи моніторингу цих ринків дає змогу сформувати своєчасну та якісну інформацію для визначення наявного та майбутнього дисбалансу між попитом та пропозицією фахівців з вищою освітою в певній сфері.

В умовах постійної мінливості запитів економіки країни, ринку праці й стрімкого старіння технологій ефективний менеджмент неможливий без побудови механізму прогнозування, що на відміну від існуючих, на підставі синтезу методів економетричного моделювання, адаптивного, евристичного та прогнозування на підставі темпів змін явищ, уможливлює отримання

адекватних прогнозів щодо пріоритетних видів економічної діяльності національної економіки, випуску фахівців певних компетентностей відповідно до галузей знань та напрямів підготовки, а також майбутніх професійних уподобань абітурієнтів. Це дасть змогу визначити майбутні розбіжності між попитом та пропозицією фахівців з вищою освітою в певній сфері та адаптувати їх, за необхідності, до суміжних більш актуальних професій.

Запроваджуючи систему менеджменту у вищій освіті необхідно також враховувати якісну та кількісну структуру потреби у фахівцях з вищою освітою, що дозволяє визначити диспропорції між попитом та пропозицією на ринку праці та сформувати ефективний перерозподіл випуску фахівців з вищою освітою між науками, галузями знань та напрямами підготовки.

Поняття «менеджмент» в останні десятиріччя набуло широко вжитку, існує дуже багато його визначень, проте всі вони сходяться на тому, що це наука і мистецтво управління. У світовій практиці менеджмент виступає як наука, мистецтво та діяльність з мобілізації інтелектуальних, матеріальних і фінансових ресурсів з метою ефективного та дієвого функціонування організації.

У ньому поєднуються ніби два напрями: комерційно-економічне, або організаційно-технічне і психолого-педагогічне, пов'язане з управлінням людьми, організацією колективу для досягнення кінцевої мети.

Найбільш повне визначення менеджменту, яке може бути використане в некомерційній сфері (наприклад, в освіті), дав відомий американський теоретик менеджменту П. Друкер. Він вважав, що сучасний менеджмент – це специфічний вид управлінської діяльності, орієнтованої на людину, що має на меті зробити людей здатними до спільної дії, надати їх зусиллям ефективності і згладити властиві їм слабкості, бо людська здатність робити внесок у суспільство настільки ж залежить від ефективності управління підприємством, як і від власних зусиль і віддачі людей.

Сучасна освіта, як і багато інших сфер діяльності, асоціюється з менеджментом, управлінням. В деяких джерелах ці поняття трактуються майже однаково (англійське слово «manage» означає управляти, керувати). Проте, під впливом суспільних і економічних чинників, поняття менеджмент і управління набули деякої відмінності у трактуванні. Щодо процесів управління в освітній сфері більш доречно вживати поняття менеджмент, адже уявлення про управління в освіті пов'язано з поняттями «освітній менеджмент», «педагогічний менеджмент».

Загально прийнято терміном «освітній менеджмент» позначати діяльність керівника ВНЗ або керуючого органа, а «педагогічний менеджмент» стосується саме управління у процесі навчання, де суб’єктом виступає викладач, а

об’єктом – студент.

За кордоном менеджмент в освіті визначається як «зосередження на процесі прийняття найбільш важливих рішень». Основна ідея освітнього менеджменту, наприклад в США, пов'язана з децентралізацією управління в системі освіти. При цьому викладач повинен бути наділений правами брати участь в розробці і прийнятті найбільш важливих для своєї установи рішень. Впровадження освітнього менеджменту в практику діяльності сучасного ВНЗ викликано необхідністю здійснення адекватного менеджменту в умовах реформування української вищої освіти, коли освітні установи уникають одноманітності, надають населенню варіативні освітні послуги, розвиваються на основі демократизації, беруть участь в інноваційних процесах.

Освітній менеджмент має свою специфіку і властиві тільки йому закономірності. Щоб процес оновлення вищої освіти зміг забезпечити стійкі результати його розвитку, необхідно поширення практики нововведень на рівень створення моделей підготовки фахівців різних профілів.Однією з таких моделей є багаторівнева підготовка освітніх менеджерів, реалізація якої вимагає системних інновацій на різних рівнях: стратегічному, організаційно-управлінському, структурно-змістовному, технологічному. Іншими словами, йдеться про інноваційну культуру творців нових освітніх програм, які повинні забезпечити в інноваційній системі динамічну інтеграцію старого, сучасного і нового, тобто створювати нове з дотриманням принципу наступності.

Педагогічний менеджмент у вищій освіті позначає процес управління, який передбачає наявність суб'єкта і об'єкта. Суб'єктом управління в даному випадку будуть співробітники установи, в якому реалізуються навчальні програми. Об'єктом – самаосвітня організація, а також процеси, що проходять в ній. Завдання менеджменту відповідного типу – вдосконалення навчального процесу, підвищення його ефективності, оптимізація трудових і фінансових витрат діяльності навчального закладу в кореляції з необхідними результатами.

Отже, освітній і педагогічний менеджмент у вищій освіті характеризуються низкою факторів, що впливають на механізми його реалізації: специфіка системоутворюючих елементів менеджменту як самостійного середовища соціальної активності; цілі менеджменту; методи застосовувані суб'єктами менеджменту; завдання, які стоять перед менеджером в системі освіти; ключові принципи, на які спирається менеджер при вибудовуванні відповідних управлінських комунікацій; функції, що характеризують педагогічний менеджмент; критерії якості управлінської активності; результати діяльності співробітників ВНЗ, спрямованої на реалізацію відповідних управлінських рішень.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАКОНУ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ» ТА ЗАВДАННЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В АКАДЕМІЇ

Ковров А.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Імплементація Закону України «Про вищу освіту» - одне з головних завдань вищих навчальних закладів на даному етапі.

Насамперед це значний комплекс заходів з:

- організації роботи академії та регулювання фінансово-економічних відносин,
- організації наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності,
- розвитку освітніх можливостей та міжнародного співробітництва,

але враховуючи місію вищих навчальних закладів, найважливішим напрямком є стандартизація освітньої діяльності та забезпечення якості освіти.

Основою для регламентації напрямку цієї діяльності є Положення про організацію освітнього процесу.

Згідно до вимог Закону на даний час в академії розробляється комплекс освітніх програм за всіма рівнями, спеціальностями та спеціалізаціями.

Це відповідальнийтворчий процес, який проходить в академії за участю провідних фахівців-педагогів. При цьому необхідно базуватись на існуючих стандартах освіти, накопиченому досвіді. Важливо врахування рекомендацій, розроблених провідними колективами з підтримки Євросоюзу.

Необхідна на виконання вимог Закону розробка рекомендацій щодо забезпечення права студентів на вибір 25% дисциплін.

Академія повинна забезпечити затвердження і подання для акредитації розроблених освітніх програм.

Введення нових стандартів потребує по-перше розробки нових програм дисциплін, їх методичного забезпечення відповідних сучасності. По-друге, визначення принципів та затвердження процедур забезпечення якості вищої освіти.

Важливо забезпечити моніторинг інформування громадян про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації.

Запровадження системи моніторингу рівня працевлаштування випускників, створення бази даних зведених показників попиту та заробітку за різними кваліфікаціями, результати аналізу відповідності змісту освіти потребам ринку праці повинні створити можливість внесенні динамічних змін до освітніх програмта програм дисциплін.

Найважливійшим завданням є запровадження англомовних бакалаврських та магістерських програм.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Корнило І.М., Курган П.Г., Король І.В. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса. Україна*)

В Україні система дистанційної освіти розвивається досить великими темпами, багато вузів вже встигли відкрити у себе факультети, які спеціалізуються на подібній моделі отримання знань. Що стосується історичної сторони питання, то тут варто відзначити, що розвиток дистанційної освіти в Україні проходив в два етапи: перший був пов'язаний з появою давно апробованої заочної освіти, а другий полягав у поширенні комп'ютерних технологій та їх поступове впровадження в освітній процес.

Дистанційне навчання є однією з форм отримання освіти заочно, коли за допомогою висококваліфікованих викладачів, технічних засобів навчання надається комплекс освітніх послуг широким верствам населення на будь-якій відстані від освітніх установ. Реально дистанційна освіта являє собою цілісну дидактичну систему, засновану на використанні комп'ютерних технологій і засобів Internet. Метою є забезпечення навчання студентів індивідуальним і оптимальним навчальним програмам з управління процесом навчання.

Серед основних переваг дистанційної освіти є: можливість проходження якісного навчання у разі проживання у віддалених місцях; істотна економія вартості навчання – адже немає платні за проїзд, за проживання; можливість проходження навчання, використовуючи індивідуальний режим і графік.

Впровадження дистанційних освітніх технологій дозволяє вирішити ряд завдань, що виникають перед академією. До першочергових можна віднести: 1) забезпечення рівного доступу студентів до якісної освіти, відповідно до їх інтересів, місця проживання і стану здоров'я; 2) забезпечення гнучкості системи освіти з урахуванням індивідуального графіка занять студента; 3) постачання одеського регіону кваліфікованими інженерними кадрами відповідно до мінливих стратегією розвитку самого регіону.

Модернізація системи вищої освіти в умовах несформованого інформаційного суспільства повинна розвиватися в різних напрямках, в тому числі в напрямку створення і розвитку специфічних освітніх послуг, покликаних забезпечувати потреби населення в отриманні затребуваних знань і умінь.

Література:

1. Наказ Міністерства освіти і науки України № 761 від 14.07.2015 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання».

ВИЩА ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА – НОРМА ЖИТТЯ

Кудінова О.Л. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій Одеського державного екологічного університету, м. Одеса, Україна)*

Корінні зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, істотно впливають на всі напрями його розвитку, у тому числі й на освіту. Переглядаються цінності та ідеали, змінюються підходи до системи підготовки спеціалістів та їх роботи в умовах ринкової економіки. Україна входить в європейський простір, відбуваються докорінні змінні в системі освіти. Саме тому педагогічні кадри нової генерації покликані поєднувати високий професіоналізм і глибоке усвіломдення потреб суспільства, а це в свою чергу ставить головні вимоги до формування особистості педагога.

В основі педагогічної діяльності повинні лежати ідеї співробітництва, взаємодовіра, взаєморозуміння, співтворчості між педагогом та студентом, прагнення викладача максимально розвивати і реалізувати інтелектуальний і вольовий потенциал тих, з ким він працює.

Постановка проблеми полягає у тому, що економічна освіта сьогодення є традиційно популярна й займає одно з лідируючих місць на ринку праці. Підготовка висококваліфікованих фахівців, які поєднують глибокі фундаментальні, теоретичні та практичні навичкі, що є основним завданням вищих навчальних закладів, які в майбутньому претендуватимуть на найвищі посади в ієрархії національної управлінської еліти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій В.Г Кременя, А.І. Кузьмінського, А.І. Зязюна, В.І. Осипова показав, що в центрі діяльності суспільства має бути людина економічно грамотна. Важливо осмислити, на думку академіка В.Г. Кременя, що у XXI столітті приорітетнішими сферами стають наука, яка продукує нові знання, та освіта, що олюднює знання і забезпечує розвиток людини. Людина – вінець розвитку всіх процесів органічної еволюції на планеті Земля, а економіка – головна царина діяльності людей, що забезпечує суспільство життєво необхідними матеріальними благами.

Фахівець з економіки повинен володіти досконало теоретичними знаннями – розуміти закони економічної науки та закони розвитку суспільтва, уміти аналізувати статистичні показники і надавати їм вірну інтерпретацію – робити висновки з даних сьогодення на майбутній розвиток ситуації з урахуванням дій постійних і тимчасових факторів. Інформаційні технології, які увійшли в наше життя, зіграли свою роль у роботі спеціалістів економічного направлення –

праця економістів потребує комп'ютерної грамотності (освоєння прикладних програм є складовою частиною навчання майбутнього економіста).

Економіка є складовою частиною комплексу соціальних, економічних і математичних наукових дисциплін, об'єктивно обумовлених в ньому відносин, взаємохв'язків і взаємозалежностей. Взаємозв'язки економіки з іншими науковими дисциплінами характеризуються як забеспечуючи наукові дисципліни – це ті науки, результатами і методами дослідження яких користується економіка підприємства (дисципліни економічної теорії: політична економія, макроекономіка і мікроекономіка, філософія, соціологія, менеджмент, логістика; дисципліни математичного, статистичного та інформаційного циклів). Ці наукові дисципліни виступають економічною і соціальною основою економіки підприємства. І забезпечувані наукові дисципліни, які базуються на результатах і методах дослідження економіки підприємства. Також є взаємозв'язки економіки підприємства з іншими науковими дисциплінами, коли використання результатів досліджень є двостороннім, тобто економіка підприємства користується висновками цих наук, а вони – висновками і результами досліджень економіки підприємства. До таких наукових дисциплін відносяться: бухгалтерській і фінансовий облік, економічний аналіз підприємства, фінанси підприємства. Методом економіки підприємства служить сукупність методологічних і методичних підходів до дослідження економічних явищ і процесів, розроблених і вживаних в забеспечуючих економіку підприємства наукових дисциплін. До них відносяться, перш за все, економіко-математичні методи аналізу, планування, прогнозування, методологія застосування в економічних дослідженнях інформаційних технологій.

Лише досконале знання тенденцій, законів, закономірностей розвитку соціальноорієнтованої економіки може стати підгрунтям, що забезпечить майбутнім фахівцям-економістам здатність самостійно приймати правільні рішення, вміло використовувати ринкові та адміністративні механізми управління розвитком підприхємства в умовах швидко змінюваного зовнішнього та внутрішнього середовища

Висновок. Освіта є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності держави на міжнародній арені. Сучасні погляди на перспективу розвитку вищої економічної освіти мають грунтуватися на рішенні таких питань, як система освіти має готувати самодостатніх фахівців, у відповідності до міжнародних стандартів, які готові до рішення будь-яких питань у професійній діяльності.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВВНЗ

Луханін В.В., Ройлян В.О., Сухін О.В. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Перед Збройними Силами України на сучасному етапі стоять різноманітні важливі завдання, вирішення яких критично залежить від рівня професіоналізму, якісної підготовки офіцерських кадрів.

Сьогодні , за досвідом АТО, офіцер має бути компетентним в різноманітних аспектах практичної життєдіяльності військ, оскільки його діяльність є похідною всієї сукупності соціальних ролей, які він виконує: фахівця, вихователя, командира, організатора, педагога, спеціаліста, наставника, порадника, арбітра, судді тощо. Отже, мова йде про складну сукупність компетенцій офіцера у різних аспектах військової діяльності, які б дозволяли йому якісно й ефективно вирішувати нелегкі проблеми бойової готовності та морально-психологічної підготовки особового складу, його виховання, підтримання високого рівня військової дисципліни, правопорядку, морально-психологічного стану в кризисних умовах. Формування такої компетентності офіцера первинно відбувається в процесі його підготовки у ВВНЗ і, за результатами наукових досліджень, цей процес потребує постійного спостереження та вчасного коригування.

Проведений авторами моніторинг якості освітньої діяльності ВВНЗ показує, що концептуальною основою якісної підготовки військових фахівців є гармонічне поєднання в державних освітніх стандартах базового, єдиного для всіх та варіативного компонентів змісту навчання, зокрема за ОКХ і ОПП «Військові науки». Базовий компонент забезпечує фундаментальність підготовки фахівця незалежно від подальшої профілізації. Варіативний компонент спрямований на поглиблення військово-професійної підготовки випускника згідно з вимогами до виконання службових обов’язків на первинних посадах на основі компетентнісного підходу.

Моніторинг якості освітньої діяльності в академії свідчить, в сучасній організації та підготовці військових фахівців існують принципові недоліки, зокрема:

- фахівці тактичного рівня мають недостатній рівень знань керівних документів з організації бойової підготовки, мобілізаційної роботи, експлуатації та відновлення озброєння та військової техніки, забезпечення життєдіяльності особового складу, обґрунтування та прийняття рішень щодо управління підрозділами в процесі організації бойових дій;

- немає єдиної ідеології та методики в практиці виховної роботи, насамперед у проведенні заходів правого виховання та зміцнення військової дисципліни;
- практичні навички випускників ВВНЗ не повною мірою відповідають сучасним вимогам до бойової підготовки військ.

Нажаль, всі ці недоліки мають місце і при проведенні АТО на сході України і безпосередньо негативно впливають на боєздатність військ.

Аналіз національних та світових освітніх досліджень військових та цивільних систем, проведений авторами дозволив виокремити основні напрямки розвитку, закономірності та принципи військової освіти.

Основними напрямками сучасного розвитку військової освіти, на нашу думку, є: неперервність, військово-професійна спрямованість підготовки фахівців усіх рівнів та ланок; випереджувальний характер підготовки висококваліфікованих військових фахівців щодо потреб розвитку Збройних Сил України; збереження та розвиток досягнень і традицій вітчизняної вищої військової школи; забезпечення різноманітних форм та видів підготовки військових фахівців; формування єдиних підходів до підготовки військових фахівців; органічне поєднання військової освіти й науки, всебічне науково-методичне забезпечення військового освітнього процесу; інформація, застосування освітніх інновацій та інформаційно-комунікаційних технологій; удосконалення й модернізація існуючої матеріально-технічної бази; забезпечення підготовки фахівців сучасними зразками озброєння та військової техніки; врахування світових тенденцій розвитку військової освіти.

Закономірності військової освіти зумовлюються : освітніми потребами особистості; інтересами національної безпеки та оборони, державною політикою в освітній сфері; політичними, ідеологічними та соціально-економічними умовами; науково-технічними можливостями держави; національними традиціями, національним та світовим досвідом; потребами військ; ефективністю управлінської діяльності; злагодженістю функціонування всіх структурних складових; рівнем науково-педагогічного потенціалу та станом інфраструктури ВВНЗ; станом морально-психологічного, фінансово-економічного, морально-технічного та інформаційного забезпечення тощо.

Із закономірностями військової освіти тісно пов’язані її принципи – як певна система основних вимог до підготовки військових фахівців. Ці принципи визначають її загальну спрямованість, мету, зміст, організаційно-методичні засади, матеріально-технічні потреби.

До основних принципів військової освіти можливо віднести такі принципи: єдності державної політики щодо підготовки офіцерських кадрів; пріоритету національних інтересів та національної безпеки при формуванні

вимог до військових фахівців; пріоритету гармонійного розвитку особистості при плануванні цілей військової освіти; гуманізації та демократизації військової освіти; неперервності, цілеспрямованості та наступності військової освіти; фундаменталізації військової освіти; зв'язку з військами, випереджувальності військової освіти щодо практики застосування військ; нероздільності навчання та виховання; науковості та інформативності змісту освіти; доступності освіти; систематичності та послідовності навчання; свідомості, активності, самостійності і творчості курсантів, слухачів та студентів; фундаментальної та прикладної (практичної) змістовності навчання; раціонального поєднання колективного та індивідуального характеру навчання; вибору оптимальних форм, методів та засобів навчання й виховання.

Напрямки розвитку, закономірності, принципи військової освіти – це не нові, а давно всім відомі, здобуті великою ціною, і певно їх треба виконувати не вибірково, а послідовно і повністю.

ВВНЗ готують фахівців не для відкритого ринку праці, а для конкретних військових посад. Реалізація цих вимог потребує значних витрат часу на військово-спеціальну та практичну підготовку з метою набуття стійких навичок і досвіду для виконання обов'язків за посадовим призначенням. За існуючими умовами (при підготовці військових фахівців за галузевими стандартами) освітньо-професійні програми «бакалавр» не мають змоги, у повній мірі, забезпечити військово-професійну підготовку випускників.

Суттєвим недоліком сучасної підготовки військових фахівців є перевага описово-пояснювальних та констатуючих підходів в навчанні, що дозволяє формувати у майбутнього офіцера бачення лише зовнішньої сторони своєї діяльності, але не дає можливості зрозуміти й осмислити внутрішні механізми. Тому слід впроваджувати такі педагогічні технології, які поєднують репродуктивні методи отримання курсантами інформації з методами проблемного навчання, де навчальна діяльність носить пошуковий, творчий характер. Одним із оптимальних варіантів застосування технології - це підвищення практичної спрямованості навчального процесу, адекватне досягненню головної мети підготовки офіцерських кадрів.

Постійно діючий, за участю авторів, моніторинг освітньої діяльності Військової академії (м.Одеса) дозволив визначити основні впливові фактори в побудові і дії освітньо-професійного простору сучасного ВВНЗ, ієрархічні зв'язки між ними і, таким чином, став потужним засобом управління якістю та ефективністю процесу підготовки майбутніх офіцерів та формування в них всього, достатньо складного, спектру необхідних професійних компетенцій.

ПУТИ ТРАНСФОРМАЦИИ ПРЕПОДАВАНИЯ КОМПЛЕКСА НЕЙРОДИСЦИПЛИН: ФИЛОСОФСКИЙ АСПЕКТ

Ляшенко Д.Н., Анастасович В.В. *(Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Современная нейронаука, представляющая собой междисциплинарную область исследования, которая включает такие дисциплины как нейробиология, нейропсихология, нейролингвистика, нейрофилософия, когнитивные науки и др., претерпевает значительные трансформации. Собран уже «Монблан фактов» о функциях отдельных частей мозга, но нет ясного и однозначного понимания его работы как единого целого. Так проявляется т.н. парадигмальный кризис. В такие моменты ученые обращаются к философии: либо сами начинают «философствовать», либо используют существующие философские концепции. В любом случае возникает вопрос об адекватности философской концепции некоторой предметной области. Речь идет о соблюдении условий релевантности и дивергентности (совпадение по степени общности и расхождение в средствах реализации) (А.Ю. Цофнас). Для нейронаук релевантной и дивергентной будет «когнитивно-ответственная философия» (Дж. Лакофф), т.е. философские концепции, конституированные с учетом последних открытий в области нейрокогнитивистики.

Парадигмальный кризис задействует научную область в целом, включая аспект трансляции научного знания, а учитывая, что, перефразируя высказывание Макса Планка: «научное знание развивается от похорон до похорон», то один из путей выхода из кризиса связан с проблемой взращивания новых поколений т.н. «нейроученых». Таким образом, в сферу нашего интереса попадает проблема адекватной трансформации структуры и содержания системы преподавания нейродисциплин.

Здесь мы сталкиваемся с двумя аспектами этого вопроса: личностным и институциональным, которые находятся в тесной взаимосвязи друг с другом, так как структура комплекса нейродисциплин должна опираться как на круг интересов (цели, запросы etc.), так и на возможности (в том числе когнитивные) студенческого контингента.

Как известно «флотилия движется со скоростью самого тихоходного судна». Данный принцип может быть положен в основу, как тематического структурирования дисциплин и междисциплинарных блоков, так и организации учебного процесса на лекциях и семинарах. Это оправдывается тем, что студентов можно условно разделить на 3-4 категории, в соответствии с их потребностями и возможностями. Отдавая дань уважения перипетиям в

отечественной системе образования, назовем их «магистрами», «специалистами» и «бакалаврами».

К магистрам относятся студенты, ориентированные на научную деятельность. Специалисты составляют достаточно многочисленный класс студентов стремящихся получить качественное образование, но не нацеленных на науку. Остальные студенты, а их большинство, относится к т.н. «бакалаврам», целью которых является получение минимального уровня знаний, позволяющего работать по своей профессии. Чтобы охарактеризовать содержательную сторону данных категорий студентов с учетом не только потребностей, но и их возможностей введем теоретико-системную классификацию типов личностей учащихся.

В соответствии с мета-свойствами, выделяемыми в любой системе – концептом (цель, смысл системы), структурой (способом реализации концепта системы) и субстратом (элементами системы) – можно дифференцировать три типа студентов: концептники, структурники, субстратники. Первые, обладают высокими когнитивными возможностями, т.е. способны создавать новое, формулировать цели и/или творчески трансформировать полученную информацию. Вторые являются талантливыми организаторами, но нуждаются в концептуальной поддержке извне. Третьи могут быть хорошими исполнителями, прилежно выполняющими инструкции, предписываемые системой существующих правил.

Таким образом, «магистров» естественно соотнести с концептниками, «специалистов» - со структурниками, а «бакалавров» - с субстратниками.

Основываясь на приведенной выше классификации, следует выстраивать систему обучения нейронаукам. Во-первых, необходим иерархически-функциональный подход, где базисные дисциплины являются предпосылками для более специализированных, и все они, включая гуманитарные, перекликаются с клиническими. Во-вторых, требуется учитывать потребности и возможности студентов (в соответствии с нашей классификацией).

Очевидно, что изучение физиологии центральной нервной системы (ЦНС) на 2-м курсе является предпосылкой для понимания патофизиологии ЦНС, что в свою очередь закладывает основы для освоения таких клинических нейро-дисциплин как: неврология, психиатрия, нейрохирургия. Но уже на уровне изучения «базиса», несмотря на «скорость движения флотилии» в целом (уровень бакалавров-субстратников), следует делать «крейсерские вылазки» в клинические дисциплины для специалистов-структурников и особенно магистров-концептников, в качестве примеров применения базисных знаний на практике. Приблизительно на 4-5 году обучения рационально будет ввести в

учебную программу элективный курс нейрофилософии, в качестве лакмусовой бумажки, то есть основания для дифференциации концептников и структурников от субстратников.

Философия, как специфическая форма теоретической рефлексии, играет ключевую роль в формировании и развитии научного мышления будущих «нейроученых». Базисными дисциплинами для понимания нейрофилософии являются следующие общеобразовательные дисциплины: философия, логика, биоэтика, политология, социология, общая психология и т.п., и комплекс уже упомянутых медико-биологических дисциплин.

Курс нейрофилософии, подвергающий когнитивно-ответственной философской рефлексии последние достижения нейронаук, выявляя и критикуя основания существующей нейропарадигмы, способствует формированию метапозиции у начинающих исследователей и способен заинтересовать только магистров и некоторых специалистов, но никак не бакалавров, для которых «учебниковые истины» обладают непререкаемым авторитетом (поэтому речь идет об элективном курсе).

На старших курсах, среди доминирования клинических дисциплин, у научно-ориентированных студентов возникает потребность в глубокой теоретической рефлексии огромного массива получаемой информации. В области нейронаук, подспорьем для решения этой задачи является курс нейрофилософии. Однако для выхода на общетеоретический уровень существенным будет наличие курса «Логики и методологии науки», который будет предварять аспирантский курс «Философии и методологии научно-медицинского познания».

Важным моментом в улучшении качества преподавания нейродисциплин является наличие междисциплинарного взаимодействия, например, на межкафедральных философско-методологических семинарах для преподавателей, аспирантов и студентов-концептников. Отдельным вопросом является разработка релевантных учебников, учебных пособий и т.п.

Подводя итог, еще раз подчеркнем ключевые моменты необходимые для адекватной трансформации системы преподавания комплекса нейродисциплин. Во-первых, речь идет о создании интеграционной среды, путем философского абстрагирования от «замкнутых» клинических дисциплинарных областей используя курсы «Нейрофилософии», «Логики и методологии науки». Эту же функцию, на преподавательском уровне, будут выполнять межкафедральные философско-методологические семинары, и т.п. Во-вторых, следует учитывать специфические качества учащихся, чтобы в процессе обучения каждый мог должным образом реализовывать свой потенциал, когда возможности не противоречат потребностям и наоборот.

РАБОЧИЙ КОНСПЕКТ ЛЕКЦИЙ ДЛЯ СТУДЕНТОВ – ПУТЬ К ПОВЫШЕНИЮ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАНЯТИЙ.

Мурашко А.В. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

В работе предлагается подход, позволяющий оптимизировать лекционное занятие путем применения конспекта лекций для студента – заготовки конспекта с пропущенными ключевыми словами

На сегодняшний день все чаще поднимается вопрос о необходимости повышения эффективности важнейшей формы проведения занятий – лекционного. Одним из наиболее широко применяемых способов является применение мультимедийного оборудования, однако данный способ является весьма дорогостоящим и обладает некоторыми недостатками (например, зависимость от электропитания; а для студента пропустившего такое занятие информация может быть компенсирована лишь частично через переписывание конспекта, с потерей основной наглядной составляющей лекции).

Поэтому на сегодняшний день необходимым является разработка подхода по повышению эффективности лекционных занятий, который бы позволил сократить письменную нагрузку на студента и повысить наглядность информации сопоставимую с использованием мультимедийного оборудования.

При исследовании вопроса можно отметить следующее:

1. Конспект является полезным тогда, когда записано самое существенное, основное. Если же студент стремиться записать дословно всю лекцию, то такое "конспектирование" приносит больше вреда, чем пользы. Некоторые студенты просят иногда лектора "читать помедленнее...". Им хочется, чтобы лекция превратилась в лекцию-диктовку [1].
2. В ходе проведеного в [2] исследования 16% опрошенных желают, чтобы лекции были более интересными и «живыми», потому как монотонная диктовка материала под запись значительно снижает интерес к предмету.
3. В работе [3] предлагается лекционное занятие в форме «лекции с путеводителем» - несколько листов, на которых отображена структура изложения содержания лекции, а также имеется свободное место к каждому пункту структуры, предназначенное для собственных записей слушателя.

С учетом проведенного анализа, автором предлагается рабочий конспект лекций для студентов, который представляет собой модификацию конспекта лекций в обычном его представлении. Модификация заключается в том, что в тексте лекций вместо ключевых слов **(ключевое слово** - слово в тексте,

способное в совокупности с другими ключевыми словами представлять суть текста) оставляются пропуски, которые заполняются студентами в ходе лекционного занятия (Рис. 1)

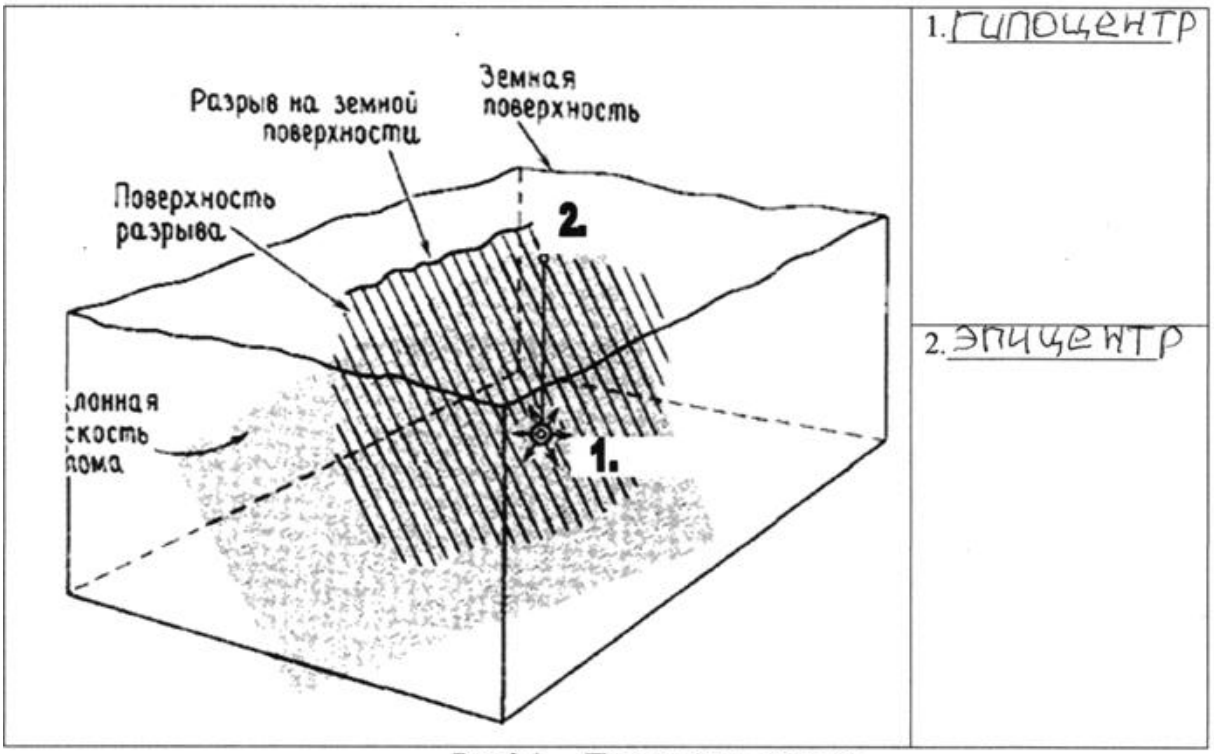

Рис 3.1. Поверхность разрыва.

Как бывает и при любой поломке или срыве, землетрясение начинается в некоторой точке и затем распространяется в стороны от нее. Место, в котором начинается вспарывание, называется ГИПОЦЕНТРОМ ***(фокусом)***, землетрясения, а точка на поверхности Земли точно над гипоцентром (проекція гипоцентра на земную поверхность) – ЭПИЦЕНТРОМ.

Рис.1. Пример заполненного фрагмента рабочего конспекта студента

Недостатки предложенного подхода

1. Затраты на распечатку (не менее 6 страниц на одно лекционное занятие)
2. Студент не выбирает самостоятельно основной материал из преподаваемого лектором.
3. Невозможность отступления от плана лекции, или изменения порядка изложения некоторых вопросов.

Положительные стороны

1. Снижается объем письменной работы.
2. Облегчается восприятие материала.
3. Снижается вероятность допущения ошибки.

4. Возможность качественной подачи материала без применения мультимедийного оборудования.

5. Удобный инструмент для изучения лекционного материала студентом, пропустившим занятие.

Дополнительные моменты

1. Применение цветных ручек повышает эффективность визуальной памяти.
2. Конспект в электронном виде содержит цветные рисунки, и при желании студент может распечатать их в таком виде.
3. Данная методика позволит существенно облегчить обучение для студентов, получающих образование дистанционно.

Как это работает?

Перед началом занятий старосте потока высылается электронный вариант конспекта лекций студента и дальше информация распределяется между студентами через электронную почту, социальные сети или другими способами. И уже сам студент решает каким образом распечатывать полученный материал: в формате А4 или А5, цветным или черно-белым.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Данная методическая разработка внедряется в учебный процесс третий год. Однако в силу изменения структуры и объема контингента, а также степени мотивации студента, четкой корреляции в успеваемости за счет применения рабочего конспекта отследить не удалось.

В ходе анонимных опросов, проведенных в середине и в конце лекционного курса, 90-95% студентов высказали одобрение к подобному инструменту, применяемому в ходе лекционных занятий. Также особое одобрение предлагаемый подход в виде рабочего конспекта вызвал у иностранных студентов.

Таким образом, к концу курса у студента на руках остается брошюра, заполненная его собственной рукой, что облегчает работу по изучению и повторению пройденного материала.

Литература:

1. Памятка первокурснику - Как слушать и конспектировать лекции http://www.stu.ru/education/index.php?page=477
2. Почему студенты плохо учатся и пропускают пары http://www.facultet.ru/2009/09/08/pochemu-studenty-plokho-uchatsja-i-propuskajut.html
3. Лекция как метод активного обучениях http://vashpsixolog.ru/work-with-teaching-staff-school-psychologist/56-education-advice-for-teachers/1404-lekcziya-kak-metod-aktivnogo-obucheniya

АНАЛІЗ ЗАДАЧ СИСТЕМИ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Оленєв В.М., Оленєв М.В., Цапріка Д.С. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Набутий за роки незалежності досвід підготовки військових фахівців показав необхідність їх суттєвого коригування на засадах системного й компетентнісного підходу. Особливо актуальною ця проблема є для фахівців тактичного рівня. Як відзначається в документах ЮНЕСКО «...в умовах глобалізації світової економіки мають зміщуватися акценти з принципу адаптивності на принцип компетентності...». При цьому ЮНЕСКО введено навіть специфічний термін «освіта, заснована на компетентності», під яким розуміється «освіта, що базується на описі, вивченні й демонструванні знань, навичок, поведінки й відносин, необхідних для будь-якої визначеної ролі, професії або кар'єри». З наведеного чітко проглядається широке трактування компетентнісного підходу до різноманітних сфер діяльності людини, основу якого складає реальна готовність фахівця до виконання функціональних обов'язків за отриманою спеціальністю (спеціалізацією). Системна модель військового фахівця за визначеними спеціальністю, кваліфікацією, терміном навчання передбачає інтегральну єдність освітньо-кваліфікаційних вимог на основі компетентнісного підходу («знання й розуміння», «знання як діяти», «знання як бути»): змісту та процесуальної складової навчання (технології); засобів контролю, діагностики, моніторингу.

На нашу думку, сучасна компетентнісна модель підготовки військових фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів і ланок управління має створюватися на таких засадах: стандартизації; урахування специфіки підготовки військових фахівців командного й інженерного профілю; ступневості; технологізації; орієнтації нормативних і варіативних частин змісту освіти на спеціальність (спеціалізацію) та кваліфікацію військового фахівця; єдності змісту фундаментально-теоретичної та практичної підготовки військового фахівця; усебічного матеріально-технічного й фінансового забезпечення. На сьогоднішній час підготовка військових фахівців тактичного рівня командного профілю здійснюється у системі військової освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра з терміном навчання 4 роки, а інженерного й гуманітарного – за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» («магістр») і терміном навчання 5 років. З переходом до сучасної структури вищої військової освіти.

ОЦІНКА ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Садковська І.Ю. *(Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса, Україна)*

Одним із найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації вищої школи України, яка прагне до інтеграції в європейський та світовий освітній простір, є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Входження нашої держави в Європейську співдружність вимагає від вітчизняних вищих навчальних закладів (ВНЗ) поступального стабільного розвитку з урахуванням європейського рівня організації навчання та світових стандартів якості вищої освіти. Одним із підходів, пов'язаних із забезпеченням належної якості освіти, є визначення рейтингів і складання списків провідних університетів. Світові рейтинги університетів відображають рівень вищої освіти та її якість у різних країнах і «поступово починають здобувати визнання серед академічних діячів як ефективний механізм оцінювання економічної якості та репутації» [1, с. 63].

Якість надання освітніх послуг є домінуючою для визначення показників рейтингу університетів. За допомогою рейтингу можна легко визначити місце кожного університету в світі. Завдяки цьому серед університетів зароджується здорова конкуренція за підвищення академічної якості та репутації, які є необхідними для успішної підготовки фахівців до конкурентоспроможності на ринку праці.[2]

Україна все ще залишається пострадянською країною у своїй системі вищої освіти. Подолання радянської спадщини і спадковості тут можливе за умови посиленої уваги до (1) покращення якості освіти через інтернаціоналізацію українського освітнього середовища; (2) модернізації системи вищої освіти через розширення автономії ВНЗ; (3) звуження корупційного простору у вищій освіті через посилення відповідальності і солідарності академічної спільноти за академічну якість.

Європейська практика оцінки якості освіти йде шляхом створення спеціалізованих акредитаційних агенцій – громадських організацій, що займаються розробкою інструментарію й методик оцінки якості, а також здійснюють перевірки якості освіти. У компетенцію цих агенцій входить також відбір і навчання експертів, що проводять перевірки, а також періодична публікація матеріалів перевірок, аналіз результатів діяльності, проблем і перспектив систем якості в сфері освіти [3].

Протягом останніх років терміни «стандарт вищої освіти» та «стандартизація вищої освіти» набули широкого поширення у середовищі законодавців і менеджерів освіти, науковців і освітян-практиків. Їх часто вживають, коли говорять про впровадження Болонських домовленостей у вітчизняну систему вищої освіти. Цей термін починає все частіше зустрічатися не лише в нормативних документах, але і в науковій, зокрема філософській та педагогічній, літературі. Його використовують і досвідчені сучасні українські вчені, і молоді науковці, що представляють різні науки та наукові напрями. Так, під різними кутами зору його досліджують вітчизняні філософи, педагоги, методисти окремих дисциплін, соціологи, економісти, теоретики державного управління, спеціалісти у галузі метрології та стандартизації.

Стандартизація забезпечує розумне різноманіття, що в свою чергу формує розумну цілісність системи вищої освіти шляхом заперечення необґрунтовано ліберального ставлення до компонентів вищої освіти, які відтепер детермінуються стандартами вищої освіти [4].

Завдяки запровадженню стандартів вищої освіти навчальний план, навчальна програма, підручник, посібники із певної дисципліни отримують загальний стержень, точку відліку та критерій оцінки їх якості. Стандартизація вищої освіти інтегрує мету, завдання, цінності, принципи, форми, зміст і методи освітньої діяльності. У зв’язку з цим видається природною потреба застосувати для аналізу феномену стандартизації системний міждисциплінарний підхід, не обмежуючись окремими галузевими дослідженнями.

Аналіз досвіду і системи роботи кращих університетів в світі дозволить визначити сильні та слабкі сторони кожного вітчизняного ВНЗ, скорегувати стратегію його розвитку так, щоб наблизитися до навчальних закладів світового класу.

Література:

1. Ван Дайк Н. Двадцять років ранжирування університетів / Ван Дайк Н. // Вища школа. – 2006. – № 5–6. – С. 48–66.
2. 2.Євроосвіта. Мировой рейтинг ВУЗов // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://euroosvita. net/?category=27&id=413
3. Садлак Ян. Університетські рейтинги та їх вплив на якість вищої освіти // Дзеркало тижня / людина / [Електронний ресурс]: / Ян Садлак. – 2008. – № 16 (695) 26 квітня – 16 травня. – Режим доступу: http: //www.dt.ua/3000/3300/62840/
4. Цитати з книги С.О. Терепищого "Стандартизація вищої освіти (спроба філософського аналізу)"

УДОСКОНАЛЕННЯ СТРУКТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Сліпчук В.Л. *(Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна)*

Введення нових Державних стандартів у системі вищої фармацевтичної освіти потребує удосконалення структури професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні, яка б забезпечувала якість професійної підготовки у відповідності з вимогами часу.

Окрім того, удосконалення структури професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні передбачає збереження національних особливостей та надбань української освітньої системи, а також гармонійне поєднання з прогресивними підходами, властивими європейському простору вищої фармацевтичної освіти.

Аналізуючи зміни в структурі професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні, можна виділити наступні реформування протягом XX – XXI століть.

Так, у 1942-1944 рр. XX століття, враховуючи обставини воєнного часу, термін професійної підготовки фахівців для фармацевтичної галузі тривав два роки та складався із шести триместрів [1, с. 36 - 38]. Навчальна програма містила лише фахово-зорієнтовані (1920 годин) та спеціальні (2370 годин) дисципліни. Загальноосвітні дисципліни не вивчались, окрім факультативного вивчення німецької мови українськими студентами [2, арк. 29 - 30].

У 50-60-х рр. XX століття професійна підготовка фахівців фармацевтичної галузі тривала три роки (шість семестрів) та розподілялась на дві частини, які включали вивчення загальноосвітніх, фахово-зорієнтованих та спеціальних дисциплін [5, 24 с.]. Вивчення загальноосвітніх та фахово-зорієнтованих дисциплін закінчувалося складанням екзаменаційній комісії першого фахово-підсумкового іспиту, який включав усі фахово-зорієнтовані дисципліни, окрім гігієни, мінералогії та кристалографії, з яких потрібно було пройти окремі екзаменаційні випробовування.

Вивчення повного курсу спеціальних дисциплін та виконання усіх практичних завдань, передбачених навчальним планом, закінчувалося складанням другого фахово-підсумкового іспиту.

Після складання обох фахово-підсумкових іспитів та виконання дипломної роботи майбутні фахівці допускались до дипломного іспиту. Після успішного

складання дипломного іспиту випускники отримували звання «Магістра фармації» [3, с. 97–98].

Але з 1965 р. було змінено навчальний план професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі, згідно якого тривалість навчання становила 4,5 роки (9 семестрів), на відміну від інших навчальних планів [7, с. 52-55].

Професійна підготовки фахівців фармацевтичної галузі у 80-х рр. XX століття тривала 5 років. Навчальний рік мав приблизно 1124 годин аудиторних учбових занять. Структуру вищої фармацевтичної освіти у 80-х рр. XX століття можна розділити на три блоки, що включали вивчення наступних дисциплін: загальноосвітні (676 годин), фахово-зорієнтовані (2084 години) та спеціальні дисципліни (2816 годин) [8, 2 с.].

Кількість годин, які відводилися на вивчення блоку спеціальних дисциплін, збільшена за рахунок збільшення аудиторного навантаження студентів, яке передбачало спеціалізацію.

Термін професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у 90-х рр. XX століття - початку XXI століття тривав також 5 років. Але навчальний рік мав приблизно 1571 годину учбових занять. Типовий навчальний план був складений з урахуванням 36 годинного робочого тижня. Загальний же обсяг годин на професійну підготовку фахівця фармацевтичної галузі складав 11448 годин.

Типовий навчальний план професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі за спеціальністю «Фармація» визначав основні цикли обов’язкових дисциплін, а саме: гуманітарних та соціально-економічних (1512 годин); фундаментальних та професійно-орієнтованих (3753 години); професійно-орієнтованих за переліком програми (756 годин); дисциплін самостійного вибору вищого навчального закладу (1026 годин); дисциплін вільного вибору студентом (756 годин) [6, 11 с.].

Починаючи з 2010 р. можна констатувати збереження кількості годин у сталих пропорціях у структурі професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні. Назви циклів підготовки, перелік навчальних дисциплін і практик, їхній загальний обсяг в кредитах ЄСТС, не змінилися суттєво. Навчальний рік мав приблизно 2160 годин учбових занять у 2010 – 2014 рр., а з 2015 р. - 1864 академічні години (300 кредитів ЄСТС). Один навчальний рік триває 40 тижнів і включає 60 кредитів. Загальний обсяг годин на професійну підготовку фахівця фармацевтичної галузі з 2015 р. складає 11120 годин [4, 11 с.].

Удосконалення структури професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні передбачає в цілому підвищення якості лікарських засобів та

фармацевтичної допомоги, збереження та зміцнення здоров'я нації, підвищення якості освітньої, наукової і фахової діяльності вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів та закладів післядипломної фармацевтичної освіти.

Література:

1. Вертипорох Є. Шляхами творчої праці / Євген Вертипорох // Збірка наукових праць на пошану Євгена Вертипороха. – Торонто, 1972. – С. 36 – 38.

2. ДАЛО, ф. Р-33 Державні медичні фахові курси у Львові, оп. 1, спр. 75. Списки студентов и учебные планы на 1942/43 год фармацевтического отделения, 67 арк.

3. Козловський О. Нарис історії постання, розвитку та чиннности УТГІ / О. Козловський // Український технічно-господарський інститут. – Нью Йорк, 1962. – Т. 2. – С. 9–104.

4. Навчальний план підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «провізор» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 7.12020101 «Фармація»: МОЗ України, Державна установа «Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України», Державна організація «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «медицина» і «фармація» при МОЗ України» від 21.03.2015 року. – 11 с.

5. Різничок С.В. Становлення та розвиток вищої фармацевтичної освіти у західноукраїнському регіоні (1784 – 1991 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / С.В. Різничок. − Д, 2013. – 24 с.

6. Типовий навчальний план спеціальності 7.110201 «Фармація» МОЗ України від 24.12.1997 року. – 11 с.

7. Учебный план фармацевтического факультета (института), специальность – фармация, квалификация специалиста – провизор. Срок обучения 4 года 6 мес.: Утв. Министерством высшего и среднего специального образования СССР и Министерством здравоохранения СССР 17 февраля 1965 г. № 1 мед. – М.: М-во здравоохранения СССР, ЦМК по высшему медицинскому образованию, 1965. – С. 52 - 55.

8. Учебный план. Фармацевтический институт и факультет. Квалификация специалиста – провизор. Срок обучения 5 лет: Утв. Министерством здравоохранения СССР 29 июля 1987 г. – М.: Типография М-ва здравоохранения СССР, 1987. – 2 с.

МОДЕРНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦІПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Троян А.О. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Процес підготовки сучасних спеціалістів потребує необхідність використання сучасних інноваційних методів навчання, які створюють умови для розвитку професіональної компетенції майбутнього фахівця. Впровадження інноваційних технологій і поєднання їх з традиційними методами сприяє розвитку вищої освіти в Україні.

В Одеському державному екологічному університеті на практичних заняттях з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» при вивченні тем: «Термінологічна система», «Складання текстів за професійним спрямуванням» можна використовувати метод «мозкового штурму», який має на меті зібрати якомога більш ідей щодо проблеми з екології з усіх студентів протягом обмеженого періоду часу. Такий засіб заохочує студентів, які за короткий період мають можливість обговорити не тільки проблему, а і записати ідеї, що виникли. Таким чином, вони запам’ятають і терміни за фахом, і їх використання.

При вивченні тем: «Науковий стиль», «Правила написання та оформлення наукового тексту» можна використовувати метод «Дискусія». Для цього метода після обрання студентами тем рефератів, проводиться підготовка до обговорення якогось спірного питання. Щоб організувати роботу, необхідно сформулювати тему «дискусії», скласти план, підготуватися до обговорення, для чого необхідно попрацювати з додатковою літературою та довідниками. «Дискусію» можна провести в стилі телевізійного «ток-шоу». Проведення «дискусії» є важливим засобом пізнавальної діяльності студентів, вона сприяє розвитку критичного мислення, дає можливість визначити власну позицію, формує навички аргументації та відстоювання своєї думки. В процесі «дискусії» студенти навчаються правильно та грамотно обґрунтовувати свою думку, а потім оформлювати її у вигляді реферату.

При вивчені теми «Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації» презентація таблиць «Класифікація документів та їх реквізитів» сприяє візуальному швидкому та глибокому запам’ятанню. Таким чином, поєднання традиційних методів навчання з сучасними інформаційними технологіями з використанням Інтернету та інших інновацій створюють умови для розвитку професійної компетентності майбутнього фахівця.

НОВІ ПОКОЛІННЯ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Хропот С.Г. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Чинне законодавче поле ставить вимоги до необхідності, змісту і порядку розроблення нових поколінь стандартів вищої освіти як сукупності вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів. В тому числі, стандарти вищої освіти встановлюватимуть основні вимоги до формування освітньо-професійної (освітньо-наукової) програм.

Закон України «Про вищу освіту» встановлює вимоги до освітньо-професійних (освітньо-наукових) програм, проте в доволі узагальненому форматі. Зокрема зазначено, що «освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти».

Заслуговує на увагу та частина наведеної цитати, що програмою має бути встановлений перелік навчальних дисциплін та логічну послідовність їх вивчення, але не вказано, чи це буде виключний і повний перелік, примірний чи частковий. Очевидно нові покоління стандартів вищої освіти мають дати вичерпну відповідь на порушене питання.

Не зазіхаючи на повноваження владних органів у сфері освіти і науки, пропоную, як один із варіантів, своє бачення до формування стандартів вищої освіти в частині розроблення освітньо-професійної (освітньо-наукової) програм.

Не викликає сумніву, що програма має визначати «очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти», іншими словами встановлювати шкалу «знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність, що є результатом навчання на певному рівні вищої освіти». Залишається відкритим питання які саме знання, вміння і практичні навички необхідні здобувачу

відповідного рівня вищої освіти, зважаючи на суттєві суспільно-політичні перетворення в державі, зміну, іноді радикальну, пріоритетів, запровадження новітніх технологій тощо.

Отже, під час формування освітньо-професійних (освітньо-наукових) програм, необхідно враховувати як інтеграційні процеси в Європейський простір, так і ту обставину, що підготовка фахівців в системі вищої освіти здійснюється, в першу чергу, для потреб держави (в сучасному стані її розвитку з перспективою на найближче майбутнє).

Відповідно стандарт вищої освіти як нормативний документ з однієї сторони довготривалого використання і застосування, з іншої – має передбачати також можливість, за потреби, своєчасного внесення змін і доповнень. Для цього освітні програми доцільно умовно розділити на декілька ієрархічно підпорядкованих та взаємодоповнюючих рівнів, приміром, на три, кожний з яких формуватиме «свою» частину компетентностей.

Якщо сприймати стандарт вищої освіти як її стратегічний план (по суті він таким і є), а освітню програму як шлях до його реалізації, то в узагальненому форматі це можна представити наступним чином.

Перший рівень освітньої програми, що визначає стратегію розвитку освіти і науки на довготривалу перспективу, приміром, на десять років, відповідальний за формування у здобувача вищої освіти загальних фундаментальних знань світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей.

Другий – перелік стратегічних і оперативних цілей з середньостроковою реалізацією, приміром, п’ять років, відповідальний за формування у здобувача вищої освіти професійних знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, саморозвитку. Очевидно цей рівень освітньої програми необхідно переглядати і за потреби доповнювати не рідше одного разу на п’ять років.

Третій рівень – система окремих завдань для досягнення оперативних цілей. Це найбільш мобільний рівень, де можна і потрібно оперативно враховувати всі зміни в технічному і технологічному забезпеченні конкретної галузі знань. Відповідно, перегляд та внесення змін і доповнень до освітніх програм в цій частині необхідно не рідше ніж через два-три роки. Можливо згодом виникне потреба перевести цей рівень в систему квазіспеціалізацій, необхідних для забезпечення потреб реального сектора економіки, за вибором студента.

З однієї сторони викладені пропозиції сприяють вирішенню стратегічного завдання – інтегрування освіти і науки України в Європейський простір вищої освіти, з іншої, не менш важливе завдання – забезпечення галузей економіки держави фахівцями, необхідними вже сьогодні, з можливістю дуже швидкого переорієнтування їх до потреб завтрашнього дня.

ПОЛІТИКА ДІЛОВОЇ ДОСКОНАЛОСТІ У ГАЛУЗЕВИХ СТАНДАРТАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ширяєва Н.Ю. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

Головною метою політики ділової досконалості вишів є *результати навчання* як один з основних термінів Болонського процесу і важливий для розуміння та порівняння розмаїття академічних ступенів (кваліфікацій) в Європі. Це потребує зміни освітньої парадигми з процесної на *результатну*.

Результати навчання - це комплекс теоретичних знань та практичних навичок, інших компетентностей здобувача певного ступеня вищої освіти та «які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти».

Реформування вищої освіти передбачає також оновлення чинних галузевих стандартів - освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми - у формат *освітньої програми*.

У оновленому стандарті вищої освіти - освітній програмі - формулюються вимоги до змісту та *результатів* освітньої діяльності виші за освітніми ступенями в межах кожної спеціальності. Освітня програма містить розділи які в принципі є чинними й зараз, а саме: обсяг кредитів ЄТКС, перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти; форми атестації.

Принциповою інновацією в реформуванні освітньої галузі є те, що у національні галузеві стандарти вищої освіти* (який станом на даний час у статусі - проект) заплановано ввести розділ «Система *внутрішнього* забезпечення якості вищої освіти», який є складовою «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)»; також до складових вказаного Стандарту відноситься *зовнішнє* забезпечення якості і *агентства* - гаранта якості у вищій освіті, тому вони так і називаються *агентства забезпечення якості*.

Політика вищі щодо внутрішнього забезпечення якості навчання реалізується через внутрішній організаційний механізм та експертизу зовнішніх стейкхолдерів.

Стратегічні напрямки політики ділової досконалості діяльності виші - це студентоцентрованість у освітніх програмах; розвиток викладацького персоналу; навчально-методичного матеріалу; фінансування науково-дослідницьких проектів; якісний інформаційний менеджмент.

ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

Янушевич І.А. *(Одеський національний політехнічний університет, м.Одеса, Україна)*

В наш час актуально постає питання про узгодження формату освітньої програми України із зразками цивілізованих країн, що входять в єдине європейське співтовариство.

Звичайно, якби вітчизняна школа реально взяла б на себе навчання іноземній мові і азам філософського світобачення, то не знадобилося б, як це сталося тепер, витрачати величезний час на їх освоєння у ВНЗ. Проте вищим навчальним закладам доводиться виходити з реалій сьогоднішнього дня. У зв'язку з цим правомірно виникає питання, чи можливо хоч би частково вирішити круг цих проблем в стінах самого alma mater, заповнити ту лакуну, яка виникає унаслідок відсутності або недостатньої якості знань по базових для європейської шкільної освіти предметах – іноземній мові і основах філософії? Ймовірно, що поставивши цю мету, можливо проблему, залишену нам в «спадщину» недоліками шкільної освіти, спробувати вирішити таким чином. За опитуваннями студентської аудиторії можна зробити висновок, що найбільший інтерес більшості студентів поширюється не на певний курс філософії в цілому, і навіть не на окремі теми курсу, а на конкретні питання курсу. Крім того, більшість студентів бажали б мати додаткову, «живу» практику у вивченні тієї або іншої іноземної мови. Чому б в зв'язку з цим разом з обов'язковим курсом основ філософського знання, запропонованим міністерством (або рекомендованим кафедрою) не пропонувати на вибір студентів, як альтернативний, курс філософії, що читається на різних іноземних мовах. Теми цього курсу не обов'язково повинні дублювати основний курс, а можливо варіюватися залежно від спеціалізації і в цілому інтересів студентів, тобто мати прикладний характер. Ці курси можуть проводитися у вигляді семінарського зайняття або будьякого виду інтерактивного навчання і, можливо навіть, на комерційних началах.

Як показали результати опитування студентів енергетичного інституту і інститутів радіоелектроніки і телекомунікації комп'ютерних систем ОНПУ, найбільший інтерес у цієї аудиторії викликають теми, що стосуються проблем інформаційно-технічного світу і медіафілософії, зокрема такі як:

1. Problems of informational society.
2. Futurology about society of «the third wave».

3. A state and prospects of informalization in Ukraine.
4. Social and psychological problems of computer revolution.
5. Modernization of the economic relations: changes of the concept «work» and «capital».
6. A self-identification problem in virtual reality.
7. Photo as way of communication.
8. Colorable reality of cinema.
9. Ringtone as new hardware condition of music.
10. Virtual communication: phenomenon of alternative language

Популярністю з опитуваної категорії студентів користуються також питання функціонування штучного інтелекту:

11. Main paradigms of artificial intelligence.
12. Gnoseological problems of the theory of artificial intelligence.
13. Intellectual systems.
14. Philosophical problems of society Hi-Tech.
15. Social networks and network games.

Не менш цікаві студентському кругу вікової категорії від 18-21 року і філософсько-антропологічні проблеми, пов'язані з розумінням, комунікацією, аксіологічними філософськими концепціями:

Даний блок проблем міг би читатися єдиним курсом або окремо, на іноземній або рідній мові. Однак проблеми найчастіше виникають на етапі організації читання цих курсів, і пов'язані вони, головним чином, з технічним оснащенням і методичним забезпеченням курсів. В цьому випадку більшою мірою важливий чинник часу і терпіння.

Ясно, що ніхто і ніколи не зможе філософію відмінити. Навіть якщо гіпотетично це станеться у формі деякої заборони, то майже таке рішення не відмінить філософію як тип певного мислення про граничні підстави буття, філософію як деяку граничну рефлексію.

Література:

1. Что нового несет Закон Украины «О высшем образовании» от 01.07.2014 года? http://www.prostopravo.com.ua/semya/stati/chto_novogo_neset_zakon_ukrainy_o_vysshem_obrazovanii_ot_01_07_2014_goda.
2. Фокин Ю.Г. Преподавание и воспитание в высшей школе: Методология, цели и содержание, творчество/Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2002 – 132с.

ЗАВДАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

THE FEATURE OF THE SOCIAL ADAPTATION OF JUNIOR STUDENTS

Bykova S., Kpogomu K., Zarvanska I. *(Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine)*

The system of the high education is a direct way for a development the identity of a personality. During the study in the higher educational institution, a student makes a step to self-knowledge, objective estimation of his opportunities and life preferences. A future expert has to aspire to a process of formation of knowledge, abilities and skills, that are necessary for full self-realization in a labour and social activities, formation of moral values of an individual.

By the way, not every first-year student is able to adapt to a new social situation fast and without particular psychological injuries. For a first-year student entering the higher educational institution and first months of education are connected with troubles, that appear after a transition to new educational conditions. There is a sudden break of a perennial usual working (school) stereotype, the result of which can cause rather low success, troubles in communication and a decrease of the level of educational motivation. So all this has an influence not only on the first-year student's feelings, but also on the quality of perception of knowledge and relationships with peers, parents and professors , on his behavior, acts and his general condition.

The analysis of this problem in a science literature let us consider different ways of the adaptation by both- domestic and foreign scientists. So Ukrainian scientists present the adaptation as a basic qualitative stability of the integrity and also as a contradictive life process.I.Stepanovamarkes out external and internal aspects of the adaptation. In turn, A.Geordievskiy suggested a definition of that phenomenon, namely, he understands the adaptation as a special form of the representation of external and internal circles, that consists in the tendency for establishing the dynamic balance with them, by the systems [1].

The different aspects of the adaptation problem were the subject of the researches by foreign scientists- so F.Aleksander, T. French represented a view on the motive of the individual's actions as a one that appears and develops through the disturbance of the balance between an organism and a circle as an intention to restore it. So, a requirement of the restoring a balance with a circle, that is felt by the organism, was considered as a basic engine of the adaptive behaviour.

K. Platonov considered that a psychological adaptation is a process of realization the organism's skills of regulating its parameters in the way to keep them in the bounds of the functional loading. The main criterion of their classification is a

characteristic of the regulatory system, that answers for a considering of the adaptive process. There were marked out thee adaptive aspects: mental adaptation, mental-social adaptation and mental-physiological adaptation.

Entering high school, students encounter a number of problems associated with inadequate psychological readiness to new conditions of training, with the destruction over the years developed attitudes, skills, habits, value orientations of secondary school pupils and production teams, the loss of years fixed relationship with the team and the formation of new skills, as well as the inability to carry out psychological self-regulation of their own activities and behaviou

The adaptation takes a great place in a practice of social-pedagogical and psychological work. That's why the essence of the adaptive processes, their mechanisms – is a necessary condition for an individual development. From the most important psychological factors of the social adaptation activity, ability for a reflection, friendship, self-acceptance, emotional comfort, satisfaction from the communication, aspiration for a self-changes are marked out. At the same time thi high level of uneasiness, depression, weak will, intensity, absence of the initiative, dissatisfaction don't promote social adaptation of the fist-year student in a high educational institution.

The emergence of the adaptive stress is an absolute support of the first-year student's adaptation, that is an injuring factor for a mental health. But the effective fight with an adaptive stress gives an opportunity for saving and providing the mental health of the young students, growth and developing their personalities. The essence of the education in the higher educational institute consists in aspiration to make that process safer and more affective for students by using different methods (workshops, conversations, "curator's hours", individual programs of psychological support of foreign students, etc), that are directed on increase of the personal individual adaptive potential, improvement of mental health and increase of resistance to stress of the identity of students.

Literature

1. Ababkov V.A., Pere M. Adaptation to stress./Basements of the theory, diagnostics, therapy//Ababkov V.A of.-SPb.:Speech, 2004. - 166 pages.
2. A.G.Lichnostny adaptation potentsial: mobilization and forecasting in extreme conditions / A.G.Maklakov//the Psychological magazine.-2001. - T.22, No. 1. - Page 23-29;
3. Eysenk S. B. G.Age norms for impulsiveness, venturesomeness and empathy in adults/S.B.G.Eysenketal.//Person. individ. 1985- -N5-P. 613-719

О ГУМАНИТАРНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ОБРАЗОВАНИЯ

Антонюк С.А. *(Национальный университет Одесская морская академия), г.Одесса, Украина*

Человек - существо общественное и останется навсегда таковым, пока существуют люди. Его бытие вообще реализуется через существующую систему общественных отношений. А здесь, в конечном счете, идеал специалиста отражает перспективу материальных и моральных отношений как образец совершенства человека, степень овладения им производственной культурой, накопленной человечеством. Нравственный идеал руководителя - это образец совершенства человека и его поведения в обществе, это оценка общественных отношений, принципов общественного устройства, дальнейших перспектив развития общества и личности с точки зрения практики истины, добра, красоты, справедливости и профессиональной грамотности. Именно действительный, а не вымышленный абстрактно-утопический нравственный идеал соединяет в себе в неразрывное целое научную цель, основанную на объективном развитии истории и перспективное совершенство будущего. Такое будущее видится в связи с обустройством земли, с накоплением такой меры общественного богатства, которая позволила бы развить все сущностные силы каждого человека в этом процессе.

Поэтому, наряду с другими, сегодня важным является вопрос о том, насколько методические ориентиры преподавателей вузов соответствуют действительным требованиям экономики и рынка, где актуальны не только знания, но и, что особенно важно, компетенция специалиста и менеджера. Это значит, что в образовании следует различать две основные составляющие – технологическую и гуманитарную и проводить между ними четкую границу.

Технологическая составляющая образования направлена на то, чтобы сформировать навыки для решения конкретной задачи - она предметна и утилитарна. Гуманитарная составляющая - направлено на то, чтобы научить понимать и реагировать на знания и процессы в целом, действуя в критической и сознательной манере. Гуманитарная составляющая это скорее долгосрочное развитие личности. А вообще, технологическое и гуманитарное в образовании соотносятся друг с другом как "делать" и "быть". Технологическое дает профессию, гуманитарное – мировоззрение.

Следует учитывать, что если гуманитарная подготовка есть часть системы образования, то она должна дать студентам ресурсы, которые пригодились бы

им на разнообразном и подвижном сегодня рынке труда и в будущем как некий запас прочности и прогностики.

В эпоху глобализации вузы должны ориентироваться не только на ту повестку дня, которую задают национальные правительства или национальные профессиональные сообщества, но в первую очередь на международные академические сообщества. Вузы должны вносить свой вклад в обсуждение проблем, поднимаемых в других вузах по принципу кластера. Ведь их задача состоит в том, чтобы создавать вызовы для существующей реальности в виде более совершенных перспектив. В глазах текущих носителей политической власти вузы, в своей устремленности в будущее, должны выглядеть, по крайней мере, опасными институциями.

Представление о гуманитарной составляющей образования как о простой передаче знаний давно продемонстрировало свою полную несостоятельность. Система общественных отношений теперь развивается так быстро, что превращается из иерархичной системы, которой её пытались представить раньше, в хаос, в котором конфликтующие элементы определяют развитие общественных отношений в совершенно различных направлениях и по правилам синергетики. В этих обстоятельствах суть гуманитарного образования состоит не в передаче знаний, а в привитии этических и ценностных ориентиров, которые составляют понятие "профессионализм". К навыкам и ценностям профессионализма, фундаментальным для становления специалиста можно отнести следующие:

- навыки – умение решать проблемы, социальный анализ проблемы и социальная аргументация, умение работать с фактами, устные и письменные коммуникации, консультирование, переговоры, организация и управление работой персонала, разрешение этических проблем;
- ценности – компетентное представительство как ответственность перед клиентом; ответственность перед профессией – её поддержка и развитие; ответственность перед правовой системой – стремление содействовать справедливости, честности и нравственности; ответственность перед собой – собственное профессиональное саморазвитие.

Идея компетентности определяется как способность применять знания, умения и навыки и успешно действовать на основе практического опыта при решении задач общего рода, а также в определенной широкой социальной области. Компетенция – базовое качество индивидуума, включающее в себя совокупность взаимосвязанных качеств личности, необходимых для качественно – продуктивной деятельности. В высшей школе на первом месте

идет организация способствующего обучению опыта, и только на втором месте компетенции, на что следует обратить внимание.

Наиболее важная функция аттестаций (зачетов, экзаменов) состоит в том, чтобы студенты могли сами оценить свою производительность и вовлечься в планирование своего будущего.

Это требует обучения профессиональной этике, которая является сегодня важнейшим измерением гуманитарного образования. Курс этики должен знакомить студентов с моральными проблемами, возникающими на практике, давая понять, какие цели стоят перед специалистом и областью его деятельности. Специалист – не просто технический работник и не орудие в чьей-то борьбе. Он является носителем своей собственной ответственности за деятельность на благо общества. Именно отказываясь от восприятия гуманитарной составляющей образования в качестве передачи знаний, этика начинает восприниматься не как некая надстройка над знаниями специалиста, а как важнейшая и органичная часть его обучения.

Современное развитие гражданского общества под эгидой принципа «разрешено все, что не запрещено» в некотором смысле снимает границы дозволенного и недозволенного и переносит центр ответственности на личность, которая теперь сама начинает решать, что дозволено, а что нет. Возникающий дисбаланс социального и индивидуального вызывает к жизни свои негативные последствия во всех сферах человеческих отношений. Здесь теряется чувство грани между героями и злодеями, формируется устойчивая иллюзия, что её никогда и не было и они просто взаимозаменяемы. Спектр нашего реального бытия демонстрирует всю полноту произвола человеческой деятельности более не нуждающейся в прописных рецептах морали не признающей и не боящейся никакого суда. Мера морали замещается мерой права.

История, конечно, расставит по своим местам и героев и злодеев. Но оказывается, что делать это все труднее. Развитие плюрализма в системе общественных отношений без соответствующего развития шкалы социальных ценностей, подорвало традиционный подход к идеалу как к чему-то монолитному в своём совершенстве и вызвало к жизни множество идеалов, отграниченных к тому же друг от друга социально-структурными перегородками. Множество людей, множество деятельностей, множество народов, множество стран и т.д. и множество идеалов по всем поводам человеческого бытия – безмерное поле исследования для синергетики.

ЗАДАЧИ ИНСТИТУТА КУРАТОРСТВА В УСЛОВИЯХ ТЕХНИЧЕСКОГО ВУЗА

Бондарь Ю.С., Золотарева И.Н. *(Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А.Н. Бекетова, г. Харьков, Украина)*

Анализ теоретических источников и практики обучения показывает, что одним из главных препятствий, мешающих молодому человеку влиться в вузовский коллектив и получить необходимый уровень знаний, является неумение понять другого, неспособность общаться с людьми.

Студент технического вуза отличается от студента гуманитарного тем, что для последнего воспитывающей является сама специфика учебно-воспитательного процесса. В техническом же вузе необходимо создать специальные условия для того, чтобы личность развивалась и совершенствовалась. Поэтому в период обучения, когда закладываются основы овладения профессией, важно научить будущих специалистов технологиям самоорганизации, этическим нормам и правилам поведения.

Реализация воспитательной работы в академических группах осуществляется через институт кураторства. На данном этапе реформации системы образования происходит четкое понимание необходимости такого важного воспитательного инструмента. В системе образования и воспитания студенческой молодежи институт кураторства всегда выполнял важную функцию и сейчас его актуальность постоянно возрастает.

Роль куратора группы многосторонняя и многоплановая с учетом значимости стоящих перед ним задач.

Работа куратора прежде всего направлена на личностное и профессиональное развитие студента.

Основная задача куратора заключается в создании таких условий, которые помогли бы студентам найти себя и свое место в студенческом коллективе и в социальной жизни, что способствовало бы успешности процесса обучения.

Куратор является организатором деятельности студентов в группе и координатором воспитательных воздействий. Именно он непосредственно взаимодействует со студентами.

Кроме того, куратор проводит большую работу по сплочению студенческой группы, которая в начале учебного года, как правило, представляет формальное образование: члены группы только начинают узнавать друг друга, между ними не установлены ни дружеские, ни деловые связи. Чтобы студенческая группа стала полноценным коллективом, куратору следует узнать личностные качества

студентов, увидеть их возможности, направленность их интересов и потребностей.

С целью повышения качества воспитательной деятельности и целенаправленного ее развития куратор систематически работает над информационным и методическим обеспечением процессов воспитания и обучения.

Куратор создает благоприятный психологический климат в группе, который формируется на основе взаимоуважения, взаимопонимания студентов и преподавателей и общения студентов друг с другом. При этом непременно учитываются возрастные и индивидуально-психологические особенности воспитанников.

Практика обучения показывает, что в общей системе института кураторства можно выделить ряд основных задач, учет и реализация которых в процессе обучения способствуют развитию профессиональных качеств студентов и гармоничному развитию личности.

К таким задачам следует отнести следующие:

- обеспечение осведомленности студентов о структуре обучения в вузе, знание своих прав и обязанностей;
- помощь в организации академической группы в целом;
- помощь в планировании учебной, общественной и научно-исследовательской работы студентов;
- активное приобщение студентов к социальной, культурной и научной деятельности университета;
- стимулирование профессиональных интересов;
- помощь студенту в поисках своего места в жизни;
- формирование нравственных ценностей, установок и убеждений.

Одним из важных условий реализации поставленных задач является наличие в вузе общей концепции воспитательной работы с определением доминантной роли системы кураторства.

Деятельность куратора имеет высокую социальную значимость и занимает одно из центральных мест в формировании национального сознания и духовной культуры украинского общества.

Институт кураторства способствует повышению мотивации студентов к учебе, повышению требовательности к самому себе, оказывает помощь студентам в процессе личностной самореализации.

Развитие теоретических основ и широкой всесторонней практики института кураторства в условиях технического вуза может рассматриваться как одна из основных задач гуманитарного развития общества.

РИТОРИКА ТА РИТОРИЧНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА У СФЕРІ ГУМНІТАРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Будянський Д.В. *(Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, м. Харків, Україна)*

Сьогодні у зв'язку з процесами демократизації, гуманізації та гуманітаризації українського суспільства, публічне мовлення набуває особливого значення. Потреба в переконливому, грамотному, оригінальному вираженні власної думки є однією з причин актуалізації в сучасному освітньому просторі *риторики* – дисципліни, яка з часів античності сприяє вихованню всебічно розвиненої, освіченої, суспільно-активної, красномовної особистості.

Ідеї фундаторів риторики Аристотеля, Горгія, Демосфена, Квінтіліана, Цицерона та інших отримали подальший розвиток у працях вітчизняних риторів Л. Барановича, І. Галятовського, І. Гізеля, Й. Кононовича-Горбацького, Ф. Прокоповича, Г. Сковороди, а також сучасних дослідників Я. Білоусової, Н. Голуб, Л. Мацько, О. Мацько, В. Нищети, М. Пентилюк, Г. Сагач, Г. Онуфрієнко та ін.

Представлені у цих працях здобутки риторики можуть бути ефективно використані в процесі розв’язання актуальних завдань гуманітарного розвитку суспільства, а саме максимального розкриття потенціалу кожної людини, створення сприятливих умов для реалізації її інтелектуальних, духовних, фізичних, творчих здібностей, в тому числі комунікативних якостей, вдосконалення форм і методів навчання, і, у підсумку, збереження і примноження культурної спадщини нації та підвищення конкурентоспроможності держави в сучасному світі.

Проте, процес риторизації української освіти (запровадження здобутків риторики у навчально-виховний процес з метою його вдосконалення) наразі відбувається повільними темпами. Не дивлячись на нагальну потребу вивчення риторики в українських вищих навчальних закладах, на сьогодні ця дисципліна вивчається як курс за вибором. Крім того, як правило, на неї виділяється недостатня кількість годин.

Здобутки академічного красномовства (методи привернення та утримання уваги, структура підготовки ораторського виступу, риторичні тропи та фігури, сучасний етикет публічного мовлення тощо) також недостатньо ефективно використовуються у викладацькій діяльності.

У зв'язку із цим, проблему застосування теоретичних та методичних напрацювань риторики в системі освіти, зокрема у вищих навчальних закладах, з метою вдосконалення традиційних методів навчання (лекційних, семінарських занять тощо), розкритті творчих здібностей, розвитку риторичної культури учнів, студентів та викладачів розглядаємо як актуальну.

На сьогодні «риторика» не має однозначного тлумачення серед науковців України та зарубіжжя. На нашу думку, сучасна риторика – це технологія ефективної мисленнєво-мовленнєвої діяльності, яка спрямована на індивідуально-творчу інтерпретацію способів мовленнєвої поведінки в ситуаціях впливу на свідомість іншого або декодування його мовленнєвого задуму [1].

Риторика має багато спільного з педагогікою, зокрема в онтологічному та гносеологічному аспекті. Провідні ідеї сучасних педагогів, а саме гуманізації та гуманітаризації освітнього процесу та суспільства в цілому, розвиток особистісних якостей та творчих здібностей, формування громадянської свідомості, саморозвиток особистості, суб'єкт-суб'єктний характер навчально-виховного процесу є, по-суті, глибоко риторичними і відповідають провідним завданням цієї науково-мистецької галузі.

Детермінована мовою, культурними особливостями риторика стає явищем національним, яке відображається в понятті «риторичний ідеал» (античний, слов'янський, західноєвропейський, американський тощо). Досліджений у працях фундаторів красномовства (Аристотеля, Демосфена, Цицерона) та сучасних науковців (Н. Голуб, Л. Мацько, Г. Сагач) «риторичний ідеал» тлумачиться як цілісна система загальних вимог до мови та мовленнєвої поведінки людини, основу якої складають уявлення про досконалого оратора, які існують в конкретному соціумі [3].

Категорія «риторичний ідеал» за змістом відповідає сучасному терміну «риторична культура», яка тлумачиться дослідниками як гуманістична культура, переведена у форму мовленнєвої діяльності, спрямованої на пошук істини, вдосконалення і духовне збагачення особистості [4].

З педагогічної точки зору «риторична культура» тлумачиться як інтегративна характеристика особистості, яка включає сукупність риторичних компетенцій, ціннісно-орієнтованих норм риторичної діяльності та індивідуально-творчого стилю їх реалізації; які сприяють ефективному розв'язанню педагогічних задач; категорія, яка реалізується в усіх видах професійної діяльності, сприяє формуванню багатогранних відносин, забезпечує самопізнання, саморозвиток, самовиховання через володіння риторичним досвідом, здобутим людством [2].

На нашу думку, риторична культура як комплекс інтелектуальних, морально-естетичних, емоційно-чуттєвих та артистично-виконавських якостей, що виражаються у формі оригінального продукту мисленнєво-мовленнєвої діяльності, спрямованої на гармонійний розвиток особистості, є професійно-необхідною якістю сучасного педагога, в першу чергу викладача вищої школи [1].

Це комплексне утворення також відіграє важливу роль в гуманітарному розвитку суспільства. Риторична культура як філософсько-культурологічний феномен здатна актуалізувати в суб'єкті такі людські якості, завдяки яким він стає духовною особистістю та яскраво вираженою індивідуальністю [5].

У процесі розвитку власної риторичної культури людина оволодіває мистецтвом спілкування та взаєморозуміння, вдосконалює такі життєво важливі якості як самостійність, гнучкість, глибина і критичність мислення, відкритість світу, уміння керувати негативними емоціями, естетичний смак та мовленнєву шляхетність.

Таким чином, риторика і результат її вивчення – риторична культура сприяють створенню умов для розвитку особистості, здатної до гуманістично-орієнтованого вибору, самостійних компетентних дій в обраній галузі суспільного життя, яка сприймає навколишній світ і людей в контексті загальнонаціональних цінностей, є незалежною у власних судженнях і відкритою до думки інших.

У зв'язку з цим, риторика повинна посісти належне місце в системі вищої освіти, в процесі підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності, а також на рівні магістратури, перепідготовки та підвищення кваліфікації сучасного педагога.

Література:

1. Будянський В. І. Риторика – мистецтво красномовства. Навчальний посібник / В. І. Будянський, Д В. Будянський. – Суми: «Корпункт», 2012. – 189 с.
2. Залюбівська О. Б. Риторична культура у колі суміжних понять (до питання визначення риторичної культури) / О. Б. Залюбівська // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2012. – № 6. – С. 42 – 47.
3. Мацько Л. І. Риторика: навч. посіб. / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. − К. : Вища школа, 2003. − 311 с.
4. Марченко О. И. TRIVIальная Риторика. Логос, этос, пафос / О.И. Марченко. – СПб : Сударыня, 2001. – 330 с.
5. Сагач Г. М. Риторика : Навч. посіб. для середн. і вищих навч. закладів / Г. М. Сагач. – К. : Ін Юре, 2000. – 565 с.

РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У СТАНОВЛЕННІ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННІСТНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ

Вараксіна О.В. *(Харківський медичний коледж №2, м. Харків, Україна)*

Найглибші соціально-економічні зміни в Україні вкрай загострили питання необхідності реформування системи охорони здоров'я в цілому й удосконалювання підготовки середнього медичного персоналу зокрема. Провідними тенденціями розвитку сучасної медицини виступають соціологізація, гуманізація, экологізація й технологізація. Дані тенденції об'єктивно приводять до якісно нового характеру теоретико-методологічних і практичних зв'язків медицини з гуманітарним знанням.

Головною метою гуманізації середньої професійної медичної освіти є забезпечення спрямованості освітнього процесу на формування особистості фахівця гуманістичної орієнтації, на становлення його професійних ціннісних орієнтацій, для якої характерне світосприймання, засноване на цінності людини, пріоритетах її життя й неповторності, здатності застосовувати гуманітарні методи дослідження при розв'язанні професійних завдань.

Важлива роль у розв'язанні завдань гуманізації освітнього процесу приділяється соціально-гуманітарним дисциплінам. У зв'язку з цим не менш важливого значення набуває актуалізація ціннісного потенціалу соціально-гуманітарних дисциплін і методика їх викладання в медичному коледжі, де гуманітарні науки значно відрізняються від профільних предметів.

Загальною метою викладання гуманітарних дисциплін є формування необхідного комплексу знань із проблем розвитку людину, його взаємини із соціальним і природним середовищем, підготовка до майбутньої професії. Гуманітарні дисципліни повинні допомогти майбутнім фахівцям пізнати суспільство на різних етапах його історії, осмислити феномен культури, зміст свого існування, іншої людини. Слід помітити, що важливим є необхідність створення особливих умов, у яких реалізувався б внутрішній духовно-моральний потенціал майбутнього медичного працівника.

Етико-деонтологічний і аксіологічний потенціал соціально-гуманітарних дисциплін використовується нами шляхом виділення основних етико-деонтологічних понять навчальних дисциплін, глибоких міждисциплінарних зв'язків, застосування додаткового аксіологічно насиченого дидактичного

матеріалу в процесі навчання, взаємозв'язку навчання, позааудиторної роботи й роботи по дисципліні.

У змісті курсів, що викладаються, акцентуються основні поняття:

- моральності,
- медичної етики й деонтології;
- моральні й професійно-етичні норми й правила;
- ціннісні відносини;
- моральні й професійні цінності;
- ціннісні основи становлення особистості.

Основна увага спрямована на:

- вироблення твердих переконань, цивільної зрілості,
- розвиток таких якостей, як цінність командної роботи з лікарем, ціннісне відношення до життя, гідності й правам пацієнта, заборона на заподіяння шкоди пацієнтові, повага особистості пацієнта,
- ціннісне відношення до лікарської таємниці,
- ціннісне відношення до моральної автономії особистості пацієнта, ціннісне відношення до переживань пацієнта,
- соціальні, культурні і релігійні відмінності, загальну людяність, толерантність, гуманність, милосердя, благодіяння, справедливість, стриманість, спокій, тактовність у спілкуванні з пацієнтом.

Методики становлення професійних ціннісних орієнтацій студентів медичного коледжу в утворювальному процесі включають у зміст:

- навчання соціально-гуманітарних дисциплін,
- ціннісно-орієнтовані тексти,
- дидактичні матеріали,
- професійні ситуаційні завдання.

Розв'язання професійних ситуаційних завдань є обов'язковим елементом навчального процесу й зручною тренувальною моделлю для перевірки викладачем знань студентів і їх здатності застосовувати ці знання на практиці. Тому включення в освітній процес професійних ситуаційних завдань нам представляється логічним і обґрунтованим.

Вибір окреслених форм роботи та принципів її організації відповідає основам гуманістичної педагогіки й дозволяє студентові творити свій «внутрішній світ», виявити ті потреби, здібності й інтереси, якими він вже має, змушує зрозуміти себе, осмислити свій потенціал. Усе це є доцільним у становленні професійних ціннісних орієнтацій студентів медичного коледжу

ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ ЛІДЕРСТВА-СЛУЖІННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО АКТИВУ УНІВЕРСИТЕТУ

Волківська Д.А. *(Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна)*

Призначення університету на думку німецького енциклопедиста В.Гумбдольта, полягає у розвитку «культури нації», тобто у діяльності на благо народу. Студент в університеті формується як повноцінно освічена і самостійно мисляча особистість. Отже, основна функція університету, за В.Гумбольдтом, - формування умов для появи певного типу людей у країні, а значить, і діяльність на благо суспільства [2, с.108].

Прагнучи завершити навчання у вузі і таким чином реалізувати свою мрію про отримання вищої освіти, більшість студентів усвідомлюють, що вищий навчальний заклад є одним із засобів соціального просування молоді, а це служить об'єктивною передумовою, формує психологію соціального просування. Названі особливості реалізуються в потребі студентства у громадській діяльності, яка в умовах професійного навчального закладу організовується, як правило, за допомогою участі в діяльності органів студентського самоврядування та громадських організацій. Безпосереднім шляхом отримання ряду життєво необхідних навичок та розвитку лідерського потенціалу є приналежність до студентського активу університету.

Студентський актив як провіднийсуб’єкт у структурі університетського середовища є носіємпевного авторитету, тому гуманістична спрямованість студентського активу сприяє поширенню ідеї діяти на благо інших й серед усієї сукупності студентства. Це реалізується коли діяльність студентського активу відбувається на засадах лідерства-служіння.

Лідерство-служіння ми розуміємо як практичну філософію людей, які обирають спочатку служіння і лише потім лідерство як ще один спосіб служіння. У працях Р.Грінліфа, Б. Ліхтенвальнера, Дж.Коллінза, лідерце, перш за все, слуга, що хоче бути корисним суспільству і ставить інтереси спільноти вище своїх власних інтересів. Лідер-слуга необов’язково має обіймати формальні лідерські посади, але зобов’язаний служити на засадах співпраці, довіри, взаємоповаги, етичного використання влади тощо. Різниця між лідером-слугою і традиційним лідером полягає в мотиві, з яким ці два типи лідерів стають на чолі колективу, як формально, так і неформально.

Серед ознак лідерства-служіння: врахування інтересів та цілей кожногостудента; почуття приналежності до соціуму; створення можливостей

для реалізації здібностей послідовників; прагнення і вміння діяти на користь інших; орієнтація на групові цінності; усвідомлення переваг роботи у команді перед самостійним виконанням завдань; відкриття для себе можливостей та потенціалу студентського активу у служінні громаді, суспільству; надання переваги волонтерській, доброчинній, соціально-значущій роботі у студентському активі; розуміння та прийняття вислову «справжній лідер спочатку проявляється як слуга» [1, с.24]; внесення лідерства до власної системи цінностей; розуміння важливості лідерства для розвитку суспільства; усвідомлення значущості виконуваної діяльності та власної відповідальності; здатність сприймати, чути, розуміти, співпереживати іншим. Важливо також поділяти ряд переконань, таких як: «лідером може бути кожен», «статус не впливає на лідерство», «лідер повинен бути носієм цінностей групи», «загальний результат переважає над особистим»;

Відповідно до даного принципу змінюється й мотивація учасника студентського активу, він бажає не лише саморозвитку, слави та утвердження власної значущості, а й прагне удосконалювати життя колективу, розбудовувати виховне середовище; бути корисним громаді, суспільству, що, безперечно, має позитивне відображення в усіх сферах життя ВНЗ.

Лідерство-служіння може знаходити широке практичне застосування у студентському активі, наприклад, шляхом створення інституту студентських кураторів для першокурсників, інституту тьюторів для поліпшення навчальної успішності студентів; організації та участі у різноманітних соціальних, благодійних заходах, акціях, проектах різного рівня; патронаж закладів соціальної допомоги; залучення студентів до волонтерської діяльності; проведення форм та методів роботи з метою виховання моральних та особистісних якостей студентів, пропаганди здорового способу життя; бажання формування позитивного іміджу свого навчального закладу, залучення до корпоративної культури та інше.

З метою популяризації лідерства-служіння серед студентського активу та розвитку лідерського потенціалу його учасників необхідна розробка відповідного змістово-технологічне забезпечення, у чому й полягає сутність нашого дослідження.

Література:

1. Гринлиф Р.К. Слуга в роли лідера//М.: Изд-во «Рубиновый луч»,1970. – 56с.
2. Освітологія: витоки наукового напряму: Монографія / За ред. В.О. Огнев'юка; Авт. кол.: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Л.Л. Хоружа, І.В. Соколова, О.М. Кузьменко. — К.: ВП «Едельвейс», 2012. -336 с.

ПИТАННЯ КОМУНИКАЦІЇ У ФОМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

Гурієнко К.О., Трухальская В.В., Черниш С.Б. *(Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна)*

Проведення реформи вищої освіти України визначає проблему вдосконалення процесу організації навчального процесу. Одним з основних завдань викладання у вищому навчальному закладі є підготовка студентів до самостійної діяльності, яка залежіть від ефективної реалізації такої якості професіоналізму, як комунікативна компетентність.

Комунікативна компетентність-здатність володіти певною системою умінь і навичок спілкування з іншими людьми. Вона забезпечує ефективну взаємодію і полегшує розв'язання міжособистісних проблем. Специфіка здобуття освіти в вищій школі зумовлена передусім розширеним спілкуванням. З його допомогою здійснюється взаємовплив викладача й студента. Важливе значення для повноцінного педагогічного процесу, направленого на підготовку лікаря, має морально-психологічний клімат, що забезпечує позитивну атмосферу спілкування, сприятливі стосунки з метою творчого самовиявлення особистості майбутнього медичного працівника.

Основними засобами спілкування є слово, мова, міміка і жести, іноді залучаються різні наочні прилади, технічні засоби.. Незаперечним є той факт, що всі знання і практичні уміння викладача можуть передаватися студентами лише завдяки живому й безпосередньому спілкуванню з ними. Складовою майстерності викладача є його мовлення. Це інструмент професійної діяльності, за допомогою якого можна розв'язати різні завдання: зробити складну тему заняття цікавою, а процес її вивчення привабливим. Якщо педагог не досконало володіє технікою спілкування, це призводить до руйнування відносин між студентом та викладачем та зниження інтересу студента до предмету. Невиразне мовлення викладача, невідповідність невербальної поведінки (міміки, жестів тощо) змістові того, що він говорить, знижують осмисленість знань студентами. На ефективність пізнавальної діяльності студента впливає також їх самопочуття на занятті та психо-емоційний стан. Студент який почуває себе на занятті впевнено та спокійно має більше можливостей для творчої діяльності.

Підсумовуючи, потрібно зазначити, що комунікативні вміння та навички є значимою характеристикою лікаря, що ґрунтується на знаннях та досвіді, здатності орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування.

РОЗВИТОК У СТУДЕНТІВ - АРХІТЕКТОРІВ РОЗУМІННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВРАХУВАННЯ В ПРОЕКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДУХОВНИХ, ЕСТЕТИЧНИХ І МАТЕРІАЛЬНИХ ПОТРЕБ

Денисенко Ю.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Не зважаючи на знання людьми більше двох тисячоліть визначення архітектури як триєдності користі, міцності та краси, людство найчастіше є неспроможним об'єднати одночасно в своїх діяннях, взагалі, і в архітектурі, зокрема, зазначені позитивні якості.

В залежності від домінуючих в суспільстві принципів існування люди приділяють більше уваги то функції (підмінивши функцією поняття користі), як, наприклад, в 60-ті роки XX століття, в період активного будівництва «Хрущовок» і тотальної «боротьби з надмірностями», нехтуючи естетикою, та одночасно, до певної міри, міцністю і надійністю; то красі (як, наприклад, в епоху бароко, взявши безмежністю надмірностей декору гору і над функцією, і над конструкцією, і над самою тектонікою будівель); то міцністю (відразу виникають в уяві романські непідступні фортеці, замки, монастирі).

Науково-технічний прогрес розділив зодчих на інженерів-будівельників та архітекторів (які більше переймаються питаннями функції та естетики). А як же з духовними потребами? Керуючись грубо-матеріалістичною ідеологією, відірвавшись від розумінь основ буття, цивілізація породила і продовжує породжувати цілу низку не вирішуваних проблем, хвороб, небезпек, руйнувань, як для природи, так і для самих людей і самої цивілізації.

Тому, не зважаючи на видиму матеріальну направленість діяльності архітектора (націлену на проектування функціональних конструкцій і форм, що повинні мати ще й певні естетичні якості) ми повинні виховувати в людях, взагалі, і в архітекторах, зокрема, повагу до духовної складової нашого життя і проектованих і втілених об'єктів. Найчастіше і викладачі і студенти на архітектурному проектуванні переймаються лише проблемами оригінальності і естетики фасадів та функціональністю планувань, підкріпивши можливість втілення і експлуатації задумів відповідними конструкціями.

Але руйнівний характер техногенної цивілізації все частіше вимагає вирішення в повсякденному житті, в наукових пошуках, в проектній і творчій діяльності питань духовного плану: яку інформацію несуть людям проектовані і створені об'єкти, який існує зв'язок з минулим, сьогоденням і майбутнім, чи відповідні творіння рук людських законам буття і багатогранним потребам

самих людей? Без постановки і рішень зазначених і подібних питань ні у людства, ні у цивілізації, ні у архітектури не буде майбутнього.

Визначення викладачем трьох рівнів існуючих проблем, трьох рівнів потреб людей, трьох планів одночасного рішення завдань проектування (духовного, естетичного і матеріального), які є рівноправними і однаково важливими, має сформувати у студентів уважність ставлення до розробки завдання на проектування і підходу до розробки і втілення будь якого об'єкту, як складної взаємопов'язаної системи.

Зазначені принципи аналізу і проектування об'єктів є актуальними для впровадження на заняттях цілого ряду дисциплін, таких як «Основи і методи архітектурного проектування», «Архітектурне проектування», «Інтер'єр та обладнання будівель та споруд», «Сучасні проблеми архітектури, містобудування та дизайну архітектурного середовища», «Історія містобудування та архітектури», «Історія мистецтв», «Історія культури», під час курсового і дипломного проектування, та під час проведення занять з інших дисциплін, так чи інакше пов'язаних з духовною стороною буття людини.

Роль архітектури не лише відображати принципи існування суспільства, але й виховувати як самих архітекторів, так і людей – користувачів архітектурної і дизайнерської продукції, розвивати в людях певні позитивні якості і непомітно для них прививати їм вищі духовні цінності, що є особливо актуальним в наш час тотальної бездуховності і безроздільного панування матеріалістичних прагнень.

Висновки. В системі підготовки архітекторів має бути приділена увага не лише питанням естетичного і матеріального рівня (розміщенню у просторі, функції, конструкції, матеріалам), але повинні робитись наголоси і на духовну сторону проектованого об'єкту: на його інформаційні якості, на його зв'язок з законами буття, з минулим, з майбутнім, з багатогранними потребами людей (в тому числі й їх духовними потребами). Будь-які проектовані об'єкти мають бути не лише функціональними, естетичними і конструктивними, але ще й корисними, при чому на всіх трьох рівнях: духовному, емоційному та матеріальному. Сам навчальний процес необхідно розглядати як складне дійство, що відбувається відразу на трьох рівнях: на матеріальному рівні передаються певні знання; на емоційному рівні повинні створюватись умови для виникнення бажання отримувати ці знання і, до того ж, процес отримання знань повинен приносити певне емоційне задоволення; і на духовному рівні процес навчання повинен не лише передавати певні знання, але й виховувати фахівця як людину з великої літери, яка має високі моральні орієнтири і гуманістичні прагнення.

ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Душкін Ю.Г., Докучаєв С.П., Маміч В.В. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

На нашу думку, проблема полягає у широкому спектрі підходів та різноманітності поглядів на зміст, напрямки і методологію процесу активізації освітньої діяльності, формуванні творчої активності майбутніх фахівців у ВНЗ під час проведення всіх видів навчальних занять.

Розвиток і формування цілісної особистості майбутнього громадянина, а особливо, військового фахівця вимагає формування не лише якостей, які безпосередньо стосуються актуалізації його майбутньої військової діяльності (комунікативні, соціально-рольові, інтелектуальні, вольові знання, вміння та навички), але й тих особистісних якостей, які інтегративним чином зумовлюють становлення його цілісної особистості. Зазначені рекомендації фокусуються навколо компетентнісного і технологічного підходів та особистісно-орієнтованих напрямків роботи педагогів і командирів та базуються на результатах багаторічної практики викладання у ВВНЗ з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності тих, хто навчається, творчого потенціалу науково-педагогічних працівників, командирів та офіцерів виховних структур. Варто врахувати важливість і необхідність повноцінного формування у майбутніх офіцерів творчої активності, яка пов’язана з особливістю професійно-психологічної якості. Це передбачає постійний аналіз освітнього процесу з метою активізації роботи з формування творчої активності майбутніх офіцерів, розробку творчих планів у процесі роботи кафедр, вивчення й узагальнення творчих досягнень суб’єктів освітнього процесу, спрямування діяльності психологічної служби на дослідження творчих потенцій курсантів і викладачів, організації спеціальних тренінгів, бесід та консультацій, створення сприятливих умов для розвитку педагогічної творчості. Формування позитивної “Я-концепції” є найважливішою умовою реалізації творчих можливостей курсантів. Одним із провідних напрямків роботи має бути розвиток позитивного уявлення курсантів про себе (характер, потреби, мотиви, звички, здібності), надання дієвої допомоги в пошуках своїх резервних можливостей щодо подолання слабовілля, неорганізованості, розширення сфери розумової діяльності тощо. Завдання педагога – створити “простір можливої творчої самореалізації Вищого “Я” курсанта, спрямовувати прагнення курсантів до самостійного вибору цілей, завдань і засобів їх вирішення, заохочувати їх прагнення до всебічного та якісного оволодіння навчальними програмами.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ

Ейвас Л.Ф. *(Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг, Україна)*

Унаслідок чималих перетворень, піднесення значущості народного мистецтва й культури, входження України до європейського освітнього простору, система підготовки вчителя ДПМ досягла певної системи, яка може бути презентована такими основними рівнями, як: допрофесійна, базова професійна, додаткова спеціальна підготовки й система підвищення кваліфікації. Кожен рівень орієнтується на оптимальний обсяг знань і вмінь вчителя ДПМ, зважає на його вік, досвід і напрям реалізації образотворчих здібностей і декоративно-прикладних технік, рівень і специфіку попередньої підготовки. У середні кожного щабля можуть бути виявлені субрівні, що визначають визначений рівень кваліфікації майбутнього фахівця. Системотвірним чинником системи підготовки вчителя ДПМ є модель його особистості й професійної компетентності вчителя, що концентрує в собі соціальне замовлення і включає уявлення про належний набір його професійних компетентностей.

Проте, розвиток цієї системи можливий за умови подолання низки труднощів. Зокрема, труднощів концептуального й змістового характеру, оскільки дотепер не існує науково обґрунтованої й цілеспрямованої концепції професійної підготовки вчителя цього спрямування та її змістового наповнення. На жаль численні програми з підтримки й розвитку осередків ДПМ, системи художньої освіти через недостатнє матеріальне й науково-методичне забезпечення, не є до кінця реалізованими.Відмітимо до того ж труднощі культурно-мистецького характеру. Вони пов’язані з недостатнім науково-методичним обґрунтуванням сутності професійного навчання в галузі ДПМ всіх щаблів і рівнів підготовки вчителя. Багатьма фахівцями освітньої і культурно-просвітницької галузі не усвідомлюється відмінності між ДПМ і художнім ремеслом, ручною працею, рукоділлям, дизайном і етнодизаном. Отже, вчителі образотворчого мистецтва та технологій виявляються недостатньо готовими до презентації ДПМ як виду мистецтва із особливим семантичним сенсом, численними художніми техніками, власною історією розвитку.

Водночас, існують ісуттєві здобутки в формуванні і розвитку системи підготовки вчителів ДПМ в Україні, а також важливі тенденції і перспективи для її подальшого удосконалення. Насамперед, низка тенденція виходить із

загальних напрямів розвитку вищої освіти в Україні. Це, зокрема, подальша *гуманізація та гуманітаризація освітньої галузі й системи підготовки засобами мистецтва*. Як цілком правомірно вказує Р. Шмагало, попри різні ідеологічні розбіжності, в історичному перебігу мистецька освітапершочергово орієнтується на духовні, а не утилітарні цінності. Тож, у недалекому майбутньому варто очікувати збільшення питомої ваги предметів художньо-естетичного циклу на всіх освітніх щаблях, розширення мережі спеціальностей із підготовки художників-педагогів у галузі ДПМ.

Наступна тенденція виходить із диверсифікованості, ступеневості й багаторівневості системи вищої освіти і зумовлює розвиток й державну підтримку *розмаїття освітніх маршрутів зі здобуття й удосконаленні в професії*. Сьогодні для молоді стає нормою отримання вищої освіти кількох напрямів (дві, три вищої освіти), причому в різних освітніх закладах, одночасно і очно, і заочно, і дистанційно. Існує чимало освітніх траєкторій і для вчителя ДПМ у виборі закладів для навчання, роботи і стажування, підвищення й зміни кваліфікації. Уведення освітньо-кваліфікаційних рівнів і способу їх поступового здобуття, можливості отримання додаткової до художньої педагогічної освіти за напрямом «Професійна освіта» чи «Технологічна освіта» відкриває багато можливостей для талановитої молоді.

Принагідно акцентувати на тенденції до *концептуалізації підготовки вчителя ДПМ*, побудові її змісту й структури. С. Коновець уважає, що, хоча й наповнення змісту підготовки об’єктивно може варіюватися залежно від типу навчально-освітнього закладу, певного факультету або конкретної спеціалізації фахівця, воно у той же час повинно регламентуватися основними (обов’язковими) складовими такої підготовки.

Не менш важливою тенденцією є *інтеграція художніх, мистецьких, історичних, педагогічних знань, забезпечення міжпредметної та міжгалузевої координації*. До змісту підготовки вчителя вводяться інтегровані курси і дисципліни напряму ДПМ, а до змісту підготовки фахівця з ДПМ – дисципліни педагогічного й методичного спрямування, що вможливлюються здобуття кваліфікації художника-педагога й викладача ВНЗ.

Поряд із цим, усе більше спостерігається *оптимізація змісту професійних знань і системи підготовки вчителя ДПМ загалом*. С. Коновець пояснює цю вимогу тим, що особистість повинна і може навчитися опановувати образотворчим мистецтвом цілісно як у естетично-духовному, інтелектуальному, емоційно-почуттєвому й етичному аспектах, так і безпосередньо залучаючись до образотворчої діяльності. При цьому, важливо забезпечити оволодінням такими структурними компонентами, як:

когнітивним(формування тезауруса в галузі образотворчого мистецтва й ДПМ);перцептивним (набуття умінь та навичок сприймання творів ДПМ); аксіологічним (оптимізація оцінної діяльності);креативно-праксіологічним (актуалізація творчо-діяльнісного досвіду).

Зрозуміло, що таке складне завдання не може бути реалізоване одним щаблем підготовки. Тож, усе більшого розповсюдження здобувають центри і комплекси підготовки фахівців, що організовуються в культурних і освітніх осередках, центрах народних художніх промислів за ініціативи художників, педагогів, народних майстрів. Ця тенденція співзвучна виокремленійН. Медвідь тенденцією *до успішної та ефективної співпраці альтернативних навчальних закладів (приватних мистецьких шкіл, академій, курсів тощо) із державними*.

У зв'язку з демократичними перетвореннями в суспільстві наступною важливою тенденцією вважаємо *створення діяльних приватних структур, що активізують роботу державних органів освіти і культури* (Н. Медвідь). Передусім, мова йде про численні Фонди зі сприяння розвитку народних промислів, розвитку ДПМ, відкриттю й підтримки мистецьких фестивалів, творчих конкурсів, ярмарок з одного боку, та підтримки освіти в галузі підготовки вчителя ДПМ і педагога-художника – з іншого.

Яскравим і несподіваним виявилась ця приватна ініціатива в розвитку музейної справи і, як наслідок, становлення окремого напряму – музейної педагогіки. *Запровадження музейної педагогіки до всіх щаблів підготовки вчителя ДПМ* вважаємо ще однією тенденцією.

Найбільш важливою з-поміж названих вище є тенденція до *підвищення вимог до професійної культури вчителя і як наслідок, якості підготовки вчителя ДПМ*.

Ще одну показову тенденцію пов'язуємо з *екологізацією української культури в змісті діяльності вчителя ДПМ* (В. Радкевич). Із огляду на це, система підготовки має слугувати цій справі і готувати своїх випускників до збереження, популяризації й примноження національної культури взагалі і ДПМ зокрема. Вчитель ДПМ має стати провідником «ідей народної культури і мистецтва в сучасному житті, професійній діяльності, законодавцем у формуванні художнього та естетичного смаку людей, поважного ставлення до вікових культурних традицій, духовних багатств, створених попередніми поколіннями», – вважає В. Радкевич. У зв'язку з цим, і надалі буде переглядатися й уточнюватися зміст підготовки вчителя ДПМ, наближатися більше до народного мистецтва, сприяти адаптації культури інших народів і країн до урахуванням національної ментальності українського народу.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАНАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНІСТІ СТУДЕТІВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Жигло О.О., Кір'янова О.В., Малюкова О.Ю. *(Харківський національний університет міського господарства імені О.М.Бекетова, м. Харків, Україна)*

Гуманітарний розвиток – це модель розвитку, орієнтована на максимальне розкриття потенціалу кожної людини і соціуму в цілому, створення гідних умов для реалізації всіх інтелектуальних, культурних, творчих можливостей людини і нації.

У цьому контексті в системі вищої освіти, де навчання і виховання виступають єдиним процесом, має формуватись політика можливостей, спрямована на підготовку творчих, культурно освічених, висококваліфікованих фахівців. Адже під час навчання в університеті студенти найбільш активно набувають навичок суспільної діяльності, інтенсивно розширюють коло спілкування, долучаються до культурних цінностей. Цьому сприяє саме середовище вищої школи, характерною ознакою якого є заохочення студентів до творчої ініціативи у пошуку оптимальних форм і методів здобуття знань, у їх дослідницькій діяльності та у позанавчальній роботі.

Тенденції та перспективи розвитку вищої школи вимагають перегляду традиційних підходів до використання технологій виховної взаємодії педагогів і студентів.

Під вихованням у технічному університеті розуміємо цілеспрямовану діяльність викладача, орієнтовану на створення умов для розвитку духовності студентів на основі загальнолюдських і національних цінностей, надання допомоги в особистісному самовизначенні та самореалізації, моральному і професійному становленні. Мета виховної роботи – підготовка конкурентоспроможного фахівця, що володіє навичками й уміннями, актуальними на сучасному ринку праці та здатний досягати особистісно значущих цілей, які сприятимуть розвитку суспільства в цілому.

Позанавчальну діяльність ми розглядаємо як одну з найважливіших сторін соціалізації, що включає адаптаційні можливості, реалізацію творчих здібностей та інтересів, розвиток морально-етичних якостей студента. Раціональна організація позанавчальної діяльності сприяє поліпшенню їх міжособистісних стосунків, перспективному особистісному і професійному зростанню.

Формування ключових компетенцій, необхідних для становлення самостійної й активної особистості студента, – головна мета викладача при плануванні позанавчальної роботи. Вона має бути спрямована на:

- створення умов для розвитку комунікативних навичок;
- мотивацію до виявлення ініціативи й самостійності;
- розвиток індивідуально-особистісних задатків;
- створення умов для самореалізації;
- орієнтацію студентів на гуманістичні цінності;
- заохочення до раціональної організації дозвілля.

Єдиної моделі позанавчальної діяльності студентів не існує, але слід враховувати, що вона, з одного боку, доповнюючи навчальну діяльність, зберігає свободу для розвитку індивідуальності, а з іншого – відкриває можливості для коригування теоретичного і практичного навчання. Студенти, як правило, не вважають позанавчальну діяльність засобом ефективного професійного самовизначення і становлення. За таких умов завдання викладача полягає в залученні студентів до активної позанавчальної діяльності.

Викладачами кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології нашого університету систематично проводяться заходи, спрямовані на всебічний розвиток майбутнього фахівця. Це і науково-практичні студентські конференції, і тематичні уроки, літературні читання та екскурсії. Студентам надається можливість самостійно обирати форму участі та втілювати свої творчі й організаторські ідеї. Взаємодія між учасниками на етапі підготовки заходів (обговорення, прийняття рішень, розподіл обов’язків) сприяє активному розвитку комунікативних навичок студентів. Також моделюються ситуації подібні до ситуацій майбутньої професійної діяльності, у яких важливим є розуміння учасниками значущості виконуваної роботи, взаємовиручка і підтримка, спільна відповідальність за результати діяльності.

Організація кафедрою таких заходів надає можливості для самовираження, самоствердження, самовиховання студентів і спрямована на формування низки особистісних якостей, таких як відповідальність, наполегливість, цілеспрямованість, організованість, вимогливість.

Таким чином, організація позанавчальної діяльності студентів технічного університету в контексті гуманітарного розвитку суспільства сприяє формуванню інтелектуально-ціннісних орієнтацій, гармонійного розвитку культурної, духовно-емоційної сфери і творчого потенціалу майбутніх висококваліфікованих фахівців. Адже гуманітарний розвиток суспільства передбачає створення для людини, як головного національного ресурсу, умов для реалізації всіх її можливостей.

ЛЕКЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

Золотарьова І.М., Пономарьов О.С., Хом'якова О.В. *(Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова)*

Культурно-комунікативна складова сучасної системи вищої освіти пов'язана із соціальними та гуманітарними перетвореннями, що відбуваються сьогодні в українському суспільстві.

Вища технічна освіта в Україні, зважаючи на її поширеність та структурну розгалуженість, посідає чільне місце в сучасних моделях вищої школи і певною мірою визначає їх зміну. Найбільшою професійною спільнотою фахівців з вищою освітою є саме представники інженерних професій, від яких значною мірою залежать соціокультурні та професійні аспекти спілкування в суспільстві. Саме тому в умовах технічної освіти особливого значення набуває гуманітарний розвиток особистості.

Гуманітарний розвиток особистості в умовах навчальної діяльності передбачає послідовну та змістовну роботу щодо виховання молоді.

Відомо, що навчання, виховання та освіта тісно пов'язані між собою та мають спільну мету – вивчення особистості, розуміння особистості та запровадження заходів, що змінюють особистість на краще.

В умовах вищої освіти існує безліч можливостей для реалізації цієї мети, особливо при вивченні дисциплін гуманітарного циклу. При цьому виховання як система дій, спрямованих на очікування відповідних позитивних змін щодо окремої особистості або групи осіб, може здійснюватись як в позааудиторний час, так і в умовах навчальної діяльності, коли відбувається безпосередній вплив на особистість. Таких можливостей надає найбільш поширена форма організації навчальної діяльності – лекція.

Відомо, що лекція – найважливіша форма навчання, яка характеризується логічним та послідовним викладом навчального матеріалу, що сприяє засвоєнню відповідної системи знань, формує широку професійну компетенцію та загальну культуру.

У сучасній психолого-педагогічній літературі визначається чотири провідних педагогічних функції лекції як форми організації начальної діяльності в умовах вищого навчального закладу – пізнавальна, виховна, розвиваюча та організуюча. Вони тісно пов'язані між собою, доповнюють одна одну та в цілому сприяють популярності лекції.

Пізнавальна функція полягає у можливості засобами лекції забезпечити студентів основною науковою інформацією, яка необхідна для їх професійної

та дослідницької діяльності. Передача знань та їх аналіз передбачає включення новітніх наукових знань, що оперативно відбивають процес розвитку сучасної наукової думки, організації навчальної діяльності на різних етапах засвоєння знань.

Виховна функція – одна із найважливіших. Вона пов'язана із формуванням особистісних якостей майбутніх фахівців та становленням їх соціальної активності. Лекційна організація роботи передбачає не лише передачу інформації, а й безпосереднє спілкування викладача з аудиторією, надає студентам можливості ставити запитання, висловлювати свої думки, сприймати та оцінювати навчальний матеріал безпосередньо в аудиторії, а деколи й дискутувати з лектором.

Розвиваюча функція пов'язана із формуванням пізнавальної активності аудиторії, вимагає ведення лекційного викладання як процесу самостійного творчого пошуку знань, організації подальшої самостійної роботи студентів. Дана функція реалізується за умови, коли лекція не представлена як набір фактів, а навчає їх слухати, думати, розмірковувати, співставляти факти, здійснювати аналіз та синтез поставленої проблеми. За словами В. Вересаєва, «знания должны не лежать в нас мертвым грузом, а все время крутиться, кипеть, сцепляться друг с другом, проверяться наблюдениями».

Організуюча функція лекції передбачає керівництво самостійною роботою студентів як у процесі лекції, так і після неї, забезпечує формування певного наукового підходу до предмета.

Реалізація зазначених вище педагогічних функцій лекції при вивченні студентами дисциплін гуманітарного циклу перш за все передбачає відповідну підготовку лектора.

Підготовка лекції – напружена, складна, відповідальна діяльність викладача, що потребує значної концентрації зусиль і вияву майстерності. Цей процес вимагає тривалого часу та врахування цілого ряду факторів:

- психологічну підготовку педагога до проведення лекції;
- глибоке осмислення мети лекції, сутності головних положень;
- внутрішнє переживання змісту лекції;
- оволодіння майстерністю виступу і взаємодії з аудиторією.

Підготовка лекційного матеріалу з гуманітарних дисциплін з урахуванням провідних педагогічних функцій лекції розглядається нами як головна умова підвищення якості навчально-виховного процесу, розуміння та поглиблення ціннісно орієнтованої інформації, емоційного впливу на студента, формування його загальної культури, що в цілому має сприяти гуманітарному розвитку особистості.

ПРОБЛЕМИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Кадієвська І. А. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

В наш час важливим є розуміння спільності історичної долі, територіальної, економічної та політичної єдності України. Тому основна мета культури та освіти – підтримувати ці процеси. Освіта – об'єктивна необхідність людського буття. Як найважливіший інститут соціалізації особистості освіта, практично, у всі періоди розвитку людської цивілізації була направлена на розвиток особистості, її творчих здібностей, естетичного світосприйняття та етичного відношення до діяльності, формування духовної людини. Освіта має створювати умови для розвитку людини, освіченої та духовної особистості, котра повинна розуміти та поважати чужу культуру. Освічена людина є культурною, адже вона розуміє й інші культурні позиції, вміє досягти компромісу, розуміє цінність не тільки своєї, але й чужої незалежності. Сучасне життя висуває людям складні вимоги. Це завдання подолання розколу культури на гуманітарну та технічну: ці галузі надзвичайно далекі одна від одної [1]. І якщо відособлення технічної та гуманітарної культур перетворюється на проблему, яка поглиблює кризу нашої цивілізації, то освіта має працювати в напрямку їх зближення та намагатись формувати цілісну гуманітарно-технічну особистість. Освіта як соціальний інститут виконує цивілізаційну (економічну, соціальну, гуманітарну та культурну) функцію в суспільстві та як процес засвоєння накопиченого людством наукового знання, засвоєння нових навичок та вмінь для виконання соціально значимих функцій. У сучасному світі спостерігається безпрецедентний за своїми масштабами розвиток вищої освіти, зростає усвідомлення її важливої ролі для економічного та соціального розвитку. У багатьох країнах світу освіта проходить період реформування, пов'язаного з переходом до інноваційних технологій та принципів модернізації освіти. Глобалізація вищої освіти – це якісно нове явище. Тут немає рівноправності, а є підпорядкування вищої освіти інтересам величезних іноземних корпорацій, які нав'язуватимуть нам свої стандарти навчання та свою мову спілкування. Оскільки процес глобалізації в світі в нинішніх умовах носить фінансово-економічний характер, він може підривати навіть політичні позиції деяких держав та завдавати шкоди їх суверенітету та національному розвитку. Є, навіть, загроза того, що освіта та культура різних країн світу буде підпорядковуватись єдиним стандартам. Проблема національної чи глобальної визначеності давно аналізується вченими.. Спостереження частіше всього

засвідчують, що в своєму повсякденному житті люди керуються міркуваннями національного порядку.

Освітня система XXI століття має пережити трансформації, пов'язані з адаптацією до того майбутнього, яке нас очікує [2]. А.Д. Урсул в якості нової освітньої парадигми розглядає модель, що базується на принципах відкритості майбутньому, безперервності та перспективності розвитку. Методологічною основою нової освітньої парадигми виступає переорієнтація ціннісних підвалин в змісті освітніх систем на фундаментальний науковий інструментарій гуманістичного характеру. В цій новій парадигмі головне місце відводиться аналітичним навичкам, умінню шукати та знаходити інформацію, перевіряти нові гіпотези, оцінювати отримувані дані. Можна говорити про освоєння в освітньому просторі цінностей нової філософії освіти. Вона формується під суттєвим впливом глобалізації, яка виявляє свої системи цінностей та життєвих сенсів. Виникають нові вимоги до сучасного світорозуміння, яке має трансформуватись в глобальне світорозуміння, в результаті якого ті, хто навчається, будуть краще знаходити зв'язки між фактами та будувати єдину всеохоплюючу картину світу.

Освіта, в кінцевому рахунку, визначає, як буде глобалізуватись суспільство в майбутньому – за прогресивним чи регресивним сценарієм. Для адекватного вирішення глобальних проблем необхідне формування загальнолюдського відповідального світогляду. На характер сучасної освіти суттєво впливають процеси універсалізації, інтеграції та «трансграничної взаємодії», що є властивим глобалізації. Суть універсалізації полягає в тому, що культурні цінності, що являють собою сенсові орієнтири, мають тенденцію стандартизуватись та перетворюватись на загальні. Аксіологічна універсалізація виводить на другий план особливості різних культур та їх унікальність.

Теоретичні освітні системи, методи викладання, стилі навчання інтенсивно асимілюються, хоча освіта є одним із найконсервативніших елементів цивілізації. Національні освітні системи тривалий час жили окремо. Вони керувались власною логікою, хоча вона нерідко буває застарілою або неефективною. Нова філософія освіти підвищує реальний попит на освіту та її якість. Це пов'язано, по-перше, з економічними причинами підвищення грошової винагороди тим, хто отримав якісну вищу освіту в глобальній економіці. Друга причина – соціально – політична: демографія (сім'я, що змінюється) та демократичні ідеї збільшують вплив на університети, вимагають від них забезпечення доступу до вищої освіти тих груп, які традиційно не вчились в університеті. Деякі аналітики звертають увагу на той факт, що

глобалізація скорочує попит на кваліфіковану робочу силу та працівників середньої кваліфікації, що нова техніка може скоротити попит на робочу силу взагалі. Нові інформаційні технології в змозі замінити багатьох працівників. Однак цей аспект ринків не заперечує більш важливої мети, що покладена в основу стратегії розвитку освіти. Глобалізація та нові технології є наукоємними, а нові ринки праці стають дедалі більш інформаційно ємними. Зростання індивідуалізації працівників та зростаюча роль освіти роблять заклади новими центрами співтовариства знань.

Глобалізація несе зростання соціальної нерівності та, зокрема, нерівності в отриманні доступу до високоякісної освіти. Глобалізація також може послабити державні повноваження в управлінні економічним розвитком та розвитком освіти. Глобалізація навіть може загрожувати зниженню якості освіти. У той же час глобалізація значно впливає на зміну цінностей та формування знань, оскільки вона переоцінює різні види знань, особливо ті, які належать до більш високого рівня освіти. У цьому контексті вона посилює тиск на систему вищої освіти, вимагаючи її поширення, приводячи нових людей до університетів та інших навчальних закладів [3].

Ми постійно спостерігаємо збільшення нерівності в можливості отримання вищої освіти різними країнами. Саме ця нерівність здебільшого обумовлює різницю в рівні життя. Глобальна наднаціональна економіка формує глобальну наднаціональну освіту, яка не зв’язана вузькими межами національної держави. Сьогодні в найбільш розвинених країнах в якості головного фактора, що стримує темпи розвитку, називається дефіцит талановитих молодих людей. Для підготовки в країні чи запрошення з-за кордону талановитих молодих людей витрачаються величезні зусилля. Адже ті країни, які будуть лідерами в мобілізації інтелектуального потенціалу, будуть світовими центрами, які приваблюватимуть також і всі інші ресурси.

Література:

1. Сноу Ч. П. Две культуры. – М.: Прогресс, 1993. – 143с.
2. Урсул А.Д. На пути к модели образования XXI века // Синергетика и учебный процесс. – М., 2009. – С.128.
3. Запесоцкий А.С. Образование: философия, культурология, политика. – М., Наука, 2002. – 456.
4. Аношкина В.Л. Образование. Инновация. Будущее (методологические и социокультурные проблемы). – ростов н/Д, 2011. – С.123.
5. Кізіма В. Ідея та принципи постнекласичної освіти // Вища освіта в Україні. – 2003. - №2. – С.20-29.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСВІДУ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКИХ ОЛІМПІАД З ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Кадієвська І.А., Сазонов В.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Однією з популярних форм навчальної роботи зі студентами є студентські предметні олімпіади. Згідно з положенням про Всеукраїнську студентську олімпіаду вона проводиться з метою виявлення, відбору та підтримки обдарованої студентської молоді, розвитку й реалізації здібностей студентів, стимулювання творчої праці студентів, науково-педагогічних працівників, підвищення якості підготовки фахівців, активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, системного вдосконалення навчального процесу, формування команд для участі в міжнародних олімпіадах.

Студентські олімпіади з гуманітарних дисциплін спрямовані на виявлення студентів, здатних до швидкого прийняття правильних рішень, які активно володіють сукупністю методів і навичок вирішення проблемно-орієнтованих завдань.

До факторів які впливають на олімпіаду можна віднести: мотивацію студентів до вивчення додаткових матеріалів, можливість самооцінки професійного рівня порівняно з рівнем інших учасників олімпіади, можливість зарекомендувати себе перспективними фахівцями, оцінка методичного забезпечення і виявлення проблемних питань з точки зору удосконалення методології викладання навчальних дисциплін.

Проведення олімпіад на високому організаційному й технологічному рівні вимагає досить якісної підготовки. До теперішнього часу на кафедрі філософії, політології, психології та права накопичено достатній досвід такої роботи. Однак питання, які стосуються методики проведення студентських предметних олімпіад, опрацьовано недостатньо.

Серед вимог, що висувались до методичного й організаційного забезпечення олімпіад, можна виділити такі, як відкритість і доступність олімпіади; рівність учасників; рівноцінність конкурсних завдань; зрозумілість системи оцінювання; наявність в учасників змагань певного набору базових знань і навичок роботи. Одним із завдань проведення олімпіад є якісна й об'єктивна оцінка вирішених запропонованих учасникам завдань. Крім того, досить важливою є оцінка оригінальності рішень учасників і присудження перемоги в неформальних номінаціях (за творчий підхід, за оригінальне рішення та ін.)

Відповідно до наказу ректора ОДАБА останні роки кафедра проводить олімпіади з «Політології» та «Психології». Олімпіади ставили за мету: виявлення рівня знань учасників з теоретичних основ дисциплін та вміння застосовувати сучасні знання для вирішення політичних та психологічних задач, здатності обирати оптимальні рішення з декількох можливих. В олімпіаді взяли участь 64 особи з другого та четвертого курсів. Завдання для всіх учасників були однаковими, що забезпечило рівність умов і рівноцінність завдань олімпіади. Завдання складалися з 40 тестових питань та творчого ессе, відповіді на які дозволили оцінити рівень базових теоретичних знань з основ політології та психології.

Учасники боролись за перше, друге та третє місця переможців, які давали можливість прийняти участь й надалі у Всеукраїнській олімпіаді.

Аналіз результатів теоретичної підготовки студентів до олімпіади дозволяє зробити певні висновки. В цілому відповіді відобразили підготовку студентів на середньому рівні з навчальних дисциплін «Політологія» та «Психологія». Більшість учасників набрала менше половини з максимально можливої кількості балів. Найчастіше учасники припускали помилкові відповіді на запитання за темами, пов’язаними з істрією політики, функціональними аспектами поля політики та психології конфліктів.

Найбільші труднощі викликало виконання завдання щодо творчого есе «Людський вимір політики» та «Фактори формування успішної особистості». Це вказує на недостатність навичок практичного використання теоретичних знань та скорочення годин на практичні заняття з гуманітарних дисциплін.

У результаті проведення олімпіад з гуманітарних дисциплін є наступні пропозиції щодо удосконалення навчальної роботи:

1. Усвідомити, що скорочення годин на гуманітарні дисципліни може призводити до зниження політичної та психологічної культури майбутніх фахівців.
2. Приділяти більше уваги практичній підготовці студентів щодо застосування знань та навичок для розв’язання завдань політичної та психологічної інформації.
3. Є необхідною певна формалізація завдань, використання технологій обробки відповідей.
4. Бажано поступово покращувати матеріальне забезпечення для проведення олімпіад та нагородження переможців.
5. Також є важливим запрошення до участі в олімпіаді не тільки студентів й бакалаврів, але й магістрів.

ВЛИЯНИЕ ТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО ИНЖЕНЕРА

Каранфилова Е.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В социальной философии распространенным является понимание творческой деятельности как вида деятельности человека, преобразующей природный и социальный мир в соответствии с целями и потребностями человека на основе объективных законов действительности.

Под творческой деятельностью часто понимается та деятельность человека, которая осуществляется в области науки, техники, литературы, искусства и др.

Социальная творческая деятельность рассматривается в качестве формы деятельности человека, направленной на создание качественно нового продукта, отличающегося уникальными новаторскими характеристикам, а также как сущностный показатель инновационной профессиональной деятельности. Социальная творческая деятельность представляет собой вид активности человека, направленный на создание новых общественных ценностей.

Сегодня в условиях стремительного развития общества актуализируется проблема новизны в научном творчестве. Открытие является всегда продуктом научного и инженерного творчества. В индивидуальном плане научный поиск может быть результативным лишь в том случае, если субъекту исследования присуща ориентация на новизну, стремление выйти за рамки наличных концепций. Но для этого ученый или изобретатель должен обладать творческим интеллектом.

Таким образом, творческий стиль мышления выступает как условие эвристического процесса. В созидании материальных ценностей, в том числе средств техники, особая роль принадлежит инженерно-техническим работникам. Именно инженер придает окончательную форму идее, в соответствии с которой, впоследствии создают вещь, материальную ценность. Вещь адресована человеку, а, значит, адресована ему и инженерная мысль. В этом смысле научная деятельность, как правило, отличается от инженерной, так как ставит задачу получения научной истины, которая безотносительна к человеческим интересам. То есть инженерная идея и деятельность по ее выработке всегда должна учитывать интерес, потребности человека, которым должна удовлетворить созидаемая вещь.

О РОЛИ МОТИВАЦИИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Каранфилова Е.В., Тихоненко Е. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Мотивация (от лат. «movere» – «приводить в движение, толкать») – один из важных психологических факторов, характеризующих качество личности и влияющий на качество деятельности. Мотивация зависит от структуры нравственного сознания, ценностной ориентации, уровня общей культуры, способности к практическому осмыслению ситуации, волевых качеств человека. Это система взаимосвязанных и соподчинённых мотивов деятельности личности, сознательно определяющих линию её поведения. Мотивация зависит от структуры нравственного сознания, ценностной ориентации, уровня общей культуры, способности к практическому осмыслению ситуации, волевых качеств человека.

Современный выпускник профессионального образовательного учреждения должен не только владеть специальными знаниями, умениями и навыками, но и ощущать потребность в достижениях и успехе; знать, что он будет востребован на рынке труда. Приобретая такой опыт получения знания, выпускник сможет свободно конструировать знания в профессиональной деятельности.

Сегодня доминирующей установкой образования становится процесс увеличения человеческих знаний, как одного из самых динамичных ресурсов, способного обеспечить формирование и функционирование инновационной среды и являющейся движущей силой развития общества. Изучение практически любой дисциплины позволяет развить креативность, то есть способности к умственным преобразованиям и творчеству, ведь готовясь к профессиональной деятельности, обучающиеся проявляют способности к аналитическому мышлению, критическому осмыслению нового материала. Очень важно, чтобы учащиеся осознавали, что у них есть право голоса, и их мнение может повлиять на ситуацию. Для этого в учебной программе необходимо, по возможности, избегать априорных категорий. Она должна быть гибкой, способной изменяться вслед за изменяющимися условиями, ведь предмет изучения изменяется уже посредством нашего наблюдения за ним, в результате нашей работы над ним.

Современный выпускник профессионального образовательного учреждения должен не только владеть специальными знаниями, умениями и навыками, но и ощущать потребность в достижениях и успехе; знать, что он будет востребован на рынке труда. Приобретая такой опыт получения знания,

выпускник сможет свободно конструировать знания в профессиональной деятельности. Полученный коммуникативный опыт позволит ему выработать представление об особенности своего конструирования, умение соотносить свое знание со знанием других, умение находить оптимальный вариант в неординарной ситуации.

К основным видам повышения мотивации у учащихся мы относим:

Процесс мотивирования студентов преподавателем - преподаватель обязан уметь доказать студентам, что его предмет действительно является полезным и необходимым в их будущей деятельности.

Стимулирование на результат, а не на оценку - студента необходимо не только заинтересовать предметом, но и открыть для него возможности практического использования знаний (различные семинары, тренинги, конкурсы). Настраивать будущих специалистов на результат обучения – те навыки, которые должны сформироваться в процессе обучения.

Заинтересовать их - студенты будут с удовольствием посещать занятия, если заинтересовать их своим предметом (создать такие ситуации на уроках, в которых они могли бы отстаивать свое мнение, принимать участие в обсуждениях, находить несколько вариантов возможного решения).

Рейтингование - самый современный метод, который используется в ведущих ВУЗах страны и мира. Каждый студент знает, что высшие строчки в рейтинге могут обозначать дальнейшее трудоустройство в самых престижных организациях, и это их весьма мобилизует. Введение рейтинговой системы оценки, знания оценивать в баллах, которые набираются в течение всего периода обучения за разные виды успешно выполненных работ (как самостоятельных и практических, так и аудиторных).

Мотивация личным примером - интерес учащегося обусловлен не только профессиональностью преподнесения учебного материала, но и личными качествами преподавателя.

Заинтересованность личным опытом студентов – в профессиональной деятельности и их личным мнением по каким-либо вопросам.

Различные виды поощрения - поощрения денежными премиями, материальными стимулами.

Таким образом, задачей профессорско–преподавательского состава ВУЗа в формировании адекватной мотивационной структуры обучения студентов является реализация гуманистического подхода к обучению, то есть такой организации учебного процесса, когда создаются условия для раскрытия всех потенциальных способностей личности.

ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Кармалюк С.П., Шманько О.В. *(Буковинський державний фінансово-економічний університет, м. Чернівці, Україна)*

Становлення нових поколінь молоді як великих соціально-демографічних груп населення – визначальна складова процесу самовідтворення суспільства. Розвиток кожного молодого покоління відбувається на фоні і в руслі загальних тенденцій цивілізаційного поступу, розвитку конкретного суспільства як перехід молодої людини з одного якісного стану до іншого, якому відповідають зміни її правового статусу, соціально-економічного становища, способів залучення до соціальної структури, характеру життєдіяльності тощо.

Водночас молодь як специфічна соціально-демографічна група суспільства визначається не лише за віковими критеріями, а й за місцем, котре вона посідає в соціальній структурі суспільства, за особливостями соціального становлення та розвитку.

Створення необхідних умов і гарантій для соціального становлення і розвитку молоді – це постійний процес. Ці гарантії та умови, вочевидь, мають бути адекватними меті, яку ставить перед собою суспільство, та можливостям держави і, звичайно, становищу та запитам молоді; вони є своєрідним підґрунтям та відправним пунктом для розробки і провадження державної молодіжної політики як у країні взагалі, так і в кожному конкретному регіоні зокрема.

В процесі дослідження ціннісних молодіжних проблем в українському соціумі варто відзначити, що активна участь молоді у процесах прийняття рішень та вирішення проблем в громадах, де вони проживають, має важливе значення у процесі розбудови відкритого, демократичного, солідарного суспільства. Саме участь в житті громади та чітка громадянська позиція молоді передбачають наявність прав, засобів, простору та можливостей, а в разі необхідності – і підтримки для участі в процесі прийняття рішень та впливу на цей процес, а також участі в будь-яких формах діяльності з метою побудови суспільства загального добробуту. Даний постулат є одним з головних стандартів, якими керується Молодіжна політика ЄС та Ради Європи. Проте Україна, заявляючи про європейські прагнення та будучи членом Ради Європи, не докладає максимальних зусиль для досягнення даного рівня.

Однак події останніх років довели безпідставність поглядів песимістів стосовно відсутності активної громадянської позиції молоді відносно векторів розвитку українського суспільства. На основі аналізу опитувальників,

здійснених на базі студентів БДФЕУ, нами зроблено (2015 р.) порівняльну характеристику даних, здійснених українським дослідником М.В. Мосьондзом стосовно ранжування ціннісних пріоритетів молоді у зрізах 2012 р., що дало змогу встановити наступну тенденцію: попри домінування у сучасної української молоді таких цінностей як сім'я, матеріальні блага, професійної майстерності на кілька порядків вище (з 8-12 позиції на 4-6) піднялися такі як чесність, чіткі життєві цілі, принциповість. Можливо, що пов'язано це зі специфічною ситуацією у західноукраїнському регіоні в другій половині 2015 р., і, зокрема, на Буковині, де студенти окремих ВНЗ перед загрозою ігнорування їх інтересів з боку органів державної влади проявили консолідовану, чітку і свідому громадянської позицію з метою захисту власних прав.

Порівняльний аналіз статистичних даних показує швидкоплинні зміни у поглядах молодого покоління на базові цінності сучасного суспільства. Так, нами були проаналізовані та переглянуті статистичні дані Л.Д.Бевзенко (дані 2009 р.). Дослідження 2009 р. показали, що 6 % респондентів вважали прийнятним для себе шахрайство, 3,5 % – рекет, вимагання, а 26 % – шлюб «заради грошей» (причому частка представниць жіночої статі тут переважує не так суттєво, як очікувалось). Констатовано, що бажання бути соціально успішним, багатим, шановним і керувати людьми переважало над загально гуманістичними цінностями. Так, згідно з даними Інституту соціології НАН України того ж року, в уявленнях про успіх в житті матеріальний достаток (82 %) обирають практично на рівні з фізичним здоров'ям, при цьому можливості для самореалізації, розвитку здібностей залишаються на останніх позиціях (11 %). Водночас, дані 2015 р. показують якраз ріст на 15 % саме бажання самореалізації на основі власних здібностей та кваліфікацій.

Зазначені результати показують необхідність подальшої активізації гуманітарної складової навчально-виховного процесу ВНЗ відносно молодого покоління щодо формування та закріплення громадянських, політичних, духовних цінностей. Сьогодення вимагає нових підходів та методів, в даній площині, в тому числі використовуючи напрацювання європейських країн. Можемо констатувати з власного досвіду, досвіду вітчизняних та зарубіжних колег про наступні можливі ефективні напрямки змін гуманітарної складової навчально-виховного процесу ВНЗ з метою формування сучасних ціннісних пріоритетів у молоді:

1. Запровадження нових навчальних курсів. Зокрема, цікавим в даному напрямку є курс «Елітології та кадрової політики» (автор – д.соц.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України М.І. Пірен), який вперше в Україні читається з 2015 р. для майбутніх магістрів соціальної роботи. Основна мета

курсу – подолання викликів часу для сучасного українського суспільства, модернізація держави шляхом реформ та елітизації державної кадрової політики. Цьому потрібно сприяти, щоб сформувати кадри для держави, які мали би психологію державного народу. Крім того, серед нових та оновлених курсів, які би допомогли вирішити поставлені вище завдання, назвемо наступні: «Соціальна робота в країнах ЄС та світу», «Електронне врядування», «Фандрайзинг у соціальній роботі», «Технології ре- соціалізації», «Моделі та моніторинг соціальних процесів», «Управління соціальними проектами» та ін.

2. Активна співпраця з науковими, громадськими інститутами, в тому числі і закордонними. Практика Буковинського регіону показала ефективність активізації транскордонного співробітництва із суміжними регіонами Румунії як країни, що входить до Європейського Союзу. З цією метою проведено низку міжнародних заходів з метою обміну досвідом, в тому числі і порівняння ціннісних орієнтацій та прагнень молоді сусідніх країн. Так, до прикладу, на проведеному 4 листопада 2015 р. на базі БДФЕУ спільному українсько-румунському круглому столі «Соціально-економічний та гуманітарний розвиток сільських територій українсько-румунського транскордонного регіону» активно порушувалися проблеми європейських цінностей як важливого чинника ефективного українсько-румунського співробітництва в галузі соціально-економічного розвитку прикордонних місцевих громад».

3. Поглиблення співпраці з установами з державними та недержавними організаціями філантропічного характеру (геріатричні пансіонати, психоневрологічні диспансери, будинки дитини, школи-інтернати тощо), направленої на актуалізацію ціннісних мотивів у свідомості молодої особистості. Результат показує високу ступінь соціалізації молоді до роботи зі особливими категоріями людей та вихованням на цій основі загальнолюдських цінностей.

Отже, результати проведених і втілюваних заходів показують, що існує ряд суперечностей між прагненнями молодої особи спростити свої адаптивні практики шляхом ідентифікації своїх і суспільних ціннісних уявлень і відсутністю загальновизнаної ціннісно-нормативної системи, у зв’язку з чим актуального значення набуває з’ясування особистісних уявлень і морально-ціннісних пріоритетів молоді у процесах їх пристосування до нових соціально-економічних і політичних умов життя. Саме політична свідомість, вказує на залежність політичних відносин і політичної діяльності, всього суспільно-політичного життя молоді від свідомого її ставлення до своїх інтересів. Власне, в цьому і полягає місія ВНЗ як координатора формування нової ціннісної світоглядної системи молодої людини в умовах розбудови громадянського суспільства в Україні.

ВОСПИТАТЕЛЬНАЯ РАБОТА В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ ВУЗА

Ковцур Е.Г. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

При анализе процесса воспитания, осуществляемого в системе высшего образования, очевидным становится такое его качество, как системность. Оно осуществляется в процессе обучения. Однако, комплексный характер данного воздействия, его всеохватывающее влияние позволяет не только осуществлять воспитание, но и формировать личность в его рамках. Достичь поставленной цели можно двумя случаями: воздействие социокультурной образовательной среды вуза и влияние субъектов образовательного процесса. Данные направления являются базовыми детерминантами процесса формирования личности в вузе. Влияние социокультурной образовательной среды высшего учебного заведения можно рассматривать как пассивное воспитание, посредством которого она оказывает сильное формирующее воздействие на личность. Фактором, обуславливающим корректирующее воздействие образовательной среды вуза, выступает и неустойчивая на сегодняшний день социальная среда украинского общества, а также отсутствие стабильной системы ценностных ориентаций большинства социальных объектов студентов. Поэтому наличие такого элемента вузовской среды, как корпоративная культура, реальное принятие большинством субъектов образовательного процесса ее ценностей и норм, становится одним из важнейших факторов стабильности вузовской среды, что позволяет оказывать систематическое и комплексное формирующее и воспитательное воздействие на личность внутри нее.Социологические исследования показали, что современное обучение профессионально ориентировано, и данная ориентированность закономерно усиливается к старшим курсам. Обучение в вузе воспринимается, как реальная возможность расширить свой кругозор (50%), подготовиться к будущей профессиональной деятельности (45%), получить глубокие знания по избранной специальности (43%). Важное место в ряду образовательных предпочтений занимают и коммуникативно персонифицированные ценности – возможность найти новых друзей (30%), повысить свой культурный уровень (25%), реализовать возможности для большей независимости (23%). И замыкают ряд характеристики вузовской среды, основанные на ценностях творчества, развлечений. В сознании студента не должно быть противоречий между профессиональной подготовкой и воспитательными процессами, имеющими место в системе высшего образования.

ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСНИХ УСТАНОВОК У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Красюк І.А. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна.)*

Сьогодні ми можемо констатувати, що в процесі політичних, соціальних, економічних змін в суспільстві відбувся перегляд основоположних цінностей, що були раніш затверджені в суспільній свідомості. І саме це вплинуло на зниження рівня професіоналізму фахівців. На наш погляд, це обумовлено тим, що в процесі підготовки фахівців не приділяється належної уваги формуванню необхідних професійних ціннісних установок.

На сучасному етапі розвитку в суспільстві освідомлено значимість професійних ціннісних установок фахівця як важливого фактору його професійної компетенції. Це визначає необхідність їх формування вже в процесі підготовки фахівців в освітній установі, що передбачає розробку відповідного педагогічного забезпечення. В свою чергу, педагогічне забезпечення процесу формування професійних ціннісних установок у студентів повинно забезпечити засвоєння ними відповідних професійних компетенцій.

Не піддається сумніву, що формування професійно-моральних основ особистості відбувається саме в процесі здобуття вищої освіти. Тому з ціллю формування гідних фахівців необхідно будувати освітній процес таким чином, щоб забезпечити формування в них таких професійних ціннісних установок, які необхідні для успішної діяльності. І таким чином, рішення означеного питання пов'язане зі створенням педагогічного забезпечення процесу формування професійних ціннісних установок у студентів.

В світлі цього думається, що при організації освітнього процесу в вищих навчальних закладах провідною формою навчання в цілях формування професійних ціннісних установок у студентів є навчання в малих групах.
Спілкуючись в ході спільної діяльності члени групи виробляють деякі норми, ціннісні установки і засвоюють їх. Збіг ціннісних установок як цілей групової діяльності у всіх членів групи є вищий рівень її ціннісного єдності.Таким чином, вибір навчання в малий групі як провідної форми підготовки студентів, що спрямована на формування у них професійних ціннісних установок не тільки в найбільшій мірі сприяє засвоєнню ними відповідних професійних компетенцій, але й розвиває їх уявлення про значення професійних ціннісних установок та позитивне відношення до них.

МІСЦЕ КУРАТОРА У НАВЧАЛЬНО - ВИХОВНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТА

Любий Є.В. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Сучасний студент є досить суперечливою особистістю: з одного боку, під впливом демократизації суспільства він став набагато вільнішимі більш незалежним, а з іншого - його загальноосвітня підготовка і культурний рівень різко знизилися. Це найчастіше йпризводить до труднощів з самого початку навчання. Ще багато чого не розуміючи, він з легкістю пропускає лекції та практичні заняття. Тому одним з найважливіших і першочергових завдань куратора є переконання студента в тому, що на сьогоднішній день найголовніше для нього - навчання. Ще на перших курсах необхідно пробудити у студентів інтерес до навчання: для цього їм треба показати цікаві сторони як окремих дисциплін, так і майбутньої спеціальності в цілому.

Вирішення цього кураторського завдання є багатобічним. Воно передбачає і особисту форму виховних заходів (бесіди, лекції, зустрічі), а іноді й жорсткі заходи (покарання за прогули, контроль за виконанням навчального графіка таінші). І ось тут більшість кураторів, або від нестачі досвіду, або внаслідок недостатньої сумлінності, часто роблять помилку, проводячи цю роботу не постійно, а лише періодично, коли відбувається будь-яка надзвичайна подія, або ж отримані незадовільні результати атестації. При такому підході будь-яке виховання не дає позитивних результатів. Не можна забувати про те, що тільки систематична робота зі студентами може дати позитивний результат.

Але не можна зводити кураторство тільки до контролю за успішністю та відвідуваністю студентів. Досвід спілкування з першокурсниками показує, що, в основному, вчорашні школярі не вміють користуватися бібліотекою; не вміють записувати лекції, конспектувати літературу, готуватися до семінарів; поїхавши від батьків, не вміють жити в гуртожитку.

У відповідності до завдань, які визначають собі самі куратори, їх можна умовно розділити на декілька типів:

- куратор - «інформатор» (припускає, що його єдиним завданням є своєчасна передача необхідної інформації студентам. Він не вважає за потрібне вникати в життя академічної групи, вважаючи студентів дорослими і самостійними);

- куратор - «організатор» (вважає за необхідне організувати життя групи за допомогою будь-яких позанавчальних заходів. У свої обов'язки він також включає участь у виборах старости, відчуває відповідальність за міжособистісні конфлікти, що відбуваються в групі та намагається включатися в їх вирішення);

- куратор - «психотерапевт» (дуже близько до серця приймає особисті проблеми студентів, готовий вислуховувати їхні одкровення, намагається допомогти порадою. Він дуже багато особистого часу витрачає на психологічну підтримку студентів, налагоджує занадто близькі контакти та ризикує емоційним виснаженням, оскільки практично цілодобово займається студентськими проблемами);

- куратор - «батько» (бере на себе батьківську роль щодо студентів. Він зайве їх контролює, нерідко позбавляє ініціативи. Вирішує сімейні й особисті справи студентів, але не з точки зору психологічної підтримки, а як контролюючий батько, що вимагає повного підпорядкування його рішенням. Найчастіше це люди старшої вікової категорії, і в своїх відносинах зі студентами вони посилаються на свій життєвий досвід);

- куратор - «приятель» (зацікавлений в тому, чим живе студентська група, він намагається брати участь у багатьох групових заходах. Студенти приймають куратора як члена групи, він користується повагою, але йому нерідко не вистачає необхідної дистанції для того, щоб в необхідних випадках пред'явити вимоги. Найчастіше до цього типу кураторів відносяться молоді викладачі або аспіранти, що виконують цю роль);

- куратор - «безтурботний студент» (не вважає за необхідне виконувати які-небудь обов'язки, нечітко уявляє коло своїх завдань. Він тільки формально вважається куратором, нерідко навіть не уявляючи собі студентську групу);

- куратор- «адміністратор» (своїм основним завданням бачить інформування адміністрації про пропуски студентів, веде облік відвідуваності. Виконує в основному контролюючу функцію, але, на відміну від куратора-«батька», виконує її формально, без особистої зацікавленості і включеності в інтереси студентської групи).

Домінуючі риси кожного з типів виключають оптимальну реалізацію всіх необхідних функцій куратора і підсилюють тільки одну. Крім того, «психотерапевт» і «батько» втручаються в особисте життя студентів, що неприпустимо та викликає протест з їхнього боку стосовно кураторства взагалі. «Безтурботний студент» зміцнює думку інших про те, що куратор - це «порожнє місце», і немає необхідності вводити його обов'язки.

Запорукою успіху кураторської роботи є зацікавленість адміністрації ВНЗ, яка відноситься сьогодні до цього виду діяльності як до формальних обов'язків викладача. Слід зазначити, що сьогодні гостро необхідні механізми відбору кураторів із загального числа викладачів, адміністративні заходи по мотивації кураторів, механізми ефективного навчання та контролю їх діяльності. Для цього необхідно забезпечити зацікавленість кураторів у сумлінній праці.

ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ФАХОМ

Мішурська Н.Ю., Зубченко О.В. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій ОДЕКУ, м. Одеса, Україна*)

Англійська мова є однією з найпоширеніших мов в сіті та актуальність її вивчення росте с кожним роком. Розширення міжнародних зв'язків у сфері бізнесу та економічних відносин з іншими країнами проявилось у необхідності оволодіння не тільки базовими навичками англійської мови, а й певним рівнем знань фахової лексики. Найбільшу зацікавленість спеціалістів у вивченні англійської мови можна спостерігати саме зараз, оскільки 2016 рік офіційно об'явлений роком англійської мови в Україні.

В сучасному суспільстві не достатньо бути висококваліфікованим спеціалістом лише у певній вузькій галузі. З кожним роком кількість спеціальностей, для яких було необхідним знання англійської мови за фахом стає все більшим. Для спеціалістів в області комп'ютерних систем це стало дуже актуальним, через постійне спілкування з іноземними колегами та високу кількість запозичень саме з англійської мови. В умовах міжнародної торгівлі друге місце за необхідністю володіння іноземною мовою посідають спеціалісти в сфері маркетингу та міжнародних економічних відносин. Через динамічний розвиток цієї науки, постійні нововведення та велику кількість слів іншомовного походження, які впевнено асимілюються в українську мову, важко уявити висококласного спеціаліста в цій галузі який би не володів англійською мовою. Необхідність вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням торкнулася і інженерних спеціальностей. В даному випадку мова йде не тільки про обмін досвідом з іноземними колегами та міжнародні семінари, а й про велику кількість обладнання виробленого за кордом, пояснення та інструкції до якого в основному англійською мовою.

На сьогоднішній день методичне забезпечення вивчення фахової іноземної мови є більш ніж достатнім. Популярні Британські видавництва Cambridge та Oxford мають посібники до викладення англійської мови за професійним спрямуванням для всіх спеціальностей. Вони не тільки включають в себе вивчення специфічної термінології, а й також повторення базового граматичного матеріалу відповідно до рівня підручника (від pre-intermediate до advasnced). Сюди можна віднести такі підручники як *Market leader, Infotech (English for computer users), Career Path (Electrician, Finance), English of electronics* та багато інших. Головною задачею сьогодення є донести до української молоді важливість та цінність вивчення іноземної мови як запоруки майбутньої успішності та престижу.

ИНЖЕНЕР - НОСИТЕЛЬ КУЛЬТУРЫ

Муравьева И.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Целью высшего образования является обеспечение подготовки квалифицированных специалистов, способных обеспечить научно-техническое, экономическое, социальное и культурное развитие страны и обладающих высокими духовными, культурными и нравственными качествами.

Для формирования инженерного мышления будущему специалисту необходимо умение проводить мысленные эксперименты, комбинировать различные образы на основе какого-то исходного понятия. Именно поэтому в новых условиях развития образования вопрос об усилении гуманитарной подготовки приобретает особую актуальность, так как никакие точные науки не могут сравниться с гуманитарной подготовкой по значимости и эффективности в формировании культуры человека, его нравственного образования. Наряду с инженерной и гуманитарной подготовкой высшее образование в техническом вузе должно ставить своей задачей формирование, стремление личности к самореализации. Этот путь обучения через междисциплинарный подход способствует формированию у студентов глобализации и нестандартности мышления, способности решать комплексные проблемы, возникающие на стыке различных областей, видеть взаимосвязь фундаментальных исследований, технологий и потребностей производства и общества, уметь оценить эффективность того или иного новшества, организовывать его практическую реализацию.

Высшее техническое образование должно не только ориентировать студентов на подготовку к работе в условиях современных технологий, но и способствовать их выходу на новый уровень культуры, соответствующей этим технологиям. Инженер обязательно должен быть носителем культуры, способным с позиции профессиональной культуры оценить общечеловеческие последствия тех или иных изменений в сфере техники. Специфика обучения и воспитания в техническом вузе заключается в решении таких задач как: формирование уважения у студентов к своей будущей профессиональной деятельности, ответственности за дальнейшее развитие научно-технического прогресса; становление личности инженера с высокими общечеловеческими, эстетическими.

Чем выше уровень гуманитарной культуры, тем полноценнее самореализация творческого потенциала, эффективнее деятельность.

МОТИВИ ВИБОРУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПРОВІЗОРА

Науменко І.А., Бербек В.Л. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Вступ. Процес підготовки майбутніх провізорів відбувається в динамічно мінливих умовах життя українського суспільства, в постійній трансформації української охорони здоров'я та впровадженні інновацій в професійне середовище. Становлення фахівця-професіонала починається з моменту вибору даної професії. Процес професійного становлення особистості дуже складний, на нього впливають різні фактори.

Мета даної роботи – проаналізувати чинники, що впливають на мотивацію студентів при виборі професії провізора, як основу з профорієнтаційної роботи з майбутніми абітурієнтами.

Матеріал і методи. Мотивація вибору професії студентами-фармацевтами була вивчена в ході соціологічного дослідження, проведеного методом анкетного опитування на базі Одеського національного медичного університету. Статистичний аналіз отриманих результатів дослідження здійснювався з використанням прикладних програм Microsoft Excel і пакету програм SPSS Statistics 11.0 for Windows.

Результати. Визначення провідних мотивів вибору фармацевтичної професії студентами 1 курсу ґрунтувалося на виявленні ступеня впливу внутрішніх індивідуально значущих мотивів, внутрішніх соціально значущих мотивів, зовнішніх позитивних мотивів і зовнішніх негативних мотивів.

Результати дослідження мотивів вибору професії представлені в таблиці 1.

Обговорення. Зіставлення різних видів мотивації вибору професії провізора виявило переважний вплив внутрішніх індивідуальних і соціальних мотивів. Внутрішня мотивація пов'язана з отриманням задоволення від виконуваної діяльності. Ефективність праці залежить не тільки від переважаючих внутрішніх мотивів, але досить часто і від зовнішніх позитивних мотивів, які визначаються впливом економічної складової, статусом і престижністю професії.

За результатами дослідження окремі фактори зовнішньої мотивації мають першорядне значення при виборі фармацевтичної професії. Такі позитивні зовнішні мотиви як висока оплата праці і можливість використання професійних умінь поза роботою відзначили багато студентів 1 курсу.

Престижність, яка оцінюється як негативний зовнішній мотив, студенти також вказали таким, що має значення.

Таблиця 1. Вплив значущих мотивів вибору професії студентів-першокурсників фармацевтичного факультету ОНМедУ в 2015 р,%

Мотив вибору	Процент вибору
Внутрішні індивідуально значущі мотиви	
Інтерес до змісту професії	58,06
Відповідність індивідуальним здібностям	58,06
Прагнення до самовдосконалення	66,13
Можливість займатися творчою роботою	38,71
Спілкування, прагнення зробити своє життя цікавим	43,55
Внутрішні соціально значущі мотиви	
Можливість проявити самостійність в роботі	50,00
Бажання приносити користь людям	67,74
Почуття відповідальності	51,61
Можливість займатися підприємницькою діяльністю	53,23
Можлива реалізація здатності до керівної роботи	38,71
Зовнішні позитивні мотиви	
Можливість задовольняти свої матеріальні потреби	74,19
Бажання придбати незалежність від батьків	66,13
Близькість місця роботи до місця проживання	18,8
Хороша успішність з шкільних предметів, які відповідають сфері професійної діяльності, яка обирається	35,48
Можливість використання професійних умінь поза роботою	50,00
Зовнішні негативні мотиви	
Вплив сімейних традицій	11,29
Престижність професії в суспільстві	75,81
Привертають модні професії	6,45
Прагнення отримати диплом про вищу освіту незалежно від спеціальності	24,19
Привертають зовнішні властивості професії (бути в центрі уваги, носити спеціальну форму одягу)	30,65

Висновки. Аналіз результатів проведеного дослідження дозволяє зробити висновок про різновекторні структурі мотивації професійного самовизначення особистості. Орієнтація потенційних абітурієнтів на усвідомлену мотивацію вибору професійної діяльності багато в чому визначає успішність професіоналізації студентів.

О ВЫБОРОЧНЫХ РЕЗУЛЬТАТАХ АНКЕТИРОВАНИЯ СТУДЕНТОВ I КУРСА НА ПРИМЕРЕ ИНЖЕНЕРНО-СТРОИТЕЛЬНОГО ИНСТИТУТА

Нахмуров А.Н., Пинул Е.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Кафедрой инженерной геодезии на протяжении многих лет проводится анкетирование и устный опрос студентов I курса. В связи с изменением правил приема студентов в академию в значительной степени изменился контингент студентов в пользу иногородней молодежи.

Вызывает обеспокоенность тот факт, что в течение последних лет снижается преемственность в получении специальности родителей и их детей. Отрадным является то, что в текущем учебном году увеличилось количество студентов до 62%, родители которых получали ранее строительные специальности. Преемственность поколений способствует повышению качества обучения. С изложенным выше корреспондирует ответ на вопрос «Стремились ли Вы быть именно строителем?». Так, 77% студентов I курса подтвердили, что они хотели быть именно строителями.

Вызывает тревогу тот факт, что все больше студентов считают, что средняя школа обучает не на должном уровне. Результаты настоящего опроса показали, что 65% студентов ответили на этот вопрос отрицательно.

Опрос не обошел проблему материального обеспечения студентов. Из полученных результатов опроса следует, что только на текущие расходы студенту необходимо в среднем 1190 грн. Как следствие, 44% студентов заявили, что они постоянно работают или подрабатывают в связи со сложным материальным положением. Кроме того, непонятно почему 39% студентов идут на занятия не позавтракав – по причине низкой культуры питания, в связи со сложным материальным положением или в связи с собственной недисциплинированностью.

Немаловажное значение также имеет собеседование со студентами. Главной причиной неудовлетворения студентов на сегодняшний день являются бытовые условия в общежитиях. Как следствие, даже при поступлении в академию после ознакомления с жилищно-бытовыми условиями абитуриенты поступают в другие вузы.

В заключение следует отметить, при имевших место недостатках в жилищно-бытовых условиях и организации учебного процесса, 94% студентов удовлетворены тем, что они поступили в нашу академию.

Результаты анкетирования студентов I курса
инженерно-строительного института

Таблица

№ п/п	Вопросы	Результаты, %	
		да	нет
1	Делали Вы сегодня зарядку?	25	75
2	Вы сегодня завтракали?	62,53	37,47
3	Были ли Вы хотя бы раз в этом семестре в кино?	57,69	42,31
4	Были ли Вы хотя бы раз в этом семестре в театре?	42,31	57,69
5	Прочли ли Вы хотя бы одну книгу в течение семестра?	46,15	53,85
6	Удовлетворены ли Вы тем, что поступили в ОГАСА?	94,23	5,77
7	Работаете ли Вы или подрабатываете?	44,23	55,77
8	Наличие:		100
9	а) компьютера	94,23	5,77
10	б) выхода в интернет	98,07	1,93
11	Сколько ориентировочно средств необходимо Вам на текущие расходы на 1 месяц?	1190 грн.	
12	Стремились ли Вы быть именно строителем?	76,92	23,08
13	Считаете ли Вы, что тестирование более объективно, чем вступительные экзамены?	50	50
14	Достаточно ли багажа школьных знаний для обучения в ОГАСА?	50	50
15	Считаете ли Вы, что кредитно-модульная система оценки знаний более объективна, чем экзамен?	92,3	7,7
16	Считаете ли Вы, что средняя школа обучает Вас на должном уровне?	34,61	65,39
17	Есть ли в Вашей семье строители (мама, папа, дедушки, бабушки)?	61,53	38,47

К ВОПРОСУ О РАЗВИТИИ ЛИЧНОСТНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ СТУДЕНТОВ В АСПЕКТЕ ГУМАНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ

Невейкина Г.И. *(Одесский государственный экологический университет, г.Одесса, Украина)*

В настоящее время образование невозможно без обращения к личности и рассмотрения личностного бытия человека. Современное высшее образование обретает качественно новый смысл, выступает как содержание и среда становления личностного опыта человека. Оно выступает как гуманитарная система с особыми закономерностями функционирования и развития, когда образовательная система вуза призвана приобщать человека к смыслу, а не только к знанию. Это актуализирует переход к целостной психологии личности основанной на современной методологии, характеризующейся гуманитарными приоритетами в ориентации образовательной среды и, соответственно - разработку новых педагогических моделей содействия личностному развитию студентов.

Необходимым принципом функционирования системы высшего образования является обеспечение деятельности вузов как особого социокультурного института, призванного способствовать удовлетворению интересов и потребностей студентов, развитию их способностей в духовном, нравственно-гуманистическом и профессиональном отношении.

Для реализации новых гуманистических целей в высшей школе необходимо осуществлять целенаправленные педагогические, культурно-воспитательные, организационные и материально-технические меры, что создает возможность спрогнозировать новую гуманистическую систему обучения и воспитания студенчества как целостного социального организма, интегрирующего основные компоненты образовательной системы. Высшее образование XXI века, более чем когда-либо, призвано формировать личность с высокой культурой, широкими гуманистическими воззрениями, творца, осознавшего смысл глобальной этики и ответственности как важных норм нового гуманизма в едином и целостном мире.

Решение этих задач зависит не только от содержания образования, применяемых технологий обучения и воспитания, но и от внешних факторов, формирующих среду функционирования высшей школы, жизнедеятельности коллективов. Так, благоприятная среда создает возможность для творческой

деятельности, свободного развития студента и педагога как основных субъектов педагогического процесса.

В связи с этим, актуальным является процесс гуманитаризации образования. Для осуществления широкой гуманитаризации образования в высших учебных заведениях необходимо решить ряд стратегических задач, одной из которых является создание гуманитарной среды как непременного условия эффективного функционирования учебного заведения. Для этого требуется комплексное решение взаимосвязанных проблем в области:

- осуществления учебного процесса;
- организации быта, досуга и отдыха;
- художественного и научно-технического творчества;
- развития физической культуры и спорта;
- формирования здорового образа жизни.

Важнейшими направлениями формирования гуманитарной среды являются, также, создание комфортного социально-психологического климата, атмосферы доверия и творчества, реализации идеи педагогики сотрудничества, демократии и гуманизма.

Мировоззренческое и культурно-образовательное направления взаимодействия гуманитарного образования и гуманитарной среды реализуются в практике учебно-воспитательного процесса через определенный познавательно-информационный, коммуникативный, социально-психологический механизм. Общим фоном, на котором развертывается его реализация, является конкретная деятельность педагога и соответствующих вузовских структур. В этом процессе большая роль, как известно, принадлежит личности педагога, который выступает основным субъектом коммуникативного механизма взаимодействия гуманитарной среды и гуманитарного образования. Педагогическое общение, основанное на взаимодействии систем "преподаватель-студент" и "преподаватель-студенческий коллектив", нуждается в особой культуре общения и благоприятном микроклимате. Так как эта сфера деятельности требует не просто общения, но и знания особенностей развития личности, ее потребностей, интересов, стремлений и целей, а также взаимной психологической расположенности обучаемого и педагога.

Таким образом, направленностью гуманитарной среды является ее воздействие на личность в интересах формирования гуманитарной культуры специалиста, включающей в себя не только гуманитарное знание и соответствующие умения, но и постоянное их использование как в профессиональной, так и во всех других социально значимых сферах деятельности.

ІНТЕГРАЦІЯ ПРАВОВИХ ЗНАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНАМИ ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

Огороднійчук І.А. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Актуальність теми зумовлена назрілою потребою сучасної інженерної освіти у комплексному реформуванні змісту інженерної освіти та переосмисленні її результатів у контексті сучасних суспільних очікувань, потреб і тенденцій розвитку суспільства. Процес формування правової культури студентів – майбутніх інженерів – припускає вибір оптимальних форм, методів і прийомів педагогічної діяльності. Ці завдання можуть бути вирішені тільки за умови інтеграції можливостей всіх дисциплін гуманітарного циклу, що вивчаються у ВТНЗ. Зазначимо, що в педагогічних дослідженнях переважно використовується поняття «міжпредметні зв'язки» (МЗ). МЗ сприяють підвищенню рівня наукових знань, розвитку логічного мислення та їх творчого застосування. Установлення таких зв'язків усуває дублювання у вивченні матеріалу, економить час і підвищує ефективність політехнічної та практичної спрямованості навчання. Інтегративні процеси визнано засобом функціонування міжпредметних зв'язків; об'єднання навчального матеріалу навколо визначальних наукових ідей, понять; координування педагогічного процесу для усунення недоцільного дублювання змісту й утвердження принципу логічно обґрунтованої послідовності викладання фахових дисциплін; забезпечення комплексності професійної освіти, коли інформація однієї дисципліни є підґрунтям для опанування іншої шляхом практикування комплексних лекцій, семінарських занять. Задля формування правової компетентності майбутніх інженерів під час професійної підготовки у вищому технічному закладі необхідне впровадження певних педагогічних умов. Такими педагогічними умовами є: спрямування навчально-виховного процесу на розвиток правової свідомості і правової культури майбутніх інженерів; інтеграція правових знань з дисциплінами гуманітарного циклу; насичення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх інженерів активними методами навчання правового змісту, поліпшенню правової підготовки майбутніх інженерів у вищих технічних навчальних закладах значною мірою сприятиме застосування інтеграції правової освіти з предметами гуманітарного циклу. МЗ, – це логічні зв'язки між навчальними дисциплінами, що сприяють формуванню цілісного уявлення про явища природи, допомагають використовувати власні знання щодо вивчення різних навчальних предметів. Успіх у здійсненні МЗ залежить від налагодженої роботи всього педагогічного колективу, від єдиних вимог і стиля викладу різних предметів.

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ТА ЇЇ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Олійник А.М. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Становлення та розбудова української держави сьогодні, стає все більш актуальним завданням. Інтеграція України до європейської спільноти, будівництво українського демократичного суспільства, нагально передбачають орієнтацію на людину, на високий рівень її загальної і особливо політичної культури, без якої не може бути організоване ні політичне, ні громадське життя.

Сучасний рівень розвитку людської цивілізації з її інтеграційними тенденціями в сфері економіки, науки і техніки потребує високої культури особистості. В той же час, рівень політичної культури громадян може здійснювати або позитивний, або негативний вплив на процеси, які відбуваються у суспільстві, яке знаходиться на шляху перебудови .

Політична культура і її взаємозв'язки з явищами політичного, економічного, духовного життя суспільства завжди були в центрі уваги видатних мислителів минулого. До них викликають інтерес теоретики і практики політики ві сучасний час. Жвавий інтерес до цієї проблеми ми зустрічаємо в науковій літературі, де відбуваються дискусії з цього питання [1,2,3].

Особливо виділяються два основних напрямки таких дискусій.

До першого напрямку відносяться ті спеціалісти, які вивчають проблеми демократії. Для них політична культура це сфера політичної свідомості, складовий елемент політичної системи [1].

До другого напрямку відносяться ті науковці, які вважають політичну культуру елементом духовної культури, її ядро [3].

Віддаючи належне таким концепціям і розуміючи політичну культуру як сферу пізнання, автор погоджується з тими науковцями, які знаходять в таких підходах не тільки взаємозв'язок, а і в тому, що в них чітко простежується політична соціалізація людини. Тому від рівня політичної культури людей і зокрема студентської молоді - громадян України, які є сьогодні активними учасниками політичного життя країни, залежить доля нашої держави, її економічний, суспільний, духовний прогрес її територіальна цілісність. Сьогодні, як ніколи, нам потрібна політична культура, яка б була гуманістична

та демократична, яка б забезпечувала консолідацію людей, політична культура злагоди.

Політична культура, як елемент політичної системи, може бути осмислена лише в контексті з усіма сторонами суспільного життя, де вона збагачується і оновлюється. Ось чому, вищий навчальний заклад виступає тією платформою, яку слід використовувати для продовження формування у молоді, і її активної частини студентів, сучасної політичної культури.

Сьогодні, як ніколи потрібна нова, інноваційна парадигма підготовки та виховання студентів. ЇЇ вектор – це така організація навчально-виховного процесу, коли у студентів формується власна й усвідомлена потреба у знаннях, у навичках, у вмінні творчо та з радістю навчатись, тобто коли жага знань, виростає з середини, коли людина – вихідна точка учбового процесу, у ході якого формується і виховується особистість, а не просто набуваються знання.

Саме студентство, як найменш консервативна верства населення, є своєрідним «барометром» соціально-економічного та політичного стану суспільства, що найбільш чутливо та активно реагує на соціальні зміни та порушення прав і свобод громадян. І це ми відчули під час революції гідності у 2014 році.

Не менш важливим моментом сучасної студентської молоді є те, що сьогоднішні студенти – це майбутнє країни, це ті люди, які отримавши професію працюватимуть та розбудовуватимуть Українську державу, а наскільки успішно – залежить від самосвідомості, самодостатності, свободи мислення та наполегливої праці кожного молодого громадянина України. Участь студентів у суспільно-громадському житті дає змогу виявити потенційних лідерів, виробити у них навички управлінської та організаторської роботи, сформувати майбутню еліту нації. Без вирішення цих проблем не можна вибудувати європейську якість освіти та готувати конкурентоспроможних фахівців і тому у вирішенні цих завдань особливе місце займає студентське самоврядування.

Безумовно, величезну роль у вирішенні цих питань, відіграє навчально-виховний процес, викладання соціально-гуманітарних дисциплін і особливо навчальної дисципліни „Філософія”, яка допомагає студентам самовизначитися в особистих світоглядних позиціях, духовних орієнтирах та духовних інтересах. ЇЇ завдання полягає не лише в тому, щоб озброїти майбутніх фахівців відповідними знаннями, потрібними для успішного виконання своїх службових обов’язків, а й в тому, щоб сформувати таку людину, яка б свідомо і добровільно, належним чином могла обстоювати загальнолюдські цінності,

вміла за допомогою набутих знань захистити не лише свої законні права та інтереси, а й тих хто працює поруч.

Динамічні процеси, що відбуваються у сучасному українському суспільстві, ставлять сучасну молодь в надзвичайно складні умови соціального життя. Радикальна зміна ціннісних орієнтацій, гостра необхідність постійного пошуку і швидкого знаходження життєво важливих рішень, стресові ситуації – все це проблеми повсякденного людського буття, сфера практичного застосування світоглядної культури, основу яких складає філософія.

Таким чином, розглянувши політичну культуру сучасності і її формування у студентів під час вивчення соціально-гуманітарних дисциплін слід підкреслити, що у цьому напрямку ще зберігається великий потенціал. У вищих навчальних закладах України вже є накопичений, великий, досвід у вирішенні цієї проблеми, залишається тільки одне, поділитися не тільки досвідом а і методикою проведення такої роботи.

Студентські роки – це така пора людського життя, коли схильність до швидкого осмислення дійсності виявляється найбільш виразно, і тому дуже важливо, як випускники вищого навчального закладу будуть впливати на перетворення української політичної дійсності, брати активну участь у вирішенні державних і суспільних справ, поглибленні демократії у суспільстві.

Література:

1. Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні // Розбудова держави. - 1993.- № 3.
2. Нагорна Л.П. Політична культура українського народу: Історична ретроспектива і сучасні реалії. - К., 1998.- 278 с.
3. Ребкало В.А. До нової парадигми політичної культури // Політологічний вісник. - Ч.3.- К.,-1993.
4. Лисовский В. Формирование личности современного студента. Автореферат докт.дис.- Л., 1976.- С.14.
5. 5.Астахова Е. Познавательная активность студентов: Поиск, организация // AIma mater.- 2000.- № 11.- С.29-32.
6. Нові технології навчання: Наук.-метод. Зб./ Ред. кол.: В.О.Зайчук (головний редактор), О.Я.Савченко, М.Ф. Дмитриченко та ін .- К.: НМЦ ВО, 2002, вип.- С.3-23.

РОЛЬ ГУМАНИТАРНЫХ ДИСЦИПЛИН В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Пастушенко О.В. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Современное общество на сегодняшний момент требует решения проблемы индивидуализма. Образование нуждается в изменении акцента на мир культуры.

Решить данную проблему возможно путем спланированной, организованной и подготовленной гуманитарной подготовки.

Многовековые примеры свидетельствуют о том, что изучение только специализированных предметов могут привести к духовному кризису человека. Дабы избежать таких неблагоприятных примеров.

Необходимо внедрять гуманитарные науки, так как они призваны ознакомить с общечеловеческими ценностями, развивать положительное мировоззрение, а также творческие качества обучающегося.

Гуманитаризация может помочь в усовершенствовании духовного и интеллектуального развития. Гуманитарные науки имеют большое значение в образовании и профессиональной подготовке, так как призваны ознакомить с общечеловеческими ценностями.

Приоритетной целью учебного процесса должна быть междисциплинарность учебного процесса, что дает положительный результат в духовном и культурном развитии личности.

Гуманитаризация образования предусматривает расширения спектра гуманитарных дисциплин, а также интеграции для получения системного знания.

Актуализация гуманитарных дисциплин связана с усилением роли гуманитарного образования в нашем обществе. Гуманитарная подготовка должна иметь прогрессивный характер, что отражается в формировании личностной картины мира обучающегося.

Не имея гуманитарной подготовки, обучающийся не может иметь широкий кругозор, не сможет оценить значение внедряемых в общество инноваций, не сможет стремиться к современным тенденциям, преодолевать препятствия на пути к достижению поставленных целей.

ВИХОВНА РОБОТА ЗАПОРУКА ТОЛЕРАНТНОСТІ

Пономарьова Н.В. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Сучасний освітній простір вищого навчального закладу в Україні останніми роками характеризується зростанням етнокультурної складності, збільшенням кількості студентів з інших країн (зокрема, країн Близького Сходу та Африки). Наслідком цього є ускладнення стосунків між студентами, є прояви агресії, відкритої зневаги, які іноді провокуються як іноземними, так і вітчизняними студентами. У сучасних умовах розвитку вищої школи формування толерантних відносин студентів стає стратегічним завданням, оскільки переважно всі студентські групи є полікультурними, і саме толерантність як якість особистості може допомогти у попередженні конфліктів у взаємодії між молодими людьми.

Педагогіка толерантності передбачає вирішення мирним шляхом суперечностей та конфліктів в освіті, створення соціально-педагогічних умов толерантної взаємодії, культури спілкування, оскільки толерантність є гарантією суспільної стабільності. Вона покликана концептуально забезпечити процес трансформації толерантності як універсальної загальнолюдської цінності. Навчання толерантності поступово входить в освіту, воно повинно стати абсолютним пріоритетом. Молодь повинна усвідомлювати, що всі люди рівні. Відбувається це в загальному контексті формування толерантної свідомості. Важливим складником такого процесу є, звичайно, виховна робота. Мета її – підготовка всебічно вихованої особистості, фахово спроможної до роботи, загалом до життя за сучасних ринкових умов. Необхідним та важливим є залучення іноземних та вітчизняних студентів до таких виховних заходів як: Планета Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (ХНАДУ), Фестиваль Дружби Народів, які вже декілька років поспіль проводяться в ХНАДУ і стали традиційними, де є можливість реалізації національної ідентичності (традиційні страви, танці, пісні, костюми, поезія).

Ефективність виховання толерантності значною мірою залежить від цілеспрямованості навчально-виховного процесу, форм його організації. Тому виховання толерантності визначається як одне з провідних освітніх завдань XXI ст. практичне втілення якого спрямовує до створення в суспільстві та світовій спільноті культури довіри та культури толерантності. Виховання громадянських переконань сприятиме утвердженню України на теренах міжнародного освітнього простору.

ВИМОГА ЧАСУ: ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ БЕЗ ЗНАННЯ ФІЛОСОФІЇ!

Рибка Н.М. *(Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса, Україна)*

Wozu Denkerin duerftige Zeit? *(Навіщо мислителі в убогу епоху?)*
Дугин А.Г.

Найбільш істотним недоліком реформи освіти в Україні, ми вважаємо, так би мовити «зняття недоторканності» із філософських дисциплін, особливо в частині підготовки «докторів філософії»: відсутній кандидатський іспит з філософії в системі аспірантури, а вимагання знання філософії для вступу в аспірантуру визнається некоректним[4].Рекомендації фахівців зберегти вступний іспит з філософських дисциплін в аспірантуру були відхилені, адже«навчання філософії не є обов'язковим на магістерському рівні, тому відповідні знання не можуть вимагатися при вступі в аспірантуру»[4].

Ситуація складна, тому що формулювання вимог у вигляді «компетенцій», у разі філософії це формула «формування світобачення, критичного мислення, громадянської відповідальності, розвиває здатність до судження, що є основою наукового дослідження та т.д.», сприймається неоднозначно і трактується як завгодно, особливо ректорами, деканами технічних університетів та академій. Досить показовим є те, що при цьому фахівцям доводиться доказувати, що у підготовці «ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ» варто залишити курс ФІЛОСОФІЇ статус обов'язкового (а не за вибором) у змісті науково-освітніх програм підготовки PhD, оскільки, відповідно до Паризької декларації з філософії (15-16 лютого 1995 р), позиції ЮНЕСКО (документ 171 EX/12 ООН з питань освіти, науки і культури) та «ідеї університету» в цілому філософія є засадничою[4].

Вже зараз можна спостерігати як у ситуації неоднозначності ректори, проректори, декани, директори інститутів,виходячи з найбільш прагматичних і сьогоденних цілей, активно викорінюють філософські дисципліни, діючи за принципом «що не рекомендовано однозначно, без того можна обійтись». Звівши освіту до підготовки вузького спеціаліста з тими навичками, які забезпечують його безпосередню діяльність на робочому місці, замість того, щоб розглядати освіту, особливо університетську, як фактор інтеграції людини у культурне середовище сучасного глобального інформаційного суспільства.

Формально у Законі України «Про вищу освіту» у вигляді компетенцій, необхідність глибоко вивчати філософію прописана, але із лякаючою сталістю, ці компетенції інтерпретуються не на користь філософії, і це вже показово.

Причинами цього, з одного боку, є проблеми породженні «академічним капіталізмом» (ми вже раніше розглядали це аспект)[5], а з іншого,на думкубагатьох сучасних мислителів [1-3], до якої долучається й автор, є те, що і

ректори, і декани, та інші чиновники від освіти (як типові представники людства) не люблять філософії! Це нелюбов політика, можновладця (адже багато з них активно приймають участь у політичному житті), і фахівця, представника точних областей знання і діяльності, і пересічної людини, обивателя, оскільки філософські рефлексії заважають бути задоволеними собою, спокійним, щодо наслідків своєї руйнівної діяльності, або ж бездіяльності. Філософія відволікає їх від меркантильних цілей і способу життя, де превалює розум. Крім того, філософія тісно пов'язана із цінностями, із совістю, а ці якості також затребувані далеко не всіма й не завжди.

В ситуації багатомірної глобальної кризи – починаючи з екологічної та закінчуючи тією ж освітньою, у тяжких соціально-економічних умовах в Україні, в умовах політичної кризи, війни, в кінці кінців, –створення несприятливих умов щодо прилучення до філософської культури, обмеження можливостей отримати філософські знання, скорочення або ж і повневиключення з навчальних програм філософії, яка, одна єдина, формує здібності самостійно мислити та діяти, бути толерантним, відповідальним, можна вважати злочином проти суспільства. Саме тому, найбільш актуальною є така підготовка фахівців, яка містить у собі філософське знання, такі, які надають адекватну картину світу і системне сприйняття дійсності.

Напружена ситуація із філософією, в умовах ринкових відносин та «академічного капіталізму», коли навіть підготовка «доктора філософії» передбачається без глибокого вивчення філософії, ми вважаємо тимчасовою, так би мовити дитячою хворобою, пов’язаною, насамперед, із невизначеністю загальною.

Подолання цього недоліку ми вбачаємо у демонстрації комерційної привабливості філософського знання тим, від кого залежить формування навчальних програм, оскільки вивчення філософії сприяє підвищенню якості освіти, формуванню у студентів актуальних навичок та компетенцій, що безумовно, позитивно позначиться на рейтингу ВНЗ.

Література:

1. Бердяев Н.И. Мир объектов. Опыт философии одиночества и общения/Н.И. Бердяев. – Париж, 1931. – С. 5–33.
2. Гусейнов А.А. Почему не любят философию и философов?/ А.А. Гусейнов //http://iph.ras.ru/page23439754.htm.
3. Дугин А.Г. Постфилософия. Три парадигмы в истории мысли/ А.Г. Дугин, М., 2009–744 с.
4. Проект «Про затвердження Порядку підготовкидокторівфілософії та докторів наук у вищих навчальних закладах (науковихустановах)» http://www.ndu.edu.ua/storage/2015/proekt_nayk_stypeni.pdf.
5. Рибка Н.М. Значення філософії та викладача філософії в умовах суспільства споживання/Н.М. Рибка//Філософія та гуманізм. Вип.1(1).–Одеса:ОНПУ,2015.–С.104-110.

ВИЗНАЧЕННЯ ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАСАД ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Сасіна Л.О. (*Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна)*

Становлення особистості відбувається під впливом двох взаємопов'язаних, але різних за змістом складових педагогічного процесу: навчання і виховання. В основі першої складової лежить пізнавальна діяльність, в основі другої - формування світогляду. Як навчання, так і виховання будуть результативними, якщо їх методологічні засади підібрані вдало і відповідають реальності.

Особливістю сучасного етапу розвитку суспільства є трансформація всіх сфер життя, коли норми, цінності, пріоритети ще не до кінця зрозумілі, стандарти поведінки порушені.

В умовах кризи прояви антисуспільної поведінки і негативного ставлення до оточуючих, до праці стають більш виразними. Жорстока конкуренція, егоцентризм, намагання обійти закон і збагатитись будь-яким способом підштовхують окремих індивідів, соціальні групи або цілі організації до протиправних дій.

Основними причинами, що викликають девіантну поведінку, є:

- негативний зовнішній вплив (людини чи групи);
- домінування антисуспільних стереотипів і забобонів в світогляді;
- слабкий контроль свідомістю власних пристрастей і емоційних станів.

Вражаюче незадовільним є стан моралі, зростає рівень конфліктності і агресивності, особливо це стосується поведінки молоді. Про наявність гострої соціальної проблеми кожен день повідомляють в ЗМІ, її прояви можна спостерігати і відчувати безпосередньо.

Це свідчить про недостатню ефективність системи виховання і необхідність уточнення її методологічних засад.

Питаннями визначення мети, розробки стратегії і тактики виховного процесу, вибору засобів педагогічного впливу на молоду людину займаються провідні вчені Л. Байбородова, О. Газман, Д. Григор'єв, О.Гребенюк, М.Ковальчук, Г.Костюк, Т.Машарова, А.Мудрик, Л.Новикова, Л.Подоляк, Н.Романова, М.Рижков, В. Юрченко та ін.

Проблему визначення мети можна вважати ключовою в виховному процесі. Зараз існує безліч виховних систем, що мають різні цілі. Це можуть бути локальні зміни окремих рис особистості і кардинальні зміни самої особистості.

Як визначаються цілі виховання?

Є ряд об'єктивних факторів, що впливають на їх вибір. Це: політика держави, ідеологія, рівень філософських і педагогічних знань, рівень суспільної культури, розвиток економіки і т. і. Як правило, цілі виховання мають яскраво виражений класовий характер, тому пріоритетними факторами завжди являються політика і ідеологія держави. Цю закономірність не можна вважати позитивною, виховання не повинно обслуговувати ідеологію і політику, його необхідно орієнтувати на загальнолюдські цінності, права і свободи громадян.

Пошук нових підходів до виховання продовжують теоретики і практики. Проте є проблеми, які потребують невідкладного вирішення. Одна з них – з'ясування, яка з існуючих соціально-психологічних моделей поведінки людини найбільш адекватно відображає соціотипове, характерне для нашого суспільства в даних умовах, які важелі впливу на поведінку є ефективними, як діє механізм соціалізації.

Метою даного дослідження є огляд існуючих філософсько-педагогічних концепцій і підбір найбільш прийнятної з них в якості методологічної основи виховання особистості в сучасних умовах.

Для досягнення поставленої мети були вирішені такі завдання: охарактеризовані основні наукові теорії і підходи до організації виховного процесу; визначені найбільш прийнятні з них в якості методологічної основи виховання.

Розглянемо відомі філософсько-педагогічні концепції, розроблені світовою наукою: прагматизм, неопозитивізм, екзистенціоналізм, неотомізм, біхевіоризм [1, 2].

Прагматизм. Засновниками цього філософсько-педагогічного напрямку були Ч. Пірс і У. Джемс. Далі його розвивав Дж. Д'юі. Концепція зорієнтована на наближення школи до життя, а навчання – до виховання. В основі навчально-виховного процесу повинні бути інтереси держави. Саме з такої точки зору визначається якісна і кількісна характеристики навчання.

Розвиток цієї концепції, доповнений новими положеннями про соціалізаційні механізми виховання, спричинив появу неопрагматизму. Його прихильники (А. Маслоу, К. Роджерс, С. Хук) наголошували на індивідуалістичній спрямованості виховання, згідно з якою джерела гуманності людини містяться не в суспільстві, а в самій людині.

Неопозитивізм. Засновниками цього філософсько-педагогічного напрямку були Л. Херс, Дж. Вільсон, Р. Пітерс. Концепція зорієнтована на усвідомлення явищ, викликаних НТП, і формування раціонально мислячої людини.

Виховний процес повинен бути позбавлений світоглядної спрямованості, ідеологічних штампів. Замість цього необхідно створювати умови для вільного

самовираження людини, не допускати створення уніфікованих форм поведінки, конформізму, попереджати можливість маніпулювання свідомістю і діяльністю.

Екзистенціалізм. Представники цього філософсько-педагогічного напрямку (Дж. Кнеллер, У. Баррет, М. Марсель) вважали, що колективне виховання шкодить особистості, перетворюючи її в «стадну» тварину, пригноблюючи її «Я». В дійсності ж особистість – це найбільша цінність в світі, існування людини в формі «Я» зумовлює її сутність, кожна людина унікальна і є носієм своєї моральності. Тому необхідно підводити її до самовираження, природної індивідуальності, до відчуття свободи.

Неотомізм. Це релігійно-філософське вчення одержало назву від імені католика-богослова Фоми (Томи) Аквінського. Його засновники (У. Канненгам, М. Стефаніні, Ж. Марител) вважали, що потрібно удосконалювати справжню освіту, якою є залучення молоді до культури на основі релігійних цінностей, виховання віри в Бога, наближення людини до вищого прояву розуму. Неотомісти вважали, що світ може врятувати тільки педагогіка, заснована на вихованні загальнолюдських цінностей: добра, гуманізму, чесності, любові до ближнього, здатності до самопожертвування.

Біхевіоризм. Засновником цієї психолого-педагогічної концепції технократичного виховання був Д. Уотсон. Він вважав, що людська поведінка – керований процес, а виховання повинно базуватись на новітніх досягненнях науки про людину, використання сучасних методів дослідження її інтересів, потреб. З точки зору біхевіористів, діяльність навчального закладу повинна бути зорієнтована на створення атмосфери напруженої інтелектуальної діяльності, яка керується за допомогою раціональних алгоритмів, стимулювання суперництва, боротьби за досягнення успіхів, виховання якостей «індустріальної людини» - діловитості, організованості, підприємництва.

Порівняння цих концепцій дозволяє зробити висновок, що кожна з них є по-своєму справедливою, відповідає вимогам часу і тому соціальному замовленню, яке формує суспільство.

В умовах, що склалися в Україні, найбільш актуальними і прийнятними є принципи неопозитивізму, зорієнтовані на вільний розвиток людини, без ідеологічних штампів і маніпулювання свідомістю. Саме на таких засадах може бути розроблена адекватна стратегія і тактика виховання молодої людини.

Література:

1. Ритцер Дж. Современные социологические теории. – СПб.: Питер, 2002. – 688 с.
2. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. – СПб.: Питер, 2001. – 608 с.

ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ, ТОЧНІСТЬ І ПРАВИЛЬНІСТЬ – ОСНОВНІ ОЗНАКИ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ

Старунова А. Л. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Показником, що визначає рівень розвитку суспільства є система підготовки спеціалістів в вищому навчальному закладі, тому що спеціаліст повинен мати не тільки відмінну кваліфікацію, але і володіти високою мовленнєвою культурою.

Перша умова логічності мовлення – це логічність мислення. Уміння дисциплінувати своє мислення, думати послідовно, спиратись на сказане попередньою, розвивати наступне, висувати положення, давати обґрунтування і пояснення фактам, робити висновки – це все необхідні умови логічності мовлення, а також його високої культури.

Іншою умовою логічності мовлення є знання мовних засобів, за допомогою яких можна точно передати предмет осмислення і саму думку про нього. Кожна теза потребує доказів, підстав, пояснень, які підтверджують істинність думки.

Точність мовлення досягається вмінням поєднати знання матеріалу із знаннями мови, а саме – обрати найточнішу для даної ситуації форму відповіді чи розповіді.

Точність – одна з основних ознак культури професійного мовлення. Вона утримуває мовця від зайвого говоріння і складається з двох компонентів:

адекватне мовлення вираження дійсності, що не суперечить життю;

уживання слів і виразів, узвичаєних для мовців, що володіють нормами літературної мови.

Точності можна досягти за допомогою таких вимог:

оформляти й виражати думку треба відповідно до предметів і явищ дійсності, відповідно до понять про них. В народі здавна точність пов’язувалась з умінням чітко мислити, знанням предмета мовлення.

Слово має виражати найістотніше в них, і цим найістотнішим воно представлене у свідомості мовців.

Обов’язковою умовою досягнення точності мови є увага до стилю й жанру текстів, умов середовища й колориту спілкування, освітнього рівня мовців.

Точність мови залежить від вибору слова чи виразу, а також вміння зіставляти слово і предмет, річ, ознаку, явище, слово і поняття про нього.

Поняття «точність» щоденної мови не збігається з поняттями у науковій, офіційно-діловій і художній мові.

У науковому та офіційно-діловому стилі точність досягається через систему термінів, а в художньому – через систему образних засобів мови.

Точність передбачає граматичну правильність. А правильність – це правильне, не перекручене розуміння понять, термінів, доречне їх вживання, зв'язок думок і понять у єдину теорію, ясність викладу.

Істинні знання – це наукові, об’єктивні, достовірні знання.

Правильність досягається дотриманням літературних норм написання і вимови, словотворення і формотворення, будови речень і словосполучень.

Чистота і правильність мови простежується на всіх рівнях її структури і використання:

на рівні орфоепії – літературно правильна вимова; на рівні орфографії – грамотне письмо; на рівні лексики – відсутність суржику, вульгаризмів, слів-паразитів, немотивованих повторів;на рівні синтаксису – правильна, завершена будова речень, словосполучень.

Правильність є ознакою культури мови всіх стилів. У наукових текстах вона досягається точністю слів і логічністю викладу, професійною лексикою і фразеологією.

Офіційно-діловий стиль використовує для цього управлінсько-адміністративну термінологію, сегментування тексту, різні рівні стандартизації.

Публіцистичний стиль – увиразнюється суспільно-політичною лексикою.

Приємне враження справляє мовець, який уміло користується багатозначністю слів, синонімами, фразеологізмами, прикметниковими, дієприкметниковими і дієприслівниковими зворотами, мова якого є образною.

Одноманітне мовлення втомлює слухачів, різноманітне – активізує увагу.

Щоб досягти логічної послідовності, правильності виразності своєї мови, треба постійно збагачувати свій інтелект, удосконалювати мислення, вважати одноманітність мовлення неестетичною, а бідність словника ознакою поганого тону; виробити увагу до гарного мовлення, читати українську класичну і сучасну літературу та публіцистику, пресу, постійно бути уважним до своєї мови, мови колег, дбати про автоматизм гарного мовлення.

Ділове спілкування має використовувати весь арсенал наявних засобів впливу комунікантів один на одного під час міжособистісних стосунків.

Проте основу в цих стосунках складатимуть словесні засоби, роботу над удосконаленням яких людина повинна вести все життя, збагачуючи власні можливості в цій справі.

Особливо важливим це видається для викладачів, для яких спілкування з людьми становить одну з основних форм роботи.

Треба сприймати мову як порадника, помічника у суспільному житті.

ВОЗРАСТАЮЩАЯ РОЛЬ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В РАЗВИТИИ СОВРЕМЕННОГО ОБЩЕСТВА

Фесик Л.А., Сорокина Н.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

Проблемы образования – это одно из глобальных проблем человечества.

Образование, и прежде всего высшее, играет исключительно важную и все возрастающую роль в современной жизни нашей страны.

В системе образования главным становится не овладение определенным массивом знаний, а обучение методикам и технологиям выбора, приобретение способности действовать в меняющемся мире, ориентироваться в потоках информации и многообразии жизненных миров. Профессиональное образование становится системой подготовки к деятельности в условиях неопределенности, изменяющихся потребностей и способов их удовлетворения. От специалиста требуется не просто владение технологиями познания и деятельности, а совершенно не виданными ранее способностями понимать и предугадывать общественные потребности, разрабатывать технологии их удовлетворения с учетом экологических, политических и социальных перспектив. Специалистом называют человека не просто знающего и умеющего, а владеющего современными технологиями управления социальными процессами, то есть компетентного.

Современное образование и высшая школа во многом определяют завтрашний и послезавтрашний день общества: каким оно будет и какое место займет в жесткой конкурентной борьбе в мире, что будут представлять собой его граждане.

Новые технологии позволяют глобально вмешиваться и пересоздавать облик мира.

Образованный человек — это не столько «человек знающий», сколько подготовленный к жизни, ориентирующийся в сложных проблемах современной культуры, способный осмыслить свое место в мире.

Характерная черта современного мира — это неопределенность, многообразие связей. Чтобы успешно ориентироваться в этих условиях, требуется нестандартность мышления, способность к дискуссиям, отказ от зубрежки и заучивания. Значит, современная жизнь требует от человека, во-первых, глубоких профессиональных знаний, во-вторых, готовности к неоднократной смене своей деятельности, переходу к новой. Нужна способность к самообучению, непрерывному обучению. Образование должно

создать условия для формирования свободной личности, творческого мышления.

Образование — это творчество. А ориентация на творчество требует коренным образом менять сам способ построения учебных предметов, чтобы их освоение было одновременно и формированием способности к подлинному мышлению. Только при такой структуре учебного процесса студент в отведенный срок сможет подключиться к современной культуре, освоить накопленные человечеством традиции, ценности, знания.

Из образовательного процесса выпали ориентации на гуманистические ценности, гуманитарное образование утратило свою прежнюю роль. Недостаточен престиж знания, культуры. Образование и воспитание лишилось прежних духовно-нравственных ориентиров и не сформулировало новых. Образование не связано сегодня с воспитанием, культурой. Гонка за знанием как за товаром отодвинуло воспитание на задний план, утратило общественные идеалы и мировоззренческие позиции. Задача состоит не только в количественном приращении гуманитарных дисциплин, но и в насыщении образовательного процесса гуманистическим содержанием, превращении его в среду, формирующую личность.

Во всем мире гуманитарный комплекс знаний с трудом пробивает себе дорогу. Однако человечество все-таки осознало, насколько важно для будущего развитие философии, психологии, культурологии и других наук об обществе, включение их в вузовское образование. В сфере гуманитарного знания не существует «единственно правильного» учения, никто не владеет абсолютной истиной. Оно дает представление о многомерности и богатстве гуманитарных концепций, формирует понимание многообразия человеческих культур, сложности и неоднозначности гуманистической перспективы человечества.

Не менее острыми являются противоречия, возникающие в результате технологизации и информатизации образования. В большинстве учебных заведений созданы центры доступа к глобальной сети Интернет, создаются электронные учебники и электронные библиотеки. Компьютеризация обучения, введение информатики, программирования усилили позиции технократического мышления. В целом положительный процесс рождает и негативные последствия. Технократическое мышление, подобно идеологизированному, не знает рефлексии, ему свойственен примат средства над целью, взгляд на человека как на обучаемый объект, а не личность.

Поэтому развитие личностного потенциала, формирование социокультурной компетентности специалиста, культурная сообразность любого вида деятельности – основная задача образования в современном мире.

МАТЕМАТИКА КАК КЛЮЧ К ПРОГРЕССУ

Хорсева Л.Ю., Чумак Л.А. *(Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры, г. Днепропетровск, Украина)*

Как известно, 2016 год объявлен в Украине Годом английского языка. Целью этого решения является расширение доступа к мировым экономическим, образовательным и культурным ресурсам и, таким образом, обеспечение интеграции Украины в европейское и мировое научно-образовательное пространство. Разрабатываются мероприятия и программы, направленные на активизацию изучения английского языка.

Одной из форм такой работы является преподавание в вузах различных дисциплин на английском языке. В Приднепровской государственной академии строительства и архитектуры (ПГАСА) уже более 10 лет такая практика существует. В нашей академии действуют англо-украинский и франко-украинский проекты. Студенты изучают ряд общеобразовательных и специальных предметов на английском и французском языках. Кроме этого, с третьего курса для них вводится второй иностранный язык.

Остановимся на преподавании высшей математики. К сожалению, за последние годы количество часов по математике и в школьных, и в вузовских программах существенно сократилось. Это не может не тревожить, ведь в результате изучения математики человек получает интеллектуальное развитие и приобретает практические умения, формирующие фундамент образования. Кроме этого математическое образование способствует языковому развитию, учит кратко, точно и грамотно формулировать свои мысли. Согласно последним исследованиям, рост мировой экономики в ближайшем будущем будет опираться главным образом на так называемые STEM - области, то есть науку, технологии, инженерию и математику.

Американские аналитики по стратегии образовательного фонда утверждают, что сейчас в США происходит математическая революция. В 2015 году неожиданно для многих первое место в мире в олимпиаде по математике заняли США, которые последний раз получали золото 21 год назад. Во многом этот успех объясняется усилением интереса к математике среди учащихся. Этому способствуют всевозможные летние математические лагеря, математические кружки и клубы, часто создаваемые негосударственными структурами. В США на государственном уровне принимаются меры по повышению для молодежи социального престижа математической, научной и инженерной карьеры, а также по стимулированию учащихся и студентов к

изучению естественнонаучных дисциплин с помощью научных фестивалей, конкурсов и т.д.

Франция, как известно, является одной из ведущих математических держав, с давними математическими традициями и с процветающей ныне математической школой. Однако и там в последние годы появилась программа «Математика в джинсах», ставящая своей целью дать представление о математическом поиске не только будущим инженерам и ученым, но и тем, кто хочет стать бизнесменом, предпринимателем или искусствоведом.

Такой поддержке математического образования стоит только позавидовать! Что же мы можем сделать в условиях, когда уровень математической культуры в обществе катастрофически низок и это никого не беспокоит? Справедливости ради следует отметить, что благодаря конкурсу в проектные группы ПГАСА попадают не самые худшие абитуриенты. К тому же они, как правило, более мотивированы и целеустремленны.

В нашей академии курс высшей математики для студентов иностранных проектов составлен по оригинальным англоязычным и франкоязычным учебникам ведущих вузов мира. На занятиях используются современные технические средства – основные определения и формулировки представлены на экране. Лекции сопровождаются показом видеоматериалов с изложением фрагментов программы на иностранных языках. Предлагаемые задания направлены прежде всего на развитие логики мышления и формирование кругозора.

Сопоставление традиционных подходов к преподаванию математики в Украине и в европейских странах и в США показывает важное отличие. Мы имеем в виду тесную связь математики с прикладными науками и с реальными задачами, которая всячески подчеркивается и прослеживается при изложении этого курса в ведущих вузах мира. Огромное количество прикладных примеров ко всем математическим разделам присутствует в любом учебнике по высшей математике. И, если наши школьные программы не уступают по объему и глубине, то курс высшей математики в вузе слишком оторван от реальных задач и кажется студентам зачастую слишком абстрактным и неприменимым.

Мы видим сейчас свою задачу не только в том, чтобы помочь нашим студентам освоить современную научную лексику на английском и французском языках, но и привить им интерес и уважение к математике. Подбор задач, ориентированных на каждую специальность, участие в математических олимпиадах, в научных студенческих конференциях, стажировки в вузах Франции и Германии - вот основные приоритеты нашей работы в ближайшее время.

ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПІДГОТОВКИ ВИСОКООСВІЧЕНИХ ФАХІВЦІВ

Чугаєва Н. Ю. *(Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна)*

Серед гуманітарних предметів у вищих навчальних закладах особливе місце займає психологія, як наука, що вивчає факти, закономірності та механізми психіки. Нагадаємо, що термін "гуманітарні науки" в перекладі з латині означає "науки про людство". Сучасні вимоги до виконання професійних обов'язків, які передбачають освоєння професійної психологічної компетентності, зумовили наше дослідження. Вища освіта є важливим фактором спрямованої соціалізації молодої людини. Провідним чинником соціалізації виступає цілеспрямований психолого-педагогічний вплив педагога, як суб’єкта створення педагогічних відносин і освітньо-професійного середовища ВНЗ, на студентів, які активно здобувають в ньому відповідну освітньо-професійну підготовку. Педагоги вищих навчальних закладів у процесі своєї діяльності вирішують професійні завдання виховання, навчання і розвитку студентської молоді, які є рівноцінними за своїм значенням. Під час навчання студент в основному орієнтований на здобування знань, умінь та навичок, що стосуються безпосередньо його майбутньої професійної діяльності. Разом з тим, невід’ємною частиною педагогічного процесу є гуманітарні дисципліни, які передбачають розвиток майбутнього фахівця як особистості. На нашу думку, розвиток студентської молоді має бути комплексним, і включати у себе, як знання профільних дисциплін, так і знання психології, з огляду на спеціалізацію професійної діяльності. Зважаючи на вищесказане, професійно-особистісний розвиток майбутніх співробітників харчової промисловості має супроводжуватись високоосвіченими фахівцями з професійним досвідом роботи та знаннями у галузі психології. З позиції нашого сприймання, перш за все професійно-психологічна компетентність персоналу харчової промисловості передбачає знання «Психології» та таких її галузей, як «Психологія управління», «Психологія професійної діяльності», «Психологія харчової поведінки», «Психологія ефективної комунікації», «Організаційна психологія» та «Вікова психологія». Враховуючи специфіку фахової діяльності необхідно готувати майбутніх працівників харчової промисловості до кваліфікованого виконання обов’язків шляхом засвоєння не тільки професійно орієнтованих дисциплін, а і, обов’язково, навчальної дисципліни «Психологія», адаптованої до потреб харчової промисловості.

ВОЛОНТЕРСЬКА РОБОТА У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Шакура Ю.О., Голубова І.О. (*Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж ім. І.Я.Франка, м. Прилуки, Україна*)

Останні кілька років в Україні активно поширюється волонтерська робота, яка є важливим ресурсом соціальної роботи. Активізація волонтерської діяльності зумовлена загостренням суспільних проблем та відсутністю досконалої системи надання соціальних послуг вразливим верствам населення.

Актуальність дослідження обумовлена динамічністю соціальних процесів, спрямованих на гуманізацію сучасного суспільства. Саме цей соціальний пріоритет є методологічною основою організації процесів навчання і виховання особистості, формування її соціальної активності. Актуальність проблеми волонтерства полягає також у тому, що волонтерство – це школа життя, росту і саморозвитку, яка допомагає виховувати, формувати себе як гуманну, високодуховну, культурну, ціннісно-орієнтовану особистість.

Залучення волонтерів у навчальний заклад повинно забезпечувати: збільшення участі всієї студентської молоді у навчально-виховному процесі та вирішенні існуючих проблем; заохочення до лідерства; усім бажаючим можливість займатися волонтерською діяльністю; учасникам навчально-виховного процесу можливість постійно здобувати нові знання та навички, розвивати особистий потенціал і творчі здібності, впевненість у власних силах; залучення матеріальних ресурсів; сприяння родинній та національній згуртованості.

Мета дослідження - висвітлити основні аспекти волонтерської діяльності Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу імені Івана Франка, проаналізувати роль волонтерства у формуванні соціально-трудової компетентності.

Волонтерство також допоможе розвивати почуття професійної відповідальності, набувати практичний власний досвід співпереживання та рефлексувати його, свідомо робити якісне визначення своєї майбутньої сфери професійної діяльності, спираючись на свою індивідуальність, розвивати комунікативні здібності, вміти вести конструктивний діалог із різними людьми за віком, соціального статусу, зрозуміти соціальний сенс професії, підвищувати персональну пізнавальну активність, прагнення формувати якості, практичний досвід, необхідні у подальшій роботі, формувати психологічну готовність до самостійної практичної роботи після закінчення навчального закладу.

У дослідженні розглянемо важливість волонтерської діяльності у вищому навчальному закладі на прикладі Прилуцького гуманітарно-педагогічного

коледжу ім. І. Я. Франка. Самоврядування коледжу поділено на структури, підрозділи, серед яких важливим є підрозділ волонтерської роботи. Він відповідає за пошук та перевірку інформації щодо необхідності надання допомоги, а в подальшому ініціює підтримку серед студентів та працівників коледжу - збір речей, необхідних продуктів харчування, створення оберегів, вітальних листівок та інших речей воїнам антитерористичної операції на Сході країни, організація та проведення святкових концертів, театралізованих дійств для дітей, що потребують особливого піклування (дітям-сиротам, інвалідам тощо).

Студентський та викладацький колектив Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу імені І. Я. Франка проводить волонтерську діяльність за кількома напрямами. Першим є надання соціальної допомоги дітям та молоді, що перебувають у складній життєвій ситуації у зв'язку з інвалідністю, хворобою, сирітством. Кожного року студенти та викладачі організовують збір та виготовлення іграшок, випікання солодощів, створюють концертні програми та театральні постановки для таких організацій як Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів міста Прилуки, комунальна організація медико-соціального захисту Прилуцького обласного будинку дитини «Надія», дошкільний заклад № 23 компенсуючого типу (спеціальний) для дітей з вадами психічного та фізичного розвитку.

Вже стала традицією благодійна допомога учасникам АТО та переселенцям. Студентський та викладацький колектив коледжу проводить збір харчів, теплого одягу. Викладачі організували гурткову та позааудиторну роботу по виготовленню теплих речей, оберегів тощо.

В коледжі постійно проходять акції, наприклад, «Допоможи ближньому», «Студенти - воїнам АТО», збір пластикових кришок, які в підуть на переробку при виготовленні протезів. А також адресна допомога ветеранам війни та праці.

Ще одним напрямком волонтерської роботи стала шефська допомога ветеранам, яку здійснюють студентські групи на чолі з кураторами груп. Постійно ведеться збір інформаційних матеріалів про ветеранів, з метою поновлення банку даних та експозицій музею коледжу, зокрема створено ювілейне видання історії та сьогодення коледжу до 100-річчя навчального закладу.

Різноманіття напрямів, форм та методів волонтерської діяльності відкриває широкі перспективи для активізації духовного, інтелектуального та культурного потенціалу, що детермінує розвиток людини і суспільства як сьогодення, так і майбутнього. Усвідомлення майбутнім педагогом місця і ролі волонтерської роботи як засобу особистісного розвитку та самореалізації,

самовизначення та самоствердження, як способу надання допомоги людям, які її потребують, є шляхом не тільки саморозвитку, а й професійного становлення.

Отже, нами було розглянуто роль волонтерської діяльності у формуванні соціально-трудової компетентності студентів та системи моральних цінностей загалом. На сучасному складному етапі волонтерська діяльність в Україні стає масовою і дозволяє говорити про неї як про корисне суспільне явище. Волонтери важливі для кожного суспільства, оскільки вони працюють безкорисливо, показуючи цим суспільству, що в житті є речі більш цінні ніж отримання матеріальної винагороди. Волонтерство має унікальну місію та спрямоване на допомогу всім учасникам навчально-виховного процесу у досягненні благополуччя та розвитку закладу освіти та його представників. Волонтерська діяльність у Прилуцькому гуманітарно-педагогічному коледжі імені І. Я. Франка проводиться на достатньому рівні, щоб сформувати у студентів навики, передбачені соціально-трудовим підходом. Заклад використовує партнерський підхід у залученні волонтерів. Волонтерська діяльність закладу може бути вдосконалена шляхом впровадження волонтерських курсів для всіх бажаючих. Волонтерська діяльність має ряд переваг, по-перше, сприяє самореалізації, особистісному росту, саморозвитку особи, яка її здійснює; по-друге, має суспільно корисний характер та допомагає формувати себе як особистість, враховуючи вимоги суспільства; по-третє, може бути засобом набуття професійних умінь та навичок у соціально-педагогічній галузі. Слід зазначити, що волонтерська діяльність важлива не лише для суспільства, але й для волонтера як особистості. Результатом цього є допрофільна підготовка, професійне самовизначення та становлення; оволодіння знаннями і практичними навичками роботи з дітьми та молоддю; досвід індивідуальної та групової роботи з ровесниками і дорослими; нові друзі, цікаве дозвілля; розвиток лідерських якостей, творчих здібностей; самовираження та становлення людини як особистості, як активного члена суспільства. Отже, дуже важливо й в подальшому продовжувати впроваджувати волонтерство в навчально-виховний процес вищого навчального закладу.

1.Про волонтерську діяльність : Закон України від 19 квіт. 2011 р., № 3236-VI [Ел. ресурс]. — http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3236-17; **2.**Про волонтерський рух: Закон України від 13 квіт. 2010 р., № 2118-VI [Ел. ресурс]. — http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2118-vi; **3.**Бондаренко З.П. Волонтерська робота у вищому навчальному закладі//Вісник Запорізького національного університету. — 2008. — № 1. — С.25–30; **4.**Вайнілович Н.А. Волонтерський рух у сучасному українському суспільстві: мотиваційний аспект//Методологія, теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. — 2010. — № 2. — С. 407–410; **5.**Воронова С. В. Волонтерство в діяльності загальноосвітнього навчального закладу /С.В.Воронова // Наша шк. наук.-метод. журн.- 2014. - № 4. - С. 15-19; 6. Хуторськой А. :Ключові освітні компетентності [Ел. ресурс]. — http://osvita.ua/school/method/2340/ .

ЗАВДАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Шишкалова Н.Ю. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

На сьогодні в суспільстві має місце різкий поділ і навіть протиставлення гуманітарної і технічної сфер діяльності, мислення і освіти. Система освіти розділена на дві слабо взаємодіючі частини: гуманітарну і технічну Усереднений підхід до особистості, валовий випуск "інженерної продукції", незатребуваність десятиліттями інтелекту, таланту, моральності, професіоналізму привели до девальвації моральних цінностей, зниження інтелекту суспільства, падіння престижу високоосвіченої людини. Це падіння матеріалізувалося в кількості двірників і продавців з університетською освітою, як правило, особистостей неординарних.

Внаслідок мілітаризації суспільства, економіки та освіти сформувалося технократичне уявлення про соціальну роль фахівців. Слід зазначити, що в середовищі науково-технічної інтелігенції панує технократичний, прагматичний стиль мислення, який "вбирають" в себе студенти з самого початку навчання у вузі. Тому вони відносяться до вивчення гуманітарних дисциплін як до чогось другорядного, виявляючи іноді відвертий нігілізм. Саме розрив технічної і гуманітарної підготовки привів до збіднення гуманітарного змісту навчально-виховного процесу, зниження творчого і культурного рівня фахівців, економічного та правового нігілізму, а в кінцевому рахунку - до зниження потенціалу науки і виробництва. Приходить розуміння того, що неправомірне поширення на сферу освіти ринкових форм діяльності, ігнорування специфічної природи освітнього процесу можуть призвести до втрати найбільш вразливих складових суспільного багатства - науково-методичного досвіду і традицій творчої діяльності.

Вуз покликаний підготувати фахівця, здатного до постійного саморозвитку, самовдосконалення, і чим багатше буде його натура, тим яскравіше вона проявиться в професійній діяльності. Якщо це завдання не буде вирішено, то є перспектива індустріального, могутнього, але бездушного і бездуховного суспільства.

Гуманізація освіти, в основі якої лежить особистісно-орієнтоване розвивальне навчання, нерозривно пов'язане з вихованням, є тим всеосяжним процесом, який, пронизуючи всі сторони життя студента, буде сприяти гармонійному розвитку його особистості. Також формування системного

мислення, єдиного бачення світу без поділу на "технарів" і "гуманітаріїв" вимагає зустрічного руху і зближення сторін. Технічну діяльність необхідно гуманізувати. Але і гуманітаріям слід зробити кроки в бік освоєння загальнолюдських цінностей, накопичених в науково-технічній сфері.

Стрімкий розвиток сучасних технологій супроводжується глобальною екологічною і енергетичною кризою. Тому пріоритетом повинна стати екологізація виробництва, жорсткі екологічні стандарти, використання безвідходних і маловідходних технологій, комплексне використання природної сировини і її заміна синтетичною; У перехідний період підвищується роль особистості, активізуються процеси гуманізації суспільства як гаранта його виживання в умовах кризи індустріальної цивілізації. Все це повинно відобразитися на формуванні пріоритетних напрямків і ціннісних орієнтацій вищої професійної освіти.

Сутність понять "гуманізація" і "гуманітаризація". Під гуманізацією освіти розуміється процес створення умов для самореалізації, самовизначення особистості студента в просторі сучасної культури, створення в вузі гуманітарної сфери, що сприяє розкриттю творчого потенціалу особистості, формування глобального ноосферного мислення, ціннісних орієнтацій і моральних якостей з подальшою їх актуалізацією в професійній і громадській діяльності.

Гуманітаризація освіти, особливо технічної, передбачає розширення переліку гуманітарних дисциплін, поглиблення інтеграції їх змісту для отримання системного знання. Зазвичай, говорячи про гуманітаризацію інженерної освіти, мають на увазі тільки збільшення частки гуманітарних дисциплін в навчальних планах вузу. При цьому пропонують студентам різні мистецтвознавчі та інші гуманітарні дисципліни, що рідко буває безпосередньо пов'язано з майбутньою діяльністю інженера. Але це так звана "зовнішня гуманітаризація". Вуз покликаний підготувати фахівця, здатного до постійного саморозвитку, самовдосконалення, і чим багатше буде його натура, тим яскравіше вона проявиться в професійній діяльності.

На закінчення вважаю за доцільне уточнити ціннісні пріоритети виховної складової освіти, що в рівній мірі стосуються викладачів і студентів: орієнтованість особистості на загальнолюдські гуманістичні цінності; демократизм і толерантність; поєднання космізму і національної ідеї; розкриття креативних здібностей особистості; регіональний аспект виховання, спрямований на формування потреб реалізувати свій творчий потенціал в "облаштуванні" стійкого і безпечного розвитку суспільства.

РОЛЬ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ САМООПРЕДЕЛЕНИИ БУДУЩИХ АРХИТЕКТОРОВ

Яровая В.П. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

Проблема профессионального самоопределения молодежив настоящий момент приобрела особенно актуальное звучание. Участие высшей школы всознательном выборе профессии - одна из важнейших задач высшего образования в сфере гуманитарного развития общества. Решающим фактором, способствующим профессиональному самоопределению будущих архитекторов, является профориентация.

Профориентация представляет собой систему психолого-педагогических мероприятий, направленных на активизацию процесса профессионального самоопределения личности, формирование жизненных и профессиональных целей учащегося в соответствии с его индивидуальными особенностями и является неотъемлемой частью учебно-воспитательной работы.

Наиболее эффективным методом профессионального информирования является профинформационная беседа включающая бланковый метод. Бланковые профессиографические материалы содержат в себе аннотации профессии, профессиокарта (краткая характеристика, дающая общее представление о профессии, доступная для самостоятельного изучения) и информационная профессиограмма архитектора. Профессиограмма (от лат. Professio — специальность, Gramma — запись) — система признаков, описывающих профессию, а также включающая в себя перечень норм и требований, предъявляемых этой профессией или специальностью к работнику. В частности, профессиограмма включает в себя перечень психологических характеристик, которым должны соответствовать представители конкретной профессии.

Проводя групповую профориентацию необходимо учитывать психологические особенности слушателей. Восприятие информации проходит наиболее продуктивно первые 10-15 минут. В начале встречи следует давать наиболее важные ключевые понятия, сведения установочного характера. Затем следует применять более активные формы подачи информации – анализ печатных иллюстративных материалов, буклетов, инструкций. Необходимо вовлечь аудиторию в дискуссию с целью рассмотрения проблемных ситуаций. Продолжительность беседы, при этом, варьируется от 15 до 45 минут, численность группы около 20 человек.

В ходе беседы желательно использоватьаудиовизуальный метод. Видеороликипродолжительностью 3-5 минут, помогают усвоить значительный объем информации за короткий срок. Профинформационные материалы размещенные в сетевых ресурсах, поисковых системах, на телевидении, радио - многократно усиливают и закрепляют нужную информацию.

Весьма действенным методом профессионального информирования являетсяпроведение Дня открытых дверей, в ходе которого проходят беседы-встречи с профессорско-преподавательским составом, экскурсии в стенах Архитектурно-художественного института с посещением всех творческих лабораторий, оснащенных современным оборудованием, ознакомление с дипломными проектами, наглядно демонстрирующими высокий уровень подготовки будущих специалистов.

Преподаватель, обладающий как научными знаниями архитектурной профессии, так и опытомпрактической архитектурной деятельности - должен быть проводником для молодого поколения в мир выбранной ими профессии архитектора, помогая преодолеватьпротиворечия в процессе самоопределения будущих специалистов. По сей день актуально высказывание Сенеки: «Когда человек не знает, к какой пристани он держит путь, для него ни один ветер не будет попутным». Человек без цели в жизни подобен кораблю, дрейфующему бесцельно, постоянно подвергаясь риску потерпеть крушение. Отсутствие целеполагания является главной проблемой для большинства людей в современном обществе, что является фактором социальной нестабильности. Готовность к сознательному выбору профессии является сложнейшей задачей даже для зрелого, сформировавшегося человека. Преподаватель выступает экспертом в данной области и как никто другой способен раскрыть перспективы профессии и дать положительную мотивацию, направляющую и ориентирующую на достижение жизненных целей.

Профориентация предполагает активное ипостоянное сотрудничество с коллективом школ, профессиональных лицеев, где в рамках образовательного процесса формируются когнитивные, моральные и волевые качества личности учащегося.Важным фактором успешного профессионального самоопределения является также система довузовской подготовки, способствующая развитию основных профессиональных умений и навыков.

Своевременная профессиональная ориентация способствует формированию у будущих архитекторов профессионально важных качеств, способствующих развитию творческих способностей, максимальному самовыражению, осознанию социальной значимости выбранной профессии архитектора и своего места в современном обществе.

РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТІ

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФАХОВІЙ ОСВІТІ СТУДЕНТІВ

Аксьонова І.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Сучасній розвиток інформаційних технологій дає могутні підстави для фахових науково-технічних досліджень, для отримання швидкого результату та економічного ефекту. Причому дослідження з фундаментальних дисциплін в останній час все більш вторинні і у системі науково-технічної освіти в більшості втузів стоять на другому плані, якщо стоять взагалі.

Вивченню фундаментальних дисциплін в освітньому плані надається значно мало часу, звичайно на першому та другому курсі, програми скорочені, часу на заглиблення нема зовсім. Наукова свідомість у студентів молодших курсів, що не сформована, або знаходиться у початковій формі, тому і не виникає потреби критичної оцінки явищ, законів та відповідних теорій у переломленні на фахові питання. Однак в умовах коли деякі фундаментальні явища, які розглядалися с точки зору негативного впливу, сьогодні розглядаються з точки зору використання для отримання новинних технологій доцільного управління процесами. Наприклад, використання різних видів випромінювання, хвильових явищ у хімічних та біохімічних процесах, низько частотної кавітації для знезараження води та інше.

Методологічно наукові дослідженняз фундаментальних наук у технічних вузах дають більш широкий науковий світогляд фахівцю, можливість швидше орендуватися в сучасному розвитку прикладних наук та критичний погляд щодо тимчасових досягнень.

В цілому у будівельному вузі має бути добре сформована наукова база фундаментальних наук таких як хімія, фізика, гідравліка, геологія, гідрологія та інших, при цьому усі прикладні дослідження повинні проходити відповідну експертну оцінку фахівців з фундаментальних наук. І це взагалі зміцнить існуючи наукові школи та дасть товчок розвитку іншим. Однак велике розгалуження напрямків досліджень є шкідливим, та не продуктивним. Необхідна концептуальна модель розвитку наукових досліджень у вузі не більш як у одному або двох напрямах, яка ув’язана з державними програмами розвитку галузі, або з світовими тенденціями. Участь в розробки такої концепції повинні брати і досвідчені вчені,і молоді вчені і також студенти. Для створення концептуальної моделі фундаментальна освіта є важливою складовою, а наукові дослідження з фундаментальних наук є базовими.

РАЗРАБОТКА МАГИСТЕРСКИХ РАБОТ НА ОСНОВЕ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В РАМКАХ ХОЗДОГОВОРНЫХ ПРОЕКТОВ

Арсирий В.А., Голубова Д.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры , г. Одесса, Украина)*, **Обретенов В.** *(Технический университет – София, г.София, Болгария)*, **Кравченко В.И.** *(ЗАО «МОЛДАВСКАЯ ГРЭС, Молдова)*

Магистерская работа должна содержать результаты научных исследований, выполненных студентами в период обучения. Чаще всего, в магистерских работах используются методы и навыки использования научных методик, которые разрабатываются на основе уже выполненных расчетно-графических работ и курсовых проектов. В рамках учебного процесса, задания на выполнение расчетно-графических работ и курсовых проектов основываются на однотипных, повторяющихся из года в год исходных данных и технологиях представления хорошо проверенных результатов научных исследований, доведенных до однотипных действий. Добиться творческого или новаторского выполнения такого рода учебных работ очень трудно, так как содержание и материалы учебников отражают уже хорошо известные технологии. Последние годы в методических указаниях к выполнению расчетно-графических и курсовых проектов приветствовалось представление готовых примеров расчета однотипных заданий, сооружений и т.п. Более того, к сожалению, студентам не сложно найти готовые работы прошлых лет для бездумного копирования результатов разработки учебных проектов.

Для повышения качества подготовки студентов в ВУЗах необходимо в методах преподавания находить элементы творческого подхода к получению знаний студентами. При внедрении творческого подхода к выполнению квалификационных работ и воспитании самостоятельности в поиске научных методов исследования, разработке новых методов представления итоговых результатов выполнения проектов - необходимо привлекать студентов для выполнения реальных проектных исследований. Реальные хоздоговорные проекты практически всегда требуют творческого подхода и использования новых научных методов – что делает их «идеальными» для внедрение в учебный процесс интересными для студентов.

Подготовка материала магистерских работ должна быть итогом нескольких лет самостоятельной работы студентов, начиная с начальных курсов. Хороших результатов подготовки можно добиться, только если при выполнении плановых РГР и курсовых проектов, будут выдаваться задания исходя из потребности реальных задач, которые могут рассматриваться как потенциальные примеры будущих хоздоговорных работ.

На кафедре кондиционирования воздуха и механики жидкости (КВиМЖ), при выполнении учебных проектов по энергосбережению, используется метод визуальной диагностики структуры потоков (МВДСП). Результаты исследований с использованием МВДСП обычно требуют переосмысления известных законов и закономерностей как по фундаментальному учебному предмету механики жидкостей и газов, так и по достаточно хорошо сформированным учебным дисциплинам прикладного характера. Участие студентов в научных исследованиях на экспериментальных стендах кафедры позволяет формировать творческое отношение к изучению ранее разработанных консервативных решений.

Уже несколько лет динамично развиваются исследования о представлении энергетических преобразованиях разных видов энергии: механической, электрической, гидравлической тепловой и других видов энергетических процессов. Изменения в классическом изложении дисциплин вызывает воодушевление и желание не только углубленно изучать и переосмысливать традиционные методики, но и творчески выполнять расчетно-графические работы, курсовое проектирование и как итог - выполнять нестандартные, интересные научные работы в рамках магистерских проектов. В качестве примера, можно представить разработку магистерской работы по кафедре КВиМЖ – «Анализ результатов интенсификации и совершенствования энергетических установок на примере модернизации ПГУ – 250 Молдавская ГРЭС».

Так же на кафедре используются новаторские методы привлечения студентов к тестированию характеристик гидравлических турбин, используемые в Техническом университете – София (г. София, Болгария). При тестировании новых видов турбин студенты выполняют испытания и подготовку индивидуальных характеристик новых типов гидравлических машин, при этом участники программы получают навыки создания универсальных характеристик новых типов и конструкций гидравлических турбин.

Практическая подготовка студентов при решении прогрессивных исследовательских задач и проблем в рамках научных лабораторий, еще в рамках высших учебных заведений, готовит будущих новаторов в творческой работе на предприятиях промышленности. Творческая работа студентов, начиная с начальных курсов - в период разработки РГР и курсовых проектов, делает систему подготовки в высших учебных заведениях более адаптированной к потребностям современной экономики с высокой степенью конкурентоспособности, не только на рынке продукции, но также в системе подготовки специалистов высокой квалификации.

МОДУЛЬНЕ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНОЛОГІЇ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Бабій І.М., Борисов О.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса)*

Термін «модуль» походить від латинського слова modulus – «міра» і широко застосовується як в педагогіці, так і в ряді інших наук.

В Україні зовсім недавно в системі вищої освіти з'явилася нова технологія навчання - модульне навчання. В європейських країнах воно з'явилося в кінці Другої світової війни, коли необхідно стало швидке навчання професійному вмінню, але цей термін ще не був адаптований до утворення і професійного навчання.

Модуль, як програма навчання, є індивідуалізованим за змістом, методами і техніці навчання, рівнем самостійності, темпу пізнавальної діяльності студента. Завдяки цьому, модульне навчання істотно відрізняється від інших систем навчання в методиці викладання іноземних мов. Суть даного методу полягає в тому, що студент повинен сам вивчити виділену частину курсу.

Головний принцип і зміст навчання подається в закінчених самостійних комплексах-модулях (інформаційних блоках), які розробляють і пропонують для навчання викладачі. На перший план виходять такі вміння і навички студента, як самостійність, самопланування, самоорганізація, самоконтроль і самооцінка, а також бажання приділити максимум часу для придбання даних якостей не тільки при вивченні дисципліни технологія будівельного виробництва, а й для вивчення інших наук і предметів.

Так на кафедрі технології будівельного виробництва (ТБВ) під керівництвом д.т.н., професора А.І. Менейлюка вже більше 7 років йде масштабне вивчення сучасних технологій будівництва в формі модульного навчання студентів.

Усі спеціальні дисципліні побудовані у спеціальні інформаційні блоки, до яких входять теоретична інформація у формі лекцій, а також практична частина дисципліни з обов’язковою формою для самоконтроля студентів.

Для студентів старших курсів передбачена участь в наукових дослідженнях, де вони можуть проявити або виявити свій потенціал як майбутніх фахівців, так і вчених. У той же час завдяки такій практиці участі в дослідженнях студенти мають можливість закріпити отримані знання не тільки на заняттях, але і провести аналіз і дати оцінку рівня застосовуваних технологій при розробці і виконанні своїх випускних магістерських робіт.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ НАУКОВОЮ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Булгаков Р.В., Головань А.В., Головань В.Г. *(Військова академія, м.Одеса, Україна)*

Наукова та науково-технічна діяльність (НіНТД) у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) має цілий ряд особливостей та обмежень, і насамперед з погляду пріоритетів держави в галузі оборони й безпеки, що визначає актуальність проблеми розробки методів управління нею з метою підвищення її ефективності.

У науковому аспекті основний зміст цілей НіНТД й завдань управління науково-дослідними роботами (НДР) у ВВНЗ дає підстави для розвитку базових механізмів управління організаційними системами з урахуванням особливостей НДР і специфіки їхньої реалізації.

У прикладному аспекті основний зміст підходів до оцінки ефективності НіНТД ВВНЗ не повною мірою забезпечує потреби органів управління в реалізації основних функцій управління, що обумовлює необхідність у розробці механізмів управління НіНТД на основі положень теорії управління проектами й теорії активних систем.

Вирішення цих питань можливо шляхом розробки, дослідження й впровадження методів і моделей ефективного управління НіНТД у ВВНЗ.

Для цього необхідно вирішити наступні завдання:

1. Дослідити специфіку НДР як об'єктів управління.
2. Розробити функціональну й структурну моделі управління НіНТД у ВВНЗ.
3. Розробити й дослідити моделі і методи управління НіНТД у ВВНЗ, які б включали: комплексне оцінювання результатів НДР, планування, розподіл ресурсів, стимулювання виконавців і оперативне управління.
4. Впровадити запропоновані методи і моделі управління НіНТД у діяльність ВВНЗ.
5. Оцінити їх ефективність.

В якості основного метода дослідження цих завдань доцільно використовувати математичне моделювання з використанням підходів і результатів теорії управління проектами, теорії активних систем, системного аналізу й дослідження операцій.

ОЦЕНОЧНО-КОНТРОЛЬНАЯ ФУНКЦИЯ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЕНЕДЖЕРОВ ОБРАЗОВАНИЯ

Вей Цисюань (*Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К.Д. Ушинского», г. Одесса, Украина*)

Мировой процесс перехода от индустриального к информационному обществу, а также социально-экономические изменения, происходящие в Украине, требуют существенных изменений во многих сферах деятельности государства. В первую очередь это касается реформирования образования, начиная с педагогической деятельности. Прежде всего это системные трансформации в национальной образовательной отрасли, связанные с реализацией идей гуманистической педагогики, введением новой образовательной парадигмы, с переходом на новое содержание и структуру общего среднего образования, с введением государственных образовательных стандартов, развитием старшей школы на основе профильности и др.

Исследования отдельных элементов управления в образовании нашло отражение в работах В. Козакова, М. Артюшина, О. Котикова, А. Мармазы, В. Григораш, И. Посохова, М. Торган, Н. Черненко и др.. В частности, изучаются: внутришкольный контроль и управление (Л. Васильков, Ю. Конаржевський, Г. Горська, М. Портнов, В. Симонов, Н. Сунцов, Т. Шамова, Н. Шубин), виды и типы контроля (В. Козакова, О. Котикова, А. Мармаза, В. Григораш, И. Посохова, М. Торган) и др.

Анализ научно-методической литературы даёт возможность констатировать, что ученые достаточно часто отождествляют понятия «проверка», «учет», «оценка» и «контроль». Хотя проверка является одим из составляющих контроля, выполняет задачи и функции (проверить выполнение стандартов, планов, норм, достижения прогнозируемых результатов). Именно проверка вмещает учет и оценку, поскольку учет является процессом получения и фиксации данных, для него характерно количественное измерение. А затем и оценка по его результатам тоже будет количественной: в штуках, процентах, метрах, килограммах.

Таким образом, проверка предусматривает установление соответствия стандарту, фиксацию отклонения и оценку деятельности объекта. Контроль значительно шире, чем проверка, он содержит качественную оценку, которая производится на основании количественной. В отличие от проверки, контроль

имеет следующие особенности как: перспективность, направленность на совершенствование.

Контроль является одной из основных функций внутришкольного управления, направленную на получение информации о состоянии учебно-воспитательного процесса и его результативность. Функция контроля является важной составляющей управленческого цикла, который осуществляется в пять этапов: информационно-аналитический, прогностический, организационно-координационный, контроль, регулирование. Для эффективного управления учебным заведением контроль выполняет диагностическое, воспитательное, учебно-методическое и стимулирующее значение.

Под внутришкольных контролем понимаем систему управленческих действий, которая призвана определить соответствие хода и результатов учебно-воспитательного процесса поставленной перед школой задачей и наметить пути его улучшения. Функция внутришкольного контроля тесно связана с другими функциями управления, поскольку является основным источником информации о состоянии педагогического процесса в школе, а также источником информации для принятия решения.

Основными направлениями внутришкольного контроля общеобразовательного учебного заведения являются: выполнение учебных программ и планов; использование часов вариативной части учебного плана; организация индивидуального обучения школьников; уровень знаний, умений, навыков учащихся; методическая работа в школе; работа классных руководителей; воспитательная работа в школе и посещаемость учащимися школы.

Различные классификации функций менеджеров образования представлены в исследованиях (Б. Гаевского, Ю. Конаржевський, В. Крыжко, Е. Павлютенкова, Л. Поважнянського, А. Пономарева, А. Романовского, Л. Уманского, С. Черванева и др.).

Функции управления ученые классифицируют по различным признакам. Самыми общими есть следующие классификационных признаки выделения функций: этапы процесса управления (общие функции); сферы деятельности (специальные) структура и вид объекта – функции представлены по объекту управления (педагогический, ученический коллективы, обслуживающий персонал), компоненты процесса управления (цель, виды функций деятельности), результаты деятельности.

Проведенный нами контент-анализ позволил систематизировать взгляды ученых (Т. Десятов, О. Коберник, Б. Тевлин, Н. Чепурна [2], Е. Павлютенков, В. Крижко [1], М. Торган [3]), которые рассматривали функции менеджеров

образования, и констатировать, что подавляющее большинство исследователей выделяют именно функцию контроля.

Информационную и аналитическую функции определяют (Л. Поважнянський, А. Романовский, А. Пономарев, С. Черванев, Е. Павлютенков, В. Крижко, Ю. Конаржевський). Е. Павлютенков и В. Крижко отмечают функции информационного обеспечения системы, а учебное заведение рассматривают как систему.

Целеполагание, координацию, прогнозирование и принятие управленческих решений как функции менеджера образования выделяют Е. Павлютенков и В. Крижко.

Следует отметить, что анализ как функцию менеджера образования выделяют Б. Гаевский и Ю. Конаржевський, хотя следующие функции как: аналитическая деятельность и аналитико-оценочная функции и предусматривают определенный анализ. На программировании как функции управления подчеркивает лишь Б. Гаевский.

Ученые В. Афанасьев и Ю. Конаржевський функцию регулирования выделяют как отдельную, а Е. Павлютенков, В. Крижко и Б. Гаевский рассматривают функцию координации, хотя, по нашему мнению, эти две функции необходимо объединить, поскольку функция координации и предусматривает определенным образом регулирования работы и наоборот. На функции интеграции подчеркивает Л. Уманский.

Итак, анализ определенных учеными функций дает возможность сделать следующие выводы:

- наиболее распространенными оказались организационная, контрольная, коммуникативная, аналитическая и информационная функции;
- на функции организации, контроля, анализа и информационной отмечают почти все исследователи;
- все функции взаимосвязаны и дополняют друг другу и не могут существовать и функционировать отдельно друг от друга.

Литература:

1. Крижко В. В. Теорія та практика менеджменту в освіті/ В. В. Крижко. – К. : Освіта України, 2005. – 256 с.
2. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом : [навчальний посібник] / Т. М. Десятов, О. М. Коберник, Б. Л. Тевлін, Н. М. Чепурна. – Х. : Основа, 2005. – 240 с.
3. Торган М. Контрольно-діагностичні функції в управлінні ЗОШ : [навчальний посібник] / М. Торган. – Одеса : ВМВ, 2011. – 120 с.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Вєтрогон О.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна*)

Гуманістична спрямованість сучасної освіти полягає в постановці мети - розвинути людину, її особистісні якості, адже розвиток людини визначає розвиток суспільства. Нині актуальним є створення нових освітніх технологій, які мають сприяти загальному розвиткові особистості, формуванню її світоглядної культури, індивідуального досвіду, творчості.

Сучасна психолого-педагогічна наука та практика використовують термін "інноваційна діяльність", який означає оновлення технології навчання та перебудову особистісних установок викладача.

Такою сучасною засадою є розуміння навчального процесу як діалогу особистостей - викладача й студента, які є суб'єктами процесу педагогічної дії. В рамках цієї системи оптимально поєднуються активізуючий та сугестопедичний методи навчання.

Особливої актуальності в навчально-виховному процесі набуває створення розвивальної ситуації. Основним функціональним полем розвивальної ситуації у ВНЗ є аудиторні та практичні заняття, де взаємодіють викладач та студент.

Впровадження нових технологій в навчальний процес завжди вважалося прогресивним кроком і підвищувало мотивацію навчання. Сьогодні до інноваційних технологій можна віднести і використання комп'ютерних моделюючих систем, і впровадження ситуаційних технологій і вирішення фахових задач за допомогою комплексного використання знань з загальноосвітніх та фахових дисциплін.

Професійне становлення студентів у ВНЗ залежить від рівня розвитку їх пізнавальних властивостей, зокрема таких як: наполегливість, інтернальність, емоційна стійкість. Величезний вплив на професійне становлення студентів у ВНЗ здійснюють їх професійна спрямованість, значимість навчальної задачі і власна активність.

В сучасних освітніх технологіях інноваційні процеси носять дискретний, циклічний характер, тісно пов'язаний з життєвим циклом нововведення, та залежать від дії низки чинників, серед яких головними є:

- готовність студентів до сприяння сучасних освітніх технологій та позитивна мотивація навчальної діяльності в цій ситуації;
- готовність викладачів і студентів до творчої діяльності;

- оптимальний психологічний клімат освітнього процесу та майстерність педагогів;
- врахування аспектів управління вищим навчальним закладом.

Сучасна освіта повинна вирішувати подвійне завдання:

- по перше, забезпечити загальний розвиток, який спрямований на формування інтелектуальних, естетичних, духовно-творчих, моральних, психофізичних якостей людини;
- по друге, сприяти професійному розвитку, який передбачає наявність загальних здібностей для вирішення спеціальних завдань.

Для успішної побудови методики навчання слід спиратися на такі компоненти як: індивідуальні здібності студентів; здатність викладачів до ефективного впровадження сучасних освітніх технологій; дидактична орієнтація на вироблення позитивно мотивованого ставлення студентів до нового; тести оцінки результатів діяльності; аналіз схеми управління впровадженням сучасних освітніх технологій.

В навчальному процесі вищого закладу активно використовуються діяльнісні методики, а також технології, спрямовані на візуалізацію інформації, методика укрупнення дидактичних одиниць, ігрові методики.

Професійно необхідними та найбільш привабливими є імітаційні активні методи, які поділяються на неігрові (аналіз конкретних ситуацій, імітаційні вправи, індивідуальний тренаж) та ігрові (ділові ігри, розігрування ролей, ігрове проектування). Саме вони є найбільш суттєвим у професійній направленості навчального процесу технічних ВНЗ, бо є важливим засобом орієнтування студента на такі цінності, як краще засвоєння майбутньої спеціальності, оволодіння професійною майстерністю, створення нових, більш цінних, алгоритмів діяльності.

Сучасні освітні технології сприяють підвищенню ефективності діяльності ВНЗ за їх науковості, дотримання принципу безпосередньої взаємодії, делегування повноважень викладача, вимог до навчальних матеріалів, розширення психологічного поля динамічних процесів в оволодінні інформацією, володіння викладачами активними методами навчання, позитивною мотивацією до підвищення професіоналізму студентів у процесі активного навчання.

Для студентів які навчаються в технічних ВНЗ, та вивчають економічні дисципліни на старших курсах, необхідно впроваджувати в процес навчання такі форми, як «ділові ігри», «ситуаційні задачі» для кращого засвоєння матеріалу.

КАК ПОМОЧЬ СТУДЕНТУ В ПОСТАНОВКЕ ДОКЛАДА НА НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

Воинов А.П. *(Одесский национальный политехнический университет, г.Одесса, Украина)*, **Воинова С.А.** *(Одесская национальная академия пищевых технологий, г.Одесса, Украина)*

Одной из форм проведения учебно-воспитательного процесса в вузе является привлечение студентов к участию в научно-исследовательской работе (НИР) кафедры.

Инициаторами и руководителями ведения научно-исследовательской работы студентов (НИРС) в большинстве случаев являются преподаватели. Поэтому ее тематическая направленность, как правило, связана с темами НИР преподавателей-руководителей. Активным стимулом развития НИРС является наличие при кафедре научно-исследовательской лаборатории, особенно, если осуществляется промышленное внедрение результатов НИР.

Как следует из опыта, участие в НИРС является активным и продуктивным фактором, инструментом гармоничного творческого развития студента как будущего специалиста. При этом, особо важным эффектом является не только расширение диапазона знаний участника НИРС, но и возрастающее у него ощущение потребности в активном творческом росте, ощущение удовлетворения полученными результатами, приобретение не только умения, но и определенного навыка в нелегкой, но интересной исследовательской работе.

Выпускники вуза, участвовавшие в НИРС, с самого начала самостоятельной профессиональной деятельности, независимо от ее характера, обладают повышенным запасом, ресурсом профессиональных творческих возможностей, ощущают определенную уверенность в своих силах и возможностях. Все это помогает быстрее и надежнее освоить молодому специалисту практическую работу по специальности.

НИРС включает известные составляющие элементы, имеет ряд интересных особенностей, требует от студентов-участников и от руководителей не только внимания, но также немалых трудозатрат и напряжения.

Самостоятельным, одним из важных и сложных элементов НИРС является доклад студента на заседании кружка при кафедре или на заседании научной конференции молодых исследователей (студентов и аспирантов). Этот элемент НИРС отличается от других ее элементов рядом особенностей [1]:

- в нем изложен материал определенного целостного этапа работы по теме или работы в целом,
- он содержит сведения о существе, актуальности темы работы, объекте, предмете, цели, задачах исследования,
- освещает полученные результаты,
- раскрывает перспективу их внедрения, ожидаемую его эффективность и др.,
- в выводах подводит итог работы, освещенной в докладе.

Студент, будущий докладчик, нуждается во всесторонней помощи Руководителю необходимо помочь студенту, прежде всего, по следующим вопросам:

- структура, логическая последовательность расположения элементов доклада, перечисленных выше,
- содержание каждого элемента и его объем,
- представление графического материала (листов или слайдов на экране),
- оглашение, чтение выводов по работе,
- процедура ответов на вопросы слушателей и др.

Студента следует детально проинструктировать по всем элементам технологии и техники составления и чтения доклада.

При этом, необходимо также затронуть основные положения риторики и общепринятых норм поведения докладчика в зале заседания. Ненавязчиво и тонко коснуться моментов обычного психологического состояния докладчика (особенно начинающего), подкрепить надежду студента на успех.

После детального рассмотрения и согласования содержания доклада, студент должен самостоятельно его доработать, а затем прочитать руководителю. Согласованный по содержанию, форме и длительности доклад студент должен самостоятельно отрепетировать и подготовить к изложению на конференции.

Докладчик должен быть в состоянии на предложенные ему вопросы по теме дать четкие краткие ответы.

Студенту необходимо сообщить, что во время изложения доклада, в руках у докладчика может быть небольшой листок бумаги, содержащий порядок следования пунктов (план) доклада. Следует пояснить, что считается непредосудительным периодическое обращение докладчика к этому листку.

Вовлечение студента в научно-исследовательскую работу – необычная, своеобразная, непростая по своему характеру задача. Ведь речь идет о незнакомой, сложной работе, которую необходимо выполнять в дополнение к

основной учебной нагрузке студента, требующей ежедневного напряженного труда.

Обязательным условием решения этой сложной психологической задачи является, талант, способность, умение преподавателя зажечь студента искоркой своей увлеченности в раскрытии закономерностей процессов в изучаемой перспективной для студента области будущего производства. Если искорка увлеченности превратилась у студента в увлечение, задача решена,- студент будет в той или иной форме принимать участие в научно-исследовательской работе, в частности, будет профессионально сообщать в докладах о полученных результатах [2].

Выводы:

1. Участие студента в научно-исследовательской работе кафедры под руководством преподавателя способствует развитию у него творческих профессиональных возможностей.
2. Студенты – члены научного кружка – оказывают существенную помощь своему преподавателю в его научно-исследовательской работе.
3. Доклад студента на научно-технической конференции – ответственное, трудное, но полезное для его творческого роста задание.
4. Руководитель НИРС обязан оказать студенту всестороннюю помощь в подготовке и постановке его доклада на заседании научного кружка или конференции.
5. Руководитель НИРС должен тщательно проработать со студентом все детали подготовки и постановки его доклада по содержанию и по форме.
6. Следует также помочь студенту оформить и подготовить материал доклада для публикации в сборнике результатов НИРС.
7. Работа студента и преподавателя над подготовкой доклада студента – важный элемент учебно-воспитательного процесса в вузе.

Литература:

1. Воінова С.О., Воінов О.П. Навик підготовки та проведення виступу перед аудиторією необхіден молодому фахівцеві / Матер. XII Міжнар. наук.-метод. конф. “Управління якістю підготовки фахівців” (23 - 25 травня 2007 р., Одеса). – Одеса, ОДАБА, 2007. - С.18 - 19.
2. Воінова С.О., Коваленко О.Б. Заохочення як стимул продуктивної роботи студентів / Матер. XII Міжнар. наук.-метод. конф. “Управління якістю підготовки фахівців” (23 - 25 травня 2007 р., Одеса). – Одеса, ОДАА, 2007. - С. 248 - 249.

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ - ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЛОЗІВСЬКИЙ ФІЛІЇ ХАРКІВСЬКОГО АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНЬОГО ТЕХНІКУМУ

Вялов В.А., Ткаченко І.А. *(Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього технікуму, м. Лозова, Україна)*

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні вказано, що одним з стратегічних напрямів державної політики у сфері освіти має стати розвиток наукової та інноваційної діяльності в освіті, підвищення якості освіти на інноваційній основі.

Інновація в освіті позначає цілеспрямоване нововведення у педагогічній системі, що удосконалює її функціонування, покращує процес і результат освітньої діяльності. Інноваційна діяльність в освіті – це діяльність суб'єктів освітньої діяльності (викладачів та студентів), спрямована на оновлення й вдосконалення освітньої системи, забезпечення її прогресивного розвитку.

Ще недавно кінцевою метою освіти був випускник, що опанував знаннями в межах програми, навчальними вміннями і навичками. А сьогодні основною метою освіти є становлення і розвиток у студента компетентності в різних видах діяльності. Єдине, раціональне і результативне рішення складається в усвідомлення викладачем інноваційних технологій навчання, кінцевим результатом яких є отримання студентами знань. У даному випадку перспективні дослідницькі практикуми, лекційно-семінарська залікова технологія, проектна діяльність, рольові ігри, проблемне навчання. Безпосереднім і єдиним критерієм оцінки тієї чи іншої технології навчання є особистісний ріст результатів навчання.

Перспективною є проектна діяльність студентів. Метод проектів (автор У.Х. Кілпатрик) виник у США з метою вдосконалення навчальної діяльності студентів. Пропонуємо використовувати поняття «проектна діяльність» у системі освіти (на прикладі Лозівської філії Харківського автомобільно-дорожнього технікуму). Це – інноваційна форма організації методичної діяльності, основною метою якої є розвиток творчого потенціалу педагогічних кадрів. Результатом проектної діяльності є інноваційний інтелектуальний продукт будь-якої діяльності (управлінської, методичної, педагогічної, студентської). Даний вид діяльності багатофункціональний. Проект спонукає студента виявити інтелектуальні здібності, моральні і комунікативні якості, продемонструвати рівень володіння знаннями, здатність до самоосвіти і самоорганізації. Проектній діяльності може передувати «мозковий штурм». У процесі проекту студенти синтезують знання, інтегрують інформацію суміжних

дисциплін, спілкуються один з одним. Спільна діяльність демонструє широкі можливості співробітництва.

Головні умови організації роботи над проектом:

1. Професіоналізм викладача, усвідомлення можливостей розвитку студентів в процесі проектної діяльності.
2. Навчання студентів і оволодіння проектної діяльності. Здатність чітко, систематично виконувати сплановану роботу.
3. Прагнення студентів брати участь у роботі над проектом.
4. Спільна робота викладача та студента у проекті, поетапне узгодження.
5. Наявність інформації про хід проекту.

Методика проектної діяльності.

1. Вибір проблеми, обґрунтування практичної значимості.
2. Визначення мети і поетапних задач.
3. Визначення засобів і методів досягнення мети.
4. Вибір виконавця чи команди для здійснення проекту, розподіл обов'язків.

Вимоги до проектної діяльності:

1. Проект розробляється з ініціативи студентів, але може бути запропоновано викладачем.
2. Проект варто зробити для найближчого оточення студентів.
3. Робота має дослідницький характер.
4. Проект педагогічно значимий, тому що студенти здобувають нові знання, будують нові відносини.
5. Проект заздалегідь спланований спільними зусиллями викладача та студентів, але допускаються зміни.

Етапи проектування:

1. Початковий (розробка ідей, констатація проблеми, збір і аналіз даних).
2. Етап розробки (вибір виконавця, формування команди, розподіл обов'язків, визначення форм і методів керування і контролю).
3. Етап реалізації (підготовка наочно-графічного матеріалу, розробка аудіо-відео ряду, контроль і корекція проміжних результатів).
4. Завершення проекту (представлення і захист проекту, оцінка і підведення підсумків, обговорення результатів, які пізнавальні і моральні знахідки були придбані).

В Лозівській філії ХАДТ проектна діяльність нещодавно тільки почала набирати «обороти». Були проведені проекти з дисципліни «Інформатика і комп'ютерна техніка» – «Створення календаря видатних дат і інформатики» (викладач Ткаченко І.А.), з дисципліни «Історія України» – «Лозівщина в роки ІІ Світової війни» (викладач Вялов В.А.).

ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ ЯК ОСНОВА НАУКОВОЇ СПІВПРАЦІ

Гаврилюк В.П. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Наукова співпраця, яке правило, поєднує професійну діяльність фахівців різних галузей над вирішенням якихось задач. В даному випадку, річ піде про міжгалузеву співпрацю одеських вузів, організовану на початку 2013р. Організатором і координатором спільної роботи стало Одеське регіональне відділення Асоціації міст України (договір між ОРВ АМУ та ОДАБА від 25.10.2013), яке містить в своїй структурі «Центр бізнес-інкубаційних технологій» з ядром із професорсько-викладацького складу ВНЗ міста. Статутною функцією Асоціації міст є сприяння місцевому самоврядуванню, а особливо, вирішення проблем реконструкції та благоустрою паркових зон. Першим об'єктом співпраці був парк Ленінського комсомолу (2013-2014рр.)
В 2015 році для комплескного дослідженя і спільної роботи вузів був обраний Старобазарний сквер м. Одеси. Були визначені побажання сторін - керівників, орендарів та користувачів елементами благоустрою скверу. В роботу включилися студенти та викладачі ОДАБА, ОНУ ім.Мечнікова, ХГЄОУ тощо. Зокрема, для визначення стильового напрямку і «впорядкування» функціональних зон скверу були запрошені студенти для проходження професійної практики спеціальності «Міське будівництво та господарство». Студентами було зроблено докладну історичну довідку місцевості, проаналізовано містобудівну ситуацію скверу, розміщення та стан функціональних зон скверу. Було проведене соціологічне опитування населення щодо зручності користування, виявленні побажання відвідувачів щодо покращення стану. Були проведені зустрічі з ботаніками, які виконували плани озеленення скверу. Ці матеріали сприяли побудові концепції та схемі благоустрою скверу. Потім було об'єднано розробки всіх учасників досліджень на зустрічі-конференції, що принесло користь не тільки для створення спільної ідеї-концепцій, а також сприяло взаємопоєднанню та обміну знаннями та навичками різних спеціалістів та студентів. Користь з даної співпраці можна знайти ще й з іншої позиції. Багато студентів, можна сказати «випадково потрапили» в той чи інший вуз, ще не усвідомлюють свою подальшу діяльність або шукають своє життєве покликання. А такий обмін даними розширює мобільність студентів, створює плацдарм для поєднання професій та подальшого працевлаштування та кар'єрного росту. Адже отримавши одну освіту, можна отримати другу (яка може й була мрією ще з дитинства).

ДИСТАНЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ: ПЛЮСЫ И МИНУСЫ

Гара А.А., Гара Ан.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Дистанционное образование – это современная технология обучения, которая обязана своим возникновением развитию информационных технологий и компьютерной техники. Дистанционные технологии в образовании значительно расширили его возможности. И хотя традиционные формы получения образования не сдают своих позиций, технология дистанционного обучения в последнее время набирает все большую популярность.

Дистанционное обучение является синтезом интерактивного самообучения и интенсивной консультационной поддержки. Таким образом, электронное обучение может считаться одним из инструментов дистанционного образования. Дистанционное обучение (ДО) – это совокупность технологий, обеспечивающих доставку обучаемым основного объема учебного материала и интерактивное взаимодействие обучаемых и преподавателей в процессе обучения. При этом доставка пособий может осуществляться и без участия компьютеров и Интернета.

Основными дистанционными образовательными технологиями являются кейсовая технология, интернет-технология, телекоммуникационная технология.

Система дистанционного обучения может поддерживать следующие формы обучения: лекции ДО, «очные» консультации, off-line-консультации, которые проводятся преподавателем курса с помощью электронной почты или в режиме телеконференции, on-line-консультации; проводимые преподавателем курса, практические занятия, самостоятельная работа студентов. У данного вида обучения существуют свои плюсы и минусы для обучающихся.

Использование технологий дистанционного обучения позволяет: выделить некоторые **преимущества** для обучающихся такие как: -экономичность - не требуется затрат для студентов на командировочные расходы, если студент обучается из других регионов. Возможность обучения без отрыва от основной производственной деятельности; - доступность - независимость от географического и временного положения обучающегося; - обучение в индивидуальном темпе - скорость изучения устанавливается самим обучаемым в зависимости от его личных обстоятельств и потребностей; -свобода и гибкость - обучаемый может выбрать любой из курсов обучения, а также самостоятельно планировать время, место и продолжительность занятий; -

мобильность - эффективная реализация обратной связи между преподавателем и обучаемым; -технологичность - использование в образовательном процессе новых достижений информационных и телекоммуникационных технологий;

Можно выделить также преимущества и для образовательного учреждения: - снизить затраты на проведение обучения; - проводить обучение большого количества человек; - повысить качество обучения за счет применения современных средств, объемных электронных библиотек и т.д. - создать единую образовательную среду.

У дистанционного образования есть свои **минусы**: - существует целый ряд практических навыков, которые можно получить только при выполнении реальных практических и лабораторных работ; - отсутствие очного общения между обучающимися и преподавателем; - для дистанционного обучения необходима жесткая самодисциплина, а его результат напрямую зависит от самостоятельности и сознательности учащегося; -необходимость постоянного доступа к источникам информации и хорошая техническая оснащенность; - недостаток практических занятий; -отсутствие постоянного контроля над обучающимися; -только письменная основа обучения.

Основная проблема в организации ДО, на наш взгляд, порождена нехваткой преподавателей, готовых профессионально, технически и психологически использовать дистанционные технологии в учебном процессе.

В связи с появлением методов, основанных на современных информационных технологиях, в сфере образования происходят существенные изменения в преподавательской деятельности, месте и роли преподавателя в учебном процессе, его основных функциях. Современный преподаватель помогает обучающемуся дидактически правильно организовать процесс обучения; мотивирует на эффективное усвоение знаний; разрабатывает программно-методическое обеспечение; организует и управляет учебным процессом; консультирует обучающихся; контролирует выполнение индивидуальных планов обучения; создает благоприятные для обучения организационо-психологические условия. При этом, педагога не заменяют компьютерами и новыми информационными технологиями, а лишь изменяют при этом его роль. Система дистанционного обучения может и должна занять свое место в системе образования, поскольку при грамотной ее организации она может обеспечить качественное образование, соответствующее требованиям современного общества сегодня и в ближайшей перспективе

Дистанционное образование – вещь удобная и полезная. Но основное образование таким способом следует получать только в том случае, если по каким-то причинам недоступен традиционный вариант обучения.

НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ РАБОТА СТУДЕНТОВ ВУЗА, КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР ПРИ ФОРМИРОВАНИИ ИХ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ

Гришин А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В свете современной концепции развития системы высшего образования в Украине научно-исследовательская работа студентов (НИРС) приобретает все большую актуальность и превращается в один из основных компонентов профессиональной подготовки будущих специалистов, позволяет в полной мере реализовать полученные знания, проявить индивидуальность, и творческие способности, готовность к самореализации личности.

При проведении научных исследований студенты должны:

– приобрести практические навыки в применении научных методов при решении различных задач; – изучить методологию научных исследований и особенности её применения в их будущей производственной деятельности; – овладеть научными методами познания для углубленного и творческого усвоения учебного материала; – ознакомиться со способами внедрения достижений научно-технического прогресса в их дальнейшей работе.

Правильно организованная НИРС приводит к следующим результатам:

- повышает эффективность учебного процесса;
- способствует углубленному усвоению учебного материала;
- развивает творческую деятельность студентов;
- развивает инициативу;
- способствует овладению методологией научных исследований;
- способствует усвоению теоретического материала;
- усовершенствует навыки работы с литературой;
- способствует развитию умений применять на практике результаты научно-исследовательской работы;
- повышает уровень самостоятельной работы студентов;
- развивает ответственность;
- способствует формированию профессиональных навыков.

Таким образом, вовлечение студентов в среду научно-исследовательских работ является важным элементом формирования их профессиональной компетентности. Будущий специалист, несомненно, должен быть готов к осуществлению научно-исследовательской деятельности, что позволит, в его профессиональной работе эффективно решать возникающие задачи.

ОПЫТ СОВМЕСТНОЙ ИНТЕГРИРОВАННОЙ ПОДГОТОВКИ МАГИСТРОВ АРХИТЕКТУРЫ

Ексарева Н.М., Ексарев В.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Понятие «инновация» предусматривает нововведение, новизну, изменение, введение чего-то нового. Инновации в образовательной системе – это условия повышения качества образования, и роста конкурентоспособности конкретного вуза на рынке образовательных услуг.

Десятилетняя программа совместной интегрированной подготовки студентов двумя вузами - Национальной Высшей Архитектурной Школой г. Марселя и АХИ ОГАСА - включает различные формы сотрудничества с целью предоставления выпускникам дипломов двух стран. Принципиальным условием является внедрение новых методик, систем, повышающих качество образования, эффективность всего учебного процесса, соответствующего требованиям стран ЕС.

Совместная подготовка, обмен студентами двух вузов базируется на соответствии требованиям государственных стандартов, учебным программам двух стран. Тематика дипломных проектов соответствует актуальным социальным потребностям стране пребывания, городу обучения. Предусмотрено и успешно проводится совместное научное руководство магистерскими научными работами и дипломным проектированием, чтение лекций, семинарских занятий. По данным исследования журнала «Фокус» №12 (175), 2010 г. данный проект назван среди 25 лучших реально действующих международных программ Украины (239 программ 35 вузов).

Главные итоги интегрированной подготовки студентов двух школ подведены на научном семинаре в марте 2015 г. под эгидой мерии г. Марсель. Отмечен высокий уровень способности к инновационной деятельности 28 выпускников АХИ ОГАСА - критически мыслить, использовать полученные знания и навыки, быть способными генерировать новые идеи, принимать новые решения, творчески мыслить, уметь полученную информацию из различных источников применять для индивидуального развития и самосовершенствования.

Результаты уникального украинско-французского проекта отмечены дипломом лауреата и серебряной медалью Второй Национальной выставки Украины в номинации конкурса «Инноватика в высшем образовании».

В условиях глобализации для реализации всех возможностей, компетентности личности выдвигаются новые требования к подготовке проектировщика материальной среды, то есть - самой жизни.

ОСВІТА ЯК ДЖЕРЕЛО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ В УМОВАХ КОНВЕРГЕНЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Єрмакова С.С. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Процес проектування педагогічних систем значною мірою пов'язаний з дослідженням і моделюванням статики і динаміки діяльності і взаємодії їх суттєвих складових. Сукупність цих моделей і моделей впровадження, оцінювання та управління навчально-виховним процесом утворює систему моделей навчально-виховного процесу, яка одночасно є системою моделей педагогічної системи, завдяки якій і в межах якої цей процес здійснюється. Саме тому освітнє середовище доцільно розглядати відносно педагогічних систем або їх цілеспрямованих сукупностей, чи відносно до закладу освіти або їх комплексів. У залежності від того, відносно чого розглядається *освітнє середовище*, його складовими можуть бути: *психолого-педагогічна складова*, яка включає сукупність навчальних систем відповідних педагогічних систем; *система основних фондів і засобів оснащення закладів освіти*, яку утворюють загальні споруди і допоміжні приміщення закладів освіти і в яких віддзеркалюються архітектурно-естетичні, санітарно-гігієнічні і психолого-педагогічні особливості їх побудови і використання, загальне інженерне обладнання приміщень навчальних закладів (системи опалення, водопостачання, освітлення, енергозабезпечення тощо), а також технології забезпечення їх дієздатності і розвитку; *ресурсна складова*, яка включає сукупність різних ресурсів (фінансових, кадрових, організаційних, енергетичних) підтримки життєдіяльності і розвитку систем освіти; *управлінська складова*, яку утворюють організаційні структури управління закладами і системами освіти (корпоративними, регіональними, загальнодержавними); *нормативна складова*, яка включає законодавчо-правове і нормативно-інструктивне забезпечення, що регулюють процеси навчання, виховання і освіти на рівні окремого закладу освіти, їх комплексів або систем освіти різного організаційного рівня і призначення.

Технологічну складову зазначених перетворень закладуть надсучасні нано-, біо-, інформаційні, когнітивні технології – ***НБІК-технології***, базові технології майбутнього суспільства знань. Саме тому, ***джерелом генерації нового знання*** справедливо вважати інтелектуальну активність людини. *Інтелектуальна активність* – це основана на знанні, усвідомлена, морально орієнтована здатність збирати, накопичувати та переробляти все більші потоки інформації.

Розвиток інтелектуалізованої економіки країни пов'язаний з визначенням рядом понять, які були виділенні нами у процесі їхнього експериментального дослідження. Розглянемо їх.

1. Так, *інноваційний потенціал* – сукупність науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничих, соціальних та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства), необхідних для інноваційного розвитку економіки. *Складові інноваційного потенціалу,* які можуть бути об'єктами оцінки є: організаційно-управлінська система: інтелектуальна складова: а) виробнича і науково технічна база (ступінь зношення основного обладнання, сертифікованість виробництва, використання патентів, технологічна характеристика (якість) виробництва, характеристика інформаційних технологій, використання зовнішніх інформаційних мереж); б) ринкова активність. Інноваційний потенціал охоплює: новаторство; здатність генерувати або вибирати нові ідеї, підходи та проекти, визначати перспективні сфери інвестування; скептицизм та критичне ставлення до застарілих штампів і стереотипів, концептуальний підхід і прагнення до максимальної поінформованості у своїй справі; ініціативність, схильність до реформ та експериментування; терпимість до невизначеності.

2. У свою чергу *людський потенціал* – це сукупність знань, практичних навичок і трудових зусиль людини або людські здатності, дарування, навички, які варто визнати особливою формою капіталу – інтелектуальний потенціал людини і його здатність до специфікації – нове знання повинно бути відкрито (генероване), а потім застосовано до специфічних завдань у конкретному організаційному/виробничому контексті.

3. *Інтелектуальний капітал* – знання, яке необхідно конвертувати у вартості; накопичення інтелектуальних активів у вигляді патентів, ліцензій, комп'ютерних програм, авторських програм тощо, а також динамічних характеристик, пов'язаних з людським капіталом організації та інноваційною діяльністю. В сучасній інтерпретації акценти зміщуються до створення нового знання, інноваційного процесу з використанням т. зв. «тацитних», тобто прихованих знань.

4. *Інноваційне виробництво* – це виробництво, основою якого є використання нових знань, втілених у технології, ноу-хау, нових комбінаціях виробничих факторів, структурі організації та управління виробництвом, які дають змогу одержувати інтелектуальну ренту та переваги перед конкурентами. Інноваційне виробництво – це не «вид», не «нова сфера виробництва», а характер виробничої діяльності, за якого центральна роль у виробничому процесі переходить з механічного використання інформації до інтелектуального,

творчого. Перехід від суто матеріального до інноваційного виробництва свідчить, що поряд з речовинною формою буття суспільного виробництва з'являється «невловима» форма, яка називається антропоцентричною.

НБІК-технології, як базові технології майбутнього суспільства знань «створюють» умови для поступового переходу від ІКТ- орієнтованої – до відкритої освіти. У такий спосіб людина вступає в нову еру, для якої властивий світоглядний переворот, з одного боку, пов'язаний із захопленням досягнень індустрії високих технологій і, з іншого боку, з відчуттям занепокоєння наростаючою лавиною глобальних негативних наслідків. Необхідність реагування на потреби людини, на виклики суспільства формує в суспільній свідомості нову освітню парадигму, яка полягає в необхідності забезпечення рівного доступу до якісної безперервної освіти всім тим, хто повинен вчитися, хто має бажання, потребу вчитися протягом усього життя, і хто має для цього можливості.

Таким чином, вибуховий розвиток індустрії, яка створює все більш могутні нано-біо-генно-нейро-комп'ютерно-мережеві надтехнології, здатний кардинально змінити природу біополітики і практику перетворення не лише фенотипу людини, але й її генотипу. Розвиток НБІК - технологій в освітньому середовищі змінює саму індивідуальність людини, розум, етику, різні соціально-економічні конструкції і її психіку в результаті їх конвергенції і синергії у рамках технологічного імперативу. Проте в еру надтехнологій творці високих технологій повинні розуміти, що створюване ними наукомістке майбутнє може призвести до «глобальних» наслідків навіть найгуманніші й найблагородніші ідеї, а це, у свою чергу, зобов'язує приділяти увагу світоглядному аспекту трансгуманістичних тенденцій у суспільстві ризику.

Висновки 1. Принципи, покладені в основу організації науки, повинні бути прагматичними, тому акценти інноваційності повинні виходити на перший план, сприяти налагодженню інноваційного бізнесу та міжнародної співпраці в галузі науки; реалізаційних проектів в умовах глобалізації. 2. Особливість інтелектуальної економіки полягає в тому, що її головний ресурс – знання, інформація, НБІК-технології на відміну від всіх інших ресурсів, не характеризується ні виснажливістю, ні споживчими якостями в їхньому традиційному розумінні. Основною умовою, що лімітує залучення до доступного ресурсу, є специфічні якості самої людини – наявність або відсутність здатності до інтелектуальної активності як форми нагромадження, переробки та генерації нових знань (інакше кажучи, доступність знань аж ніяк не означає доступність володіння ними).

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ»

Жмурко С.Г. *(Харківський медичний коледж №2, м. Харків, Україна)*

Наше суспільство вступило в новий етап свого розвитку. В етап нових не бачених раніше вимог, темпів, досягнень. В етап нових не бачених раніше скланостей та протистоянь. Звичні технології, старі методи навчання уже не відповідають новим потребам держави і суспільства.

Маю значний педагогічний досвід, особисті методи навчання. Поєднання викладання теоретичного матеріалу з практичною частиною – основа інновації. Усвідомлення того, що це ефективний метод викладання надає мені наснаги і оптимізму. Сподіваюсь що з'являться однодумці і ми разом з ними покращимо підготовку медичних працівників. Необхідно терміново переглянути методику викладання основ професійної майстерності в цілому, докорінно змінити навчальний процес.

Медичні сестри є найважливішою і найпоширенішою ланкою системи охорони здоров'я. Якісна підготовка медичних сестер з урахуванням світових стандартів має першочергове завдання в системі медсестринської освіти. З введенням цієї методики підвищилась якість знань.

У результаті застосування нових, нестандартних підходів до викладання з метою удосконалення фахової майстерності студентів, одержали такі результати: якісна успішність склала 75–80 %, результати ліцензійного іспиту Крок–М за останні роки становить 85–90 %.

На жаль, рамки статті не дозволяють докладно розглянути всі доробки з цієї проблеми, тому зупинимось на найважливіших. У 1999 році вперше запровадили вивчення теорії з дисципліни «Медсестринство в хірургії» без запису лекційного матеріалу. У час новітніх технологій та комп'ютеризації існує, і навіть вважається основною формою навчання, методика, якій вже понад 500 років – лекція! Історія її починається в середньовічних університетах Європи.

Друкування не було, тому книжки були рукописними. Кожна з них мала велику цінність, і до того ж булла власністю професора. Приходячи до студентів, він розкривав її і голосно читав. Студенти швидко писали, боячись пропустити хоч одне слово. Воно й зрозуміло: голосне читання з кафедри було єдиним джерелом навчальної інформації. Пройшли роки. Людство розвивалося. Є можливість користуватися кіно, відео, комп'ютерами, копіювальною технікою. А ми говоримо: «Лекція – основна форма навчання!».

На наш погляд, лекція в її класичному варіанті – непродуктивна форма навчання. Життя ставить підвищенні вимоги до студентів, викладачів. Обсяг інформації з дисципліни збільшується, кількість годин на викладання зменшується, навантаження на кожну лекцію неймовірне. Студенти не володіють методикою стенографії, у зв'язку з цим гається багато часу.

Який вихід? Не конспектувати лекцію, проводити теоретичні заняття без класичної схеми: «Викладач читає – студент пише». Виключити повністю або частково момент запису інформації. Ми розробили посібники для занять з теорії. Кожен з них включає основні програмні питання тем. Цим посібником одночасно користується як викладач, так і кожний студент. Єдина відмінність у тому, що в посібнику для студентів відсутня інформація з питань, на яких необхідно зробити акцент. Під час обговорення теми, її буде вписано.

Складаючи посібник, керуємося такими підходами: тезове викладання матеріалу; використання малюнків, схем, таблиць; наявність тестів для самоконтролю;алгоритми навиків, що будуть продемонстровані на теоретичних заняттях; рекомендована література.

Посібник дозволяє: 1.Розглянули необхідну інформацію з теми за 30–45 хвилин. 2.Час, що залишився, використати для розгляду ситуацій, клінічних задач, проведення ділових ігор та ін. 3.Викладачу і студентам активно співпрацювати, втілювати особисто-орієнтований підхід до кожного студента. 4.Відпрацювати медичну лексику. 5.За допомогою малюнків, схем, таблиць формулами конкретне зорове уявлення студента про основи майбутньої професії. Перевага використання таких посібників – подання практичного матеріалу на теоретичному занятті. На це є час.

Хочемо зауважити, що наявність посібника не виключає роботу з підручниками, які використовуються для різних видів самостійної роботи. Крім того, всі посібники, з якими працювали студенти на занятті, залишаються у них, і до них, як до довідника, вони можуть звертатися в перші роки своєї роботи.

Пошук нових форм роботи переслідує саме цю мету, оскільки якість освіти в Україні – запорука успішного розвитку країни. Протягом 2013 року досвід моєї роботи вивчався кафедрою педагогіки, філософії та мовної підготовки та отримав схвальну оцінку викладачів Харківської медичної академії післядипломної освіти. В 2015 році досвід роботи розглянутий на засіданні регіонального методичного об'єднання викладачів професійно-орієнтованих дисциплін ВМНЗ I – II рівнів акредитації Харківського регіону та рекомендований до впровадження в навчальний процес медичних коледжів.

Представлені інноваційні методики становлять теоретичне і методичне підґрунтя для підвищення якості навчально-виховного процесу у системі ступеневої освіти.

ВПЛИВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Клименко Є.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

В сучасному, інформатизованому суспільстві, коли швидкість зростання обсягу інформації все збільшується, в освітньому процесі на передній план виходить не навчання студентів якійсь кількості знань та навичок, а можливість добування нових знань в процесі навчання та подальшої трудової діяльності, тобто дослідницька робота. Це підтверджується і концепцією навчання, яка широко розповсюджена в Європі, США та інших розвинутих країнах, а саме: «Навчання протягом усього життя».

Проблема реалізації впровадження науково-дослідницької роботи в освітній процес має дві грані. Перша – це навчити студенів творчій, пошуковій роботі, дати їм інструмент добування нових знань, що слугуватиме протягом усього трудового періоду. З цією метою до навчальних планів вводяться спеціальні курси, які допомагають освоїти методи досліджень, освоїти методику пошуку та розв’язку інженерних та наукових задач, наприклад, «Основи наукових досліджень» тощо. Практичну реалізацію отриманих навичок студенти проявляють під час виконання курсових проектів та робіт (розділ «Науково-дослідна робота студента»). Наукова робота магістра взагалі є закінченим дослідженням, що дозволяє під керівництвом досвідченого професора (у виключних випадках – кандидата наук, що працює над докторською дисертацією) проявити свої наукові здібності, закріпити та поглибити знання з наукового дослідження та набуття нових знань.

Другим аспектом вищенаведеної проблеми є розвиток наукових досліджень в академіях і університетах, що виконуються науково-педагогічними та науковими працівниками. Від рівня наукових досліджень залежить рейтинг вищих навчальних закладів та його науковий потенціал. Важливу роль у вирішенні такої проблеми є створення та функціонування наукових шкіл. В Одеській державній академії будівництва та архітектури розроблено положення про наукові школи та затверджений їх склад. Цей список є динамічним та відкритим для поповнення.

Рівень наукових досліджень в сучасному світі оцінюється ступенем цитування авторів досліджень, а саме індексом Хірша (хоча він не є ідеальним). Публікація в журналах, що входять до науко метричних баз та дають можливість цитування, різко підвищують рейтинг дослідників.

ФОРМИРОВАНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ В УСЛОВИЯХ СМЕНЫ НАУЧНЫХ ИДЕОЛОГИЙ

Коробко О.А., Выровой В.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Содержательную часть каждой парадигмы составляет система научных взглядов, которые основываются на базовых модельных представлениях, определяющих весь набор концептуальных, методологических, теоретических и экспериментальных положений. Смена или дрейф парадигмы предполагает формирование иной системы взглядов и принципиально иных базовых моделей. При этом речь не идет о смене плохих установок на хорошие, отсталых на прогрессивные и т.п., но по мере назревания конфликтов внутри господствующей системы, спровоцированных различного рода внутренними и внешними изменениями, траектория движения идей определенной парадигмы попадает в зону бифуркации. Переход через точку бифуркации изменяет структуру парадигмы, ее концептуальную содержательность, уровень методологического обеспечения, теоретическую насыщенность. Формируются иные идеологические установки, создаются научные направления и школы, пропагандирующие и развивающие идеи становящейся парадигмы. Таким образом, для развития знания должны происходить не столько количественные, сколько качественные изменения в структуре научных знаний, что может быть достигнуто только через смену существующих парадигм.

В настоящее время сдвиг парадигм происходит во многих областях обществознания, включая сферу образования. Современный учащийся находится в условиях непрерывного обновления знаний и постоянного увеличения объема информации, что требует новых способов ее освоения. Получаемую информацию необходимо уметь искать, понимать, оценивать, преобразовывать и применять, а это требует приобретения студентом навыков анализа, синтеза, сравнения, выявления аналогий, умения классифицировать и делать умозаключения. При этом следует осознавать, что информация сама по себе, основанная на абстрактных данных, не может создавать идеи, посредством которых мыслит человеческих разум и которые возникают не из информации, а из собственного опыта. Знания должны быть выработаны учениками в результате личного участия в их формировании, а не предоставляться в готовом виде. Это обусловливает необходимость установления особого рода отношений между преподавателем и учащимися, при которых преподаватель выступает инициатором действий, побуждающих студентов к творческой деятельности, самостоятельному получению знаний,

возможности генерировать собственные идеи и реализовывать их на практике. Кроме этого, следует также создавать условия для взаимодействия в процессе обучения между студентами не только одной группы, но и со студентами других курсов и даже других институтов (факультетов). Это связано с тем, что увеличение количества индивидуумов образовательного процесса с разным уровнем подготовки и разнообразными компетенциями позволяет облегчить доступ к информации, увеличить скорость ее обмена, расширить способы осмысления. Этому же способствует преподавание учебных дисциплин с учетом их кооперативного взаимодействия, что требует неформального подхода в определении междисциплинарных связей при составлении программ.

Новые методики обучения должны способствовать развитию познавательных способностей учащихся на основе принципов системного мышления, что формирует потребность в постоянном саморазвитии, осознании необходимости учиться в течение всей жизни. Системное мышление – это своего рода инструмент, позволяющий отказаться от узкой специализации возрастающего объема знаний и приобрести навык устанавливать взаимосвязи между явлениями и предметами окружающего мира, выявлять закономерности их взаимодействия и развития, прогнозировать и решать возникающие проблемы, совершенствуя, тем самым, способность влиять на последствия своих действий. Системное мышление можно представить как способ формирования интеллектуальных знаний, обеспечивающий их более эффективное усвоение и развитие творческого потенциала учащихся. Это позволяет подходить к образовательному процессу как открытой самоорганизующейся аутопоэзисной системе, в которой все элементы участвуют в производстве самих себя, что обусловлено их взаимозависимостью друг от друга, самодополняемостью и способностью к самообновлению. Возникновение новых идей, ценностей, способов решения задач порождает необходимость изменения традиционной системы взглядов (парадигмы) на обучение, изменения понимания того, как мы учим и учимся. Как результат, происходит сдвиг парадигм и формирование новой идеологии, базовые модели которой предусматривают системное участие обучаемого в процессах выработки, овладения и использования знаний.

Литература:

1. Кун Т. Структура научных революций / Т. Кун. – М.: АСТ МОСКВА, 2009. – 317 с.
2. О´Коннор Дж. Искусство системного мышления / Дж. О´Коннор, И. Макдермотт. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006 . – 256 с.

РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦЯ

Костяна Т.О. *(Харківський медичний коледж №2, м. Харків, Україна)*

Основним завданням вищої школи в сучасних умовах є підготовка всебічно розвинених, здатних безперервно вчитися, поповнювати та поглиблювати свої знання фахівців. Сутність освіти – навчати майбутніх фахівців думати, самостійно здобувати нові знання, адаптуватись до змін суспільства, підвищувати свій теоретичний і професійний рівень. Лише ті фахівці, які швидко засвоюють знання, розвивають свої здібності здатні конкурувати на ринку праці. Вирішенню цих завдань повинна сприяти вища школа шляхом інтеграції освіти, науки і виробництва; поєднання цілей і напрямів навчальної, виховної, практичної і наукової діяльності; взаємозв'язку форм і методів наукової роботи викладачів і студентів.

Уміння і навички дослідницької діяльності безцінні для майбутнього фахівця і складають одну із ключових складових його професійного успіху. В найбільшому ступені це стосується педагогічної діяльності, яка за своєю сутністю, неповторністю ситуації, динамічністю й емоційністю студентського життя, розмаїттям характерів і запитів студентів потребує викладача, здатного вибудувати для кожного з них найбільш ефективну траєкторію навчання і особистісного розвитку, спроможного вести своїх студентів і разом з ними долати нескінченний шлях пізнання і дослідження світу.

В коледжі створюється наукове середовище, яке б сприяло формуванню розвитку у студентів науково-дослідницьких умінь, залучення їх до активної самостійної наукової діяльності.

Саме тому науково-дослідна робота студентів у медичному коледжі є предметом зацікавленої уваги всього викладацького колективу, і питанням її організації, системного залучення кожного студента на всіх етапах його навчання до дослідницької роботи в різних її формах – індивідуальній і колективній, аудиторній і позааудиторній, обов'язковій і добровільній приділяється особливе значення.

Вищевказане доводить, що тема статті є актуальною.

Метою даної роботи є розглянути деякі аспекти важливості науково-дослідної роботи студента-медика у підготовці кваліфікованого спеціаліста.

Аспект І. Важливу роль у формуванні творчого потенціалу майбутніх медичних сестер відіграє участь студентів в організованій і систематичній науково-дослідній роботі.

Науково-дослідна робота студентів - складова професійної підготовки, що передбачає навчання студентів методології і методики дослідження, а також систематичну участь у дослідницькій діяльності, озброєння технологіями і вміннями творчого підходу до дослідження певних наукових проблем.

Науково-дослідна робота полягає в пошуковій діяльності, що виражається насамперед у самостійному творчому дослідженні. Така діяльність спрямована на пояснення явищ і процесів, установлення їх зв'язків і відношень, теоретичне й експериментальне обгрунтування фактів, виявлення закономірностей за допомогою наукових методів пізнання. Унаслідок пошукової діяльності суб'єктивний характер "відкриттів" студентів може набувати певної об'єктивної значущості та новизни.

Беручи до уваги світові стандарти викладання фахових клінічних медичних дисциплін, зокрема, "Медсестринство в педіатрії", широкого застосування набули нові підходи до викладання із залученням новітніх технологій, що виконують тренуючі функції і покращують формування у студентів умінь і навичок. Це дає можливість індивідуалізувати процес навчання, пристосуватися до індивідуальних особливостей студента.

Під час практичних занять, безперечно, студенти вивчають базисні алгоритми практичних навичок. Але це, як правило, робота в групі під контролем викладачів. При тому, найбільш важливим для майбутньої дипломованої медичної сестри є вміння розібратися в ситуації один на один з хворим, визначитися в тактиці, творчо підійти до вирішення проблем пацієнта відповідно до вимог сучасного медсестринського процесу.

Відповідно, самостійна науково-дослідна робота студента-медика в позааудиторний час під керівництвом досвідчених фахівців як найкраще буде сприяти роботі майбутньої медсестри.

Саме робота у науковому гуртку вчить творчому підходу. Студенти-гуртківці набувають навичок глибше дивитися на проблему, а також знань про нові методи діагностики та лікування, роботи з літературою та засобами інформації. Вони мають більш широке коло спілкування у середовищі фахівців, мають навички аргументації своєї думки, підвищують свої знання в професійній галузі, набуваючи досвіду у використанні професійної лексики та термінології, вміють оформити свої спостереження у доповідь або статтю.

Аспект II. Як правило, науково-дослідною роботою займаються студенти з хорошим рівнем знань – "відмінники". Але, в той же час, не всі "відмінники" мають схильність до науково-дослідної роботи. Тому досвідчені педагоги знають, що рівень роботи студентів -"відмінників" та студентів - „відмінників-науковців" буде різним.

Набувши досвід роботи у науковому гуртку під час навчання у коледжі, медичні сестри у своїй роботі зберігають навички аналітичного погляду на ситуації, бачення складності та нетиповості випадків. Саме вони можуть виступати на конференціях, не втрачають цікавості до нового, знають куди треба звернутися за консультацією. Більшість з них продовжує науково-дослідну роботу, стаючи студентами ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

Аспект III. Керувати науково-дослідною роботою студентів не можуть викладачі, які самі не ведуть науково-дослідної роботи, які "не згорають самі, освітлюючи шлях іншим". Тому науково-дослідна робота студентів-медиків є хорошим стимулом для росту і самих викладачів, особливо клінічних дисциплін.

Викладачі клінічних дисциплін повинні бути ентузіастами науково-дослідної роботи як особистої, так і студентської. Вони повинні вміти зацікавити та заохотити студентів до такої роботи, знаючи її користь для майбутнього фахівця. Керівники наукових гуртків повинні сприяти підготовці молодих науковців до виступів на конференціях, публікаціям їх власних чи спільних досягнень, широко інформувати про успіхи, як приклад для інших. Саме із студентів-науковців формуються майбутні серйозні вчені медичних вузів.

Науково-дослідна робота дає можливість розкрити інтелектуальний потенціал як студента, так і викладача, зробити свій внесок у дослідження актуальних проблем медичної науки, оволодіти науковими методами пізнання.

Таким чином, можна сказати, що науково-дослідна робота студентів-медиків, на фоні вивчення основної програми, значно покращує рівень підготовки спеціаліста. Саме ця робота сприяє розвитку логічного та абстрактного мислення, баченню взаємозв'язку та взаємодії різних чинників, стимулює творчий підхід до справи, потягу до нових знань. Науково-дослідна робота дає можливість розкрити інтелектуальний потенціал як студента, так і викладача, зробити свій внесок у дослідження актуальних проблем медичної науки, оволодіти науковими методами пізнання.

Література:

1. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень студентів: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003р. – 192 с.
2. Шейко В. М. Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2003 р. – 259 с.

ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Краснянська Н.Д. *(Одеський державний екологічний університет, м.Одеса, Україна)*

ВходженняУкраїни в сучасні соціально-економічні умови вимагає від молодого покоління володіння науковими знаннями на високому рівні. Реформування змісту вищої освіти, її розбудова відповідно до міжнародних стандартів забезпечує вирішення цього завдання. Тому питання вимірузнань і вмінь студентів набуває підвищеноїуваги. Необхідність підвищення якості підготовки спеціалістів в умовах докорінної реформи освіти визначає пошукнових форм і методів організації навчального процесу, застосування прогресивних технологій навчання в умовах ринкової економіки.

Тестування – це спосіб визначення рівня знань і вмінь студентів за допомогою спеціальних тестовихзавдань, як правило, у вигляді запитань або задач. Комп'ютерне тестування здійснюється у формі самостійного діалогу студента з комп’ютером у присутності відповідальної за організацію тестування особи або без неї, з можливістю запам'ятовування результатів тестування. Основним принципом діагностики рівня сформованості знань та вмінь студентів методом тестового контролю можна назвати принцип науковості конструювання дидактичних тестів та точності оцінки. В основу діагностики повинна бути покладена система тестового контролю як упорядкована сукупність взаємопов’язаних елементів, яка містить пропедевтичний, тематичний, підсумковий, резидуальний тестові контролі. Виявлення обсягу початкових знань студентів з конкретної дисципліни, оцінка цих знань у кількісному та якісному відношеннях, визначення їхньої частки від усієї навчальної програми забезпечує пропедевтичну діагностику за допомогою спеціально розроблених тестів. Такі тести повинні містити завдання, які дозволяють виявити орієнтацію студентів з основних термінів, понять, положень дисципліни, що вивчається, рівень традиційних «побутових» знань та ерудицію у відповідній галузі наукового знання. При тематичному контролі тексти використовуються в режимі контролю та в режимі навчання. У цьому випадку тестування дозволяє реалізувати наступні функції: здійсненнязворотногозв’язку, діагностування розвитку дидактичного процесу, визначення особистого рейтингу студента, оцінка результатів навчального процесу. Застосування тематичного тестового контролю виконує роль стимулу регулярної навчальної роботи студента протягом семестру. Підсумковий

тестовий контроль після завершення навчання з усього курсу виконує роль елемента загальної системи діагностики рівня засвоєння знань та вмінь студентів, який дозволяє систематизувати та узагальнити навчальний матеріал. Вінорганізується як особистісно-орієнтований процес на основі пропедевтичного діагностування та прогнозування діяльності тудентів і передбачає свободу вибору у визначенні ступеню складності тестів. Резидуальний (залишковий) контроль дозволяє виявити сформований та закріплений рівеньзнань та вмінь студентів у галузі конкретного наукового знання через певний термін після завершення вивчення певної дисципліни. Під час навчання тестування обов’язково повинно поєднуватися з іншими формами і методами контролю. Власний досвід використання тестів під час викладання соціально-гуманітарних дисциплін дозволив виявити дві групи найбільш суттєвих недоліків тестів:- вони не виключають випадкового вибору відповідей навздогад або методом виключення; при тестовому контролі не задіяний мовленнєвий апарат, що унеможливлює дослідження логіки міркування студента. Однак і в межах існуючих обмежень діагностування рівня сформованості знань та вмінь студентів методом тестування є найбільш ґрунтовним, надійним та об’єктивним. Тестова перевірка має ряд переваг порівняно з традиційними формами і методами, вона природно вмонтована у сучасні педагогічні концепції, дозволяє більш раціонально використовувати зворотний зв'язок зі студентами і визначати результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на прогалинах у знаннях та внести відповідні корективи. Тестовий контроль забезпечує одночасну перевірку знань студентів усієї групи та формує в них мотивацію для підготовки до кожного заняття, дисциплінує студентів. Основні вимоги до завдань тестів у вищій школі – вони повинні належати до однієї теми чи дисципліни; бути взаємопов’язаними між собою (послідовність у термінології), взаємодоповнюючими та упорядкованими за труднощами або за логікою; форма тесту повинна бути уніфікованою, звичною, зручною; терміни та поняття у тестах повинні бути загальновідомі і відповідати вимогам навчальної програми; послідовність тестових завдань повинна визначатися за принципом «від простого до складного»; завдання повинні бути стислими. За кількістю завдань існують стислі (до 20 завдань), середні (від 20 до 50 завдань), довгі (більше 50завдань) тести. За рівнем засвоєння знань, умінь, навичок тести класифікують на 3 рівні. Тести першого рівня розподіляють на тести пізнання, тести розрізнення, тести співвіднесення, тести-завдання з вибірковими відповідями. У тесті пізнання студент дає одну з альтернативних відповідей («так – ні», «є – не є» тощо). У завданні обов’язково фігурує об’єкт, про властивості або характеристики якого студент повинен

матиу явлення. Тести розрізнення разом із завданням містять відповіді, з яких студент повинен обрати одну чикілька. Тести співвіднесення пропонують знайти подібність чи розбіжність у вивчених об'єктах і при цьому порівнювані властивості або параметри обов'язково наявні у завданні. Оформлені таким чином тести мають назву вибіркові. Тести-завдання з вибірковими відповідями. У завданні формулюється умова завдання та всі необхідні вихідні дані, а у відповідях представлено кілька варіантів результату рішення у числовому або буквеному вигляді. Студент повинен розв'язатизавдання і показати, яку відповідь із запропонованих він одержав. Застосування тестів першого рівня доцільне для проміжного контролю знань студентівв межах викладання окремого курсу. Перевірку засвоєння на другому рівні можна здійснювати за допомогою наступних тестів – відтворення інформації, розв'язання типових задач. За оформленням тести відтворення інформації поділяють на тести-підстановки та конструктивні тести. Тести-підстановки можуть містити у завданнях різноманітну інформацію (словесний текст, креслення або схему, графік тощо), в яких пропущено певні складові (наприклад, суттєву частину слова або фрази, умовні позначення, лінії чи елементи зображення тощо). Для розв'язаннязавдання студент повинен відтворити в пам'яті і заповнити «пропуски». Завдання конструктивних тестів вимагають від студента самостійного конструювання відповіді (наприклад, відтворити формулювання, дати характеристику, виконати креслення тощо). Таким чином, тести другого рівня доцільно використовувати на проміжному контролі знань студентів з основних розділів курсів, без знання яких загальне засвоєння дисципліни ускладнене чи взагалі неможливе. Тести третього рівня (підсумкові) при відповіді на запитання потребують використання засвоєних вмінь та навичок в нових умовах, у практичній діяльності. Такі тести можна застосовувати як завдання на практичних заняттях або під час підсумкового контролю за весь вивчений курс.

Отже тестовий контроль необхідний для того, щоб реалізувати вимоги ефективного керування процесом підготовки фахівців. З його допомогою встановлюють вихідний рівень тих, хто навчається, отримують інформацію про стан їхніх знань в процесі навчання і рівень професіоналізму викладача.

Література:

1. Адаптивні тести: статистичніметодиобробкирезультатівтестового контролю знань / Федорук П.І. // Математичнімашини і системи. – 2007. – № 3, 4. – С. 122 – 138.

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ

Куковський А.Г., Кизима В.П. *(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)* ,**Семчук П.П.** *(Одеська державна академія будівництва і архітектури, м. Одеса, Україна)*

Інженерна і науково - технічна діяльність нерозривно пов'язані з творчістю . У широкому сенсі творчість - це діяльність, що породжує нове знання або продукт. При такому підході творчість в інженерній діяльності можна розглядати як активну професійну діяльність інженера, в процесі якої в повній мірі проявляються його самостійність, ініціатива, потреба в більш повній реалізації своїх знань, умінь і навичок на практиці, безперервному професійному зростанні, використанні нестандартних рішень і т . і.

На кафедрі «Водогосподарського будівництва та експлуатації гідромеліоративних систем» НУВГП на протязі останніх 7 років, в процесі викладання таких дисциплін, як «Виробнича база будівництва», «Планування та управління в будівництві, кошторисна справа» здійснюється підготовка бакалаврів і магістрів з метою розвитку креативних здібностей студентів.

Креативність — здатність до генерування нових ідей відноситься до найважливіших ознак творчої особистості. Ця здатність залежить від можливості використовувати дану в задачах інформацію в швидкому темпі і відображає властивість індивіда створювати нові поняття і формувати нові навички. Креативність пов'язують з творчими досягненнями особистості.

Виділено 16 передбачуваних інтелектуальних складових креативності [1]. Серед них — швидкість думки (кількість ідей, що виникають в одиницю часу); гнучкість думки (здатність переключатися з однієї ідеї на іншу); оригінальність (здатність виробляти ідеї, що відрізняються від загальновизнаних поглядів); допитливість (чутливість до проблем в навколишньому світі); здатність до розробки гіпотези, іррелевантність (логічна незалежність реакції від стимулу); фантастичність (повна відірваність відповіді від реальності при наявності логічного зв'язку між стимулом і реакцією). Творчий початок в людині пов'язано з його здібностями. Але цей зв'язок неоднозначний і суперечливий, особливо якщо врахувати відмінність між творчим потенціалом особистості і творчістю як процесом народження нового знання або продукту. Людина може володіти високим творчим потенціалом, але не бути творчим у процессуальному плані. До речі, в житті найкраще влаштовуються люди, які мали невисокі оцінки в атестаті, а не відмінники, які мали купу п’ятірок.

Творча особистість — це насамперед особистість, яка має установку на здійснення творчої діяльності, готовність до творчої діяльності, уміє її здійснювати, тобто володіє необхідними засобами і способами, а також досвідом їх використання у процесі власної творчої діяльності. Для того щоб людина стала творчою особистістю, у неї має бути сформований певний світогляд, характерологічні особливості, ціннісні орієнтації, в яких творчість стоїть на високому місці в ієрархії цінностей; вона повиненна бути навченою засобам і способам здійснення творчої діяльності і мати досвід їх успішного застосування у своїй практиці.

Інженерна діяльність пов'язана з проектною роботою (нові розробки), і з взаємодією на підприємстві з людьми, які впроваджують інновації у виробництво, тому важливо розвивати як інтелектуальну, так і комунікативну креативність.

Уміння нестандартно мислити, долати бар'єри творчого процессу дозволяє знаходити не тривіальні рішення технічних завдань. Важливо розвивати вміння поглянути на проблемну ситуацію зі сторони, визначати проблемні точки і знаходити кілька варіантів рішень. Встановлення альтернатив дозволяє розширити зону пошуку конструктивних рішень і дає можливість вибору кращого з варіантів.

Подібний алгоритм розв'язання складних ситуацій застосуємо не тільки до інженерних, технічних завдань, аналогічно вирішуються і ситуації в професійному спілкуванні. Будь-яке нове інженерне рішення потребує його переконливого подання, тому важливо розвивати вміння переконливо доводити свою правоту колегам, точно формулювати інструкції фахівцям, що втілюють інновації у виробництво.

Все вище сказане робить очевидним, що про це спідготовки інженерів повинен включати в себе навчання методів нестандартного мислення, пошуку кількох варіантів вирішення поставлених завдань, а також технологіям ефективної комунікації.

При вивченні вищевказаних дисциплін у студентів розвиваються три групи якостей, які є, з одного боку, універсальними, а з іншого — ключовими, з точки зору оволодіння інженерною професією, формування професійної компетентності та подальшого професійного розвитку. Мова йде про **когнітивних**, **креативних** та **методологічни**х якостях.

Когнітивні якості необхідні майбутньому фахівцеві в процесі пізнання професійної діяльності, інформація про яку міститься в різних навчальних дисциплінах або повинна бути виділена самим фахівцем в ході освоєння навколишньої дійсності. **Креативні якості** забезпечують умови створення

студентом творчого продукту в освітньому процесі. Особлива увага в навчальному процесі приділяється розвитку здібностей до генерації ідей, їх продукування як індивідуально, так і в комунікації з людьми, текстами, іншими об'єктами пізнання; подолання стереотипів, вмінню вести діалог з досліджуваним об'єктом, володіння евристичними прийомами, формування досвіду творчої (евристичної) діяльності.

Методологічні якості проявляються при організації освітньої діяльності студента як у пізнанні, так і в творчості. Вони включають знання студентами свого індивідуального стилю пізнавальної діяльності, вміння ставити цілі, планувати і програмувати їх досягнення, навички самоорганізації, самоаналізу, самооцінки, володіння рефлексивним мисленням. Без розуміння способів свого вчення, механізмів пізнання та мисле-діяльності студенти не зможуть перевести засвоєну ними інформацію в особистісно значущі знання і потім використовувати їх. Рефлексія передбачає дослідження вже здійсненої діяльності з метою фіксації її результатів і підвищення її ефективності в подальшому.

Ефективність творчого професійного мислення інженера пов'язана з розвитком його рефлексивного рівня, що визначає володіння загальними принципами вирішення професійних інженерних завдань, здатності до діагностики і прогнозування стану будівництва об'єктів, до змістовного аналізу та оперативного усунення недоліків, планування різних видів будівельно-монтажних робіт.

Для розвитку зазначених якостей на навчальних заняттях з дисципліни «Планування та управління у будівництві, кошторисна справа» студенти виконують побудову календарного графіку будівництва об'єкту, графіків руху робочої сили та механізмів аналізують на конкретних прикладах, причому їм задаються директивні терміни побудови об’єкту, що вимагає творчого підходу[2].

Таким чином цей підхід дозволяє формувати і розвивати у майбутніх інженерів-будівельників важливі професійні вміння: використовувати евристичні методи для розв'язування практичних задач; застосовувати методи розвитку творчого мислення, виділяти і формулювати інженерні завдання.

Література:

1. Хуторской А.В. Дидактическая эвристика. Теория и технология креативного обучения. М., 2003.
2. Куковський А.Г., Кизима В.П. Розвиток креативних здібностей студентів будівельних спеціальностей у внз. Матеріали ювілейній XX Міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців». Частина І. 23-24.04.2015 р., присвяченій 85-річчю ОДАБА, Одеса, 2015 р. с. 86-87.

РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Лазарчук С.Ф. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Развитие инновационной деятельности в образовании, сохранение лучших традиций высшей школы вносит существенные коррективы в систему обучения студентов. Современному обществу необходимы образованные, квалифицированные специалисты, отличающиеся мобильностью, динамизмом, конструктивностью, уважающие культуру, научные достижения, традиции других стран и народов. Важнейшая часть образовательного процесса - личностно-ориентированное взаимодействие преподавателя со студентом, которое требует изменения основных тенденций, совершенствования образовательных технологий. В условиях информационного общества знания и квалификация приобретают первоочередное значение в жизни человека. Чтобы быть в курсе развития мировой науки, необходимо изучение первоисточников на языке авторов. Поэтому, повышение значимости иностранного языка, его востребованность, оказали влияние на содержание, задачи и динамику обучения. В XXI веке интенсификация и модернизация образования требует внедрения таких инновационных технологий, которые преследуют цель творческого воспитания личности в интеллектуальном и эмоциональном измерении. Такими инновационными технологиями являются: развивающее обучение, проектирование, тестовая система, погружение в иноязычную культуру, обучение в сотрудничестве, самовоспитание и автономия, интеграция.

Одним из способов активизации студентов в процессе обучения иностранным языкам является проектирование (метод проектов), когда студент самостоятельно планирует, создаёт, защищает свой проект, т.е. активно включается в процесс коммуникативной деятельности. Проект – это комплекс поисковых, исследовательских и других видов работы, выполняемых самостоятельно с целью практического или теоретического решения значимой проблемы. Основными целями проектной методики являются: 1) самовыражение и самосовершенствование, повышение мотивации обучения, формирование познавательного интереса; 2) реализация на практике приобретённых умений и навыков, развитие речи, умение грамотно и аргументировано преподнести исследуемый материал, вести дискуссионную полемику; 3) продемонстрировать уровень культуры, образованности, социальной зрелости.

Какими источниками информации обычно пользуются при подготовке проекта? а) Книги; б) Периодическая печать; в) Интернет; г) Преподаватель; д) Другие. Проектный метод помогает развивать языковые и интеллектуальные способности, устойчивый интерес к изучению языка, потребность в самообразовании. В конечном итоге предполагается достижение коммуникативной компетенции, т. е., определенного уровня языковых, страноведческих, социокультурных знаний, коммуникативных умений и речевых навыков, позволяющих осуществлять иноязычное общение. Реализация проектного и исследовательского методов на практике ведет к изменению позиции преподавателя. Из носителя готовых знаний он превращается в организатора познавательной деятельности. Из авторитетного источника информации преподаватель становится соучастником исследовательского, творческого познавательного процесса, наставником, консультантом, организатором самостоятельной деятельности студента. Анализируя применение метода проектов можно считать, что это один из самых мощных стимулов мотивации изучения иностранных языков, самый творческий вид деятельности, так как в работу над проектом вовлечены все учащиеся, независимо от способностей и уровня языковой подготовки. Они применяют на практике приобретённые знания и сформированные речевые навыки и умения, творчески переосмысливая и приумножая. Проектная методика требует от преподавателя тщательной подготовки, профессионального мастерства, эрудиции. С помощью проектной методики решаются следующие задачи: - расширяется кругозор студентов, -закрепляется лексико-грамматический материал, - а преподаватель создаёт методическую копилку по различным темам с презентациями и видеопроектами.

Таким образом, метод проектов позволяет реализовать не только образовательные задачи, но и социокультурные, воспитательные, задачи гуманизации и гуманитаризации образовательного процесса. Данная методика даёт возможность глубже изучить тему, развить творческие способности, учит общению, умению пользоваться грамматическими структурами, исчезает страх ведения беседы на иностранном языке. Проект – это шаг вперёд в преподавании иностранного языка.

Литература:

1. Копылова В.В. Методика проектной работы на уроках английского языка. М: Глобус,2007-170с.
2. Нелунова Е.Д. Информационные и коммуникационные технологии в обучении иностранному языку в школе. Якутск, 2006.
3. Пахомова Н. Ю. Компьютер в работе педагога М., 2005.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Ляска О.П., Волинкіна Л.С. *(Подільський державний аграрно-технічний університет, Кам'янець-Подільський, Україна)*

В умовах реформування вищої освіти, забезпечення конкурентоспроможності фахівців агроінженерної сфери на ринку праці, особливої актуальності набуває проблема розвитку у студентів дослідницьких умінь. У зв'язку з цим розвиток в процесі їх навчання у вищому навчальному закладі елементів, а далі й цілісних винахідницьких компетентностей, є нагальною потребою суспільства і невід'ємною умовою готовності випускника до виконання професійних функцій.

У багатьох сферах діяльності людини, особливо в технічних, постає багато задач, для вирішення яких необхідні нестандартні, можливо вдосконалені, рішення або винаходи. Їх можна навчитися продукувати, якщо оволодіти відповідними методиками і техніками в процесі фахової підготовки.У різноманітних наукових дослідженнях зустрічається чимало підходів, які пропонують технології залучення до винахідницької діяльності на рівні педагогіки (метод спроб і помилок, метод привчання, метод наслідування, метод), психології (метод синектики - В.Гордон, Дж.Принц; метод морфологічного аналізу - Цвіккі; метод фокальних об'єктів - Ч.Вайтинг), теорії розвитку творчості (теорія розвитку винахідницьких задач - Г.С.Альтшуллер, теорії розумового прогнозування – О.В.Брушлинський). На жаль, кожна з перелічених методик в контексті поля своїх проблем здійснює спроби опису і пропозицій процесу творчо-винахідницької діяльності. Поза увагою науковців залишається вивчення питань методики розвитку винахідницьких компетентностей студентів технічних спеціальностей з позицій наскрізності та інтеграції наукових предметних позицій у вищій школі.

Однією з ефективних форм удосконалення підготовки студентів вузів на факультетах і спеціальностях технічного спрямування є їх залучення до винахідницької діяльності в процесі виконання дипломних досліджень. На нашу думку, вибір теми і побудову плану дослідження необхідно здійснювати на основі вподобань студента, відповідно до специфіки роботи кафедри, після вивчення змісту дисциплін «Вступ до спеціальності» та «Основи наукової творчості», тобто на початкових курсах навчання. відомих схемних і технічних рішень. Означення теми дипломної роботи має інтегрувати в собі часткові дослідження, які студент здійснюватиме впродовж навчання у вузі і оформлюватиме в якості курсових робіт.

Важливою умовою підвищення ефективності дослідницької роботи в курсових проектах є наскрізне проектування, яке сприяє розвитку індивідуальної спеціалізації студентів і навчанню їх вирішенню окремих науково-пошукових та інженерних задач, а також чіткому розмежуванню питань, що розглядаються в окремих проектах, пов'язуючи їх логічною послідовністю і закінченістю вирішуваної загальної задачі.При застосуванні наскрізного проектування виключаються можливості повторення вирішення окремих задач і питань.

Щоб підвищити вплив дослідницької роботи на якість виконання дипломних проектів, необхідно, щоб обрана тема основної частини проекту якомога більше відповідала темі винахідницької роботи, яку студент виконуватиме впродовж кількох семестрів. Тому тему основної частини дипломного проекту студент повинен обрати за 1,5-2 роки до початку дипломування, і щоб за цей період він мав можливість формалізувати конкретні задачі, розробити алгоритм і програму подальшого її дослідження з використанням інформаційних технологій, завершити їх науково обґрунтованими висновками з конкретними рекомендаціями для впровадження на виробництві.

Як для студентів, так і для підприємства, досить важливою є відповідність актуальності науково-технічних задач винахідницької роботи і підприємства, на якому студенти проходять виробничу практику. Це більше зацікавлює і стимулює останніх щодо досягнення практичної корисності результатів їх винахідництва, підвищує її якість, покращує зміст підсумкових звітів виробничої і переддипломної практик, підвищує ефективність доповідей на наукових студентських конференціях, дозволяє розширити результати пошукової і творчої роботи в дипломних проектах. Багаторічний досвід показує, що результативність дослідницької роботи і проходження виробничої практики підвищується при виконанні студентами комплексних дипломних проектів, в кількості 2-3 студентів, особливо при розробці патентноздатного об'єкта з багатьма наявними, суттєво відмінними ознаками.

Один із найбільш ефективних способів якісної дослідницької роботи студентів є залучення їх до винахідницької діяльності через наукові гуртки кафедри. При безпосередньому спілкуванні зі студентами їх увага загострюється на стані і технічному рівні вітчизняної сільськогосподарської техніки і технологічного обладнання, які порівнюються з відомими зарубіжними аналогами, аналізуються теоретичні передумови можливого удосконалення систем, вузлів і механізмів. Це викликає зацікавленість і бажання працювати в науковому гуртку.

Для підвищення ефективності виконання дипломного проектування необхідні значні витрати часу, щоб вивчити не лише матеріал тієї дисципліни, яка безпосередньо пов'язана з ним. У даному випадку основною задачею викладача

є навчити студентів максимально використовувати весь комплекс отриманих знань – і ті, що вже є, і ті, що ще будуть засвоюватися в подальшому. Тому студенти-гуртківці другого і третього курсів за допомогою розроблених методичних вказівок знайомляться з деякими необхідними темами дисциплін, які будуть вивчатися на наступних курсах. Тим самим вони осмислюють навчальний курс з професійних позицій, налаштовуються на зацікавлене засвоєння наступних предметів і набувають навичок для поглиблення і розширення своїх знань.

Під час дипломного проектування важливим є розв'язання протиріччя, пов'язаного з широтою розгляду розроблюваної теми і глибиною врахування різних обмежуючих чинників, що впливають на результат. Студентів з недостатнім досвідом особливо приваблює пошук «глобальних» тем, через те науковий керівник повинен своєчасно сформувати в них розуміння і значення остаточного рішення, можливості аналізу та врахування не дуже важливих деталей.Часто бувають випадки, коли через не зовсім вдалий вибір напрямку і організації методики, не знаходять потрібного рівня у доцільності вирішення навіть добре поставлені технічні задачі. Тому необхідна достатня увага щодо подолання студентами труднощів, пов'язаних з реальним проектуванням, зокрема, враховувати відсутність єдино правильної відповіді в кінцевому результаті, розуміння необхідності повторного характеру процесу проектування, врахування важливості всіх деталей і взаємозв'язків, розвитку аналітичного мислення.

На всіх етапах дипломне проектування спрямовується на розвиток у студентів якостей, необхідних їм для подальшої професійної діяльності. Такими якостями є винахідництво і здатність проводити інженерний аналіз окремо взятих механізмів, систем, а також технологій і машин в цілому. Щоб розвинути ці властивості студент повинен фундаментально оволодіти теоретичними, інженерними і профілюючими знаннями і вміннями зі своєї спеціальності.

Необхідною умовою підвищення якості виконання змісту винахідницької діяльності і розвитку творчої активності студентів є постійне підвищення кваліфікації викладача-керівника, його безпосередня участь у виконанні винахідницьких проектів, використання отриманих результатів у навчальному процесі, проблемний метод навчання. Розвинути у студентів навички виконання інноваційних досліджень може тільки викладач, який працює у патентознавстві і винахідництві. Використання ж проблемного методу навчання надає можливість майбутнім працівникам оволодівати уміннями ставити питання і самостійно на них відшуковувати відповіді.

В подальшому особливої уваги заслуговують питання побудови моделі дослідницьких умінь студентів та технологій їх розвитку в умовах двоциклового навчання у вищій професійній школі.

ПРОБЛЕМИ ІНОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТІ ПРИ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ У ВВНЗ

Маміч В.В., Московчук О.С., Шумков І.О. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Сьогодення висуває нові вимоги до освіти, значно підвіщує її роль у суспільстві. Освіта стає інтелектуально-духовною основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави, важливим чинником і стратегічним ресурсом, зміцнення її авторитету та конкурентоспроможності на міжнародній арені, забезпечення незалежності, національної безпеки, оборони й національних інтересів України, відтворення інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, поліпшення добробуту людей. Військова освіта – необхідна та невід'ємна частина педагогічної науки: теорія, історія, інноваційні технології, складова військової організації держави. Вона є основним джерелом підготовки та комплектування Збройних сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів висококваліфікованими офіцерськими кадрами й інтегрована в загальнодержавну освітню систему.

Система військової освіти повинна забезпечувати підготовку військових фахівців із високим рівнем професіоналізму, компетентності, інтелектуального розвитку, загальної та військово-професійної культури, здатних із високою ефективністю виконувати поставлені завдання щодо оборони Вітчизни, розвитку власної творчої індивідуальності, наполегливого самостійного засвоєння нових знань протягом військової служби. Аналіз і дослідження шляхів інноваційного розвитку військової освіти є актуальною проблемою й визначається такими чинниками: міжнародними та внутрішніми воєнно-політичними факторами, подальшим розвитком Збройних сил України; змінами в національній законодавчій базі щодо освіти, приєднанням України до Болонського процесу, необхідністю формування єдиного європейського освітнього й інформаційного простору, інформатизацією освіти й науки, зниженням якості підготовки військових фахівців, формуванням нової ідеології стандартів вищої військової освіти на основі компетентнісного підходу, зростанням значення професійної та мовної підготовки науково-педагогічних працівників, підвищенням рівня їх кваліфікації, потребою зміни підходів щодо фінансування й матеріально-технічного забезпечення освіти й науки. При цьому мають оптимально враховуватися національний і світовий досвід підготовки військових фахівців, функції, завдання, модель і організаційна структура Збройних сил України, передбачатися значні перетворення в СВО.

РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТІ

Марчук Н.В. *(Сторожинецький лісовий коледж, м. Сторожинець, Чернівецька обл., Україна)*

Освіта XXI століття – це освіта для людини. Її стрижень – розвиваюча, культуро творча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, прагне змінити своє життя і життя всієї країни. XXI століття – це час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіченості і культури всього населення набувають вирішального значення для економічного і соціального поступу країни. Інтеграція і глобалізація в розвитку наукової та інноваційної діяльності освіти повинна містити таку технологію навчання, яка б мала жорсткий алгоритм прийомів, методів, технік навчання, що гарантує досягнення мети.

Інноваційна політика вимагає постійного оновлення ринкових пропозицій, що обумовлює циклічне і швидкоплинне життя кожного окремого нововведення: воно повинно з'явитися, зробити свій економічний ефект і померти, поступившись місцем наступному нововведенню. Суспільство живе за поставленим йому принципом постійного оновлення і масового споживання все нових і нових товарів і послуг. Професійна освіта має встигати за вимогами до професій, які постійно змінюються (зростають, розвиваються, з'являються знову і відмирають) в зв'язку з інноваційним розвитком тих областей, для яких воно готує професіоналів.

Отже, відповідно до «Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності в освіті» *№ 380 від 31.03.2015* - об'єктами інноваційної освітньої діяльності є: нові знання, інноваційні освітні програми і проекти, навчальний та виховний процеси, організаційні та адміністративні рішення, а також рішення іншого характеру, що істотно поліпшують якість освіти.

Інноваційні технології навчання є лише першим кроком до створення основ психологічної експертизи педагогічних інновацій. Першочерговим завданням є пробудження у багатьох "новаторів" почуття відповідальності, бажання перш за все не нашкодити, розпочинаючи експериментування в найтаємничішій галузі нашого світу, там, де твориться майбутнє людства – у сфері вищої освіти, особистісному і професійному розвитку молодої людини.

ІННОВАЦІЙНИЙ ВЕКТОР ВИЩОЇ ШКОЛИ

Нарійчук Ф.Д. *(Одеський національний політехнічний університет, м.Одеса, Україна)*

Провідна роль закладів вищої освіти у суспільстві визначається тим, що вони є не лише центрами виробництва інноваційного продукту, але й середовищем формування інноваційного світогляду майбутніх фахівців. Залучення студентів до інноваційної творчості є важливим етапом у формуванні фахівців високого класу і значною мірою визначає поступ України у сучасному світі - входження у коло розвинених країн. Масивний потік інформації, а також сучасний рівень розвитку цивілізації вимагає як ґрунтовних знань з тої чи іншої спеціальності, так і необхідності формування у молодих фахівців здатності долати консервативні уявлення щодо вирішення проблем, які можуть виникнути у процесі виробничої діяльності . Процес формування інноваційного світогляду розпочинається з початком виконання програми навчання у вищому навчальному закладі і триває до його завершення. Системність підготовки фахівців з інноваційним світоглядом дасть можливість перейти від використання екстенсивних факторів виробництва з низькою інноваційною складовою до впровадження конкурентоспроможних галузей виробництва.

Особливо важливе місце у загальному процесі формування науково орієнтованого мислення студентів займає селекційний процес виявлення обдарованих особистостей, які могли б стати генератором наукових підходів у виробничих колективах і стати провідними науковцями у тій чи іншій галузі. Підготовка сучасних фахівців повинна органічно вписуватися у єдиний комплекс прогресивних соціально-економічних відносин з ідентифікованими параметрами національної інноваційної системи, які б сприяли реалізації набутих знань . Загальний контекст інноваційного мислення сучасних фахівців, системна перебудова соціально-економічних відносин в країні повинні чітко орієнтуватися на подальшу інтеграцію України у світовий економічний та науково-технологічний простір. Гармонійних перехід від переважно теоретичного набутку студента у вузі до виробничої сфери повинен визначатися лише як перехід до нової якості. Сумнозвісний вислів консервативного минулого про те , що на виробництві молодому фахівцеві потрібно забути все те чому вчили у вузі , повинен відійти як прикре непорозуміння. Сучасна система вищої освіти в Україні , особливо з технічним напрямом підготовки студентів, має всі можливості забезпечити економіку

країни фахівцями з новим мисленням. Акценти у навчальному процесі повинні зосереджуватися на розвитку наукової ініціативи у студентів і формуванні оригінальних підходів щодо вирішення поставлених завдань. Особливе місце у загальному процесі підготовки займає уміння підтримувати наукову дискусію покликану розвивати синтетичне мислення і уміння виокремити найважливіші компоненти окремої проблеми. Вільна науково обґрунтована дискусія сприяє кристалізації ординарних оцінок у формування „нової комбінації», за Й.Шумпетером. У данному випадку мова йде не лише про наукову новизну певної ідеї, але й про впровадження нового методу на виробництві; освоєння ринку збуту ; застосування сировинного джерела або напівфабрикатів і уміння руйнувати монопольне становище конкурента. Майбутній фахівець привчається концептуально охоплювати інноваційний процесс від наукової ідеї до практичного її втілення. Вища школа покликана виконати роль центру з підготовки не лише фахівців-відтворювачів, але й інноваторів розвитку.

Не потрібно забувати , що найбільш розвинені економіки світу досягли грандіозних успіхів, започаткувавши першими перехід від індустріально-ринкової до інформаційно-мережевої економіки. Такий перехід посилює процеси глобалізації, що стає неодмінним атрибутом сучасного світу, однак може також призводити до певних негативних наслідків викликаних мережевою фрагментарністю. Студенти, особливо старших курсів навчання, повинні бути обізнані у певній суперечливості інноваційного розвитку у випадку, якщо цей процес виходить з під контролю і призводить до загрози дестабілізації та конфліктів у суспільстві. У зв’язку з цим необхідним є акцентування уваги на забезпеченні інноваційних перетворень з одночасним удосконаленням інституційних механізмів у суспільстві і перш за все на законодавчому рівні. Майбутні фахівці повинні бути зорієнтовані на дотриманні збалансованого поєднання цих процесів, які забезпечують гармонізацію суспільства і не порушують сталість існуючої якості того чи іншого соціально-економічного утворення.

Питання реформи вищої освіти в Україні безумовно пов’язані з підготовкою фахівців, які б відповідали сучасним вимогам соціально орієнтованої економіки. Нажаль, надмірна комерціалізація і „боротьба за студента» з поглибленням спеціалізації суттєво знижує якість майбутніх фахівців, яким важко орієнтуватися у швидкоплинній зміні технологій. Такий стан речей призводить до значного падіння кількості випускників вишів з інноваційним мисленням. Сучасний світ характеризується надзвичайно прискореним динамізмом економічних процесів, а всеохопна глобалізація посилили

міжнародну конкуренцію. Такий стан речей ставить цілий ряд вимог щодо підготовки фахівців нової формації. Інноваційні процеси за так званою **лінійною моделлю** існували раніше. Суть її полягала у тому, що інноваційні впровадження здійснювалися завдяки діяльності окремих інституцій- навчальні і наукові заклади; конструкторські і технологічні центри; виробництво і з рештою продаж виробів та послуг. Всі ці сфери інноваційного процесу існували і діяли відносно незалежно одна від одної. Однак така модель у сучасному світі виявилась громіздкою і неефективною. На зміну їй прийшла високо динамічна **матрична модель**, коли вище приведені інституції, органічно взаємодіють і в її основі знаходиться „підприємницький університет», який поєднує навчальну і дослідницьку роль традиційного університету. У зв'язку з цим докорінно змінюється світогляд фахівця нової формації. Провідниками такого світогляду безумовно є представники наукової еліти університету і його структурних підрозділів. Нажаль , певний консерватизм поглядів на інноваційний процес, прихильників застарілої лінійної моделі в університетах, є одним з факторів стримування їх трансформації у „підприємницькі університети». Процес створення в Україні системи, коли університети стануть у повній мірі потужними академічними центрами, здатними продукувати нові знання і прикладні технологічні продукти, ще попереду. Трансформація традиційного університету пов'язана з його поглибленою інноваційною складовою , коли провідною ланкою їх діяльності стає трансфер технологій і можливості збувати результати наукових розробок бізнесовим структурам і державі. Такий хід подій дає можливості університету спрямовувати свої прибутки на розвиток , а не бути прохачем в держави з постійним страхом скорочення його структур. Однак вирішення внутрішніх проблем перебудови університетської науки з сучасним інноваційним світоглядом неможливий без єдиної інноваційної політики.

Нажаль, єдиний механізм реалізації інноваційної політики в Україні недосконалий і пов'язаний з низькою пріоритетністю інновацій у суспільстві та недостатньою увагою до цієї важливої сфери з боку владних структур. Такі фактори призводять до блокування інноваційних ініціатив і створюють розрив у триєдиному комплексі – наука, освіта, економіка. Не вирішення проблем і стримування розвитку бодай однієї з цих складових тягне за собою збій у реалізації загальної програми інноваційної політики. Такий стан вимагає удосконалення законодавчого забезпечення і зміщення акцентів щодо пріоритетного формування стратегії інноваційного розвитку.

РОЛЬ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Новский А.В., **Ересько Е.Г.** *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Практически все инженерные дисциплины состоят из разделов, являющихся теоретической основой предмета. Эта часть формировалась на протяжении нескольких столетий выдающимися учеными, заложившими теоретическую базу и основные направления развития науки. Однако с развитием производства, появлением расчетных комплексов, расширением научных исследований возникает задача уточнения некоторых теоретических положений и создания новых направлений, в первую очередь, прикладного характера. Кафедра оснований и фундаментов следует традициям, которые были заложены еще в пятидесятых годах прошлого столетия ее основателем В.Н. Голубковым. Они заключаются в том, что основой науки является эксперимент, результаты которого обобщаются с использованием теоретических положений. Все новое, что достигнуто в результате научных исследований, должно внедряться в практику строительства, и в первую очередь, через формирования специалиста, умеющего по новому решать производственные задачи. С этой целью на кафедре регулярно корректируются учебные программы курсов бакалавров, магистров и аспирантов. При работе над курсовыми и дипломными проектами рассматриваются вопросы по расчету и проектированию различных конструкций фундаментов, которые разработаны и исследованы на кафедре. Существенный вклад в науку внесен в вопросе расчета осадок оснований с учетом реальных размеров зоны деформации и структурной прочности грунтов, расчета и проектирования буронабивных свай в известняке-ракушечнике, проектирования глубоких котлованов с креплением их стенок и др. Основными направлениями исследований является изучение механических характеристик грунтов, в т.ч. известняка-ракушечника; совместной работы фундаментов, свай и свайных фундаментов с их основанием и др. Существенной базой выбора направления научных исследований и дальнейшего развития начатых, является архив кафедры, в котором собраны результаты исследований за много десятилетий. Наиболее оптимальным вариантом организации работы магистров является их активное участие, как в лабораторных, так и полевых исследованиях. Эти работы выполняются под руководством ведущих специалистов кафедры и, как правило, совместно с аспирантами, занимающимися конкретными проблемами в области оснований и фундаментов.

СУЧАСНИЙ СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НА ФАКУЛЬТЕТІ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ В БУДІВНИЦТВІ

Педько І.А., Крутій Ю.С. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

З ростом обсягу і складності вирішуваних завдань при управлінні навчальним процесом в академії назріла необхідність створення єдиного інформаційно-освітнього середовища, що дасть можливість об'єднання кафедр, інститутів, факультетів та інших структурних (наукові та адміністративні) підрозділів в єдину мережу. Повне рішення цієї проблеми можливо в результаті складного і поступового багатоступеневого процесу.

Робота «інноваційного ВНЗ» в умовах підвищення якості підготовки фахівців ставить нові завдання щодо вдосконалення діяльності деканатів, в тому числі на основі автоматизації їх роботи.

У деканаті факультету економіки та управління будівництвом створені бази даних:

- Списки груп;
- Форми руху контингенту студентів (кількість пільговиків, бюджетників, іноземців, відрахованих і т.д.);
- Екзаменаційні і залікові відомості;
- Додатки до дипломів;
- Відомість виконання навчального плану студентами;
- Бланки факультету, характеристики, довідки про навчання;
- Шаблони наказів і розпоряджень по факультету;
- Списки старост;
- Списки кураторів.
- Автоматизовані наступні процеси:
- Аналіз успішності в розрізі груп, студента, предмета, викладача;
- Аналіз руху контингенту студентів;
- Облік видачі студентських квитків і залікових книжок;
- Складання індивідуальних графіків здачі заборгованостей студентами;
- Аналіз рейтингів викладачів по кафедрах і факультету в цілому;
- Розрахунок рейтингових балів студентів після кожної сесії;
- Формування загального рейтингового списку по факультету студентів та викладачів;
- Формування розкладу занять для заочної форми навчання.

Ведеться і вдосконалюється робота з електронного документообігу з навчальним відділом через електронну пошту.

Факультетський деканат сучасного навчального закладу повинен являти собою відкриту систему, складові якої постійно взаємодіють один з одним і з елементами інших підрозділів. Ця система повинна стати сполучною ланкою, що забезпечує багаторівневу систему збору та обліку інформації про всіх студентів факультету, створення єдиного інформаційного простору, єдиної і доступною базою даних, що забезпечує ефективний обмін інформацією між усіма підрозділами факультету.

Модель управління роботою в деканаті являє собою сукупність технічних (апаратних) і програмних засобів, операторів і фахівців, призначених для занесення, обробки інформації та прийняття рішень.

На засідання ректорату ОДАБА розглядалося питання вибору програми що дозволить приймати оптимальні управлінські рішення та допоможе вдосконалювати навчально-організаційний процес, підвищить ефективність роботи факультету та академії в цілому.

На теперішній час робочою групою проведено аналіз існуючих на інформаційному ринку сучасних автоматизованих систем управління. Найбільш прийнятною стане програма яка спроможна інтегруватися з Єдиною державною електронною базою з питань освіти і в разі її впровадження дозволить:

— спростити і реалізувати електронний документообіг;

— істотно підвищити якість і оперативність роботи кафедр і деканату за рахунок зниження часу витраченого на процеси збору, обробки та отримання запитуваної інформації;

— оптимізувати взаємозв’язок деканату та інших структурних підрозділів академії.

При цьому на етапі впровадження та апробації виникла проблема інтеграції існуючих баз даних електронних документів до автоматизованої системи управління.Тому перший етап автоматизації роботи найбільш трудомісткий – необхідно створити розвинену систему електронних документів у вигляді особистих справ студентів, що містить персональну інформацію по кожному студенту на момент вступу до академії, його оцінки та накази з руху.

Впровадження електронного деканату вже на першому етапі дозволить скоротити час доступу до даних, виключить дублювання і полегшить складання звітності та статистичну обробку даних.

Важливо те, що існуюча технічна мережа дозволяє впровадження автоматизованої системи управляння.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ

Пилипенко Л.М., Данилова О.І. *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Розвиток освіти є частиною соціально-економічного розвитку країни, що дає можливість розглядати її як основний ресурс інноваційного розвитку держави. Практично всі зміни в системі освіти за останні роки відбуваються під гаслом інноваційності, але необхідно добре розуміти специфіку цього процесу в контексті традицій якісного навчання, надання послуг, завдяки яким майбутні фахівці отримають сучасні знання, які є практичним засобом для задоволення потреб суспільства.

В наш час ВНЗ є центрами наукового і технологічного прогнозування, обміну передовими знаннями, здатні до рішень локальних та глобальних проблем. Тому основним пріоритетом при навчанні сучасних фахівців є дослідницька діяльність, тобто, навчання молоді підходам до рішення конкретних завдань та створення нових технологій, продукції, методик або застосування різних методологічних підходів для аналізу та вирішення поставлених завдань. При експериментальних дослідженнях, які здійснюються на кафедрі «Біохімії, мікробіології та фізіології харчування» ОНАХТ, використовуються класичні та сучасні методи досліджень, широко впроваджуються розробки фахівців кафедри. Так, методи біотестування з використанням інфузорій *Stylonychia mytilus, Colpoda steinii, Tetrachimena pyriformis* та планктонних ракоподібних *Daphnia,* удосконалені на кафедрі, використовуються під час аналізів різних видів сировини та готової продукції.

Широко відомим ефективним засобом активації наукової діяльності є проведення наукових конференцій студентів та обдарованої молоді з використанням сучасних засобів, зокрема, мультимедійних, що й реалізовано в ОНАХТ. Під час підведення підсумків науково-методичних зусиль викладачів кафедри, що здійснюється кожен семестр, особлива увага надається оцінюванню освітнього результату, який включає не тільки рівень успішності засвоєння обов’язкових знань, тобто, виконання навчальних планів, але й розробці, апробації та впровадженню нових підходів до викладання дисциплін, пошуку нових освітніх технологій, створенню системи додаткового навчання в рамках роботи наукових гуртків. Така робота має систематичний характер і здійснюється у відповідності до напрямків розвитку наукової діяльності ВНЗ в єдиному освітньому просторі країни з урахуванням сучасних тенденцій.

РЕЗУЛЬТАТЫ ВНЕДРЕНИЯ ПРОЕКТА TEMPUS SEHUD В ОДЕССКОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ АКАДЕМИИ СТРОИТЕЛЬСТВА И АРХИТЕКТУРЫ

Попов О.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В рамках п’ятого конкурса Программы Темпус IV 2012г. одним изпобедивших ВУЗов была и Одесская государственная академия строительства и архитектуры. Академия участвовала в проекте 530197-TEMPUS-1-2012-IT-TEMPUS-JPCR «Устойчивое развитие города без утери архитектурной идентичности на основе эко-гуманистического подхода и передових технологий» (SEHUD).

В ходе выполнения проекта были достигнуты следующие основные материальные и нематериальные результаты.:

1. Человеческие ресурсы для развития проекта SEHUD: компетентностные профили специалистов в области градостроительства и разработчиков проекта; программа обучения и полученные компетентности команды проекта SEHUD;
2. Учебные программы и учебные материалы курса SEHUD: методология; пакет обучающих материалов – 8 модулей, 28 методических пособий с CD для самоконтроля и лекций в формате Power Point;
3. Ресурсы е-обучения и инфраструктура, поддерживающие курс SEHUD: пакет обучающих материалов в е-формате; платформы и центры для е-обучения и командной работы on-line;
4. Комплексная программа менеджмента проекта SEHUD: база данных (дайджест SEHUD менеджмента), включающая описание стратегии; планы мероприятий; документацию проекта; отчеты; повестки дня и протоколы координационных встреч;
5. Комплексная программа эвалюации проекта SEHUD: база данных (дайджест SEHUD эвалюации), включающая описание стратегии и механизмов; список эвалюаторов; данные эвалюации процесса и результатов проекта;
6. Комплексная программа десиминации проекта SEHUD: сайт проекта, презентации и база данных (дайджест SEHUD десиминации), включающая описание стратегии распространения результатов проекта;
7. Комплексная программа устойчивости проекта SEHUD: международная интерактивная SEHUD сеть «университет – предприятие – региональная власть»; база данных (дайджест SEHUD устойчивости), включающая списки и координаты потенциальных пользователей.

НАУКОВО І НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА

Присяжнюк М.І., Бернаус Л.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

В процесі навчально-дослідницької роботи, студенти освоюють основи наукових досліджень та їх застосування для вирішення практичних завдань. Підсумки цієї роботи мають бути використані при виконанні дипломного проекту і відбображені в розрахунково-пояснювальній записці у вигляді спеціального розділу, або у складі інших розділів. Дослідницькі розробки, що включені в дипломний проект, за своїм характером повинні бути теоретичними, експериментальними або експериментально-теоретичними. Розвиток наукової діяльності в освіті може відбуватися за рахунок співпраці та згідно договорів міждержавними і зарубіжними навчальними закладами та науково-дослідними інститутами.

До теоретичних розробок, пропонуємо віднести: розробку наближених інженерних способів розрахунку складних конструкцій з оцінками міри їх точності; розробку методів розрахунку шумових полів, інсоляції, природного освітлення та ін.; вивчення, систематизацію і аналіз наявної технічної інформації з прогресивних методів реконструкції і капітального ремонту будівлі, методи виробництва та організації ремонтно-будівельних робіт, методи попередження передчасного зносу будівлі та ін. До експериментальних розробок: дослідження дійсної роботи конструкцій, що захищають, за допомогою моделювання; натурні дослідження роботи, шумового, акустичного, світлового режимів і температурної вологості приміщень; розробку і виготовлення приладів та лабораторного устаткування.До експериментально-теоретичних досліджень віднести виконання експериментів з метою перевірки методів розрахунків або отримання інформації, необхідної для побудови нових розрахункових методів.

У розрахунково-пояснювальній записці розділу повинні знайти відображення: завдання дослідження; опис методики дослідження; опис експериментальної установки (якщо вона є) з обгрунтуванням плану проведення експериментів і методами обробки експериментальних даних; виклад результатів дослідження, що містить послідовність отримання розрахункових співвідношень (рівнянь, формул, коефіцієнтів і т.п.); аналіз і синтез інформації, отриманої в процесів и вчення науково-технічної літератури; рекомендації і пропозиції по їх практичному застосуванню; відображення результатів досліджень. Виклад матеріалу повинен носити конкретний характер, бути чітким, логічним, послідовним.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сакалюк О.О. *(Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна)*

У сучасному суспільстві відбувається зміна пріоритетів і соціальних цінностей: науково-технічний прогрес все більше усвідомлюється як засіб досягнення такого рівня виробництва, який у найбільшій мірі відповідає задоволенню постійно зростаючих потреб людини, розвитку духовного багатства особистості. Тому сучасна ситуація в підготовці фахівців вимагає докорінної зміни стратегії і тактики навчання у виші.

Упровадження інтерактивних форм і методів навчання – один із найважливіших напрямів удосконалення підготовки студентів магістратури в сучасному виші. Ефективною є підготовка майбутніх фахівців до професійної діяльності, під час якої використовуються інтерактивних технологій, що посилюють мотивацію, розвивають творче мислення, удосконалюють комунікативні навички (культуру спілкування).

Розкриття особливостей інтерактивного навчання та успішності використання інтерактивних методів у навчально-виховному процесі знаходить підтвердження в дослідженнях Н. Бойко, І. Бугрімова, С. Кашлєва, Н. Корольова, В. Котельникова, О. Кудрявцева, А. Кукуєва, А. Мартинець, Т. Тулуп'єва, Л. Пироженко, О. Пометун ін.

Використання інтерактивних методів навчання у процесі організації партнерської взаємодії учасників освітньої діяльності значною мірою зорієнтовано на вимоги дорослих людей до навчання, яке має відповідати їхнім потребам на цей момент; бути придатним для практичного використання та безпосередньо стосуватися їхньої роботи; давати справжні можливості для професійного зростання; враховувати їхній попередній досвід; приносити насолоду; давати змогу відчувати себе переможцем; орієнтувати на чітко визначені цілі [2].

Наголосимо, що важливим є згрупування інтерактивних методів навчання відповідно до головної функції того чи того методу в організації педагогічної взаємодії, запропоноване С. Кашлєвим: методи створення сприятливої атмосфери, організації комунікації (у своїй процесуальній основі мають «комунікативну атаку», яку організовує педагог для оперативного включення до спільної діяльності, до взаємодії кожного учасника педагогічного процесу);

методи обміну діяльностями (передбачають поєднання групової та індивідуальної роботи учасників педагогічної взаємодії, спільну активність учасників педагогічного процесу, тісну кореляцію діяльностей педагога та слухачів); методи миследіяльності (з одного боку, створюють сприятливу атмосферу, сприяють мобілізації творчого потенціалу слухачів, з іншого, стимулюють активну розумову діяльність, виконання різних розумових операцій, здійснення свідомого вибору); методи смислотворчості (головною функцією їх є створення слухачами свого індивідуального смислу про явища, проблеми, які вивчаються, обмін цими смислами, розробку учасниками педагогічної взаємодії нового змісту педагогічного процесу); методи рефлексивної діяльності (спрямовані на фіксацію учасниками педагогічного процесу стану, свого розвитку, причин такого стану, оцінку ефективності взаємодії, що відбулася); інтегративні методи (інтерактивні ігри) є інтегрованими методами, які об'єднують усі головні функції вищезазначених методів [1].

Як слушно зауважує Т. Сорочан, основна ідея інтерактивного навчання полягає в посиленні реальної взаємодії особистості з іншими учасниками навчання, спільної діяльності, що є передумовою особистісного розвитку. Таке професійне спілкування, зазначається науковцем, дозволяє учаснику інтерактивної взаємодії порівнювати власну діяльність з еталонною або нормативною моделлю та визначати подальші напрями саморозвитку [3].

При цьому зауважимо, що взаємодія розуміється як безпосередня міжособистісна комунікація, найважливішою ознакою якої визнається здатність людини «приймати роль іншої», уявляти, як її сприймає партнер по спілкуванню чи група, і відповідно інтерпретувати ситуацію та конструювати власні дії. Якщо розуміти сутність інтерактивності, яка складається із дефініцій понять «інтер» (між) та «активність» (посилена діяльність), то термін «інтерактивну взаємодію» можна трактувати як посилену діяльність учасників по взаємодії між собою. Інтерактивні методи можна розглядати як способи посиленої ціленаправленої діяльності педагога і слухачів по організації взаємодії між собою і міжсуб'єктної взаємодії всіх учасників педагогічного процесу для створення оптимальних умов розвитку (С. Кашлєв), тобто це методи спілкування на основі діалогу (К. Крутій, Н. Романенко, С. Хаджирадєва).

Так як інтерактивне навчання передбачає партнерську взаємодію, діалог, взаємозбагачення, обмін думками, то серед головних ознак та інструментів інтерактивної взаємодії, які виявлені завдяки аналізу її практики, виділяють полілог, миследіяльність, смислотворчість, міжсуб'єктні відношення, свобода

вибору, ситуація успіху, позитивність та оптимістичність оцінювання, рефлексія і т. ін. [1]. До чинників, які забезпечували інтерактивність підготовки студентів, належать такі: готовність до професійного діалогу, активність у взаємодії з іншими учасниками навчального процесу, прагнення до спільної навчальної діяльності.

У процесі спілкування на шляху взаємодії між партнерами подекуди виникають психологічні перешкоди (комунікативні бар'єри). Бар'єри між людьми можливо подолати лише за умови послідовних соціальних перетворень, основаних на гуманістичних ідеалах. Але подолання деяких бар'єрів залежить лише від підвищення індивідуальної культури спілкування та взаєморозуміння.

Необхідним та доречним є також використання методу проектів, як інтерактивного методу навчання в процесі організації партнерської взаємодії учасників освітньої діяльності, який дозволяє ефективно спланувати дослідження, конструкторську розробку, управління і т. ін. для того, щоб досягти результату оптимальним способом. Проектування є інноваційною формою організації освітнього середовища, комплексний характер управління якої започаткований на основі нормативного, науково-методологічного та технологічного забезпечення, що відбувається в умовах активної взаємодії з оточуючим середовищем, спрямований на реалізацію стратегічних цілей і завдань у контексті сучасних викликів.

Аналіз сучасних досліджень, пов'язаних з проблемами використання інтерактивних методів, а також наш особистий досвід, дозволяють констатувати їх ефективність у професійній підготовці студентів магістратури. Сприяючи активній участі в процесі навчання всіх його учасників, взаємодіючи між собою (студенти) та викладачем, інтерактивні методи надають можливість здійснення самостійного навчання, вирішення життєво важливих проблем.

Література:

1. Кашлев С. С. Интерактивные методы обучения педагогике / С. С. Кашлев. – Минск : Выш. шк., 2004. – 176 с.
2. Симонов В. П. Педагогический менеджмент : ноу-хау в образовании : [учеб. пособие] / В. П. Симонов. – М. : Высшее образование, 2007. – 357 с.
3. Сорочан Т. М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності : теорія та практика : [монографія] / Т. М. Сорочан. – Луганськ : Знання, 2005. – 384 с.

УЧАСТИЕ В НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ РАБОТАХ КАФЕДРЫ КАК СПОСОБ ПОВЫШЕНИЯ УРОВНЯ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ТРАНСПОРТНЫХ СИСТЕМАМ

Свичинский С.В. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Научно-исследовательская работа в высших учебных заведениях имеет определенные особенности, состоящие в сочетании учебно-воспитательного процесса и научно-исследовательской деятельности, в которой совместно участвуют преподаватели и студенты. Научно-исследовательская работа в Харьковском национальном автомобильно-дорожном университете (ХНАДУ) осуществляется в направлениях, соответствующих профилю подготовки специалистов. При этом каждая кафедра ведет исследовательские работы в соответствии со своим профилем подготовки специалистов за счет госбюджетных средств или хозяйственных договоров.

Обычно научные исследования выполняются коллективно, что создает благоприятные условия для участия студентов в научно-исследовательской работе кафедр. Научно-исследовательская работа, проводимая кафедрой транспортных систем и логистики (ТСЛ) ХНАДУ, в общем случае преследует три основные цели:

а) использование творческого потенциала кафедры для решения проблем в сфере транспортных систем;

б) повышение квалификации преподавательского состава;

в) повышение качества подготовки выпускаемых бакалавров, специалистов и магистров, что обеспечивается за счет совершенствования учебного процесса и активного участия студентов в научной деятельности кафедры.

Участие в исследовательской работе является важнейшим фактором в вопросе повышения квалификации как самих преподавателей кафедры ТСЛ, так и выпускаемых ею специалистов. Особенность студенческой научной работы как таковой и на кафедре ТСЛ в частности состоит в том, что ее главной задачей является не решение важных научных проблем, а приобщение студентов к самостоятельной работе, углубление знаний каждого студента, развитие творческих способностей студентов при решении поставленных перед ними задач, решение которых будет вкладом в результат выполнения научно-исследовательской работы кафедры.

Развитие у студентов творческих способностей будет малоэффективным, если использовать лишь традиционные виды учебных занятий. Умение

мыслить творчески приходит к студенту:

- в процессе коллективной исследовательской деятельности;
- при выполнении творческой работы;
- при публичном обсуждении результатов исследований и т.д.

Формированию творческих начал у будущих специалистов по транспортным системам также призвана система научно-исследовательской работы студентов. В широком смысле творчество проявляется при любой деятельности человека, когда он не имеет точной инструкции к действиям, а сам должен решать, как ему поступать. В этой связи научно-исследовательская работа студентов специальности «Транспортные системы» играет очень большую роль, так как она позволяет соединять науку, образование и производство через совокупность проблемных ситуаций.

Задачи, выдвигаемые в настоящее время предприятиями транспортной отрасли, довольно сложны и их решение часто требует творческого поиска и исследовательских навыков. В связи с этим современный специалист по транспортным системам должен владеть необходимым объемом фундаментальных и специальных знаний, определенными навыками творческого решения практических вопросов, умением использовать в своей работе все новое, что появляется в транспортной науке и практике, постоянно совершенствовать свою квалификацию, быстро адаптироваться к условиям производства. Все эти качества студентов воспитываются преподавателями кафедры через активное участие студентов в научно-исследовательской работе.

Научно-исследовательская работа студентов кафедры ТСЛ дает возможность эффективно вводить в учебный процесс элементы творчества, применять прогрессивные методы обучения, углублять профессиональную направленность образования за счет рассмотрения проблемных ситуаций, воспитывать специалистов с повышенным творческим потенциалом.

Для осуществления студенческой научно-исследовательской работы кафедра ТСЛ прилагает все возможные усилия и всегда старается:

- привлекать студентов к участию в научной работе на протяжении всего периода обучения;
- последовательно увеличивать сложность решаемых задач с постепенной ориентацией студента в направлении профиля его специальности;
- обеспечивать преемственность при выполнении научной работы каждым студентом, а также в работе студентов младших и старших курсов;
- связывать научно-исследовательскую работу студентов с научной работой кафедры;
- практиковать индивидуальные задания с элементами научного поиска.

Наиболее эффективно привлечь студентов специальности «Транспортные системы» к научной работе позволяет индивидуальная научно-исследовательская работа, тематика которой играет обучающую роль и представляет собой повторение ранее выполненных исследований. При этом наиболее способные студенты принимают непосредственное участие в хоздоговорных и госбюджетных научно-исследовательских работах кафедры ТСЛ.

Обычно в группу, участвующую в разработке научной темы, включается несколько студентов часто различных курсов, что позволяет обеспечить преемственность, непрерывность и четкую организацию их работы. Студенты старших курсов обычно оформляются на должности техников разных категорий с соответствующей оплатой труда. При этом студентам оформляются трудовые книжки и в них делаются соответствующие записи. Такая работа проводится по плану, который утверждается научным руководителем. Работой студентов руководят преподаватели, научные сотрудники и аспиранты, работающие в группе. Исследования по таким темам завершаются для студентов выполнением дипломной работы, квалификационной работой магистра или, как минимум, написанием отдельного раздела в дипломном проекте.

Благодаря участию в научной работе студенты, еще обучаясь в ХНАДУ, на кафедре ТСЛ, становятся авторами или соавторами стаей в журналах «Автомобильный транспорт» и «Вестник Харьковского национального автомобильно-дорожного университета», а также в других научно-технических изданиях.

Результаты исследований студенты докладывают на семинарах по научно-исследовательской работе студентов, ежегодных научно-технических конференциях университета и конференциях в других высших учебных заведениях. По результатам конференций публикуются сборники тезисов докладов. При этом выступление на научной конференции является одновременно и апробацией результатов научных исследований.

Широкое участие студентов в исследованиях кафедры благотворно сказывается на качестве учебного процесса. У студентов повышается ответственность за результаты учебы, улучшается теоретическая и практическая подготовка. Опыт показывает, что студенты, принимающие активное участие в научно-исследовательской работе кафедры, имеют все шансы стать не только квалифицированными специалистами, но и хорошими организаторами и руководителями.

ПИТАННЯ РОЗВИТКУ КОНЦЕНТРАЦІЇ ТА УВАГИ У СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВУЗІВ

Семчук П.П. *(Одеська державна академія будівництва і архітектури, м.Одеса, Україна)*, **Куковський А.Г., Кизима В.П.** *(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)*

На жаль, технології і методики навчання, які використовуються в вищих навчальних закладах, не відповідають сучасним викликам и реформуванню вищої освіти. Наприклад, не приділяється належної уваги поліпшенню таких важливих для студентів якостей, як розвиток пам'яті, концентрації, уваги, швидкого читання та інших. У навчальних планах і робочих програмах немає предметів, які розвивали б псіхо-фізіологічні аспекти студентів, які навчаються. У кращому випадку, це можуть бути які-небудь курси розвитку людини, і то за межами навчального закладу.

Ми розглянемо деякі питання навчальної програми розвитку концентрації та уваги у студентів технічних вузів. Як казав великій фізик і математик А.Ейнштейн, «якби люди могли сконцентруватися, хоча б на дві хвилини - всі були б геніями».

Уміння концентрувати свою увагу – запорука успіху. Скрізь: у професійній діяльності, в спорті, в веденні домашнього господарства, в навчанні – успіхи можливі тільки в тому випадку, коли ми можемо зосередитися і не відволікатися [1]. Речі, що розсіюють нашу увагу і відволікають нас, приводять до помилок, зниження ефективності і продуктивності роботи, яку здійснюють.

Концентрація уваги-це здатність психіки, яку має кожен індивід, якою нехтують. Ми концентруємося тоді, коли наша увага зосереджена тільки на чомусь одному. Концентрація в цей момент - цесукупність, всіх думок і сприйняття, щоб зберегти свою увагу на цій речі, ігноруючи все інше.

Читання цікавої книги або лекція викладача, яка захоплює студентів, переносять нас в особливий стан, що відгороджують нас відзовнішнього світу. Тут проявляється наш особистий інтерес до того, чим ми займаємося, що нас звільняє від зусиль концентруватися. Таким чином, вирішальну роль відіграє **інтерес.**

Існує багато речей, які ми робимо із задоволенням, і до яких приділяємо багато уваги без особливих зусиль. Також, мимоволі, ми можемо концентруватися в ситуаціях, які змушують нас зосереджувати увагу, відключаючи від всього іншого; коли ми, наприклад, переслідуємо певну прагматичну мету або знаходимося в стресовій ситуації. Хіба ви непомічали,

як, сконцентрувавшись, відповідали на запитання викладача на іспиті, хоча за десять хвилин до цього страшно нервували. У таких випадках концентрація виникає не з нашої волі.Це так звана **неусвідомлена концентрація.**

Коли ми говоримо про «мистецтво» концентрації, то маємо на увазі ті ситуації, коли ми **свідомо** зосереджуємося на будь-якій діяльності, роблячи це легко,не докладаючио собливих зусиль. Чи не все, що ми робимо, дійсно становить для нас особливий інтерес. Багато речей - це просто одноманітна рутина, яку ми вирішуємо без особливої уваги. Часто ми не можемо зосередитися, наші думки при цьому знаходяться «десь далеко», постійно відволікаємося. А прояв інтересу до будь-якої діяльності, щоз устрічається у деяких людей - це, швидше, виняток із правил.

Навчитися концентруватися означає вміти зосереджувати свою увагу навіть в тих випадках, коли вони нам нецікаві. Тобто управляти своєю увагою, зробити її інструментом своєї волі.

Навіть виконуючи якусь роботу, ми рано чи пізно відчуваємо, що наша увага слабшає. Причому мова йде про абсолютно звичайну в тому, якою, що правда, можна управляти. Зрештою, це має велике значення, як довго ми зможемо читати і обробляти складні тексти, як довго можемо слухати довгу і нудну доповідь. Як то кажуть: втома в будь-якому виді діяльності – це її неминучий атрибут. Але за допомогою спеціальних цільових тренувань можна зберігати концентрацію більш тривалий час.

Таким чином:

- Концентрація – це здатність людської психіки утримувати увагу на якомусь об'єкті протягом тривалого відрізка часу.
- Краще сконцентруватися вдається лише в тому випадку, якщо об'єкта бо діяльність нам цікаві.
- Здатність концентруватися–це, перш за все, здатність керувати своєю увагою.
- Здатність концентруватися – це здатність утримувати свою увагу довгий час на якомусь об'єкті.
- У кожної людини є здатність концентруватися. Регулярні тренування підтримують її в належній формі.

Зовнішні фактори, що заважають концентруватися:

- Проблеми, пов'язані зі здоров'ям, неправильне харчування, нестача сну.
- Відсутність інтересу.

Інтерес служить одним із засобів, що допомагають людині сконцентруватися.

- Перевтома і занадто високівимоги.
- Відсутність системності та цілі.

Для будь-якого виду діяльності, що вимагає уваги необхідний певний план, який вивів би до кінцевого результату.

- Відсутність самодисципліни.

Самодисципліна сприяє тому, що ви можете регулювати свою увагу і направляти свій інтерес на об'єкта бо діяльність.

- Негативний настрій.
- Відсутність внутрішньої рівноваги.
- Недолік цілеспрямованих тренувань.

Тренінг концентрації - це, перш за все, робота над собою, подолання своїх особистих комплексів, вироблення віри в свої здібності, приведення свого внутрішнього стану до гармонії і рівноваги, поліпшення власної організації і самодісціпліни. Але успішне тренування буде корисним лише в тому випадку, якщо ви самі будете володіти собою і своїми почуттями.

Коли ми концентруємося, то підсилюємо свою увагу до процесів, людей, інформації та вчинків. Ми сприймаємо інтенсивніше навколишню дійсність: наше сприйняття – це свого роду об'єктив фотоапарата, здатний знімати крупним планом. При цьому наші органи чуття можуть діяти самостійно, не залежачи один від одного: ми бачимо, чуємо, відчуваємо, відчуваємо смак. Як правило, наші органи чуття функціонують нижче порога створення. Іноді ми помічаємо, що обробка і накопичення інформації сприймається нами з перервами. Наприклад, шануючи кілька сторінок книги, ми раптом помічаємо, що зі змістуні чого не зрозуміли. На концерті музика звучить повз наших вух, так як ми думаємо про конференцію, яка відбудеться наступного дня. Нас відволікають наші ж думки, і в цей момент сприйняття ніяк на нас не впливає.

Але якщо ми будемо зосереджуватися на якомусь одному почутті, необхідному нам в даний момент, то нам вдасться краще концентруватися і сприймати інформацію, що надходить.

Головний аспект для концентрації уваги – це тренування органів чуття, як допомагає нам керувати нашою увагою. Враховуючи вищевикладене, застосовуючи ту чи іншу техніку тренування концентрації і уваги, студенти отримають потужний механізм навчання, який допоможе легко справлятися з труднощами отримання не тільки вищої освіти, а й плануванням свого життя та кар'єри.

Література:

1. 1.Эберхард Хойль. Исскуство концентрации. Как улучшить память за 10 дней./ Эберхард Хойль; худож.- оформ. А Семенова. – Ростов н/Д: «Феникс», 2005.- 208 с.:ил.-(Я и ОнО).

ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ИННОВАЦИИ В ПОДГОТОВКЕ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Сторожук С.С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

Грамотная информационно-технологическая политика высших учебных заведений обеспечивает качественную образовательную среду для подготовки современных высококвалифицированных специалистов архитектурно-художественных специальностей. Модернизация современного образовательного процесса должна учитывать ценностно-смысловую ориентацию молодежи и использование электронных образовательных ресурсов.

Для достойной конкурентоспособности в условиях современного рынка образовательных услуг, учебная среда современных высших заведений должна постоянно модернизироваться, становится более открытой, гибкой и дифференцированной.

Внедрение инновационных технологических моделей в организации образовательного процесса сохраняют общие принципы и подходы для разных направлений профессионального образования.

Рис.1. Образовательные слайды по дисциплине «Инженерное благоустройство городских территорий и городской транспорт»

Использование информационных ресурсов, как вспомогательного материала в образовательном процессе с традиционными педагогическими технологиями, в данном случае – это образовательные слайды (рис. 1), приводит к увеличению интереса студентов к изучаемой теме, вызывает их дальнейшее саморазвитие и сохраняет интерес к выбранной профессии. А также приводит к увеличению

качества выполняемых проектных решений, что ведет к повышению самооценки студента, увеличивает образовательный потенциал и качество образовательной среды.

Сочетания достижений педагогических и информационных технологий улучшает не только сам образовательный процесс, но и увеличивает уровень восприятия студентом новой информации, обусловленной современным мировым опытом. Все это ведет к развитию мышления и улучшению успеваемости, а свободная творческая атмосфера дает возможность раскрыть свой творческий потенциал и придает уверенности в достижении своей цели, то есть позволяет студентам поверить в себя.

В качестве примера выполненных студентами работ, приведены проектные решения «Современных мостов», выполненные студентами 3-го курса Архитектурно-художественного института по дисциплине «Инженерное благоустройство городских территорий и городской транспорт» (рис. 2).

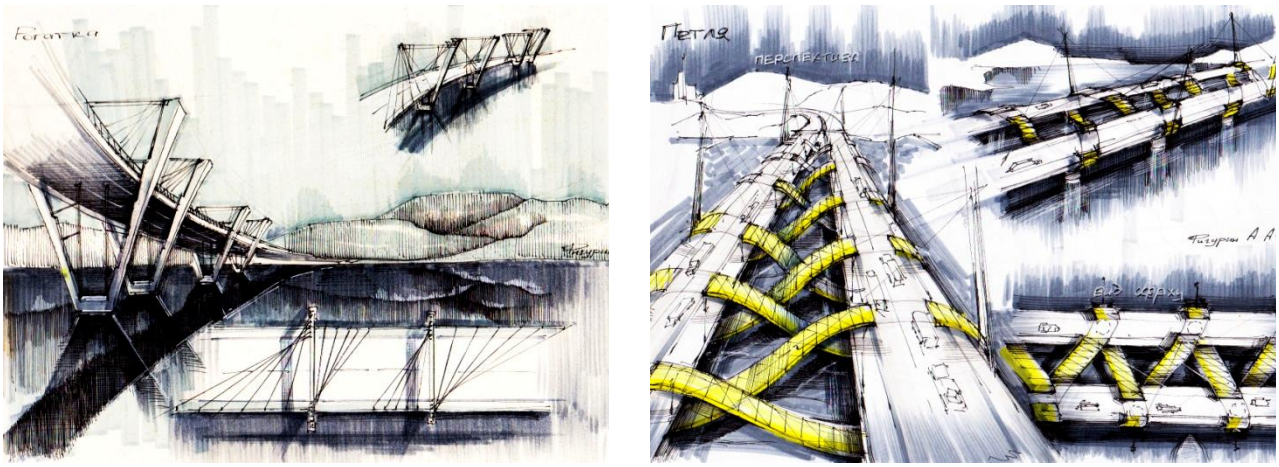

Рис.2. Эскизное предложение на тему «Современный мост», Александра Фигурина, студента 3-го курса АХИ ОГАСА.

Активное использование информационных технологий в образовательном процессе высших учебных заведений, в том числе архитектурно-художественных специальностей является основой поддержки и развития творческих способностей современной молодежи. Это ведет к развитию и формированию образного и индивидуального мышления личности, накоплению инновационного потенциала высококвалифицированных специалистов, способных эффективно реализовывать свой творческий потенциал в современном мире научно-технического прогресса и инновационных технологий.

ОБ ОПЫТЕ ПРИМЕНЕНИЯ ТРЕНАЖЁРНЫХ И ТЕСТОВЫХ СИСТЕМ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

Титлов А.С., Титлова О.А., Козонова Ю.А. *(Одесская национальная академия пищевых технологий, г. Одесса, Украина)*

При разработке и практическом применении модели процесса обучения необходимо адекватное отражение в структурной модели плана обучения взаимосвязей между учебными дисциплинами их интеграция и определение вариантов достижимости целей обучения, с учетом аксиом системы обучения.

Эффективность применения информационных технологий (ИТ) в высшем образовании связана с совершенствованием методов и средств управления процессом обучения. Как известно, наиболее эффективным является индивидуальное обучение, которое может быть существенно улучшено за счёт широкого применения современных информационных технологий.

Следует также иметь в виду, что нынешнее молодое поколение в своем большинстве привыкло к интерактивным играм. Поэтому молодые люди с энтузиазмом воспринимают занятия с применением компьютерной техники, но здесь возникает также и отрицательный момент, когда они пытаются решить возникающие сложные проблемы так же, как это проделывают в играх, т.е., не напрягая свой ум. Это требует внимательного анализа сложившейся ситуации и соответствующей коррекции обучающих программ. Наиболее распространены в настоящее время обучающие программы с элементами тестирования и собственно Тестовые программы широко представлены двух типов: один — набор тестовых вопросов с ответами, часть из которых неправильные, другой — набор ответов (все верные), которые расположены в некотором порядке, диктуемом схемой, рисунком, заданием. Фактически, первый тип программ является адаптацией тестовых методик 70-80 х годов применительно к ПК. Общеизвестный недостаток — наличие большого количества неверной информации, поэтому такой способ можно применять лишь в хорошо подготовленной аудитории (например, при повышении квалификации), где подавляющее большинство ответов должно быть очевидным для обучающихся.

Другим способом обучения является применение компьютерных тренажеров, которые имитируют работу реальных систем (например, имитаторы систем АСУТП, АСУ рефрижераторной, дизельной установок и др.) или транспорта (самолёт, автомобиль, судно). На таких тренажёрах существует возможность в комфортных условиях отработать правильную последовательность операций в различных, максимально близких к реальным условиях без угрозы как для жизни обучаемого, так и для исправности техники.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У МЕДИЧНОМУ ВИШІ

Тищенко І.В., Бондарева О.О. *(ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпропетровськ, Україна)*

Сьогодні медицина є наукою, що розвивається надзвичайно активно. З'являються нові лікарські засоби, в практику впроваджуються новітні методи лікування. Постає питання підготовки фахівців, які зможуть самі проводити наукові дослідження та робити відкриття в медицині. Перші кроки в науці студенти зазвичай роблять в студентських наукових гуртках (СНГ).

З **метою** вивчення причин зацікавленості студентів у науковій роботі було проведено опитування 33 учасників СНГ кафедри ендокринології. Це були студенти 4-6 курсів медичних факультетів, які виконували у гуртку різні види наукової роботи. Студенти 4 та 6 курсів прийшли у гурток під час або після навчання на циклі «Ендокринологія». На 5 курсі ця дисципліна не вивчається.

Науковий гурток пропонує різноманітні за змістом та об'ємом види участі: проведення дослідної роботи з розробкою дизайну дослідження, статистичною обробкою даних, участю у студентських наукових конференціях та публікацією наукових робіт, реферування наукової літератури, підготовка презентацій з доповіддю на засіданнях СНГ, відпрацювання практичних навичок, участь у розборах клінічних випадків, відвідування засідань СНГ в якості слухача.

Як виявилось, не всі студенти зацікавлені саме науковою роботою. 5 осіб (15%), переважно студенти 5 курсу, дійсно є активними учасниками наукової дослідної роботи. Приблизно чверть учасників (студенти 4-6 курсів) залюбки працюють з науковою літературою, готують презентації, виступають з доповідями на засіданнях СНГ. Ще чверть учасників (студенти 4-6 курсів) ставить за мету більш глибоке пізнання особливостей спеціальності, відпрацювання практичних навичок, участь у клінічних розборах, більш тісне професійне спілкування з викладачами та лікарями. У третини опитаних (студенти 4 та 6 курсів) – досить прагматичний інтерес. Вони мали намір за рахунок відвідування засідань підвищити свій рейтинг (заохочування за індивідуальну роботу). Проте ці студенти також відзначили позитивний вплив навіть пасивної участі у роботі гуртка на поглиблення своїх знань з ендокринології та на стимулювання до подальшого професійного росту.

Таким чином, студенти різних курсів беруть участь у роботі та відвідують засідання наукового гуртка з різною метою. Це і початок наукової діяльності, і підвищення рівня знань, і отримання навичок роботи з літературою, і підвищення рейтингового балу. Урахування цього факту буде сприяти ефективній, різноманітній та професійно орієнтованій роботі СНГ.

НАУЧНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СТУДЕНТОВ – НЕОБХОДИМЫЙ КОМПОНЕНТ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Фощ А.В., Керш В.Я. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Социальные процессы в современном украинском обществе значительно изменяют систему высшего образования. Реалии сегодняшней высшей школы - ужесточение аттестационных показателей, определяющих статус вуза, требование повышения качества обучения, в сочетании с хроническим недофинансированием, обострением конкуренции среди вузов в борьбе за потенциальных студентов на фоне заметного снижения уровня подготовки абитуриентов – выпускников общеобразовательных школ, - все это требует новых подходов к образовательному процессу.

Мощным стимулом системы образования является научно-исследовательская и инновационная деятельность, обеспечивающая высшую школу не только высококвалифицированными профессорско-преподавательскими кадрами, но и дополнительными финансовыми средствами.

Анализ экспертных оценок позволил сформулировать некоторые принципы научной деятельности в вузе. Это - преемственность научной тематики; рациональное соотношение фундаментальной и прикладной науки; ориентация на актуальные проекты с практическим применением научных результатов, эффективное использование научного потенциала преподавателей; конкурсная основа финансирования научных работ; максимальное привлечение студентов к научным исследованиям.

Научно-исследовательская работа (НИР) студентов является одной из важнейших форм освоения студентами самостоятельной исследовательской деятельности, применения на практике полученных знаний, подготовки специалиста с неформальным мышлением, способным самостоятельно ставить и решать задачи профессиональной деятельности.

Современная система высшего образования предполагает подготовку магистров двух уровней: профессионального и научного. Несмотря на разницу в целевой направленности и в длительности подготовки, в учебных планах магистров профессионального уровня следует предусмотреть достаточный объем дисциплин, связанных с организацией, проведением и анализом научных исследований.

Научно-исследовательская работа студентов кафедры Городского строительства и хозяйства подразделяется на НИР, включаемую в учебный

процесс, и работу, выполняемую во внеучебное время. Научно-исследовательская работа студентов, включаемая в учебный процесс, предусматривает: выполнение заданий, курсовых, выпускных квалификационных и дипломных работ, содержащих элементы научных исследований; изучение теоретических основ методики, постановки, организации выполнения научных исследований, планирования и организации научного эксперимента, обработки научных данных и т.д.

Научно-исследовательская работа студентов, выполняемая во внеучебное время, предусматривает: участие в студенческих научных мероприятиях различного уровня (кафедральных, академических, межвузовских, региональных, всеукраинских), стимулирующих индивидуальное творчество студентов и развитие системы НИР в целом.

Тематика научно-исследовательских работ студентов включает в себя несколько направлений и соответствует основным научным исследованиям, осуществляемым на кафедре.

Одним из важных этапов научной деятельности студентов является ежегодная научно-практическая конференция «Энергоэффективные технологии в городском строительстве и хозяйстве», на которую студенты представляют тезисы докладов. Также результаты исследований публикуются студентами в профессиональных изданиях и в сборниках студенческих научных трудов.

Студенты принимают активное участие в различных конкурсах студенческих научных работ и научных конференциях. В прошлом учебном году на Всеукраинский конкурс студенческих научных работ в области «Строительство и архитектура» представлено от кафедры 5 работ, одна из которых была отобрана для участия во втором туре.

Свои научные достижения на протяжении обучения студенты реализуют в курсовом и дипломном проектировании. Высокое качество курсовых проектов, дипломных и магистерских робот студентов по специальности «Городское строительство и хозяйство» было отмечено в прошлом году на Всеукраинском смотре-конкурсе, который проходил в рамках Всеукраинской олимпиады. По результатам смотра-конкурса работы академии заняли призовые места в номинациях: «Городской транспорт» (курсовой и дипломный проект) - 1-е место; «Содержание и реконструкция городской застройки» (курсовой проект) - все три призовых места, магистерская дипломная робота - 3-е место; «Инженерная подготовка территорий» (магистерская дипломная робота) - 1-е место.

Научная работа студентов является важным фактором повышения эффективности профессиональной подготовки будущего специалиста.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ОСВІТНІЙ СФЕРІ

Цубенко В.Л. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Входження України, як повноправного члена у світове співтовариство накладає на неї певні обов'язки щодо реалізації загальнолюдських цінностей, прав і свобод гуманітарної політики. Реалізація гуманітарної політики можлива лише за умов докорінної модернізації системи освіти. Особливе місце в загальнодержавній системі освіти України займають вищі навчальні заклади, які мають, насамперед, працювати на перспективу розвитку суспільства. Академік В.П. Андрущенко наголошує, що вища школа покликана формувати інтелект нації, від цього залежить її майбутнє.

Сьогодення ставить перед діячами науки та освіти України та Республіки Польща головними завданнями пошук механізмів і можливостей зближення обох суспільств. Адже саме еліта, у тому числі наукова, формує певний стереотип у свідомості суспільства про сусідній народ, його історію, культуру, політичні традиції. Через проведення спільних конференцій, подання повної та різнобічної інформації про сусідню державу формується її імідж, сприйняття у сусідньому суспільстві. А тому роль наукових та освітніх контактів в українсько-польських відносинах є невід'ємною й важливою складовою.

Саме через наукове та освітнє співробітництво відбувається євроінтеграція України у європейський науковий та освітній простір. Українсько-польське транскордонне наукове та освітнє співробітництво відбувається як в рамках загальнодержавних угод та договорів, так і на основі окремих угод укладених між науковим установами, освітніми закладами тощо. Серед найважливіших документів, що регулюють двостороннє співробітництво у досліджуваній сфері слід виділити ряд нормативно-правових актів між Україною та Республікою Польща які, сьогодні складають основу міждержавної взаємодії у сфері науки та освіти. Базовим документом українсько-польських взаємовідносин став Договір між Республікою Польща і Україною про добросусідство, дружні відносини і співробітництво від 18 травня 1992 р. Перспективи розвитку міждержавної співпраці у науковій та освітній галузях визначає стаття 14 Договору, окреслюючи контакти між школами, науковими установами, навчальними закладами, у тому числі в галузі обміну науковими працівниками, викладачами, студентами, аспірантами, а також у здійсненні спільних науково-дослідницьких робіт.

Наступним кроком на шляху налагодження співпраці стало підписання у квітні 1994 р. Протоколу про наукове співробітництво між НАН України та Комітетом наукових досліджень Польщі. У вересні 1995 р. було підписано нову Угоду про співробітництво між міністерствами освіти Польщі і України. У березні 1996 р. Україну з робочим візитом відвідав міністр освіти Республіки Польща Є. Вятр. Переговори польського та українського галузевих міністрів засвідчили динаміку процесу співробітництва: сторони домовилися про внесення змін та доповнення до Угоди про міждержавну співпрацю. Міністри освіти України та Польщі обговорили також питання задоволення освітніх проблем національних меншин.

Аналіз Угоди між Урядом Республіки Польща та Урядом України про співробітництво в галузі культури, науки та освіти від 20 травня 1997 р. дозволяє визначити головні пріоритети міждержавної співпраці. Серед них: обмін науковою інформацією; навчально-наукове співробітництво; проведення спільних досліджень у різних галузях науки, спільних конференцій, симпозіумів, семінарів; організація практики стажування іноземних викладачів, вчителів, студентів, учнів; публікація статей закордонних колег у фахових виданнях, переклад монографій; сприяння освіті національних меншин; налагодження партнерства на безпосередній основі між окремими. У період з 1995 до 2011 р. Міністерство освіти України на основі міжнародних документів з питань демократії, гуманізації в галузі освіти, зокрема Загальної декларації прав людини (ст. 26), міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права (ст. 13), Протоколу до Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 р., здійснило низку 71 масштабних заходів щодо створення нової нормативно-правової бази національної вищої освіти України. Запроваджені в Україні документи пройшли апробацію на міжнародному рівні і сьогодні складають основу освітньої політики нашої держави.

Науково-технічна співпраця між Україною та Польщею розвивається на основі двостороннього Договору про співробітництво у сфері науки і технологій, укладеного 12 січня 1993 р. У 2004 р. в рамках політики добросусідства ЄС із межуючими країнами було запроваджено нові і розширено вже існуючі програми наукового та освітнього співробітництва Євросоюзу із сусідніми державами. А саме програми Жана Моне, Еразмус, Сократес. Це створило можливість для вищих навчальних закладів країни скористатися досвідом та технічною допомогою ЄС щодо запровадження викладання курсів із проблематики європейської інтеграції, проведення індивідуальних чи колективних наукових досліджень, формування відповідних нових кафедр чи наукових підрозділів. Серед наукових проблем, що спільно

розроблялися науковцями обох країн у досліджуваний період, можна виділити наступні: «Україна та Польща в загальноєвропейському процесі інтеграції», «Українсько-польське стратегічне партнерство», «Україна – Польща: важкі питання», «Українсько-польське транскордонне співробітництво» тощо.

З метою адаптації української системи вищої освіти до стандартів Євросоюзу Україна активно включилася до Болонського процесу. У травні 2005 р. Україна приєдналася до Болонської декларації. Польща, на цей час, уже мала певний досвід реформування вищої освіти, оскільки це було однією із умов Ради Європи щодо її вступу в ЄС. Тому, польський досвід широко використовувався в Україні і сьогодні ми можемо стверджувати, що у справі реформування системи вищої освіти України до стандартів ЄС зроблено чимало. Інтеграція освітньої сфери – найкращий приклад євроінтеграційного поступу нашої держави.

Отже, інтеграція української освіти в європейський освітній простір сприятиме підвищенню високого статусу вітчизняної освіти та науки, підвищенню їх конкурентоспроможності. Польський взірець організації вищої освіти може бути запозичений та адаптований на українському ґрунті, а транскордонне науково-освітнє співробітництво є зв’язуючою ланкою у цьому процесі. Однією із найбільш поширених та популярних форм транскордонного науково-освітнього співробітництва стали обміни вченими з метою обміну досвідом та науковими досягненнями, ознайомлення з архівними, бібліотечними фондами тощо. Яскравим прикладом може слугувати співпраця Одеської державної академії будівництва та архітектури та Державної вищої технічно-економічної школи ім. Броніслава Маркевича (PWSTE) в Ярославі. Між навчальними закладами було укладено відповідні угоди, на підставі яких українські та польські науковці проходять кілька разів на рік стажування, діляться власним досвідом, запозичують досвід партнерів, мають широкі можливості працювати в архівах і бібліотеках.

Представники суспільної наукової еліти обох країн зробили величезний вклад у налагодження, розширення, покращення українсько-польських відносин.

Таким чином, будучи взірцем та орієнтиром для широких суспільних верств представники освіти та науки взяли на себе найскладніші завдання – згладити гострі кути українсько-польських взаємин, розширити науково-освітні контакти двох націй і тим самим поглибити інтеграцію двох суспільств. Співпраця України і Польщі в сфері вищої освіти відкрила сприятливі перспективи для підвищення конкурентоспроможності та практичної цінності української вищої освіти, забезпечила зростання кадрового потенціалу країни, здійснила основний внесок у розвиток духовної культури суспільства.

ИНТЕРНЕТ – ТЕХНОЛОГИИ В ПОДГОТОВКЕ МЛАДШИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ТЕХНИКЕ

Цуркан А.В., Панченко А.А., Филиппова Т.В., Якутко И.В. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Задача преподавателей в подготовке будущего младшего специалиста научить, как можно эффективно применять новые информационные технологии для получения глубоких знаний и умений, применение информационных данных с интернета в своей профессиональной деятельности. В сети интернет работа имеет свою специфику. Во-первых, интернет выступает как источник информации, во-вторых – инструмент получения информации.

После обучения курса «Экономика предприятия» необходимо закрепить пройденный теоретический материал выполнением практических заданий. Практические работы заключаются в том, чтобы студенты понимали механизм начисления заработной платы рабочим разных форм и систем оплаты труда. Также составлять смету расходов производства и составлять калькуляцию себестоимости продукции.

Использование интернет источником и средством массовой информации выполняет следующие функции: получение информации; обеспечение коммуникации; анализирование сообщений полученных с интернет сети; развитие способности воспринимать информацию с экрана; умение использовать электронные средства поиска и обработки информации.

Статистические наблюдения показало, что 74 % студентов используют информационные ресурсы при подготовке к занятиям, при написании рефератов, докладов, сообщений и курсовых работ. Но только 25 % стараются перерабатывать полученную информацию из интернета относительно поставленной задаче. Определенный процент студентов первого курса впервые в колледже ознакомились с основными технологиями работы интернет источников, в связи, с чем они теряют много времени в поисках необходимой информации. Цель преподавателей - поставить задачу студентам от свободного поиска информации к поиску по образовательным и тематическим сайтам. Обработанная информация должна оказывать содействие получению фундаментальных теоретических и практических знаний.

Формирование качественного информационного воспитания будущего специалиста поднимает его на более высокий уровень применения возможностей в своей практической деятельности.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИКЛАДАННІ БУДІВЕЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Шкрабик Й.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Розвиток інноваційного підходу в навчальному процесі – це направлена методична робота по впровадженню ідей і знань для підготовки спеціалістів сучасного типу, які будуть конкуренто спроможні і успішні в умовах ринкових відносин.

Навчання – це процес засвоєння і створення нових знань. Воно включає в себе абстрактні знання, які пов'язані з теоретичним курсом і практичними заняттями. Витоки інноваційного підходу лежать саме у взаємодії цих форм знань. Якщо впроваджувати інновації у навчальний процес, то це більшою мірою означає обмін знаннями викладача і студента. Для студентів будівельних спеціальносте й саме такий підхід, що проводяться з елементами розкриття творчих можливостей і винахідливої уяви, насамперед, повинен допомагати і заохочувати в створенні спільних знань. Тоді сам процес навчання стає спільним, взаємозумовленим і ненудним. Такий підхід до навчання сприяє до розвитку у сторін здібностей до спільного мислення та ефективного виконання отриманих завдань.

На сьогоднішній день механічний погляд на структуру формування моделі майбутнього фахівця не повною мірою сприяє створенню і передачі знань. Навчальна робота, яка проводиться на різних кафедрах, як правило, функціонально і якісно різна. Це обумовлено, насамперед, теоретичним і практичним рівнем підготовки самих викладачів, рівнем методичного, матеріально-технічного забезпечення занять і т.п. При цьому створюються умови, коли деякі викладачі, частіше на перших курсах, схильні розвивати «власні знання», в яких різні дисципліни переслідують свої власні цілі, утворюють власні форми знань і не задумуються як вони будуть застосовуватися дальше. В цілому вони ніби і відповідають вимогам освітнього стандарту, але по суті мають відхилення від стратегічної лінії підготовки конкретного фахівця.

Наприклад, позаймавшись протягом 3-4років і успішно здавши всі іспити, заліки та інші контрольні заходи, велика частина студентів не завжди в змозі адекватно використовувати отримані знання та практичні навички стосовно вимогам спеціальних предметів конкретної спеціальності на випускних курсах. Такі недоліки особливо помітні під час підготовки та виконанні РГР, курсового

та дипломного проектування, коли студенти, маючи творчу самостійність, не можуть прийняти самостійній відповідальні рішення в виконанні завдань, виявляють нерішучість,а часом не можуть вирішити зовсім прості, нескладні технічні завдання, пов'язані з виконанням розрахункового або графічного розділів роботи або проекту. Часто присутня відсутність розуміння того, що вивчення конкретного, необхідного для даного випадку, предмету було не випадковим, а знання, отримані раніше, необхідно використовувати в даному технічному рішенні. Коментуючи це твердження можна проілюструвати на прикладі, як виконуються в своїй більшості курсові і семестрові завдання на старших курсах. Вивчаючи для початку форму виконання розрахунково-графічних робіт можна відзначити, що виникають питання з приводу відхилення від прийняв тих стандартів. Наприклад: такі недоліки, як низька якість оформлення титульних аркушів, внутрішнього змісту розрахунково-пояснювальних записок без дотримання елементарних вимог, таких як правильний підбір шрифтів, граматичні помилки в текстах і т.п. є чи не загальноприйнятими. При виконанні графічних розділів також багато відхилень від прийнятих норм ЕСКД. Правильне виконання розрахункової частини не завжди правильно оформлена з точки зору технічної грамотності і культури оформлення. Тобто основна маса студентів не обтяжує себе спогадами про те, як правильно і чітко треба виконувати кожен з пунктів виданих завдань. Не підлягає сумніву, що вони вивчали дисципліни які формують всі необхідні навики та вміння для виконання таких робіт. Більш того, вони бездоганно виконували їх з дотриманням усіх вимог при виконанні залікових завдань в обсязі даних дисциплін. Виникає питання: чому ж ці навички та вміння в повній кваліфікованій формі не застосовуються в наступних спеціальних курсах? Адже завдання процесу навчання полягає саме у досягненні таких цілей.

Реальним кроком у ліквідації такого роду прорахунків є, на мій погляд, використання в навчальному процесі методів або окремих елементів сучасних інноваційних технологій навчання, які могли б систематично об'єднувати в логічний ланцюг раніше отримані знання з подальшими.

На кафедрах, де викладаються спеціальні дисципліни, необхідно організувати короткі спецкурси, які об’єднали би набуті знання на протязі навчання в єдиний моноліт для молодих спеціалістів, навчили студентів правильному і грамотному оформленню креслень та пояснювальної записки, майбутнього досьє.

Прикладом застосування інноваційного підходу можна показати на прикладі вивчення дисципліни «Технічна експлуатація будівель і споруд».

Спрощена форма підготовки і виконання завдання виглядає так.

Викладачем готовиться завдання, наприклад, по визначеннютехнічногозносу будівлі, де використовуються раніше отримані знання і навики. В даному випадку це план, фасад, розріз будівлі або споруди.

Задача студента при виконанні цієї частини завдання вивчити конкретну конструктивну схему будівлі, її основні конструктивні елементи і привести їх в пояснювальній записці. Завдання видається для 2-4-х студентів.

При виконанні завдання переслідуються наступні цілі:

- закріплюється матеріал по вивченню конструктивних елементів будівель або споруд;
- перевіряються і закріплюються раніше получені знання студентів при читанні схем і креслень;
- вивчаються методикивизначеннятехнічногозносу конструктивних елементів будівель;
- проводиться фотофіксація пошкоджень основних елементів будівлі;
- готовляться висновки з ліквідації пошкоджень.

Студенти по ходу виконання завдання діляться своїм багажем знань один з одним.

В даному випадкузавдання ускладняєтьсятим, щонеобхідно використовувати не тількитеоретичні знання,а й виникаєнеобхідність у застосуванніраніше отриманихпрактичних навичоккреслення,причомукресленняповинно бути виконаноз дотриманнямприйнятихумовностейв інженернійграфіцідля того,щоб його можна булопрочитати.

В результаті застосуванняінноваційних методівдосягається:

- пробудження в студентів інтересудо дисципліни, майбутньої професійної діяльності;
- ефективне засвоєння навчального матеріалу;
- самостійний пошук студентами шляхів і варіантів вирішення поставленої навчальної задачі,обґрунтування рішення;
- формування вмінняорганізовувати власнудіяльність;
- формуванняв студентіввласної думкиі відносин;
- -встановлення взаємодії між студентами, навчання працювати в команді, проявляти терпимість добудь-якої точкизору, поважати правокожного на свободуслова;
- -формуванняжиттєвих і професійнихнавичок.

Таким чином, навчання з застосуванням інноваційного підходу дозволяє вирішити задачу формування як загальних, так і професійних компетенцій.

ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Шкребець Н.В. *(Обласний комунальний заклад «Лозівське училище культури і мистецтв», м. Лозова, Харківська обл., Україна)*

Проблема вибору форм організацій навчально-виховного процесу при викладанні української мови є актуальною, оскільки досягнення високого рівня володіння державною мовою є запорукою кар'єрного успіху майбутніх фахівців.

У новій Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді пріоритетними завданнями визначено культивування кращих рис української ментальності , серед яких – формування мовленнєвої культури [1,5]. Оскільки мова є вираженням національного менталітету, характеру, звичаїв та історії народу, то її вивчення сприяє формуванню національної культури молоді.

Однією з можливостей вирішення проблеми пошуку шляхів підвищення мовленнєвої компетентності студентів є використання інноваційних технологій, запровадження яких значно покращує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення української мови, створює сприятливі умови для тісної співпраці викладача і студентів.

Використання ігрових елементів на заняттях з української мови розвиває увагу, пам'ять, скоординованість дій, уміння аналізувати та порівнювати мовні явища. Ігри «Антисуржик», «Синонімічна дуель», «Лінгвістичний нон-стоп», «Комбінаторика», «Редактор», «Слабка ланка» сприяють глибшому засвоєнню знань, індивідуалізації навчання, активному формуванню світогляду.

Застосування методів «Гронування» і «Сенкан», що базуються на пошуковій асоціації, дають можливість розвинути критичне мислення, показати різні точки зору на предмет чи подію, формують риси творчої особистості.

Для студентів важливим є усвідомлення значення української мови у вирішенні професійних завдань, тому навчання слід будувати за проблемно-ситуативним принципом. Систематичне застосування рольових ігор забезпечує ефективність у навчанні, сприяє формуванню умінь і навичок. Застосовую моделювання різних комунікативних ситуацій, особливо на заняттях з української мови за професійним спрямуванням. Програємо ситуації: «Знайомство», «Поздоровлення», «Співбесіда із роботодавцем», «Виробнича нарада», «Перший робочий день» тощо. Під час вивчення теми «Телефонна

розмова» складаємо діалоги: «Начальник – працівник», «Класний керівник – батьки», «Студент – студент», «Студент – викладач», «Директор – викладач». Такі завдання формують професійно важливі комунікаційні уміння, допомагають закріпити, скоректувати знання студентів.

На заняттях використовую власні мультимедійні презентації, а також заохочую студентів до самостійного створення інформаційних презентацій у програмі *Power Point*. Це викликає живий інтерес, покращує процес засвоєння матеріалу, унаочнює пізнання, сприяє розвитку творчих здібностей.

Пошуково-дослідницька діяльність розвиває уміння самостійно здобувати знання, аналізувати матеріал, самостійно критично мислити. Застосовую метод «Фотополювання»: студенти знаходять помилки у транспорті, оголошеннях, рекламі, магазинних вивісках тощо і фіксують їх. Фотополювання вважається вдалим, якщо студент надає фото помилки і аналізує його. «Відеополювання» (за аналогією): студенти знаходять помилки у телеефірах (у новинах, рекламі).

Зібрана колекція «фото- і відеоздобичі» може використовуватися у майбутньому для гри «Знайди помилку» (студенти повинні знайти і виправити помилки).

Творчі методи «Віршоване правило» і «Віршована загадка» полягають у тому, що студенти мають завіршувати правило або скласти загадку про будь-яке мовне явище. Добре, коли реалізація завдання супроводжується презентацією. Цей прийом надає можливість розкрити творчий потенціал студента, сприяє розвитку ерудиції.

Оскільки сьогодні відбувається реформування системи освіти у вищих навчальних закладах України відповідно до загальноєвропейських вимог до якості освіти, запровадження сучасних підходів і методів навчання української мови повинно підняти якість викладання та вивчення української мови, зробити навчальний процес наближеним до європейського формату.

Отже, реалізація сучасного навчально-виховного процесу повинна здійснюватися із застосуванням інноваційних технологій, оскільки це дозволить підвищити рівень навчальних досягнень студентів, сприятиме вихованню особистості. Але не слід забувати про позитивні сторони традиційних технологій, оскільки вони є усталеними та звичними для студентів. Саме поєднання на заняттях інноваційних і традиційних технологій забезпечить ефективне викладання дисципліни, якісне засвоєння знань та підготовку фахівця.

Література:

2. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. – К., 2015//mon.gov.ua

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

WAYS TO IMPROVE THE EMPLOYMENT OF GRADUATES

Antoniuk N.R., Bachinskij V.V., Moskalova C.M. *(Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture*)

Second, after the enrollee recruitment a pronounced problem of educational institutions is employment of graduates. Now, unfortunately, very little attention is given to this problem in the higher educational institutions of Ukraine. Because of this the attractiveness of such educational institutions is reducing for a number of applicants and students.

Seventy percent of graduates are convinced that the lack of professional experience may complicate the employment of young specialists. But most of the employers considered the main barriers are the low level of practical training - 59%, and excessive demands of young people - 40%. Only a fifth of all graduates starting work before obtaining a diploma. The best measure here is by IT people - 25% of graduates get their first experience of constant work in studentship. 39% of graduates find work when watching network and press. The second popular method (31%) an appeal to an acquaintance (Figure 1.).

Figure 1. Graduates employment

Employers are now putting forward such requirements, which does not correspond to the average graduate. A striking example - the graduates of colleges and universities, despite the fact that they seem to meet all the necessary requirements. They also have the latest knowledge and computer skills. But they do not have the necessary experience. On this point they do not approach.

However, any company is interested in people who are able to give it anything worthwhile, no matter what it is: brilliant ideas, services, or "connections". A successful leader has always a place for a person having a specific action plan for the business, if it would bring a clear benefit to this company.

In our view, practical steps of solving the employment problems must be as follows:

- The main target installation of universities should be training of competitive specialists able to quickly adapt to the market environment and demand in the labor market. As schools implement the function of a specialist manufacturer, they need to carry out a marketing job function. It is necessary to take care of the practical training and internships in enterprises, with due authority winning students, and ultimately contribute to job placement.
- A special unit at the university should study the demand of potential employers, on this basis, improving curricula. It is unlikely that marketing research data are able existing in the universities Office of the Registrar.
- Maintaining constant feedback with potential employers' university, as a minimum, should facilitate the employment of its graduates. As maximum university can get funds from employers to the development or payments of a particular student.
- Most young professionals shouldn't have knowledge of 3-4 foreign languages in life or sophisticated mathematical techniques, but get a second for the years of study vitally important career. This is except of solving the problem of employment during study helps to plunge into the non-idealized reality, to earn their own money, acquire practical skills, and then successfully manage.
- Lots of opportunities for making money provides to students the activity of their own university, for example, work in the departments and laboratories involved in the organization of exhibitions and seminars, auction sale, training courses, consulting services, work in the kitchen, in the garage, housekeeping unit, with a mandatory payment protection labor. Using own students, not hired workers from outside is always beneficial. This is their home, their alma mater and they will treat to it, much better than the hired people.
- During the process of learning educational establishment can create small academic enterprises with the help of marketing services. Except of solving the problems of employment, internship, these are sources of new income. And the more these enterprises university will have the more solid earnings, fame, and attractiveness for enrollees.

It is necessary to create all conditions for the maximum interest of educational institutions in the training of skilled staff with the relevant requirements of the labor market. In this regard, universities should be full agents of market place i.e., to sell free their specific services and results (experts) at market prices, as is common, for example, in professional sports. This will be a powerful impulse for the revision of all the forms, methods, curriculum, in spite of the education authorities.

ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРЕПОДАВАНИИ ТЕХНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

Аболешкин С.Е., Веретенник А.М., Журавлев Ю.И. (*Одесская национальная морская академія, г Одесса, Украина*), **Кривченко Ю.В.** (*ОТК ОНАПТ, г.Одесса, Украина)*

Наиболее распространены в настоящее время обучающие программы с элементами тестирования и собственно тестовые программы. Последние представлены программами двух типов: один — набор тестовых вопросов с ответами, часть из которых заведомо неправильные, другой — набор ответов (все верные), которые требуется расположить в некотором порядке, диктуемом схемой, рисунком, заданием и т.п. Фактически, первый тип программ является адаптацией тестовых методик 60-х годов применительно к ПК. Его общеизвестный недостаток — наличие большого количества неверной информации, поэтому такой способ можно применять лишь в хорошо подготовленной аудитории, где подавляющее большинство ответов должно быть очевидным для обучающихся. Применение таких тестов в плохо подготовленной аудитории нежелательно. Другим эффективным способом обучения является применение компьютерных тренажеров, которые имитируют работу реальных систем (например, имитаторы рефрижераторной, котельной, дизельной установок и др.) или средств транспорта (автомобиль, самолёт, судно и т.п.). На таких тренажёрах существует возможность в наиболее комфортных для обучаемого условиях отработать правильную последовательность операций в различных, максимально близких к реальным условиях без угрозы как для жизни обучаемого, так и для исправности техники. Кроме того, обычно здесь существует возможность повторного просмотра ошибочных действий, их разбора, повторения с задачей найти правильное решение и т.п. Эти же средства эффективны и для дистанционного обучения, но в этом случае они нуждаются в мощной информационной поддержке. По нашему мнению, она должна представлять собой хорошо структурированную информационную базу, способную перекрыть все возможные причины неверных действий (ответов) обучаемого. Это требует накопления опыта эксплуатации тренажёров и тестовых программ, ибо в ряде случаев ошибочные ответы могут быть следствием неверного понимания вопросов или моделируемой ситуации. Фактически, здесь большой пласт едва начатой работы. Главным достоинством её должно стать накопление опыта наиболее удачных (и может быть не одного, а нескольких) объяснений, подходов к проблемам, которые нередко уходили вместе с уходящими преподавателями.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ (СТУДЕНТІВ) ВВНЗ

Азаров І.С., Дроздов О.М., Шлапак В.О. *(Військова академія м. Одеса, Україна)*

Самостійна робота курсантів (студентів) вищих військових навчальних закладів має важливі специфічні особливості по відношенню умов навчання у цивільних ВНЗ. Несення вартової служби, наряди, виїзди на полігони, обмеженість в можливості вільного переміщення і розпорядження часом суттєво утруднюють процес самостійної роботи в пізнавальній діяльності. Тим більш важливою є правильна, раціональна і ефективна її організація. При цьому підкреслимо – саме активна самостійна пізнавальна діяльність курсантів (студентів) заслужено покладається до основи усіх сучасних освітніх реформ. Цього неможна досягти без використання сучасних інформаційних технологій. Сьогодні ми є учасниками і свідками потужного потоку наукових досліджень та практичних впроваджень щодо створення електронної складової змісту навчання, високоефективного допоміжного програмного забезпечення, високотехнологічної апаратної інформаційно-комунікаційної бази, та спеціалізованих периферійних устроїв для забезпечення високоякісної і здатної до оперативної модернізації сучасної багаторівневої системи освітньо-професійної підготовки фахівців. Цьому сприяє бурхливий і майже безперервний зріст можливостей сучасної комп’ютерної та комунікаційної техніки та технологій.

Але, як показує досвід, ці, радісні для працівників освіти, реалії суттєво погіршуються деякими принциповими загрозами.

По-перше, відзначимо, що автоматизація освітнього процесу веде не лише до полегшення збору, обробки та впорядкування освітньої інформації, але доволі часто детренує здатність учасника освітнього процесу генерувати власні, оригінальні і творчі ідеї, судження та рішення. Для висновку про це достатньо згадати різкий зріст прямих «запозичень» від студентських рефератів до кандидатських та докторських дисертацій, що спостерігається останнього часу. Відзначилися в цьому навіть міністри деяких країн.

По-друге, достатньо висока вартість комунікаційно-інформаційних засобів та їх програмного забезпечення в умовах світової економічної кризи веде до виникнення суттєвої суспільної нерівності у їх доступності.

По-третє, залишається невирішеною проблема впливу на здоров'я людини її всебічна, безперервна інтенсивна взаємодія з інформаційними системами (щось дуже схоже на проблему використання генно-модифікованих продуктів – нібито і смачно і ситно, але з дуже небезпечними віддаленими наслідками). Одним з наочних свідчень цього є відоме явище «комп'ютерної залежності». Тут ми робимо важливий висновок – очевидно існує деякий оптимум у самостійній пізнавальній діяльністю людини з використанням комунікаційно-комп'ютерних засобів для її забезпечення.

Авторами даної роботи на протязі п'яти років, з серпня 2011 року і по теперішній час, в умовах освітнього процесу Військової академії (м.Одеса) на кафедрі фундаментальних дисциплін успішно проводиться науково-педагогічний експеримент щодо інформаційного забезпечення організації та реалізації самостійної роботи курсантів (студентів), зокрема, за навчальною дисципліною «Фізика».

Перше всього, відповідно існуючих навчальних планів та робочих навчальних програм були створені інтерактивні електронні навчальні посібники за всіма видами навальних занять (лекції, практичні заняття, лабораторні заняття з засобами автоматизованого самостійного та групового контролю знань). Причому, розробка такої електронної інформаційної бази навчальної дисципліни «Фізика» ґрунтувалася на наступних основних принципах, які вдалося врешті решт виконати:

- доступність, наочність, лаконічність, достатність, інтерактивність, мультимедійність, повна інформативність що відносно всіх обставин освітнього процесу (включаючи довідникові посібники, робочі навчальні програми, методичні вказівки, поради, розклад занять, тощо) ;
- строга відповідність діючим навчальним програмам та структурно-логічним зв'язкам з навчальними дисциплінами що забезпечують та забезпечуються;
- наявність системи віртуального керування самостійною роботою курсанта (студента);
- цілодобова можливість використання електронної інформаційної бази навчальної дисципліни «Фізика» з використанням будь-якої комп'ютерної техніки та програмним забезпеченням, включаючи смартфони.

Постійний моніторинг результатів впровадження автоматизованої мобільної системи забезпечення організації та реалізації самостійної роботи курсантів (студентів) показав її значно більшу ефективність, сприятливість курсантами (студентами) і здатність до модернізацій у порівнянні з традиційними методами, формами та засобами, сформованими у ВВНЗ у попередні часи.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО СЕРЕДОВИЩА НАВЧАННЯ

Асабашвілі С.Д. *(Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса, Україна)*

Аналізуючи методи і способи навчання, простежуючи їх ефективність була розроблена «Система дистанційного навчання та контролю знань» (СДНКЗ), яка позволяє проводити тестування та надає доступ до матеріалів для зручного виконання практичних та лабораторних робіт, використовуючи ПЗ для моделювання.

Після успішного проходження тестування СДНКЗ була впроваджена в навчальний процес ОДАТРЯ. В процесі тестування були виявлені та в подальшому усунені наступні недоліки:

- студенти використовували навчальний ПК не завжди за прямим призначенням, робочі станції не мали захисту від несанкціонованих дій;
- ПК призначені для роботи не мали відновлюваних копій з уже інстальованим ПЗ, в разі виходу їх із ладу;
- доступ до глобальної мережі Internet не фільтрувався;
- локальні ресурси, такі, як мережеві принтери, сервери, локальні комп’ютерибули доступними для всіх користувачів,включаючи ресурси із інших мереж.

Для запобігання несанкціонованого доступу до робочих станцій було доцільно використати SHELL, який залишає користувачевідоступ тільки до основних компонентів системи (до USB накопичувача, мережевої папки, встановленого ПЗ та браузера. SHELLналаштований таким чином, що не позволяє виконати не документовані операції. Також системи захищені паролями на BIOS, для запобігання втручання в їх роботу.

Для забезпечення стабільної роботи від випадкових ситуацій були створені зліпки системи, які зберігаються на сервері. В разі повного краху системи відновлення із зліпка займає до 15 хвилин і система відновлюється до початкового стану із установленим комплексом ПЗ.

Дані студентів не зберігаються на робочих станціях. Результати роботи студент зберігає одразу в СДНКЗ та має змогу вдома доробити роботу, а також при бажанні може скористатися USB накопичувачем для збереження інформації. Для USBпортів заблоковане автоматичне виконання бінарних файлів та скриптів. Проміжні результати зберігаються в персональну папку, яка автоматично видаляється кожного дня.

Література, яка міститься в кожному завданні СДНКЗ забезпечує студента матеріалом для якісного виконання робіт, але якщо студенту потрібно скористатися іншою літературою, то на робочихстанціях є доступ до мережі internet, але на фільтруючій основі, який надається тільки до перевірених ресурсів («за білими списками»). Можливийдоступ до таких ресурсів, якВікіпедія, WEB сайту академії, сайту кафедри та інших ресурсів. Для запобігання копіювання тексту лабораторних та практичних робіт реалізований програмний захист документів, який представляє собою переведення документа створеного в текстовому редакторі MicrosoftWord в документформатуPDFіз замороженим змістом, документ PDFмістить зображення а не сам текст, також по діагоналям нанесені майже невидимі надписи, що перешкоджають розпізнавання.

Доцільним також стало ізолювання мережі в окремий VLAN, для запобігання небажаних атак та зайвого навантаження на обладнання. Схема функціонування СДНКЗ приведена на рис. 1. Доступ в інші локальні мережі став неможливий, так як раніше за IP-адресою можна було отримати доступ до інших ресурсів.

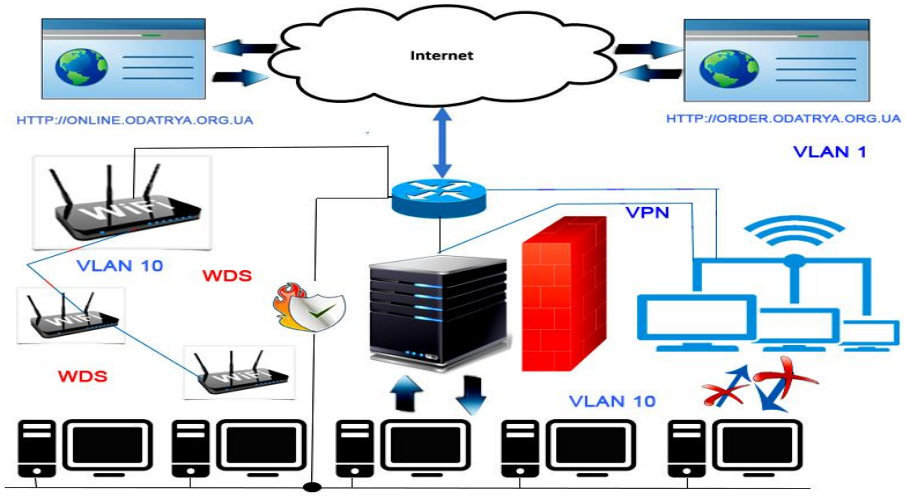

Рисунок 1Схема функціонування СДНКЗ

Для користувачів СДНКЗ також надається доступ за допомогою безпровідних технологій, побудований за схемою MeshTopology, дія якого масштабується на всі поверхи, включаючи бібліотеку - це забезпечує зручність на мобільність.

Завершаючи впровадження системи в дію та в процесі експлуатації були проведені тести інформаційної безпеки за допомогою дистрибутиву KaliLinuxта виправлені деякі незначні уразливості, що в подальшому були усунені.

Отже, розробляючи електронне середовище навчання потрібно більшу увагу приділити питанням програмного захисту та питанням захисту персональних даних.

1. Система електронного навчання ВНЗ на базі Moodle: Методичний посібник / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук // За ред. Ю. В. Триуса. — Черкаси. — 220 с.

КОМПЬЮТЕРНЫЕ ТЕХНОЛОГИЙ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ ТВОРЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Василенко А.Б., Акопова А.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Степень реализации творческого потенциала студента зависит от условий, средств и технологий, входящих в образовательный процесс. Важнейшей методологической *задачей* является внедрение новых методов оценки качества образовательной подготовки. Перед преподавательским коллективом Украинских ВУЗов творческих специальностей, по которым готовят архитекторов, градостроителей, дизайнеров, реставраторов, архитекторов-конструкторов, художников существует *цель*: подготовка высококвалифицированных специалистов способных к профессиональной деятельности в условиях развития новых технологий. Для качественных положительных результатов необходимо организовать учебный процесс по обязательным дисциплинам с учетом современных достижений науки, внедрить комплексный подход к обновлению учебных курсов. Компьютерные технологии в обучении, повышают творческое развитие студентов. Специальное место занимает метод активного обучения, а также формы самостоятельной работы, которые формируют навыки самообразования и развивают творческий потенциал. Применение современных компьютерных технологий предполагает усвоение намного больше объема информации и на мгновенное усвоение нового материала. При этом формируется новое восприятие. Более эффективен тип представления информации в условиях непрерывно увеличивающейся и постоянно меняющейся информации. Новые технологии выводят учебный процесс творческих специальности на качественный уровень. Видео сопровождение гораздо обогащает информативность дидактического материала, облегчает усвоение новых тем. Современное информационное сопровождение включает видео, аудио материалы, которые имеют интерактивные действия между пользователем и информационной средой на уровне параметрических задач. Использование информационных технологий и средств обучения позволяет расширить рамки обычных лекций. Новые компьютерные технологии позволяют включить все каналы восприятия обучаемого через графические (статические, динамические) образы. Опытный педагог пробуждает в студенте потребность к познаванию. Завтрашний уровень развития информационных технологий позволяет реализовывать методики, основанные на принципах активного обучения.

РОЛЬ ІНТЕРНЕТ- ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИЦІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ПЕДІАТРІВ

Васильченко Л.В., Мерікова Н.Л., Горностаєва Н.Ю., Кравченко Т.Ю., Копійка Г.К., Шевченко І.М. *(Одеський національній медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Втілення міжнародних стандартів в методологію викладання включає високий рівень комп'ютерізації навчального процесу. Актуальним є застосування засобів комп'ютерних телекомунікацій в післядипломному навчанні.

Кафедра педіатрії №3 з післядипломною підготовкою проводить навчання лікарів - інтернів за фахом «педіатрія» на клінічних базах міських лікарень міста Одеси та обласних клінічних лікарень міста Миколаїв та міста Херсон. Тому використання комп'ютерних телекомунікаційних технологійдля організації дистанційного навчання має велике значення.

Комп'ютерні телекомунікації забезпечують ефективний зворотній зв'язок, який передбачається як в викладанні учбового матеріалу, так і в спілкуванні з викладачем, що працює на філіалах кафедри. Розробка системи електронного контроля знань на підставі інтерфейсів середовища WWW дозволяє викладачеві здійснювати опитування з набору зачинених питань з вибіркою відповідей по схемі «один з кількох». Результати опитування зараховуються для оцінки знань викладачем. Система застосована для контроля знань и для самостійної підготовки лікарів-інтернів.

Поєднання тестів з учбових посібників та системи електронного контролю знань дозволяють зробити єдине навчальне середовище, адаптоване під рівень знань, яке фактично створює індивідуальний «електронний посібник» для кожного лікаря-інтерна, що навчається на базах філіалів у місті Миколаїв та місті Херсон.

Кожен лікар-інтерн, що знаходиться на відстані від головної бази університету, завдяки комп'ютерним телекомунікаційним технологіям мають можливість ознайомитися з методичними розробками лекцій, семінарських та практичних занять, одержати консультативну допомогу у викладачів кафедри, приймати участь у телеконференціях.

Якість дистанційного навчання залежить від ефективної організації, якості застосованих матеріалів та педагогічної майстерності викладачів, що приймають участь у цьому процесі.

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЄМИХ

Гикало Ю.В., Левченко А.О., Маміч В.В. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Однією з основних розвиваючих якостей особистості є мотиваційний аспект поведінки та професійної діяльності. Загалом те, що спонукає людину діяти у сфері соціально-професійної самореалізації та самовизначення, постає важливою характеристикою особистості майбутнього військового фахівця, основою для його переконань та ідеалів, важливим ресурсом його розвитку. У контексті ціннісно-мотиваційної сфери важливим для особистісного розвитку і професійного становлення військового фахівця є те, що внутрішньо мотивує поведінку спеціаліста (на відміну від зовнішнього примусу), те, що робить його самоактивним суб'єктом військово-професійної діяльності, який вирізняється здатністю до саманалізу поведінки. Тут педагогам та командирам слід звернути увагу на той момент, що внутрішня мотивація постає ціннісним утворенням і формується завдяки надситуативним самоаналізом, тобто творчим формам діяльності та поведінки. Для формування ціннісних орієнтацій майбутніх офіцерів важливо актуалізувати і закріпити потреби у творчості, стимулювати розвиток їх діяльності до творчого рівня. Необхідно спонукати курсантів формулювати свої ідеї, альтернативні пояснення, надавати їм можливість досліджувати свої пропозиції у вільній та невимушеній обстановці, не боятися зробити помилку. Окрім створення умов "зовнішньої" свободи (відсутність критики, несхвальних оцінок, стресів, можливість вибору) потрібно також забезпечити умови для розвитку внутрішньої свободи курсантів, що передбачає внутрішню розкутість, небоязнь помилок, відсутність тривожності, напруження, відкритість до світу, душевний спокій, оптимізм тощо. Позитивно на процес мотивації творчої активності навчаємих впливає дотримання принципів демократичної взаємодії викладачів і курсантів, психологічної комфортності (зняття всіх стресових чинників навчального процесу), принципу оперативності знань курсантів (планомірне та свідоме використання набутих знань) і принципу орієнтації на природне зростання індивідуальності (навчання особистості через упровадження в навчальний процес групових форм взаємодії, міжособистісних відносин та спілкування на основі співробітництва і співтворчості), що значно підвищить якість освітнього процесу та позитивно впливатиме на його інформаційно-ресурсне забезпечення.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Гнип О.П., Раєцька К.О., Чуб О.А. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури м. Одеса, Україна)*

Підготовка фахівців вищої кваліфікації нині є головною умовою неухильного економічного розвитку суспільства, важливим чинником соціального прогресу. Рівень підготовки спеціалістів у значній мірі залежить від якості освітніх послуг, які надають вищі навчальні заклади, тому вельми актуальною є проблема досягнення належного рівня якості вищої освіти, створення відповідних умов для її покращення.

У вітчизняній літературі під якістю освіти, як правило, розуміють «ряд системно-соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятим вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам»[1]. При цьому якість освіти розглядають у структурованому вигляді та пов’язують її з якістю самих вимог, якістю залучених ресурсів і якістю освітніх процесів. При визначенні рівня якості освіти, яку надають вищі навчальні заклади, виходять з різних критеріїв. Зокрема, до них можна віднести: престижність вузу, ефективність підготовки спеціалістів за відповідними показниками, ступінь розвитку наукових досліджень у поєднанні з досягненнями навчального характеру, відповідність якості підготовки фахівців вимогам потенційних роботодавців, користь вищого навчального закладу для суспільства в цілому.

Нині багато уваги приділяється удосконаленню змісту освіти, поліпшенню якості підготовки професорсько-викладацького складу, урізноманітненню форм і методів навчання, запровадженню нових видів контролю за освітньою діяльністю у вузах, розвитку світової співпраці у сфері освіти тощо. Але в умовах ринкової економіки цього вже недостатньо. На якість підготовки спеціалістів важливо дивитись з позицій кон’юнктури на ринку праці, враховувати його динаміку.

Сьогодні все більшої актуальності набувають питання впровадження інформаційних технологій у професійну діяльність спеціалістів різного фаху. Всі учасники ринку починають розуміти, що ефективність діяльності бізнесу визначається не тільки наявністю кваліфікованих спеціалістів, але й рівнем їх забезпеченості сучасними програмними інформаційними інструментами.

Важливою складовою діяльності будівельних та промислових компаній є забезпечення конкурентоспроможного інженерно-технічного персоналу та актуальною інформацією про зміни та новинки у нормативно-правовому

аспекті будівельно-проектної діяльності. Також ключовим питанням діяльності будівельних компаній є кошторисна справа та ціноутворення.

Не менш актуальними є питання системної взаємодії різних учасників будівельного ринку. Причому до будівельного ринку відносять і профільні навчальні заклади. Все більше учасників розуміють взаємозв'язок між освітою та якістю роботи будівельних підприємств і української економіки взагалі. Від якості освіти залежить величина додаткових витрат роботодавців при формуванні свого кадрового складу з новостворених конкурентоспроможних спеціалістів – студентів.

Конкретне розв'язання поставленої проблеми вимагає цілого комплексу заходів. До них, зокрема, можна віднести: -систематичний перегляд цілей, стандартів і норм освітньої діяльності; -постійне удосконалення педагогічних технологій, запозичення та впровадження передового світового досвіду навчання; -повсякденне підвищення ступеня наукової новизни матеріалу, що викладається; -створення умов для прогресуючої індивідуалізації навчання; -пропонування розмаїття форм самостійної роботи студентів; -використання різних каналів взаємодії між вузами та підприємствами заради отримання своєчасної інформації про стан ринку праці, запити та потреби роботодавців; -денне та дистанційне Online навчання фахівців; -організація навчального процесу із застосуванням сучасного і затребуваного на ринку програмного забезпечення; -оснащення навчального класу ліцензійним програмним забезпеченням; -важливим пріоритетом є міжнародна діяльність, яка створює можливість співпраці з закордонними ВНЗами-партнерами для підготовки висококваліфікованих фахівців, зокрема з архітектури та будівельних спеціальностей, здатних професійно аналізувати проблеми, грамотно ухвалювати зважені рішення й прогнозувати їхні наслідки, адаптуватися до нових соціально-економічних умов і враховувати потреби ринку праці, бо сьогодення ринок праці потребує ініціативних, творчих, компетентних і висококваліфікованих спеціалістів, підготовлених до виконання фахової роботи в умовах жорсткої конкуренції в умовах кризових явищ у світовій та вітчизняній економіці, а також у після кризовий період.

Отже, соціально-економічні й політичні зміни у суспільстві, зміцнення державності України, входження її в цивілізоване світове співтовариство неможливі без структурної реформи національної системи вищої освіти, спрямованої на забезпечення мобільності та конкурентоспроможності випускників ВНЗ. Система вищої освіти повинна стати складовим елементом, «вбудованим» у загальний функціонуючий ринковий механізм, і відповідати критеріям постійної трансформації ринкового середовища.

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII - від 1 липня 2014 року.

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Горліченко М.Г. *(Військова академія, м.Одеса, Україна)*

Пріоритетом розвитку освіти сьогодення є впровадження сучасних інформаційно-комунікативних технологій, які забезпечують подальше вдосконалення та ефективність роботи навчального закладу в інформаційному суспільств. Створення та постійне вдосконалення інформаційної системи вищого навчального закладу є умовою для модернізації управлінської діяльності керівника ВНЗ. Інформаційний чинник стає одним із визначальних у розповсюдженні нових ідей для розвитку та формування іміджу, а також упровадження нових технологій управлінського досвіду.

Концептуальні зміни в системі вищої освіти, які відбулися в Україні за останні роки, привели до оновлення управлінської діяльності, з'явились завдання, які вимагають створення умов для процесів самоорганізації й самоуправління керованих об’єктів. Це, у свою чергу, викликало появу нових підходів до управління, способів і засобів реалізації загальних функцій управління. Застосування інформаційно-комунікативних механізмів надало можливість скоротити час, відведений на виконання трудомістких процесів, що циклічно повторюються в управлінській діяльності адміністрації. За таких обставин надзвичайно зростає роль інформаційно-комунікативної діяльності менеджера освіти як основного і вирішального фактора, що забезпечує процес управління, зокрема й формування та розвиток всебічно розвиненої, творчої особистості.

Проблеми інформації порушують у своїх працях А. Айві, О. Матвієнко, Л.Пасечнікова, П. Сємьонов. Питання комунікативної діяльності, типів і моделей комунікаційного процесу розглядають Д. Бодді, Р. Пейтон, М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі, О. Виханський, В. Крамаренко, Ю. Кузнецов, В. Подлесних, В. Павленко; класифікації невербальних знакових систем Ф. Блум, Л. Вінтерсом, Р. Екслайн, В. Лабунська, А. Піз, А. та інші.

Упровадження комп’ютерних технологій дає можливість стверджувати, що таких заходів для створення інформаційної системи, яка б сприяла модернізації управлінської діяльності, спрямованої на формування й підтримку позитивного іміджу, замало. Сьогодні управлінська модель повинна мати такі мінімальні параметри: налагоджену систему електронних конференцій (усі ключові рішення приймаються членами ради колегіально через розсилання, редагування й обговорення документів і ін.); дієвий режим електронного розсилання новин і

окремих документів за цільовими списками (педагогам, батькам, учням, колегам, ЗМІ та ін.); створений єдиний електронний календар із системою оповіщень; упроваджений ряд додаткових інформаційних сервісів, таких як: електронна карта міста, загальне меню завдань, ресурсного забезпечення й ін.; створений і постійно поповнювальний банк даних за проектами, кадровою базою та ін.; розроблені шаблони для типових документів навчального закладу.

На підставі проведеного дослідження можна запропонувати наступні рекомендації щодо удосконалення інформаційно-комунікативної діяльності менеджерів освіти:

- переглянути можливості, зокрема залучати спонсорів для придбання приватних програмних продуктів;
- для якісного процесу управління навчальним закладом потрібно створити інформаційне середовище, яке б відповідало певним потребам: бази даних системи мають включати інформацію про всі елементи навчального процесу; у систему має бути закладений обмін інформацією між користувачами; необхідна можливість взаємного обміну інформацією з органами управління освітою;
- використовувати та впроваджувати в життя інформаційно-комп'ютерні технології, що значно підвищить результати інформаційно-комунікативної діяльності навчального закладу;
- обмін інформацією можна поліпшити, створивши систему згорнутого зв'язку, регулюючи інформаційні рухи, згортаючи систему збирання пропозицій, друкуючи матеріали інформаційного характеру і застосовуючи досягнення сучасних інформаційних технологій;
- під час підвищення кваліфікації зосереджувати основну увагу не на комп'ютерній грамотності, а саме на програмних продуктах та їх застосуванні.

В організації навчального процесу на кафедрі фундаментальних наук Військової академії (м.Одеса) широко застосовується інформаційно-комунікативна система, основу якої складають Інтернет-ресурс та інформаційна система академії. Безумовно, ще існують принципові проблеми розбудови сучасного інформаційно-комунікативного середовища системи вищої освіти, яке б адекватно відповідало потребам сучасного суспільства. Для вирішення таких проблем на кафедрі регулярно діє загально-академічний науково-методичний семінар, на якому оперативно вирішуються актуальні питання щодо розширення бази даних системи та інтеграції в ній комунікаційної складової всіх служб управління та забезпечення освітньо-професійної діяльності військового ВНЗ.

ТРЕХМЕРНОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ ИНЖЕНЕРНЫХ СООРУЖЕНИЙ И КОММУНИКАЦИЙ

Грачёв И.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Трудно охватить взглядом сразу весь горизонт прогресса – и столь же сложно уследить за динамичными прорывами научно-технической мысли. Не является исключением и сфера деятельности проектировщиков различных направлений. Сегодня мы наблюдаем очередной этап развития, как принципов проектирования, так и технологий. Появляются новые методы проектирования. Одним из таких методов является проектирование с использованием трехмерного моделирования. Его методика заключается в следующем – с помощью специализированного программного обеспечения (САПР) создается трехмерная компьютерная модель объекта проектирования, затем на основании этой модели строятся в автоматическом режиме рабочие чертежи.

У стандартной методики плоского двухмерного проектирования есть существенные недостатки:

- по чертежам сложно представить сооружение в объеме, что приводит к ошибкам на всех стадиях проектирования;
- незначительные изменения формы приводят к изменениям на нескольких чертежах, что тоже с определенной вероятностью рано или поздно может привести к ошибкам.

Основные преимущества проектирования с использованием трехмерного моделирования заключаются в следующем:

- одним из главных преимуществ использования трехмерного проектирования, является объемность создаваемой компьютерной пространственной модели, она всегда выглядит более реалистично, чем плоский чертеж, появляется возможность наглядной демонстрации проектируемого сооружения;
- трехмерную модель объекта можно рассмотреть с любой стороны и из любой точки пространства;
- из пространственной модели с легкостью, можно получить плоские чертежи как объекта либо комплекса коммуникаций в целом, так и отдельных частей, в любом сечении, и в любом масштабе;
- использование трехмерного моделирования при проектировании позволяет минимизировать появление ошибок в проекте и сократить сроки проектирования;

- многие программные продукты систем автоматизированного проектирования содержат обширные базы данных объектов, и нормативных документов, что позволяет получить не только трехмерную визуализацию объектов и рабочие чертежи, но и другую проектную документацию.

Наиболее распространенной системой автоматизированного проектирования, является программа AutoCAD, разработанная компанией Autodesk. Этот программный продукт может быть использован как самостоятельный инструмент для трехмерного моделирования. AutoCAD также служит платформой, для следующих специализированных программ проектирования инженерных объектов и коммуникаций:

- Autodesk AutoCAD MEP – программный комплекс создан для проектировщиков систем вентиляции, отопления, водоснабжения, канализации и электроснабжения;
- Autodesk Revit MEP – это специализированное решение на базе технологии информационного моделирования (BIM), предназначенное для проектирования и расчета инженерных систем, а также выпуска соответствующей документации;
- AutoCAD Civil 3D – программный продукт для проектирования объектов инфраструктуры в организациях, занимающихся разработкой и проектированием генеральных планов объектов промышленного и гражданского строительства, трубопроводных систем и т.п.

Помимо программных продуктов от Autodesk существует ряд программ других разработчиков, некоторые из них:

- MagiCAD – программный комплекс для трехмерного проектирования и выполнения необходимых расчетов внутренних инженерных систем – вентиляции и кондиционирования, отопления, сантехники;
- ModelStudio CS Трубопроводы – программа, предназначенная для трехмерного проектирования внутриплощадочных, внутрицеховых и межцеховых систем трубопроводов, систем водо- и газоснабжения, отопления, канализации и других;
- MEP Modeler – расширение для ArchiCAD, предназначенное для автоматической трассировки и моделирования инженерных сетей.

Введение дисциплины с элементами трехмерного проектирования в учебный курс студентов специальности водоснабжение и водоотведение положительным образом повлияло на понимание ними, конструкций, и принципов работы проектируемых сооружений и коммуникаций, улучшило навыки по чтению и созданию двухмерных чертежей, и в целом способствовало развитию пространственного мышления как основы конструирования.

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ ОНМедУ

Гурієнко К.О., Трухальска В.В., Черниш С.Б. *(Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна)*

Головною метою сучасного навчального процесу є отримання студентами знань та розвиток творчого потенціалу. Підвищити інформативність і наочність лекцій та практичних занять можливо за умови використання новітніх інформаційних технологій. Дієвими кроками у цьому напряму є створення мультимедійних лекцій та електронних підручників. Важливим є залучення студентів до самостійної роботи, яка передбачає виявлення та систематизацію інформації про останні досягнення в галузі медицини.

На кафедрі пропедевтики педіатрії Одеського національного медичного університету застосування мультимедійних курсів лекцій дозволяє істотно підвищити якість навчання студентів 3 курсу медичного факультету державної та іноземної мови навчання. Це відбувається за рахунок використання різних способів подачі інформації, а саме: залучення до лекційного матеріалу аудіо- та відеофайлів, якісної графіки та анімації. Усе це дозволяє зробити лекцію більш досконалою, інформаційно насиченою та зручною для сприйняття. Використання відеоматеріалів сприяє біль зацікавленому сприйняттю інформації студентами.

Використання мультимедійних технологій на практичних заняттях з різних тем, дозволяє більш ефективно засвоювати матеріал. Відео та аудіофайли, які використовуються в процесі навчання на кафедрі пропедевтики педіатрі, дозволяють більш поглиблено вивчити рідкі вади розвитку різних органів та систем у дитини.

Так, наприклад, при вивченні різних клінічних симптомів та синдромів при захворюваннях системи кровообігу використовуються аудиофайли, які дозволяють студентам мати більше інформації про патологічні шуми при різних вадах серця. При вивченні пульмонологічної тематики, створено мультимедійні презентації з рентгенограмами багатьох рідких патологій дихальної системи. Все це допомогає студентам охопити при вивченні педіатрії великий обсяг патологій різних органів та систем, і перш за все рідкісні захворювання дитячого віку.

Науково-пошукові роботи підвищують зацікавленість студентів предметом «Педіатрія» і добре втілюються проведенням студентських конференцій.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Даниленко А.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна)*

На сьогоднішній день використання інформаційних технологій в житлово-комунальному господарстві є затребуваним і актуальним. Неодноразово в постановах Кабінету Міністрів України згадувалося про необхідність вдосконалення і ефективного використання інформаційних технологій для підвищення ефективності житлово-комунальних сервісів. Серед широкого кола проблем, з якими стикається міське господарство, можна виділити декілька:

1. Відсутність достовірності та доступності інформації (відносно житлового фонду та жителів які там проживають);
2. Відсутність оперативної інформації про поточний стан об'єктів житлово-комунального господарства (будинків, комунікацій).

Вирішальне значення в організації житлово-комунального господарства міст має інженерно-технічний персонал експлуатаційних організацій, який має відповідати по рівню знань і навичок сучасним вимогам нормативів і комп'ютерних програм. На кафедрі «Міське будівництво і господарство» ОДАБА студенти вивчають сучасні комп’ютерні технології, за допомогою яких в автоматичному режимі на практичних та лабораторних заняттях отримують необхідні навички для професійної діяльності, зокрема такі:

- проектують об’єкти міської забудови та роблять проекти реконструкції, які використовуються в подальшому процесі навчання;
- використовують програми для інженерних розрахунків (розрахунки складу бетону, теплотехнічні розрахунки, розрахунки об’ємів приміщень та кількості внутрішніх облицювальних матеріалів);
- освоюють спеціалізовані програмні інструменти, які використовуються при вирішені питань міського господарства (оплата рахунків населення, електронний документообіг).

Важливо відмітити, що програми відповідних курсів постійно вдосконалюються з врахуванням розвитку програмного забезпечення і мережевих технологій.

Таким чином, вивчення комп’ютерних технологій дає змогу підвищити кваліфікацію майбутніх фахівців в управлінні житлово-комунальним господарством на якісно новий рівень, при якому різко підвищуються темпи і якість роботи, зокрема з населенням. Також наші студенти навчаються обґрунтовано вирішувати інженерні завдання різної складності.

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Добролюбська Г.І. *(Одеська державна академі ябудівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*, **Добролюбська Ю.А.** *(Південноукраїнський національний педагогічний університет, м. Одеса, Україна)*

Життя сучасних студентів неможливо уявити без інформаційних технологій: вони охоче спілкуються в соціальних мережах, шукають інформацію на просторах мережі Інтернет, грають, дивляться фільми та слухають музику в режимі on-line. Особливість молодого покоління полягає не тільки втому, що вони активно застосовують сучасні технології, але й в тому, що вони сприймають їх більш позитивно і охоче. Саме тому багато освітніх організацій, перш за все вузи, впроваджують освітні програми із застосуванням електронного навчання та дистанційних технологій.

Оскільки про необхідність та значимості електронного навчання стали говорити тільки в останнє десятиліття, в нашій країні немає ґрунтовних даних про його розвиток в вузах.

Основні переваги електронного навчання для студентів:

- можливість необмеженому числу студентів отримати доступ до освітніх ресурсів в будь-який час і в будь-якому місці; кожен студент в комфортних для себе умовах, використовуючи сучасні технології, може неодноразово відтворювати та записувати необхідну інформацію;
- можливість витрачати значно менше коштів порівняно з традиційними формами навчання;
- електронне навчання дає можливість отримати якісне навчання для людей з обмеженими можливостями, право яких на освіту в нашій країні не завжди дотримується;
- можливість навчатися за індивідуальним графіком, що особливо важливо для дорослого працездатного населення. В умовах дії стереотипу, що навчання у вузі – прерогатива молоді, саме активне застосування електронного навчання дозволить навчатися представникам старшого покоління, реалізуючи концепцію LLL (навчання протягом усього життя);
- електронне навчання робить акцент на самостійній роботі студентів, створюючи умови для саморозвитку особистості;
- електронне навчання, стираючи кордони, дозволяє студентам отримувати доступ до освітніх ресурсів будь-якого вузу світу, в тому числі вузів, які займають перші рядки світових рейтингів.

Освітні організації, які впроваджують електронна освіта, мають наступні переваги:

- освоєння глобального освітнього простору, а отже, залучення студентів з усього світу;
- в умовах впровадження нових освітніх стандартів, коли більша увага приділяється самостійній роботі студентів, саме електронне навчання дозволяє організувати його найбільш ефективним способом [4, с. 92];
- електронне навчання дозволяє згладити цифровий розрив, який виникає в силу різного підходу до отримання знань студентів (представників цифрового покоління) і викладачів (покоління цифрових іммігрантів);
- відкритість та прозорість освітнього процесу, яка дозволяє своєчасно проводити його коригування [1, с. 46].

Незважаючи на незаперечні переваги, розвиток електронного навчання в нашій країні відбувається досить повільно. Основні причини цього:

- електронне навчання вимагає використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, якими на даний момент володіють повною мірою лише деякі вузи. Придбання необхідного обладнання виливається в серйозні фінансові витрати, які, на думку керівництва багатьох освітніх організацій, недоцільні;
- особливості українського менталітету накладають відбиток на сприйняття електронного навчання: викладачі та керівники вузів, а також батьки студентів та абітурієнтів сумніваються в його ефективності, вважаючи формальним, неглибоким і неякісним. Крім того, електронне навчання не передбачає виховний момент, який, на думку багатьох «дорослих», обов'язковий (один з першорядних) в освітньому процесі;
- неготовність сучасних студентів до самостійного навчання, яке передбачає самодисципліну, високу мотивацію і розуміння того, що вони хочуть отримати від навчання;
- серйозною перешкодою до впровадження електронного навчання є низький рівень знань інформаційних технологій викладачів вузів, а отже, їх неготовність проводити електронні курси. Крім того, мало хто з викладачів готовий викладати свої ресурси у відкритий доступ в силу проблем авторського права.

Всупереч бар'єрами та складнощам в Україні активно використовуються різні засоби і технології електронного навчання. Крім електронних підручників і мультимедійних презентацій застосовуються масові відкриті он-лайн курси, гейміфікація, залучення студентів до процесу викладання тощо. Використання інноваційних засобів та технологій навчання, заснованих на застосуванні сучасних інформаційних технологій, сприяло появі нового поняття – SMART-

education, яке повинне бути представлене в SMART-університеті. Що ж включають дані поняття?

На думку Н. В. Тихомирової, SMART-університет – це університет, в якому якість процесів і результатів освітньої, науково-дослідної, соціальної та комерційної діяльності відповідає потребам SMART-суспільства в силу найбільш правильного та ефективного застосування технологічних інновацій та Інтернету. Навчання в «розумному» університеті повинно бути засновано на звичних, сучасних технологіях, носити неформальний характер і органічно включатися в життя студента [5, с. 35]. Розглядаючи SMART-education, В. П. Тихомирова говорить про гнучкість навчання, побудовану на контенті, зібраному з усього світу, в умовах інтерактивного освітнього середовища і вільного доступу [5, с. 36].

Незважаючи на явні переваги переходу до електронного навчання, а потім до SMART-навчання, багато вузів не поспішають впроваджувати його в свій освітній процес. Подібний консерватизм може призвести до досить серйозних проблем в майбутньому. Ігнорування електронного навчання може привести до того, що іноземні вузи проникнуть на наш ринок і завоюють увагу споживачів, а, отже, вітчизняні університети втратять можливий прибуток, а найбільш слабкі – своїх студентів [2, с. 66]. В. Лукашов розглядає електронне навчання як форму інтелектуальної колонізації, якій вже піддається вітчизняний освітній ринок з боку європейських і американських вузів. І, якщо вузи не будуть вживати активних дій, вітчизняний освітній ринок може бути поневолений сильнішими конкурентами [3, с. 51].

Таким чином, усвідомлення вузами необхідності застосування різних технологій електронної освіти і перехід в подальшому до SMART-education дозволять сформувати бренд української освіти на міжнародному ринку, а також окремих вузів, що його просувають.

Література:

1. Арабян К. К. Новая образовательная парадигма / К. К. Арабян // Высшее образование сегодня. – 2013. – № 12. – С. 46-51.
2. Астахова А. Электронное образование / А. Астахова // Прямые инвестиции. – 2013. – № 11. – С. 64-67.
3. Лукашов В. Е. Проблемы электронного образования (E-Learning) / В. Е. Лукашов // Вестник международной Академии наук. – 2010. – № 2.– С. 49-51.
4. Можаева Г. В. Комплексный подход в реализации проектов электронного обучения в вузе / Г. В. Можаева// Историческая информатика. – 2014. – № 4. – С. 91-98.
5. Тихомирова Н. В. Формирование университетов будущего : SMART-университеты и SMART-обучение / Н. В. Тихомирова // Ученый совет. – 2013. – № 12. – С. 34-37.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ ГРАФИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН С УЧЕТОМ ТЕМПОВ ВСЕОБЩЕЙ КОМПЬЮТЕРИЗАЦИИ

Думанская В.В., Калинин А.А., Марченко В.С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Реформирование системы образования, в том числе и Высшей школы, в нашей стране происходит в условиях преобразования хозяйственной и политической деятельности. Естественно, что единых рекомендаций по всем этим вопросам дать весьма сложно, зачастую к намеченным результатам приходится идти методом «проб и ошибок». Нередко принимаются решения, не прошедшие достаточного количества исследований и апробаций. Существуют различные точки зрения по продолжительности обучения в средней школе. 12-ти бальная система школьных оценок не увязана с применяемой высшей школе. Выпускники средних школ слабо ориентированы в подготовке к обучению в выбираемом ими вузе. В технических вузах, в том числе и ОГАСА, особо ощущается недостаток необходимого уровня довузовской графической подготовки у студентов при изучении на первом курсе инженерной графики (начертательной геометрии). Значительная часть первокурсников на начальном этапе обучения не обладает необходимыми элементарными знаниями при проведении полноценных занятий по инженерной графике по программе технического вуза.

По указанной выше проблеме на кафедре начертательной геометрии и инженерной графики академии проводятся как теоретические, так и практические исследования, результаты которых регулярно публикуются в открытой печати, например, [1; 2; 3] и докладываются на различных научно-методических конференциях. Авторами регулярно вносятся рекомендации по разрешению конкретных вопросов.

В настоящее время существует проблема, связанная с «веком всеобщей компьютеризации». Несомненно, в области обучения с использованием компьютеров – будущее. Однако использование на 100% ПК в учебном процессе при изучении графических дисциплин, по нашему мнению, на начальном этапе обучения недопустимо, и не может полноценно заменить традиционных аудиторных и самостоятельных занятий, на которых студент получает необходимые навыки выполнения и чтения чертежей. Абитуриенты и студенты в начале 1-го курса обязаны обладать элементарными знаниями и приемами решения графических задач на плоскости, т.е. на листе бумаги.

Поэтому, при сложившейся ситуации, только после того, как студент овладеет приемами выполнения чертежей, его можно подключать к выполнению подобных и последующих задач с помощью компьютерных программ различных разработчиков. Как правило, в каждом учебном заведении обычно используется одна, ведущая программа, которая обеспечивает выполнение всех заданий по изучаемому курсу.

С помощью ПК студент изучает возможности этой техники в решении конкретной задачи: обучение процесса получения чертежа по заданным параметрам. Выполнение поставленной задачи облегчается тем, что подобная задача уже решалась студентом обычным способом (т.е. с применением чертежных принадлежностей и изучением соответствующего теоретического материла). Из сказанного следует, что с преподаванием базовых знаний по инженерной графике возникает необходимость практически параллельного преподавания дисциплин для пользователей ПК, что должно найти свое отражение в учебных планах и программах.

При работе с редактором любой из используемых программ студент обязан на первых стадиях овладения ПК ознакомиться с такими элементарными понятиями, как: конструкторский документ, ГОСТ, чертеж, вид, основная надпись, технические требования, размеры, допуски, шероховатости и т.д.

Процесс преподавания инженерной графики при комплексном подходе дает возможность студентам не только выполнять самостоятельно чертежи, но и успешно читать чертежи других разработчиков.

Литература:

1. Бредньова В.П., Марченко В.С., Сидорова Н.В., Полторак В.С. Про особливості оцінювання знань з нарисної геометрії студентами-першокурсниками напряму «будівництво». Матеріали XV міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців». Одеса, ОДАБА 2010, - с. 19-23.
2. Калинин А.А., Калинина Т.А., Никитенко О.А., Твардовский И.А., Джугурян Л.А., Белошицкая Т.В. Модульный контроль знаний студентов – проблемы внедрения на 1 курсе. Матеріали XIV міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців». Ч. 1. Одеса, ОДАБА 2009, - с. 94-97.
3. Джугурян Т.Г., Калинин А.А., Никитенко О.А., Фомина Т.И. Об учете итогов средней школы при наборе в ВУЗ. Матеріали XVI міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців». Ч. 1. Одеса, ОДАБА 2011, - с. 109-110.

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ЗНАНЬ

Іванова О.С. *(Одеська державна академія технічного регулювання та якості м. Одеса, Україна)*

Ключовими питаннями розвитку суспільства у третьому тисячолітті стають: інтелектуалізація із здатністю до постійних інновацій, соціалізація з пріоритетом якомога повного самовиразу особистостей, екологізація виробництв і середовища життєдіяльності; успіху досягатимуть ті країни, де забезпечуватимуться оптимальні пропорції між творчою енергією людини та іншими ресурсами.

В процесі формування і економічного функціонування інтелектуального ресурсу використовуються суспільні інформаційні фонди, а в результаті творчої інтелектуальної праці продукується інноваційний ресурс. У більш широкому розумінні *інтелект* як ресурс розвитку – це потенційна і реальна здатність нації підтримувати «творчу енергетику» у всіх сферах діяльності – науці, політиці, бізнесі, культурі. Сучасний напрям розвитку теорії інтелектуального потенціалу запропонували представники теорії «людського капіталу», які розглядають його, як найважливіше джерело економічного поступу. Відтак, *інтелектуальний потенціал суспільства* – це сукупність творчих здібностей індивідів та їх освітньо-кваліфікаційний рівень, які дають змогу, використовуючи інтелектуальні засоби, засвоювати набуті та творити нові знання для продуктивного соціально-економічного розвитку країни. *Інтелектуальний потенціал країни* – це частина її суспільства, діяльність якої спрямована на розв’язання теоретичних і практичних проблем розбудови держави, розвитку народного господарства та підвищення рівня життєдіяльності населення. Все це різко актуалізує дослідження процесів формування та розвитку інтелектуального потенціалу суспільства, причин і наслідків спаду у сфері інтелектуальної діяльності, а також шляхів його подолання в умовах транзитивної економіки України.

За результатами дослідження нами було конкретизовано *види інтелектуально потенціалу України*, такі як-от: виробничий (інженерно-технічні працівники, спеціалісти народного господарства); гуманітарний (працівники вищої та середньої кваліфікації загальноосвітніх шкіл, закладів культури, мистецтва, охорони здоров’я, фізкультури та спорту); науковий (науковці, висококваліфіковані кадри вищої школи); адміністративний (працівники апарату управління, юридичних служб, банківсько-фінансової

системи тощо); військовий (інтелігенція силових органів). Кожен із цих видів має певні різновиди інтелектуальних потенціалів.

В умовах ринкової трансформації економіки України відбуваються суттєві зміни в основі інтелектуального потенціалу – освіті, що свідчить про великі економічні і соціальні вигоди суспільства від вищої освіти, яка сприяє формуванню праці, підвищує довіру до соціальних інститутів. Визначальну, провідну роль у розвитку інтелектуального потенціалу України відіграє науковий потенціал. Його основою є наука – сфера людської діяльності, функція якої – вироблення й використання систематизованих знань про природу й суспільство. Наука орієнтується на суспільні потреби щодо вирішення проблем духовного й матеріального збагачення нашого народу, створює систему знань про закономірності розвитку природи, суспільства і людського мислення.

Наука – один з найважливіших чинників науково-технічного прогресу. Вчені України спрямовують свої зусилля на виконання фундаментальних і прикладних (науково-дослідних та науково-конструкторських) робіт відповідно до потреб суспільства. Багато наукових розробок стали основою створення нових прогресивних технологій, матеріалів, різних видів техніки, визначення магістральних напрямів у розвитку суспільно-територіальних комплексів, продуктивних сил країни тощо. За останні роки зросла чисельність аспірантів і докторантів у вищих закладах освіти, проте обсяги фінансування науки не збільшуються. Проте кількість підприємств, які використовують інноваційні фактори виробництва зростає, все ж рівень конкурентоспроможності вітчизняної економіки на ринках наукомісткої та технологічно складної продукції є ще низьким. Падіння асигнувань на розвиток науки спричинило згортання багатьох науково-дослідних програм, зниження престижності наукової роботи, швидкого та некерованого скорочення чисельності наукових кадрів, зниження рівня матеріального стимулювання науковців.

Такий стан речей не може бути визнаний нормальним, держава повинна піти на певні скорочення у сфері вищої освіти, або знайти додаткові джерела, за рахунок яких можна було б створювати потрібну кількість робочих місць. Якщо орієнтуватись на універсальні постіндустріальні цінності, а не сліпо запозичений досвід окремих країн, можна не тільки зберегти традиційно сильну вітчизняну освіту, але й значно підвищити її конкурентоспроможність. Багато хто з учених уже зневірилися щодо можливостей належного застосування своїх здібностей і знань на Батьківщині і перетворилися на шукачів долі закордоном. В лавах наукової еміграції переважають носії саме тих спеціальностей, які є визначальними в умовах сучасного етапу науково-технічного прогресу. Більше

всього потерпають такі науки, як генетика, фізіологія, біологія, теоретична фізика. Йдеться про втрату висококваліфікованих спеціалістів (практиків або вчених), які є безпосередніми носіями професійного, наукового, творчого потенціалу, в кожному із яких домінує інтелектуальна складова. В комплексі всі вони утворюють цілісний інтелектуальний потенціал суспільства, стан якого в кінцевому рахунку детермінує не тільки науково-технічний прогрес і економічне зростання, а й інноваційний розвиток держави.

Серед причин, які спонукають наших громадян до пошуку роботи закордоном найчастіше зустрічаються: низька заробітна плата в Україні (38,2%); низька заробітна плата по спеціальності (28,8%), відсутність роботи за спеціальністю (11,3%), необхідність терміново заробляти «великі гроші» (11,9%), відсутність будь-якої роботи за місцем проживання (9,7%). Тому цей процес поряд з безпосередніми негативними впливами на наше сьогодення матиме й відчутні далекосяжні наслідки.

Отож, у сучасних умовах в Україні ще не створено відповідних умов, які б могли забезпечувати продуктивний розвиток інтелектуальної діяльності. З огляду на те, що рівень фінансування науки вважається однією з основних характеристик інноваційності країни, то на практиці за останні п’ятнадцять років в Україні загальні витрати на наукові дослідження становили близько 1-1,3 % ВВП. В останні роки істотно зросла значимість тих сфер виробничої діяльності, в яких використовуються результати інтелектуальної діяльності – ресурси інтелектуального потенціалу. Вартість продуктів, що виробляються сьогодні, підвищується не стільки за рахунок зростання вартості сировини і витрат на його виготовлення, скільки за рахунок використання результатів інтелектуального потенціалу.

Визначення впливу інтелектуального потенціалу на розвиток держави в умовах глобалізації та окреслення проблем, з якими стикається Україна при впровадженні інноваційної моделі, є вкрай недосконалим. Потенційно інтелектуальним потенціалом володіє кожна країна, однак оптимально його використовувати і розвивати вдається насамперед тим із них, котрі здатні забезпечувати весь процес інтелектуального відтворення.

Висновки. У сучасному світі інтелектуальна, творча діяльність набуває дедалі більшого значення в найрізноманітніших сферах людської діяльності. Від того, наскільки значним є інтелектуальний потенціал суспільства і рівень його культурного розвитку, залежить успіх розв’язання економічних проблем. Для збереження та подальшого розвитку наукового потенціалу України варто докорінно поліпшити фінансування і матеріально-технічне постачання наукових закладів; підняти престиж науковців.

ВНЕДРЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕСС ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ ИНЖЕНЕРНЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Каранфилова Е.В., Коба Л. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса. Украина)*

Актуальность исследования обусловлена фундаментальными изменениями в сфере образования, которые вызваны новым пониманием целей и ценностей образования, разработкой и внедрением новых информационных, в том числе мультимедиа технологий. В современных условиях развития общества всё больше возрастает потребность в нестандартно мыслящих творческих личностях. Но зачастую традиционная подготовка специалистов ориентируется на формирование знаний, навыков и умений в узкой предметной области, что всё больше отстаёт от современных квалификационных требований.

Поэтому в настоящее время в образовательной области проявляются тенденции к использованию инновационных технологий, которые позволяют расширить возможности предоставления информации студентам, обогатить традиционные аудиторные занятия, повысить визуализационный элемент учебного материала. Инновации в образовании определяются как целевое изменение в функционировании системы, причем в широком смысле это могут быть качественные и (или)количественные изменения в различных сферах и элементах системы.

Согласно наиболее распространенному определению, мультимедиа представляет собой компьютерные средства создания, хранения, обработки и воспроизведения в оцифрованном виде информации разных типов: текста, схем, таблиц, диаграмм, фотографий, видео- и аудиофрагментов и т.д.

В современной системе образования необходимо постоянно совершенствовать учебно-методическую базу традиционного аудиторного образования, которое является пока приоритетным на постсоветском пространстве и других зарубежных странах из-за формирования обширного фундаментального базиса, который не в полной мере компьютеризирован. Используя различные технологии обучения, студенты имеют возможность быть совлеченными к разным способам восприятия материала – чтение учебника, объяснения преподавателя, работа с компьютером и др. С другой стороны, обучающие и контролирующие программы должны предоставлять пользователю возможность построения своего алгоритма действий, а не навязывать готовый. Благодаря построению собственного алгоритма действий,

пользователь начинает думать, применять имеющиеся у него знания к заданным условиям, а это очень важно для осмысления получаемых знаний.

Компьютеризация обучения – в узком смысле – применение компьютера как средства обучения; в широком – многоцелевоеиспользование компьютера в учебном процессе.

Основные цели компьютеризации обучения: подготовить подрастающее поколение к жизни в информационномобществе, повысить эффективность обучения путем внедрения средств. Нужны разнообразные формы учебной деятельности. Все они должны быть скомпонованы таким образом, чтобы компьютер становился не самоцелью, а лишь логическим и эффективным дополнением к учебному процессу.

Современные формы преподавания предусматривают также дистанционные формы обучения, наличие виртуальных учебников, позволяющих дать образование и без непосредственного общения с преподавателем.[1]

Рассмотрим более детально особенности использования инновационных педагогических технологий при подготовке студентов инженерных специальностей. Данная квалификационная направленность подготовки специалиста предполагает изучение технической инженерно-проектнойдеятельности. Продукт деятельности для инженера является сложным комплексом точных расчетов, проектного предложения, будущей реализованной технической моделью. И поэтому при подготовке специалиста за данным «вектором» педагогу требуется использование широкого современного визуализационного учебного комплекса с возможностью использования многофакторных моделей представления. [2]

Изучая опыт использования в педагогической деятельности инновационных методов, можно выделить их преимущества: они помогают научить студентов активным способам получения новых знаний; дают возможность овладеть более высоким уровнем личной социальной активности; создают такие условия в обучении, при которых студенты не могут не научиться; стимулируют творческие способности студентов; помогают приблизить учебу к практике повседневной жизни, формируют не только знания, умения и навыки по предмету, но и активную жизненную позицию.

Литература:

1. Тихобаев А.Г. Интерактивные компьютерные технологии обучения / Вестник ТГПУ, 2012. - №8.
2. Жуков Г.Н. Основы общей профессиональной педагогики: Учебное пособие. - М.: Гардарики, 2005.

О ПРОЕКТЕ РАЗВИТИЯ КОММУНИКАЦИЙ ОГАСА В ИНТЕРНЕТ ПРОСТРАНСТВЕ

Ковров А.В., МенейлюкА.И., Бабий И.Н. *(Одесская государственная академія строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Решительные шаги правительства по изменению устоявшихся канонов в сфере образования Украины приводят к резкому повышению конкуренции между ВУЗами. Это подталкивает ихк выбору конкурентной позиции как во внешнем информационном пространстве потребителей, в первую очередь – абитуриентов, так и во внутреннем – студентов, преподавателей. Одной из позиций является развитие коммуникаций.

С точки зрения бизнеса коммуникации оказывают влияющие силу на развитие академии. Если начать отслеживать и управлять коммуникациями, в которых участвует академия, можно вывести эти коммуникации на новый уровень. Основываясь на вышеперечисленном, можно сформулировать цель деятельности академии в этом направлении, которая заключается в разработке системы управления проектом развития коммуникации в интернет пространстве, и выделить основные задачи, которые нужно при этом решить, а именно: выполнить SWOT(с англ. *Strengths* (сильные стороны), *Weaknesses* (слабые стороны), *Opportunities* (возможности) и *Threats* (угрозы)) анализ проекта; разработать концепцию проекта; провести маркетинговые исследования; разработать систему управления проектом (управление интеграцией, содержанием, временем, ресурсами, стоимостью, качеством и коммуникациями).

Путем исследования текущей ситуации коммуникации ОГАСА в интернет пространстве можно обнаружить сильные и её слабые стороны. Это позволит планировать действия, опираясь на реальные факты и возможности.

Сегодня одним из приоритетных направлений является совершенствование сайта академии. В результатеэтого улучшится пользовательский опыт взаимодействия,чтоположительно отобразится на вовлеченности и отношении пользователей к сайту академии и академии в целом, увеличит, что немаловажно, «глубину» нахождения пользователей на сайте.

Необходимо отметить, что в силу стремительного развития современных мобильных гаджетов и наличия их у всех членов общества перспективным будет внедрениесобственного мобильного приложения. Результатом запуска такого приложения станет улучшение коммуникации между студентами и академией. Это поднимет рейтинг академии в глазах студентов, привлечет внимание средств массовой информации, что в свою очередь отразится на

коммуникации академии в обществе в целом.

Мобильное приложение может иметь следующий функционал: возможность просмотра расписания;карта корпусов и аудиторий академии;новости академии;экстренные сообщения; экскурсии по академии и др.

Составление контент-стратегии для коммуникации позволит спрогнозировать рост заинтересованности и регулировать взаимосвязи, происходящие в онлайн и офлайн плоскостях.

Контент-стратегия должна покрывать все онлайн коммуникации академии, график публикаций в социальных сетях и работу с возражениями аудитории. При этом необходим анализ рынка профильных новостных порталов, публикаций, которые могли бы способствовать улучшению фона коммуникации академии, продвижению репутации личностей академии, которые за годы своей работы внесли вклад в развитие строительной отрасли или науки, были связаны или учились в академии, а сейчас являются успешными людьми. Примеры успешной карьеры могут заинтересовать абитуриентов и их родителей и мотивировать студентов к успешной учебе. Регулярные онлайн трансляции с конференций и научно-исследовательских мероприятий должны быть развернуты на сайте академии, а также через стриминговые онлайн сервисы. Это поможет отобразить научную жизнь и, как следствие, привлечь инвестиционные проекты. С целью охвата и уведомления большего числа новых абитуриентов могут проводиться онлайн встречи между абитуриентами и успешными выпускниками академии. Это, в свою очередь, будет позитивно отражаться на увеличении охвата новых пользователей и увеличения их лояльности.

Необходимо ввести регулярные коммуникации через e-mailрассылки. Этот канал коммуникаций будет отвечать за уведомления о событиях и научных мероприятиях сотрудников академии, студентов, а так же за проведение социальных опросов.

Для реализации такого проекта необходимо наличие постоянной проектной команды, состоящей из специалистов разных отделов академии.

Основными результатами проекта должны быть: создание благоприятной почвы для обеспечения коммуникаций в новых плоскостях; улучшение коммуникации ОГАСА на международном уровне;создание современной системы коммуникации; увеличение степени вовлечения студентов в жизнь академии; улучшение взаимодействия между институтами; привлечение инвестиций для развития академии; привлечение общественности и административных органов к деятельности академии;создание более доверительных отношений с родителями студентов; создание платформы для продвижения научно-исследовательских работ.

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРНЕТ ТЕХНОЛОГІЙ, ЯК ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Колій О.С. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Сьогодні на сучасному навчальному просторі можливо спостерігати все більшу інтеграцію навчального процесу з інтерактивними Інтернет технологіями навчання. Одним з найперспективніших напрямків розвитку у цій сфері є соціальні мережі. Соціальні мережі дозволяють залучати до навчання майже необмежену аудиторію людей, групувати їх за необхідними напрямами навчання. Характерними рисами соціальної мережі є: створення особистих профілів (публічних або напівпублічних), у яких найчастіше потрібно вказати реальні персональні дані й іншу інформацію про себе;надання практично повного спектра можливостей для обміну інформацією (розміщення фото, відеозаписів, розміщення текстових записів (у режимі блогів або мікроблогів), організація тематичних співтовариств, обмін особистими повідомленнями і інше); можливість задавати і підтримувати список інших користувачів.

Соціальні мережі являють собою цілком звичайні співтовариства людей, а їх дослідження виділяється в окрему область знань. Число користувачів соціальних мереж визначається десятками мільйонів. Крім того, соціальні мережі - один зі значимих елементів сучасного суспільства, а їх вплив поширюється на самі різні сфери людського життя: культура, повсякденне життя, освіта. Використання соціальних мереж у процесі навчання - це ефективний засіб підвищення мотивації і якості навчання, тому застосування інформаційно-комунікативних технологій - самий затребуваний напрямок у сфері освіти. Сучасний студент повинен уміти самостійно та активно працювати з інформацією, піддавати її критичній оцінці й застосовувати відповідно до цілей та задач своєї діяльності. Не менш популярні викладацькі блоги, за допомогою яких можна ефективно управляти самостійною роботою студентів.

Закономірну популярність набирає ще один вид навчання в соціальній мережі - це elearning (Electroniceducation, система електронного навчання за допомогою інформаційних технологій). Прогресивні можливості дистанційного навчання роблять процес більш простим і зрозумілим для студентів. Дистанційне навчання дозволяє реалізувати освітні цілі, а також стежити за світовими тенденціями в даній сфері. Відкривається можливість об’єднувати очне та дистанційне навчання.Крім цього, можна виділити наступні переваги

використання соціального простору, як навчального майданчика: знайоме середовище, можливість створення навчального контенту та спільної роботи, ведення електронних зошитів, форумів і чатів. Використання у віртуальних навчальних групах технологій форумів, вебінарів, мультимедійних інтерактивних презентацій полегшують засвоєння матеріалу, сприяють легкому вибудовуванню освітніх траєкторій. Перераховані способи інтеграції соціальних платформ у навчання дають можливість колективної оцінки роботи, стимулюють пізнавальну діяльність.Також в цій сфері існує ряд проблем, наприклад, високий ступінь трудомісткості по організації і підтримці навчальної роботи. Більш того, викладач повинен інтуїтивно відчувати аудиторію й підбирати під неї навчальні матеріали. Цінність використання соціальних мереж не достатньо оцінена на сьогоднішній день. Багато фахівців скептично сприймають можливість використання даного способу, як засобу навчання, тому що традиційно соціальні мережі сприймаються, як середовище розваги й проведення вільного часу. Однак не можна заперечувати, що використання соціального простору може благотворно організувати колективну роботу, проектну діяльність, міжнародні обміни, самоосвіту та системну роботу людей, що перебувають у різних точках земної кулі.

Останнім часом дослідники вивчають нові сфери застосування соціальних платформ у різних напрямках діяльності людини. Одним з таких напрямів є залучення студентів у вузи. Слід зазначити, що сьогодні вищі навчальні заклади України перейшли на електронне приймання документів від абітурієнтів, саме тому необхідно особливу увагу приділяти просуванню освітньої установи в Інтернеті, але така необхідність виникла не лише внаслідок неможливості особисто контактувати з абітурієнтом при його вступі в університет, а також внаслідок того що, залучення абітурієнтів за рахунок разових візитів у школи викладачів, Дні відкритих дверей, останнім часом показують свою неефективність.Розвиток інформаційних технологій дозволив здійснювати роботу із просування освітніх послуг, спрямованих на залучення потенційних споживачів освітніх послуг і формування іміджу й репутації вищого навчального закладу. Зараз майже всі великі вищі навчальні заклади почали займатися просуванням своїх освітніх послуг за допомогою освітніх порталів. При цьому просування в мережі суттєво відрізняється від відомих нам раніше інструментів маркетингу й реклами. У соціальній мережі ми говоримо не про рекламу своїх послуг, а обговорюємо зі споживачем теми у сфері навчання, що його цікавлять.Очевидно, що з кожним роком значення просування в системі навчання буде збільшуватися, що пов'язане з ростом ринку освітніх послуг.

ПРИМЕНЕНИЕ PTVVISIONVISUM В РАМКАХ ДИСЦИПЛИНЫ МОДЕЛИРОВАНИЕ ТРАНСПОРТНЫХ СИСТЕМ

Король В.Ю. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Во всех сферах образования ведутся поиски способов интенсификации и быстрой модернизации системы подготовки, повышения качества обучения с применением современных компьютерных программ и технологий. Применение компьютерных технологий в учебном процессе дает возможность использовать в педагогической практике разработки, позволяющие интенсифицировать учебный процесс. Возможности компьютерных технологий как инструмента человеческой деятельности и принципиально нового средства обучения привело к появлению новых методов и организационных форм обучения и более быстрому их внедрению в учебный процесс.

В образовательном процессе компьютер может быть как объектом изучения, так и средством обучения, т.е. возможны два направления использования компьютерных технологий в процессе обучения. При первом – усвоение знаний, умений и навыков ведет к осознанию возможностей компьютерных технологий, к формированию умений их использования при решении разнообразных задач. При втором – компьютерные программы и технологии являются мощным средством повышения эффективности организации учебного процесса.

Существуют различные компьютерные программы, предназначенные для транспортного моделирования, но наиболее широко зарекомендовавшим себя является продукт немецкой компании PTVVisionVisum.

С помощью данного программного продукта, представляющего собой макроуровень моделирования, возможно решение следующих основных задач:

- планирование транспортной инфраструктуры и общественного транспорта;
- графическая обработка сети;
- анализ и оценка транспортных сетей;
- прогноз запланированных мероприятий.

База данных параметров улично-дорожной сети предназначена для расчета в Visum матриц затрат времени передвижения населения. Затраты могут выражаться как в денежном виде, так и с помощью произвольных параметров.

С помощью полученных матриц затрат и статистических данных о населении города составляют матрицы корреспонденций индивидуального и общественного транспорта.

Программа для визуализации транспортной схемы дает возможность вынести на отрезки УДС различную информацию, например: интенсивность движения, скорость, пропускную способность и т.д. Также существует возможность классификации по различным признакам отрезков, узлов, остановок и других атрибутов, выделяя тем самым их из общей массы (по цвету, толщине полосы, форме, размеру, типу линии и т.д.).

Главным достоинством программы Visum, является возможность прогноза запланированных мероприятий по организации движения транспортных средств. Это позволяет моделировать развитие транспортной сети с учетом реконструкции или строительства новых улиц, устройства пересечений в разных уровнях, изменения организации дорожного движения, строительства новых районов города, планирования последствий аварийных ситуаций и т.д.

Применение программы Visum в дисциплине моделирование транспортных обеспечивается с помощью уже сформированной транспортной модели небольшого города, с представленными исходными данными матрицы передвижений между транспортными районами. Районирование и маршрутизацию каждый из обучаемых выполняет самостоятельно, согласно общепринятым принципам маршрутизации пассажирских перевозок. Целью обучения является приобретение практических навыков имитационного моделирования пассажиропотоков и среднего времени передвижения пассажиров по маршрутной сети города. В рамках действий по модернизации маршрутной сети города могут рассматриваться следующие варианты:

- вставка в модель новых остановочных пунктов;
- изменение трассы существующего маршрута;
- прокладка нового маршрута;
- добавление новых примыканий от центров транспортного района к остановочным пунктам;
- построение новых узлов и отрезков УДС.

После модернизации маршрутной сети следует повторно выполнить операции расчета среднего времени передвижения и по предложенному критерию оценить базовый и предложенные проектантом варианты маршрутной сети и выбрать наилучший.

Внедрение компьютерных технологий создает предпосылки для интенсификации образовательного процесса. Они позволяют широко использовать на практике педагогические разработки, обеспечивающие переход от механического усвоения знаний к овладению умением самостоятельно приобретать новые знания.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Коцюрубенко О.М., Кушнір О.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

У зв'язку з інтенсивним розвитком ІТ-комунікацій та ІТ-технологій все більша увага суспільства приділяється передачі та обміну інформації саме за допомогою Інтернет ресурсів. До таких інструментів відносяться інтернет-сайт, сторінка у соціальній мережі, блог-щоденник тощо. Ці тенденції не оминули зокрема й навчальний процес. Відповідно до вимог сучасності, кожен вищий навчальний заклад та його кафедри у віртуальному просторі представлені своїм інтернет-сайтом. Він виконує функції як зовнішнього, так і внутрішнього спрямування – окрім інформації, що стосується безпосередньо викладацько-студентської аудиторії, він забезпечує співпрацю із партнерами та залучення абітурієнтів.

На сайті кафедри міститься загальна інформація щодо складу кафедри, дисциплін, що викладаються та їх навчально-методичного забезпечення, а також, зчаста, надається інформація щодо розкладу аудиторних занять та графіку консультацій викладачів. Окрім центрального сайту навчального закладу та окремих сайтів кафедр, все більшого поширення набуває створення сторінки у соціальних мережах для кафедри, наукової школи, окремого навчального курсу або іншого осередку навчально-наукового спрямування, орієнтованого, головним чином, на внутрішню аудиторію – студентів та колег, в той же час надаючи доступ для ознайомлення широкому колу осіб.

Високий ступінь ефективності взаємодії зі студентами показує ведення викладачем персонального блогу. Це не вимагає додаткових витрат, забезпечує можливість вільного доступу студентів до навчальних матеріалів, до результатів поточного контролю тощо. У блозі рекомендується, розміщувати матеріали, які стосуються не тільки безпосередньо навчального процесу, а також і наукові доробки викладача, приклади реального проектування, експертної оцінки та інше, що може зацікавити студентів, розширити та надати студенту глибшого розуміння щодо обраного фаху. Як показує досвід, такий метод «спілкування» забезпечує повноцінний двосторонній зв'язок. Однак варто наголосити, що вищенаведені ресурси ні в якому разі не можуть замінити повноцінного спілкування у традиційному форматі «викладач-студент» і покликані лише зробити навчальний процес більш повноцінним, ефективним, доступним та сучасним використовуючи інтернет-інструменти.

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРІ В ШКОЛІ

Кущенко І.М. *(Гончарівська гімназія, с.м.т. Гончарівське, Україна)*

Сучасне інформаційне суспільство потребує нових підходів до навчання, які б давали змогу ефективно сприймати великий обсяг інформації, швидко відтворити потрібні знання й уміти застосовувати їх на практиці. Одним із стратегічних завдань розвитку педагогічної науки є створення умов для використання комп'ютерних технологій та програмних засобів у навчально-виховному процесі.

Більшість сучасних навчальних методик ґрунтується на візуальних засобах – таблицях, асоціативних схемах, картах пам'яті. Адже серед учнів чи не найбільшу групу становлять ті, що сприймають інформацію передусім візуально. Конкретний візуальний образ, закріплений за лінгвістичним терміном чи поняттям, сприяє глибшому засвоєнню матеріалу. Тому необхідно застосовувати спосіб інтеграції окремих елементів таких сучасних технологій навчання: 1) проектне навчання; 2) інтерактивна технологія; 3) особистісно зорієнтоване навчання.

Часто у роботі вчителі–словесники надмірно захоплюються використанням якоїсь однієї педагогічної технології, не помічаючи її "мінусів", не враховуючи індивідуальні особливості своїх учнів, їх готовність до роботи за певною технологією. Експеримент не приносить бажаних результатів, і вчитель розчаровується у всіх нововведеннях, продовжує працювати за "старою системою". Сучасний урок – це урок, який побудований на засадах

розвивального навчання, сприяє розвитку мислительних операцій, умінь аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, систематизації, класифікації, визначення причинно-наслідкових зв’язків та залежностей, а також виробленню навичок логічного структурування. Це така взаємодія вчителя й учнів, при якій учні беруть активну участь у процесі пізнання, свідомо й міцно засвоюють матеріал.

Інтеграція в навчально-виховному процесі – не новинка. Ще в 80-90-ті роки XX століття невід’ємним елементом уроку були міжпредметні зв’язки. Проте й сьогодні, у XXI столітті, ми знову мусимо чи не спочатку відновлювати інтеграцію як один з основних принципів сучасного уроку. Сьогодні досить ще слабкий зв'язок педагогічної науки й практики, автори шкільних програм та підручників ігнорують питання інтеграційних зв’язків, та й розробка уроку із дотриманням принципів інтеграції – досить складний процес, який вимагає високої методичної майстерності вчителя. Застосування сучасних мультимедійних технологій допомагає якіснішому упровадженню інтеграції в систему уроків із кожного навчального предмета.

Нові технології навчання, без сумніву, потрібні, бо допомагають залучити до активної роботи всіх учнів. Але перетворювати їх на самоціль недоречно. Інновації в жодному разі не повинні витісняти на другий план традиційні форми, прийоми, методи роботи. Перевіривши на практиці ефективність використання традиційних технологій навчання й нових, інтерактивних, нестандартних методів, вважаю, що найкращі результати можна отримати лише шляхом поєднання, удосконалення, урізноманітнення вже відомого та впровадження щойно знайдених технологій навчання.

Педагогічний досвід свідчить, що чим глибша прірва між знаннями, потрібними для життя, і тими, що подаються школою, тим менший вплив навчання на дитину. Тому першочерговим завданням учителя є вдосконалення вмінь, що становлять основу комунікативних компетентностей. Метою підготовки комунікативно спроможного випускника школи є формування компетентісно орієнтованої особистості, здатної подолати будь-які деструктивні кризи. Програмове навчання, що в останні роки широко запроваджується в практику шкільного та вузівського викладання української мови, дає змогу організувати самостійну роботу учнів і студентів з урахуванням можливостей кожного, урізноманітнює їх пізнавальну діяльність, полегшує здійснення етапу самоконтролю й контролю та забезпечує одержання вчителем (викладачем) зворотної інформації. Програмові завдання передбачають самостійне осмислення мовних фактів, розгляд їх через призму засвоєних знань з курсу української мови.

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Лисенко А.О. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Перехід до ринкових відносин в економіці і науково-технічний прогрес надзвичайно прискорили темпи впровадження в усі сфери соціально-економічного життя суспільства останніх досягнень в області інформатизації.

У наші дні удосконалення процесу освіти пов'язано з інформатизацією процесу навчання. На сьогоднішній день все більше і більше студентів навчаються дистанційно, а, отже, технології дистанційного навчання розвиваються і використовуються активніше, так як вони допомагають зробити процес навчання більш ефективним.

Модель дистанційної освіти розглядає навчання як інформаційно-освітнє середовище, засноване на сучасних засобах передачі та зберігання інформації. У центрі - викладач-координатор пізнавального процесу, який коригує курс, що викладається і консультує студента з усіх аспектів навчальної діяльності.

Дистанційна освіта передбачає впровадження в освітню практику нових технологій навчання, методів і принципів організації навчально-виховного процесу. Основу освітнього процесу при дистанційному навчанні складає цілеспрямована і контрольована інтенсивна самостійна робота студента. Основною перевагою технології дистанційного навчання є те, що, той хто навчається, самостійно може обирати час занять і визначати їх інтенсивність, перебуваючи при цьому в контакті з викладачем. Дистанційні форми навчання надають також широкі можливості для розробки навчальних програм, орієнтованих на активізацію пізнавальної діяльності студентів і формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Важливою особливістю дистанційної освіти є те, щ о система створює і зберігає профіль кожного учня, в тому числі всі здані ним роботи, всі оцінки і коментарі викладача до робіт, всі повідомлення на форумі. Викладач може створювати і використовувати в рамках курсу будь-яку систему оцінки знань. Всі позначки з кожного курсу зберігаються у зведеній відомості.

Система дозволяє контролювати "відвідуваність", активність студентів, час їх навчальної роботи в мережі. Масив матеріалу можна розбити на дидактичні одиниці, в кінці кожної з них дати контрольні питання на засвоєння матеріалу. Система, налаштована викладачем, подбає про те, щоб за результатами контролю перевести учня на наступний рівень вивчення матеріалу або

повернути до попереднього. Цей елемент системи дистанційної освіти зручний ще й тим, що дозволяє проводити оцінку роботи учнів в автоматичному режимі: викладач лише задає системі параметри оцінювання, після чого система сама виводить для кожного студента загальну за оцінку і заносить її в відомість.

Виділяють наступні види технологій дистанційного навчання:

Кейс-технологія: у ній кожен навчальний курс забезпечується спеціальним навчальним посібником, програмою і методичними вказівками, що допомагають освоювати навчальний матеріал. Модульний принцип навчання дозволяє успішно поєднувати потреби і можливості студентів відповідно до вимог освітніх стандартів. Кейс-технологія може використовуватися як самостійно, так і в поєднанні з іншими технологіями.

Internet-технологія: забезпечує доступ до системи дистанційного навчання студентів і викладачів на будь-якому рівні інформаційних ресурсів. У мережевій технології можуть бути реалізовані різні способи і методи навчання: електронні підручники і бібліотеки, що тестують системи, засоби спілкування студентів і викладачів.

Відеотехнологія: основою є впровадження в інформаційне забезпечення навчального процесу відеолекцій, які проводяться кваліфікованими викладачами, що вміють підтримувати контакт з аудиторією на рівні "питання - відповідь". Перевага відеолекцій полягає в тому, що в них синтезовані основні дидактичні можливості мультимедійних засобів, що забезпечують пізнавальну діяльність максимально широким сприйняттям.

Впровадження дистанційних технологій в освітній процес дозволяє вирішити ряд завдань, що виникають перед вищими навчальними закладами:

- забезпечення рівного доступу молодим людям до повноцінної якісної освіти відповідно до їх інтересам і схильностям незалежно від матеріального достатку сім'ї, місця проживання, національної приналежності і стану здоров'я;
- забезпечення гнучкості системи освіти, що виражається в її організації з урахуванням індивідуального графіка занять учня;
- усунення проблем регіональних вузів, які полягають в постачанні регіонів кваліфікованими кадрами відповідно до розвитку самого регіону.

Ефективність дистанційного навчання знаходиться в прямій залежності від рівня активності студента в пізнавальній діяльності, ступеня його самостійності. Викладач, в свою чергу, повинен сприяти активізації пізнавальної діяльності студентів - формувати мотивації до самостійного пошуку, обробки, сприйняття нової інформації та її використання. Саме індивідуалізація навчання з розвитком навичок самостійності є основоположним освітнім принципом дистанційної технології.

ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ПІДХОДУ В ОБГРУНТУВАННІ СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИХ ЕЛЕМЕНТІВ ОСВІТНЬОГО ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРІВ

Лиськова С.В. (*ДНЗ "Хмельницький центр ПТО сфери послуг", м.Хмельницький, Україна)*

Однією із найбільш важливих освітніх проблем сучасності, є питання створення єдиного освітнього та інформаційного простору. Перехід до інформаційного суспільства суттєво впливає на професійну підготовку фахівців. Практика засвідчує, що оволодіваючи навичками інтерактивного навчання, вихованець поступово переносить їх у свою практичну діяльність, тому кожному студенту потрібна ґрунтовна підготовка в сфері опанування сучасними інформаційними технологіями.

Розвиток суспільства на сучасному етапі характеризується великим інформаційним потоком. Інформатизація є об'єктивним процесом у всіх сферах людської діяльності, зокрема в освіті. Під впливом нових інформаційних технологій (комп'ютерних і комунікаційних), створюються сучасні інноваційні освітні технології. Інформатизація освіти визнана одним із пріоритетних державних завдань, і повинна бути невід’ємною складовою інформатизації України, здійснюватися згідно з єдиними державними нормативами, враховуючи при цьому особливості системи освіти.

Під інформатизацією вищої освіти розуміють сукупність взаємопов'язаних процесів (організаційних, управлінських, науково-технічних, навчальних, виховних), що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб усіх учасників освітнього процесу (студентів, викладачів, співробітників ВНЗ). З метою результативності необхідне наукове обґрунтування і прогнозування процесу інформатизації вищої освіти, встановлення критеріїв, які визначають загальний рівень інформаційної культури, формування змісту їхніх інформаційно-комп'ютерної підготовки, адекватний вибір методів, засобів і форм цієї підготовки, а також детальний опис інфраструктури і механізмів, які забезпечують процес інформатизації ВНЗ. Розв’язання проблеми інформатизації дозволить вирішити замовлення інформаційного суспільства на підготовку спеціалістів, які спроможні на сучасному етапі застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності та повсякденному житті. Важко уявити ВНЗ, діяльність якого здійснювалась би без розвитку сфер використання комп’ютерної техніки, інформаційно-комп’ютерних технологій. Інформатизація навчального процесу у вищому

навчальному закладі сприяє прискореному процесу адаптації студента як майбутнього фахівця до його професійної діяльності, підвищує якість його підготовки, надає можливість студенту, фахівцю більш вільно орієнтуватися у сучасному житті в цілому та у сфері професійної діяльності, зокрема.

Широке впровадження сучасних інформаційних технологій в навчальний процес вищого навчального закладу допомагає розкриттю, збереженню і розвитку індивідуальних здібностей студента, формуванню пізнавальних здібностей, прагненню до самовдосконалення; забезпеченню комплексності вивчення явищ дійсності, нерозривності взаємозв'язку між природознавством, технікою, гуманітарними науками та мистецтвом; динамічному, постійному оновленню змісту, форм і методів процесу навчання й виховання.

Розвиток методів і організаційних форм навчання обумовлено можливостями сучасних інформаційних технологій як потужного інструменту відкриваючого кожній особистості доступ до практично необмеженого об'єму інформації і її аналітичного опрацювання, що забезпечить «безпосереднє включення» в інформаційні потоки суспільства за допомогою мережевих технологій. Сучасні інформаційні технології – це перш за все мультимедійні технології, завдяки чому вони становлять собою універсальний засіб пізнавально-дослідницької діяльності.

Відтак, педагогічно доцільне використання сучасних інформаційних технологій дозволяє посилювати інтелектуальні можливості студента, впливаючи на його пам'ять, емоції, мотиви, інтереси, створює умови для перебудови структури його пізнавальної та продуктивної діяльності. Інформаційні технології здатні докорінним чином змінити зміст і форми навчання, стати засобом модернізації усієї системи освіти, що забезпечують інформаційну підтримку педагогічного процесу у ВНЗ.

Література:

1. Дубровский Е. Н. Информационно-обменные процессы – факторы социального развития / Е. .Н. Дубровский. – М: Союз, 1996. – 60 с. – http: // infosphere.narod.ru / files/monografy/dubrovsky/vveden.html.
2. Морозов В. Упровадження новітніх інформаційних технологій у сучасний педагогічний дискурс / В. Морозов // Вища освіта України. – 2013. – № 2. – С.54-57.
3. Сисоєва С. О. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія / за ред. С. О. Сисоєвої / А. М. Алексюк, П. М. Воловик, О. І. Кульницька, Л. Є. Сігаєва, Я. В. Цехмістер та ін. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с.

СОВРЕМЕННЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ И МЕТОДЫ ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

Лукашенко Л.Э., Олейник Н.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Сложность подготовки бакалавров – строителей заключается в том, что у них очень разнообразна профессиональная деятельность. Она включает расчетно-проектную, проектно-конструкторскую, проектно-технологическую, производственно-технологическую, экспериментально-исследовательскую, научно-исследовательскую и организационно-управленческую деятельность.

Проведенные социологические исследования различных форм и методов преподавания свидетельствуют, что усвоение материала лекции составляет 20 %, лекции с использованием научных источников повышает данный показатель до 30%, лекция с использованием аудиовизуальных средств дает 50%, дискуссия - 70%, игра - 90%. Исследования проводились в харьковском национальном университете под руководством И.Д. Ковалевой.

Значимость проблемы требует новых подходов в учебном процессе. В настоящее время ставится задача обновления профессионального образования путем усиления практической его направленности. К перспективным дидактическим методам обучения, обеспечивающим формирование профессиональных знаний можно отнести кейс метод (от английского «case-study»). Метод case-study или метод конкретных ситуаций (от англ. case- случай и study – учение, изучение) – метод, основанный на обучении путем решения конкретных задач – ситуаций (решение кейсов).

Метод case-study заключается в создании проблемной ситуации на основе фактов из реальной жизни с целью последующего разбора на учебных занятиях.

Изучение специальных строительных дисциплин с использованием кейс-метода является особенно значимым, так как в практической профессиональной деятельности выпускникам-строителям придется сталкиваться с различными непредвиденными ситуациями. Готовых рецептов как поступать в той или иной ситуации дать невозможно. Поэтому, решая различные проблемные ситуацииеще на занятиях, выпускник будет иметь гораздо больше шансов успешнорешать их в своей будущей профессиональной деятельности.

Данный метод относят к современнымпедагогическим технологиям, поэтому его освоение актуально для повышенияэффективности учебно-воспитательного процесса.

Чтобы учебный процесс на основе case-study был эффективным необходимо

иметь: разработанный кейс и определенную методику егоиспользования в учебном процессе. Грамотно изготовленный кейс провоцируетдискуссию, привязывая студентов к реальным фактам, позволяетпромоделировать реальную проблему, с которой в дальнейшем придетсястолкнуться на практике, это единый информационный комплекс, позволяющей понять ситуацию. Поэтому, он должен включать набор вопросов, подталкивающих к решению поставленной проблемы.

Материалами для создания кейса являются реальные проблемные производственные ситуации расчетного, проектного, конструкторского, технологического, организационно-управленческого характера.

Как правило, кейс состоит из трех частей: вспомогательная информация, необходимая для анализа кейса, описание конкретной ситуации, задания к кейсу. Кейс представляет собой результат научно-методической деятельности преподавателя.Представлять кейс можно в разных видах: печатный, мультимедийный,видео.

Технология кейс-метода развивает компетентностные качества личности:

- аналитические (классифицировать, выделять главное, анализировать);
- практические (умение теоретически решать проблемные ситуациинеобходимые для практической профессиональной деятельности);
- творческие умения (одной логикой, как правило, CASE не решить,важны творческие навыки в генерации альтернативных решений, которыенельзя найти логическим путем);
- коммуникативные умения (умения убеждать, вести дискуссию,отстаивать свою точку зрения, кооперироваться в группы, убеждатьоппонентов, составлять убедительный отчёт);
- социальные умения (оценка поведения людей, умение слушать, поддерживать дискуссию, аргументировать свое мнение, осуществлять самоконтроль);
- самоанализ (имея свое мнение необходимо учитывать и анализировать мнение других членов дискуссии).

Актуальность внедрения кейс-метода в настоящее время обусловлена потребностью не столько в получении конкретных знаний в процессе обучения, сколько необходимостью в формировании профессионально компетентной личности с необходимым объемом навыков и умений и со способностью к постоянному обучению и применению полученных знаний в конкретных ситуациях.

Таким образом, педагогический потенциал кейс-метода гораздо больше,чем у традиционных методов обучения и его можно успешно использовать впреподавании специальных строительных дисциплин.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПЛАТФОРМЫ MOODLE ДЛЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ПО ДИСЦИПЛИНЕ «ФАРМАКОЭКОНОМИКА»

Макаренко О.В., Каримова М.М. *(ГУ «Днепропетровская медицинская академия МЗО Украины», г. Днепропетровск, Украина)*

Развитие сети интернет позволило внедрить в педагогический процесс различные способы дистанционного обучения. Одним из вариантов использования этих методов и технологий является система дистанционного обучения Moodle, разработанная для использования онлайн курсов и широко применяется как во всем мире так и в Украине. Moodle - это система управления обучением. В этой обучающейся среде все одновременно становятся учителями и учащимися, возможен диалог и обсуждение.

На кафедре социальной медицины, организации и управления здравоохранения ДМА разработан дистанционный курс «Фармакоэкономика» для студентов специальности «Фармация». Курс дистанционного обучения построен на основе Рабочей программы учебной дисциплины, которая включает 30 аудиторных часов (6 часов лекций и 24 часов практических занятий). К каждому занятию сформулированы цели в соответствии с таксономией Блума. Для ознакомления с теоретическими основами к каждому занятию представлен основной информационный и дополнительный материал. Студентам предлагается выполнить задания по теме, решить ситуационные задачи, сделать обоснование по фармакоэкономической методике. Также для текущего контроля знаний используются тестовые задания двух уровней: тесты КРОК-2 и тесты с множественными ответами.

В курсе создан новостной форум, где размещаются новости и объявления курса, тематический форум, чат для обсуждения значения фармакоэкономики в практической медицине. В процессе работы в курсе будет размещаться лекционный материал в виде мультимедийных презентаций. Имеется глоссарий терминов, а также рекомендуемый список литературы для подготовки к практическому занятию и написанию реферативных работ. Поэтому, данная система позволяет студентам пользоваться не только учебниками, но и монографиями, методическими материалами представленными в электронном варианте.

Таким образом, дистанционные технологии вырабатывают у студентов навыки работы в глобальной сети и формируют творческое мышление.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Малинка О.В., Бойченко В.Д. *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Сучасна соціально-економічна ситуація в системі освіти не дозволяє традиційним формам і моделям навчання повністю задовольнити потреби деяких категорій осіб в освітніх послугах: в силу проживання у віддалених географічно районах, обмежених фізичних можливостей, зайнятості виробничими й особистими справами. Вихід знаходиться в пошуку нових форм освіти. Однією з них стала дистанційна освіта (ДО).

Дистанційне навчання дає можливість людині, яка бажає здобути освіту, вчитися в будь-який зручний час, в будь-якому місці і за особистим графіком, тобто перевагою ДО є можливість індивідуалізації навчального процесу та професійної підготовки фахівців. Завдання викладача при ДО не передавати студенту певний обсяг знань, а організувати самостійну пізнавальну діяльність, навчити самостійно здобувати знання і застосовувати їх на практиці при вирішенні завдань, відповідних їхній професійній діяльності. При цьому головну роль в моделі ДО відіграють особисті якості студентів, їх здатності, мотивація, прагнення до отримання знань та власного розвитку.

На сьогодні запропоновані декілька моделей ДО від навчання за типом екстернату на базі одного університету на основі нових інформаційних технологій до автономних освітніх установ, які спеціально створені для цілей дистанційної освіти.

Найбільш поширені технології ДО такі, як Інтернет в голосовому і текстовому режимах, e-mail, телефонний і факсимільний зв'язок, відеоконференції і традиційна пересилка учбових матеріалів звичайною поштою (друкарських, аудіо, відео і електронних учбових матеріалів), утворюють сполучну ланку між студентом і викладачем і забезпечують можливість щоденного спілкування.

З урахуванням нових функцій викладача та особливостей навчання в системі ДО необхідно забезпечити підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, насамперед в галузі застосування у навчанні телекомунікаційних мереж та інформаційних технологій.

Література:

1. Варганова І. В., Животовська Г. П., Антошкина Е. Г. Проблеми і перспективи дистанційної освіти з хімії // Педагогічна освіта і наука, № 1, 2010. - С. 89-91.
2. Дмитренко П.В., Пасічник Ю.А. Дистанційна освіта. – К.: НПУ, 1999. – 25 с.
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. – К.: КПІ, 2000. – 12 с.

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ МОМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Мацегора Н.А., Шпота О.Є., Опаріна Т.П., Бабуріна О.А., Полякова С.О., Леоненко-Бродецька О.М., Голубенко М.Ю. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Поряд з традиційними інформаційними ресурсами для забезпечення процесу дистанційного навчання використовуються великий набір засобів дистанційного навчання: спеціалізовані підручники з мультимедійними компаніями, електронні навчально-методичні комплекси, що включають: електронні підручники, навчальні посібники, тренінгові комп'ютерні програми, та багато інших матеріалів, які призначені для передачі дистанційного навчання. А також за допомогою програми Skype представляється можливим проводити трансляцію лекційного матеріалу, семінарських та практичних занять, здійснювати контроль за засвоєнням матеріалу у режимі «on-line».

Кафедра фтизіопульмонології Одеського національного університету має дворічний досвід впровадження даної системи навчання як курс лекцій за допомогою програми Skype для лікарів-інтернів, які знаходяться в інших регіонах країни та не мають можливості слухати цей матеріал виключно на кафедрі.

До позитивних моментів цього типу навчання можна віднести: створення у студентів ілюзії «живого» безпосереднього контакту з викладачем; максимальна наближеність до реальної, «живий» лекції викладача; більший психологічний комфорт для викладача, який може імпровізувати, бути розкутим, емоційним, тобто таким, який він є в лекційної аудиторії перед потоком, що має величезний вплив, на слухачів і сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Другою перевагою є економічність – лікарям-інтернам не треба витрачати зайвий час та кошти на дорогу до Одеси . До недоліків можна віднести: не завжди якісний зв’язок; не завжди суворе витримування тимчасового графіка викладу матеріалу внаслідок відволікання на пояснення, коментарі і відповіді на запитання студентів; не завжди є «живий» контакт з аудиторією у зв’язку з пасивною поведінкою деяких студентів. У сучасному освітньому процесі неодноразово наголошується перспективність створення дистанційного навчання і необхідність розробки методик його реалізації.

Створення таких лекцій робить їх ефективним засобом навчання та підготовки майбутнього фахівця, розширює їх науковий світогляд, підвищують інтерес до навчання.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СУЧАСНІ АКТИВНІ ФОРМИ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ

Мосічева І.І., Марченко М.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна)*

Стрімкий розвиток інженерних і комп'ютерних технологій призвів до значних змін в сучасному суспільстві.

Оновлення виробничої та технічної сфери висуває все більш високі вимоги з підготовки якісно нових інженерних кадрів з високим рівнем знань, які в повній мірі володіють новітніми досягненнями інформаційних і комунікаційних технологій.

Нове інженерне мислення в проектуванні потребує суттєвого коригування процесів підготовки інженерів-будівельників.

Роль викладача вищого навчального закладу в третьому тисячолітті докорінно відрізняється від цієї ж ролі в минулому столітті. З огляду на те, що сучасні студенти легко освоюють нові інформаційні технології, і ми, викладачі, повинні бути з ними на рівних, щоб зацікавити своїм предметом. Тому, одним з головних завдань викладача є розвиток у студентів вміння думати та вільно орієнтуватися в інформаційному просторі. На жаль, сьогодні Інтернет - це не тільки величезне джерело корисної інформації, але і якесь «звалище» недостовірної інформації. Мета викладачів - навчити студентів розрізняти надійні і ненадійні джерела інформації.

Грамотне застосування сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій в освітньому процесі, наочна демонстрація переваг використання безмежних можливостей, що надаються «всесвітньою павутиною» в навчальних, наукових і практичних цілях сприяють залученню студентів в безперервний процес пізнання.

Викладачі повинні бути орієнтовані на більш активне застосування в навчальному процесі Інтернету не тільки як джерела інформації, а й як засобу спілкування зі студентами.

Однак, часто можливості «всесвітньої павутини» використовуються викладачами мало, що пояснюється рядом проблем:

- технічне оснащення більшості вищих навчальних закладів застаріло, його оновлення для реалізації нових інформаційних можливостей, в тому числі придбання розрахункових програмних комплексів вимагає значних витрат;

- методологічна база більшості курсів і професійних дисциплін повинна бути переглянута та істотно вдосконалена;
- для роботи з сучасними технічними пристроями необхідно підготувати кадри, які могли б справлятися з новими апаратами і програмним забезпеченням, але поки жоден ВНЗ таких кадрів не готує;
- самі викладачі не зацікавлені і не прагнуть активно використовувати навіть наявні комп'ютерні можливості в навчальному процесі.

Сучасний освітній процес все більше вимагає прищеплювати студентам навички самостійного вивчення теоретичних знань, а викладачеві дозволяє проводити поетапну оцінку отриманих таким чином знань у тестовій формі, одночасно навчаючи ефективному практичному їх застосуванню.

Правильно складена електронна навчально-методична база, що включає посібники, методичні вказівки, конспекти лекцій, матеріали для практичних занять і самостійної роботи студентів дає можливість викладачам скоротити час на традиційний виклад матеріалу.

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє реалізувати творчий індивідуальний підхід при проведенні занять, насичувати лекції практичними прикладами і цікавими фактами, що завжди найбільше цінується і вітається студентами.

Університети розвинених країн вже звернули пильну увагу на можливості комп'ютерних комунікаційних технологій і широко використовують їх в організації дистанційного навчання. Це дозволяє організувати освітній процес із залученням необхідних навчально-методичних матеріалів, встановлювати зворотній зв'язок з викладачем при обміні інформацією всередині дистанційного навчання і виході в міжнародні інформаційні мережі.

Слід розуміти, що необхідно методично грамотно підійти до питання змісту дистанційних курсів, підготовки навчальних посібників, створення електронних бібліотечних фондів.

На закінчення треба відзначити, що поки не будуть зроблені реальні кроки в напрямку використання нових інформаційних технологій, ми як і раніше будемо залишатися в зоні традиційного навчання, що не так уже й погано.

Суспільство повинно прийти до висновку, що основою соціально-економічного розвитку, максимальної реалізації людського потенціалу, поліпшення якості життя є збалансована, стійка система освіти і підготовки кадрів, яка динамічно розвивається. І сучасний вищій навчальний заклад в цій системі повинен бути не тільки органом, що навчає, а й таким, що навчається сам.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Мосьпан Н.В. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Сучасне суспільство орієнтоване на модернізацію системи вищої освіти в руслі стандартів нового покоління, які, не зачіпаючи змісту навчання, визначають нові вимоги до методів і засобів навчання, до формування універсальних навчальних дій і знань у студентів. У низці першочергових завдань у цьому процесі виступає формування інформаційно-освітнього середовища. Вагомий внесок у розвиток цього середовища може зробити використання сучасних освітніх технологій, серед яких особливої уваги заслуговують інформаційно-комунікаційні технології.

Так, на прикладі освітньої системи вищих навчальних закладів технічного спрямування, що тісно співпрацюють з підприємствами різного роду діяльності, можна прослідкувати активну їх взаємодію за рахунок використання в навчальному процесі фактичних даних діяльності цих підприємств та організацій, головним інструментом обміну інформацією між якими є мережа Інтернет. За рахунок використання можливостей електронного простору студенти мають можливість ознайомитись не лише зі специфікою діяльності підприємств, на яких в майбутньому вони зможуть працювати, а й спостерігати за суттєвими змінами, що відбуваються у сфері їх майбутньої професійної діяльності. Наприклад, для студентів, які навчаються за спеціальністю «Транспортні технології», та в майбутньому планують займатися вантажними перевезеннями, актуальну інформацію щодо попиту та пропозиції на ринку транспортних послуг можна знайти на таких спеціалізованих логістичних сайтах, як lardi-trans.comtadella.ua. Що стосується викладачів, то й для їхньої педагогічної діяльності використання актульних фактичних даних є також надзвичайно корисним, адже на їх підставі вони можуть розробити нові, цікаві для студентів практичні роботи та завдання для виконання науково-дослідницьких робіт, тим самим заохочуючи їх до навчання. А мотивація студентів є не останнім питання в системі вищої освіти сьогодення.

Таким чином, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховний процес дозволить всім його учасникам перейти до нового етапу в системі вищої освіти, характерною особливістю якою буде створення кваліфікованих компетентних фахівців, що мають творчуособистість з життєво важливими здібностями відповідально й динамічно взаємодіяти з реальністю інформаційного суспільства та конкурувати на ринку праці.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПРИ РОЗВ'ЯЗУВАННІ АЛГЕБРАЇЧНИХ ЗАДАЧ

Нак М.М. (*Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна*)

Широке впровадження в навчальний процес сучасних засобів збирання, зберігання, опрацювання, подання, передавання інформації відкриває широкі перспективи щодо гуманітаризації змісту освіти і гуманізації навчального процесу, поглиблення та розширення теоретичної бази знань і надання результатам навчання практичного значення, активізації пізнавальної діяльності, створення умов для повного розкриття творчого потенціалу дітей з урахуванням їхніх вікових особливостей і набутого досвіду, індивідуальних нахилів, запитів і здібностей.

Суттєві зміни, якісні та кількісні в забезпеченні людського суспільства інформацією привели до перегляду традиційних методів і засобів навчання. Поряд із класичним підходами в практику школи впроваджуються комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання. Інформаційні технології сприяють інтенсифікації й оптимізації навчально-виховного процесу, розвивають творчі здібності та навчально-пізнавальну діяльність учнів, сприяють вирішенню інших завдань шкільної освіти, зокрема індивідуалізації і диференціації навчання.

На сьогоднішній день не є новиною використання у школі при вивченні математики комп'ютерно-орієнтованих засобів, зокрема педагогічних програмних засобів (ППЗ), які дозволяють поєднати високі обчислювальні можливості при дослідженні різноманітних об'єктів з унаочненням результатів на всіх етапах розв'язування задач. На сучасному етапі розвитку науки і освіти інформаційні технології навчання базуються на діяльнісному підході до навчання і покликані стати потужним засобом удосконалення навчально-виховного процесу. Під інформаційними технологіями розуміється сукупність методів та технічних засобів збирання, організації, зберігання, оброблення, передавання і представлення інформації, які розширюють знання людей та розвивають їх можливості з управління технічними та соціальними процесами. Головне тут – це комп'ютер із відповідними технічним і програмним забезпеченням.

Були визначені умови і напрями ефективного використання педагогічних програмних засобів при навчанні математики, зокрема алгебри, в загальноосвітній школі. Дослідження проводилося в двох напрямах:

теоретичному, шляхом аналізу першоджерел та експериментальному, в процесі вивчення учнями методів розв'язування алгебраїчних задач із застосуванням комп'ютерних програм.

Найбільш ефективним виявилось використання комп'ютерних навчаючих програм у наступних напрямах:

- організація практичних занять, в яких за допомогою програми здійснюється зв'язок "учень – комп'ютер – вчитель";
- збільшення інтенсивності навчальної діяльності як на уроці, так і вдома за рахунок передання комп'ютеру одноманітних операцій, які не несуть навчаючого навантаження;
- розширення класу задач з одночасним збільшенням наочності навчання;
- можливість контролю за всіма фазами навчальної діяльності учня;
- можливість оцінки та самооцінки результатів навчання з одночасним аналізом діяльності учня.

Вміле використання обчислювальної техніки набуває в наші дні загальнодержавного значення, і одна із важливих задач школи – озброїти учнів знаннями та навичками використання сучасної обчислювальної техніки. Одне з практичних використань комп'ютера у навчанні – це використання його при розв'язуванні різноманітних задач з використанням сучасних засобів математичного забезпечення. Такий підхід до вивчення математики дає наочні уявлення про поняття, що вивчаються, розвиває образне мислення, просторові уявлення і уяву, дозволяє досить глибоко проникнути в сутність досліджуваного явища, нестандартно розв'язати задачу. При цьому на перший план виступає з'ясування проблеми, постановка задачі, розробка відповідної математичної моделі, математична інтерпретація отриманих за допомогою комп'ютера результатів. Усі технічні операції щодо опрацювання вхідної інформації покладаються на комп'ютер.

Відмітимо наступні позитивні сторони комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання:

- новизна роботи з комп'ютером викликає в учнів підвищений інтерес і до самого процесу навчання, поглиблює мотивацію навчання;
- колір, мультиплікація, музичне і звукове супроводження розширюють можливості представлення інформації;
- комп'ютер дозволяє реалізувати індивідуальний підхід до навчання на основі моделі учня з урахуванням його попередніх знань; особливостей пам'яті, сприйняття та мислення;

- робота з комп’ютером змушує учнів активно включатися у навчальний процес, дозволяє їм зосередити увагу на найбільш важливих моментах матеріалу, який вивчається;
- з використанням комп’ютерно-орієнтованих засобів навчання учням забезпечується доступ до раніше недоступних об’ємів інформації, набагато зростає перелік учбових задач та вправ.

Використання комп’ютера може допомогти вчителю показати, якими цікавими та доступними можуть бути задачі. А також сприяє експериментуванню, проведенню дослідження самими учнями, прискоренню перевірки правильності висунутих гіпотез та самостійному “відкриттю” учнями деяких важливих властивостей, правил, теорем. Багато прикладів легше розв’язувати саме з допомогою комп’ютера, оскільки математичні розрахунки дуже складні й довготривалі, а так обчислення проходить дуже швидко й учень наочно бачить графічне розв’язування. До того ж комп’ютер цікавий дітям сам по собі, тому математика на комп’ютері для них теж буде цікавою.

Слід зазначити, що на розв’язання задачі за допомогою комп’ютера витрачається близько 2 –х хвилин, тобто задача розв’язується набагато швидше і з досить великою точністю. Разом з тим, завдяки можливостям графічного супроводу комп'ютерного розв'язування задачі, учень чітко і легко розв'язуватиме досить складні задачі, впевнено володітиме відповідною системою понять і правил.

Однак комп’ютерно-орієнтовані засоби навчання, зокрема навчання розв’язуванню алгебраїчних задач, не позбавлені і недоліків. В першу чергу це стосується техніко-економічних факторів і факторів психологічного характеру. Техніко-економічні фактори приводять до того, що в різних школах навіть одного регіону може існувати великий розрив між потенціальними і реальними можливостями реалізації комп’ютерно-орієнтованого навчального процесу (відсутність у деяких школах комп’ютерів, відсутність у школах спеціалістів по роботі з комп’ютером та ін.). Психологічні проблеми діалогу “людина-машина” відомі давно; в нашому випадку ґрунтовне володіння персональним комп’ютером необхідне для того, щоб проблеми спілкування з комп’ютером не ставали на заваді основній меті – вивченню методів розв’язування алгебраїчних задач і самому розв’язанню.

Отже, ефективне використання комп’ютерно-орієнтованих засобів навчання можливе за виконання як мінімум двох умов: оволодіння теоретичним матеріалом певного розділу алгебри і практичні навички роботи з персональним комп’ютером.

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ОПОРУ МАТЕРІАЛІВ

Неутов С.П., Крантовська О.М., Петров М.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Презентаційні чи інформаційні дидактичні засоби навчання являються ефективним та наглядним матеріалом. Частіше всього подібними засобами вивчення матеріалу є мультимедійна презентація, чи ще, як її називають слайдова, яку використовують при організації або проведення лекційного заняття.

Матеріали для слайдової лекції готуються у відповідності з загальними принципами відбору учбового матеріалу (згідно робочих програмах з курсів) – цілеспрямованність, науковість, доступність, системність та послідовність викладення. Крім того, необхідно враховувати психологічні особливості сприйняття інформації з екрану і на друкованій основі, ергономічні вимоги. В той же час, бажано максимально використовувати можливості програмних засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Мультимедійні засоби можна використовувати на різних видах навчальних занять. Зазвичай тільки лекційні аудиторії забезпеченні проекційною технікою, тому слайдові презентації застосовують тільки на лекціях.

Кафедрою опору матеріалів ОДАБА застосовуються та впроваджуються в учбовий процес мультимедійні слайдові презентації не тільки для проведення лекцій викладачами, але й студентами для можливості доповісти на обрану чи, запропоновану викладачем, тему. Цим самим залучаючи студентів до більш глибокого вивчення матеріалу з таких важливих для майбутнього інженера-будівельника дисциплін, як «Основи теорії споруд», «Опір матеріалів», «Опір матеріалів (спецкурс)», «Опір матеріалів та будівельна механіка». Також, на нашу думку, студент має можливість ще на молодших курсах зменшити той «бар'єр», що виникає між аудиторією та доповідачем.

Ефективність мультимедійних презентацій залежить від якості матеріалів, що використовуються, а саме навчальних курсів та майстерності викладачів.

Тому педагогічна, змістовна організація слайдових презентацій є приорітетною. Звідси важливість концептуальних педагогічних положень щодо побудови сучасної лекції з використанням мультимедійної лекції.

ВНЕДРЕНИЕ ВИРТУАЛЬНЫХ ЛАБОРАТОРНЫХ РАБОТ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС

Неутов С.Ф., Крантовская Е.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Лабораторные работы являются неотъемлемой частью курса «Сопротивления материалов» и поэтому играют исключительно важную роль при изучении выше упомянутой дисциплины. Так, например, константы, входящие в расчетные формулы (модули упругости, коэффициенты Пуассона, пределы пропорциональности, текучести, прочности, временное сопротивление разрыву и т.д. и т.п.) устанавливаются только по результатам опытов. Гипотезы и допущения, лежащие в основе многих формул, требуют экспериментального обоснования. Существенное значение имеют модельные и натурные испытания, обеспечивающие надежную работоспособность конструкций.

Вместе с тем, по причине морального и физического износа оборудования, большую часть лабораторных работ приходится проводить в демонстрационном режиме, что естественно снижает качество преподавания. Кроме того, во многих случаях студенты являются лишь пассивными наблюдателями за процессом испытаний, а скоротечность опытов (экспериментов) не позволяет им уследить за изменяющимися параметрами. Альтернативой классическому (традиционному) способу проведения лабораторных работ является проведение и демонстрация опытов с использованием ЭВМ. Кафедрой сопротивления материалов разрабатываются и внедряются в учебный процесс виртуальные лабораторные работы, которые имитируют деформации опытных образцов и моделей при различных воздействиях.

К достоинствам виртуальных лабораторных работ следует отнести: возможность многократных повторений испытаний с целью концентрации внимания на отдельных деталях опыта; самостоятельно управлять процессами нагружения; проведения сравнительных испытаний; тестирование студентов по тематике лабораторных работ; наличие журнала (форма отчетности) по каждой лабораторной работе.

В настоящее время в плане выполнения лабораторных работ кафедра находится в так называемом переходном периоде, когда традиционная часть лабораторной работы совмещается с виртуальной, т.е. вначале проводится испытания в лаборатории на реальной испытательной машине (установка), а вторая выполняется самостоятельно на ЭВМ.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОРГАНИЗАЦИИ ЛАБОРАТОРНЫХ РАБОТ

Нефедов Н.А. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Одной из важнейших форм организации учебного процесса являются лабораторные работы, которые не только обеспечивают закрепление теоретических знаний, но и позволяют студентам проследить взаимодействие элементов исследуемых систем. Для студентов такими видами занятий являлись, в том числе, – хронометражные наблюдения за работой автомобилей и погрузочно-разгрузочных пунктов. Однако, в современных условиях, по ряду объективных и субъективных причин проведение такого вида лабораторных работ стало невозможным. В этих условиях возникает необходимость поиска новых форм организации учебного процесса.

Одной из таких форм организации учебного процесса является проведение требуемых хронометражных наблюдений не на реальных объектах, а на имитационных моделях объектов. Ни с методологической, ни с технической, ни с технологической точек зрения препятствий для реализации такого подхода не существует. Накопленный объем знаний о поведении объектов транспортно-складского транспорта достаточен для разработки адекватных моделей поведения указанных объектов. Уровень оснащения учебных заведений компьютерной техникой позволяет обеспечить доступ студентов к этой технике в требуемом объеме. Количество IT-специалистов необходимой квалификации достаточно для программной реализации разработанных моделей.

При разработке интерфейсов пакетов прикладных программ имитационного моделирования необходимо выполнение следующих условий: 1 – визуализация процессов функционирования моделируемых объектов для убеждения студентов в соответствии модели реальному объекту и возможности проведения студентом хронометража работы элементов моделируемых системах; 2 – возможность масштабирования времени протекания процессов в моделируемых системах для сокращения времени выполнения работы в случае необходимости проведения повторных опытов (например, для подтверждения статистических гипотез); 3 – протоколирование моментов наступления событий и продолжительности процессов для сравнения результатов «ручного» хронометража и «истинных» результатов, а также для использования данных из протоколов для расчета требуемых характеристик моделируемых систем при ускоренном моделировании процесса их функционирования.

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДРУЧНИКА В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Окара Д.В., Денисенко В.Ю. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*), **Орлов Є.В.** *(Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна*)

На сучасному етапі розвитку суспільства основним завданням вищої освіти є не стільки передавання студентам накопичених знань, скільки формування в них умінь самостійно навчатися, має бути вироблена якісно нова модель підготовки членів майбутнього інформаційного суспільства, для яких здатність до комунікацій, активне оволодіння науковою картиною світу, гнучка зміна своїх функцій у процесі виконання професійних обов'язків, відповідальна громадянська позиція стануть першочерговою життєвою потребою.Розвиток нових інформаційно-комунікаційних технологійпоклав початок створенню програмного забезпечення для навчання і самоосвіти.

На сьогоднішній день ситуація така, що знання стрімко застарівають. Зараз цінуються аж ніяк не самі знання, а, швидше, вміння працювати з інформацією, тому пріоритетним напрямом розвитку вищої освіти є впровадження електронного навчання в освітній процес, використання спеціальних інструментальних засобів для розробки електронних навчальних курсів.Комп'ютерні програми (електронні підручники і навчальні посібники, комп'ютерні задачники, гіпертекстові інформаційно-довідкові системи – архіви, каталоги, довідники, енциклопедії, тестувальні та моделювальні програми-тренажери тощо) розробляються на основі мультимедійних технологій, які виникли на стику багатьох галузей знань.

Електронні навчальні курси складаються з електронного контенту двох типів: 1) ресурси, призначені для подання змісту навчального матеріалу (електронні конспекти лекцій, мультимедійні презентації лекцій, методичні рекомендації тощо); 2) ресурси, що забезпечують закріплення вивченого матеріалу, формування вмінь та навичок, самоперевірка, завдання, тестування.Одним із засобів інформаційно-комунікаційних технологій є електронний підручник, який застосовується викладачем для навчання студентів у дистанційному режимі. Електронний підручник являє собою електронний освітній ресурс із систематизованим викладом дисципліни (її розділу, частини), у якому з урахуванням інформаційно-комунікаційних технологій рівнозначно і взаємопов'язано наведено текстовий,звуковий, графічний та інший навчальний матеріал, який забезпечує безперервність і повноту дидактичного циклу відповідно до принципів навчання і діючої

програми [1].

Основними функціями електронного підручника є забезпечення керівництва процесом пізнавальної діяльності;виконання інформаційної функції (містить зміст предмета вивчення, поданого в електронному вигляд;тексти, таблиці, схеми, графіки, діаграми, ілюстрації); керуюча роль (має встановлений навчальною програмою зміст); засіб планування, підготовки і проведення занять, консультацій; раціоналізація навчання (функція економії часу, який витрачає студент на пошук необхідної інформації з досліджуваноїдисципліни).

Для покращення роботи з електронним підручником потрібно враховувати специфічні особливості курсу, а також такі психологічні фактори, як використання різних способів подання навчального матеріалу, його емоційна насиченість;розмір текстової зони та продумане використання певних шрифтів; наявність кольорових обмежень (не більше чотирьох кольорів, поєднання неагресивних кольорів фону і тексту);особливості мимовільної уваги, а також особливості психотипу людини (кінестетики, аудіали, візували).

Дистанційне навчання може поєднуватися з традиційним (наприклад, програмування, на нашу думку, краще викладати традиційними методами, а історіюобчислювальної техніки – дистанційно). При викладанні більшості тем дисципліни «Економетрія» доцільно використовувати змішане навчання. Доцільно також використовувати різні види навчання на одному занятті.

Висновки.Інформатизація освіти і пов’язані з нею можливості електронного навчання ведуть до зміни організаційних форм і методів навчання, до використання інноваційних методів і засобів навчання у виші. Електронний навчальний посібник дозволяє студенту самостійно вибирати темп навчання, володіє більшою наочністю і зручністю використання порівняно з друкованим аналогом, а також дозволяє здійснювати постійне оновлення інформації досить швидко і без особливих витрат, що дуже важко в разі друкованого підручника.Незважаючи на певні недоліки, електронний підручник при грамотному використанні може стати потужним інструментом у вивченні, зокрема, таких дисциплін, як «Інформатика», «Техніка використання ЕОМ», «Економетрія», «Вища математика».Впровадження в навчання студентів інженерних та економічних спеціальностей електронних підручників позитивно впливає на ефективність засвоєння учбового матеріалу, вміння використовувати отриманні знання та навички в майбутній професійній діяльності.

1. Семеніхіна О.В. До питання про сучасний електронний підручник О.В.Семеніхіна. – Матеріали IX Міжнародної конференції «Стратегія якості у промисловості і освіті» (31 травня – 7 червня 2013 р., Варна, Болгарія): Матеріали. У 3-х томах. Том III. – Дніпропетровськ – Варна, 2013. – С.519-521

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Островський П.І., Чернишев В.Г.,Шинкаренко В.М. *(Одеський національний економічний університет, м.Одеса, Україна),* **Хрістіченко О.П.** *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Приєднавшись до Болонської декларації у 2005 року, Україна стала 44-м учасником Болонського процесу. Для того, щоб ця участь не була формальною, необхідно докорінно змінити ставлення до сфери освіти і до процесів, які в ній відбуваються. Освіта XXI століття – це освіта інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ). Реформа сучасної вищої освіти України і вимоги ринку праці призводять до необхідності використання ефективних технологій навчання. *Електронне навчання* (e-learning) – це передача знань і управління процесом навчання за допомогою ІКТ. У США прийнята концепція освіти з явним акцентом на електронному навчанні: «замість аудиторій і класичних бібліотек – індивідуальна, щоденна робота у мережі викладачів вишу та студентів». Головними джерелами знань в цій концепції названі централізовано розроблені і доступні через мережу Інтернет мультимедійні електронні освітні ресурси і електронне навчання із загальною тенденцією щоденного оновлення учбових матеріалів. В Законі України «Про Національну програму інформатизації» визначені основні напрями її розвитку та наголошено, що «використання ІКТ в освітній галузі визнано одним із пріоритетних державних завдань». Математичні дисципліни й інформатика є базовими для сучасної освіти й важливими складниками нового змісту освіти.

Основними засобами розв’язання задачі забезпечення навчального процесу навчально-методичними, довідковими та іншими матеріалами, що дозволять якісно підготовити студентів, а також запровадити в учбовий процес сучасні методики електронного навчання, є *електронні учбово-методичні комплекси*. Електронні матеріали мають бути доступними для викладачів і співробітників, студентів і слухачів в «будь якому місці», в «будь який час», через те, що розміщені в електронному середовищі навчання, одна із основних цілей якого – забезпечення до них віддаленого доступу. Сучасні ІКТ дають змогу розв’язувати низку складних навчальних завдань, які раніше вимагали від викладача і студента значних витрат часу та зусиль на рутинні обчислення.

Електронний учбово-методичний комплекс містить: *керівництво за дисципліною* (графіки виконання контрольних і самостійних робіт, терміни здавання і теми); *теоретичні матеріали* (учбові матеріали для виконання

контрольних і самостійних робіт); *контрольні заходи* (завдання для контрольних і самостійних робіт, список тем рефератів); *список літератури* (монографії, підручники, навчальні посібники, методичні вказівки, додаткова учбова література); *тести* для поточного і підсумкового контролю знань; *додаткові модулі* (глосарій, ілюстративні матеріали, інтерактивні тренажери).

Відмітимо і негативні тенденції впливу інформаційних технологій на особистість з позиції психології, педагогіки та методик навчання. Це, зокрема:

- *повсюдне, не завжди доцільне і часто «бездумне, але активне», використання інформаційних технологій*. Тенденція споживання готового продукту замість створення власного узгоджується із принципом «економії сил»: при «споживанні» інформаційних ресурсів не варто витрачатися на всебічне дослідження невідомого поняття, напрацьовувати вміння оперувати об'єктами та їх властивостями, напрацьовувати міжпредметні зв'язки, оскільки вже існує або відповідь, яку потрібно лише знайти, або спеціалізоване середовище, яке спроможне розв'язати такий клас задач. Це не сприяє ефективності вивчення математичних дисциплін.

- *поява типових підходів та типових помилок у використанні комп'ютерних інструментів*. Часто студенти вважають, що використання інформаційних технологій у навчанні зводиться лише до використання якогось одного програмного засобу (як правило, стандартний офісний пакет програм). На їх думку, спеціалізоване програмне забезпечення професійного спрямування або вимогливе до ресурсів, або потребує додаткового часу на встановлення і вивчення, або має незрозумілий інтерфейс тощо. Це призводить до того, що студенти вчасно не дізнаються про інші можливості залучення сучасних технічних рішень та інформаційних засобів, крім мережі Інтернет, соціальних мереж та програм, що вивчаються у курсі інформатики.

Висновок. На сьогодні стає очевидною майбутня невідворотність повсякчасного споживання студентами інформаційних ресурсів. Отже, головною задачею сучасних технологій навчання є необхідність переорієнтації молоді зі споживачів електронних ресурсів на вдумливих користувачів комп'ютерних інструментів. Це, зокрема, підтверджується досвідом авторів навчання математичних дисциплін. Розроблена ефективна форма організації читання лекцій та проведення практичних занять сприяє покращенню отримання математичних і інформаційних компетентностей студентів, формує у них критичне ставлення до комп'ютерних середовищ.

1. Семеніхіна О.В., Шишенко І.В. Наслідки поширення ІТ і зміщення акцентів навчання математики у вищій школі. / О.В.Семеніхіна, І.В.Шишенко // Вища освіта України. – 2013. - № 4. – С. 71 – 79.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕССІ

Петрищенко Н.А., Серьогіна Н.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Сучасний період в Україні характеризується трансформацією не тільки політичного, економічного та територіального устрою. Постає проблема перебудови вищої освіти з урахуванням вимог до бакалаврів та магістрів на європейському рівні. Мета перебудови освіти полягає в формуванніне тільки кваліфікованогоспеціаліста, що має в активі знання та вміннянеобхідного рівню, а й конкурентоспроможної, творчої особистості, яка здатна на самовизначення, самореалізацію та самовдосконалення.

Зростання автономії вищих навчальних закладів в економічному, управлінському, а також в освітньому аспекті вимагає переходу від прямого управління Міністерством освіти та науки України в усіх аспектах функціонування вищих навчальних закладів до європейської практики незалежної оцінки рівня освіти та діяльності. Зміст освіти відіграє провідну роль у розбудові національної системи освіти, забезпеченні її інноваційного розвитку, приведенні у відповідність з європейськими та світовими стандартами [1].

Окреме перенесення європейських практик до вітчизняної системи навчання не буде вдалим у зв’язку з особливостями попереднього розвитку освітніх закладів України. Тому трансформація повинна спиратися на стратегічний план розвитку окремо по кожному ВНЗ, який має містити в собі не тільки стимуляційні заходи щодо отримання фінансового результату, а й мотиваційні: якісна освіта, отримання необхідних компетенцій щодо обраної професії, можливість подальшого працевлаштування та продуктивний синтез між освітою, дослідженнями та інноваціями.Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві [1].

Виходячи з питань якості освіти в сучасний період, слід відмітити, що випускники ВНЗ не зовсім відповідають критеріям не тільки європейського рівня, а й навіть українських підприємств, в яких також відбуваються трансформаційні процеси інноваційного характеру. Зростаюча потреба підприємств у кваліфікованих фахівцях, здатних працювати з сучасним

програмним забезпеченням та обладнанням без додаткового навчання, вказує на необхідність впровадження в вищу освіту дисциплін та спецкурсів по використанню новітніх технологій. Наявність необхідних навичок у сфері використання профільних програм робить випускників ВНЗ більш конкурентоспроможними на ринку працевлаштування та чим вище рівень таких навичок, тим більш затребуваним буде майбутній фахівець. Отже, можна стверджувати, що навчальні заклади, які відстежують тенденції зацікавленості підприємств в тому чи іншому програмному продукті та найбільш спритнота раціонально реагують, враховуючі ці тенденції у формуванні своїх навчальних процесів, є найбільш привабливими для потенціальних абітурієнтів при виборі майбутньої професії.

В грудні 2014 року було підписано рамкову угоду між компанією Майкрософт та Міністерством освіти та науки України, якою передбачено надання знижки у розмірі 50%вищим навчальним закладам на платні ліцензійні програмні продукти з метою сприяння реформі вищої освіти та створення умов для легального використання програмного забезпечення у адміністративних та навчальних процесах вищих навчальних закладів[2]. Це дозволить більш широко впроваджувати та використовувати дистанційну форму навчання, користуватися хмарними технологіями та іншими технологічними досягненнями, що призведе до більш високого рівню освітнього процесу.Слід відмітити, що можливість роботи із сучасною платформою для використання різноманітного програмного забезпечення сприятиме розвитку самостійних ініціатив студентів по створенню нових проектів поза межами навчального процесу.

Найбільш поширеними серед актуального програмного забезпечення для підприємств будівельної галузі є:

- 1С: Підприємство – дозволяє провести автоматизацію виробничих та торгових підприємств, бюджетних та фінансових організацій, підприємств сфери обслуговування; також здійснює підтримку оперативного управління підприємств, ведення бухгалтерського обліку, побудови аналітичної звітності, вирішення завдань планування і бюджетуваннята інше;
- АВК та АС 4 – автоматичні обчислювальні комплекси, які використовуються при розрахунках кошторисів та іншої супроводжувальної кошторисної документації у будівництві;
- AutoCAD – містить повний набор інструментів для комплексного тримірного моделювання та дозволяє отримати високоякісну візуалізацію моделей;
- AutodeskCivil 3D, Geoni CS - проектування об'єктів інфраструктури;

- SPSS Statistics– програмне забезпечення для статистичної обробки даних, проведення прикладних досліджень в соціальних науках;

- AutoCADPlant 3D, AutodeskPlantDesignSuite, Plant 4D, СТАРТ, ГИДРОСИСТЕМА, РЕСУРС, Эколог-ШУМ - програми для проектування і розрахунків трубопроводів, теплообмінників тощо.

Всі перелічені програми широко використовуються підприємствами України, мають можливості для підвищення ефективності їх функціонування, що, в свою чергу, обумовлює пошук кваліфікованих фахівців для роботи з ними.

Однак, приймаючи рішення про придбання будь–якого програмного забезпечення (ПЗ), необхідно визначити не тільки їх ліцензійну вартість та технічні можливості, а й наявність належної матеріально-технічної бази, що може забезпечити якісне функціонування ПЗ. Робота з сучасними програмами потребує досить потужних комп’ютерів з виходом до мережі Internet, інакше витрачені кошти та отримані пакети не будуть доцільними при навчанні та в подальшому викликатимуть у студентів не задоволення від оволодіння актуальними навичками, а дизмотивацію взагалі від навчального процесу. Тобто, отримання сучасних навичок та компетенцій в вищої освіті обумовлено не тільки наявністю програмного забезпечення та вивченням теоретичного підґрунтя, а й сучасним обладнанням, яке працює на належному рівні, а не викликає роздратування швидкістю відклику та реагуванням на команди, «зависанням», неможливістю отримати результат.

Досягнення позитивних змін, що сприяли б модернізації освіти, полягає в оновленні устаткування, впровадженні та використанні сучасних методик, ознайомленні з актуальнимпрограмним забезпеченням, проведенні семінарів для викладачів. За умови використання раціонально розрахованої комплексної програми розвитку, що врахує усі перелічені вимоги, суттєво зросте рівень якості освіти, що в подальшому призведе до підвищення якості освіти взагалі та отримання освіти європейського рівня.

Література:

1. Указ Президента України № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 рокувід 25червня 2013 р. [Електронний ресурс] // Офіціальний веб-портал Верховної Ради України. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013
2. "МОН та компанією "Майкрософт Україна" підписано рамкову угоду щодо програмного забезпечення ВНЗ" від 3лютого 2015 р. [Електронний ресурс] // Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.Урядовий портал. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247923534

ПО В АВТОМАТИЗИРОВАННОМ ОБУЧЕНИИ ИНФОРМАТИКЕ И МАТЕМАТИКЕ

Сморж М.В., Сморж В.И., Редунов Г.М. *(Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Теоретическая и практическая направленность обучения высшей, прикладной математике и информатике предполагает ориентацию ее содержания и методов на тесную связь с жизнью, основами физических, технических, экономических, медицинских и др. наук, на подготовку студента к практическому применению математических знаний в будущей профдеятельности, на широкое применение в процессе обучения и в дальнейшем информационных и коммуникационных технологий.

Взятие интегралов, производных, нахождение пределов в реальной работе не является главной целью вычислений. Реальная цель заключается в решении проблем, в матописании и цифровом имитационном моделировании, а вычисления – это промежуточный этап технологии обучения.

С помощью специализированного математического программного обеспечения (ПО) возможно сэкономить массу времени и избежать многих ошибок вычисления. Возможности математических пакетов Mathcad, Matlab, Mathematica, Maple преподавателям математики и физики известны.

Обучать студента на актуальных и востребованных программных продуктах очень важно и с учебно-методической точки зрения. Стоит вопрос в экономичности и легальности приобретения ПО, иногда приходится нам самостоятельно разрабатывать ПО, в частности, микропроцессорные контроллеры (цифровые регуляторы АСУТП СЭУ).

Для многих ВУЗов вопрос обеспечения учебного процесса лицензионным ПО является экономической трудностью. Финансово в минимальном случае разумна только лицензионная ОС. Специализированные лицензионные версии ПО настолько дороги, что ВУЗам они просто недоступны.

Возможные следующие пути решения данных проблем: 1) традиционный способ приобретения ПО (длительный и дорогостоящий). Однако существуют лицензионные ПО, которые можно только так получить; 2) использовать альтернативные бесплатные ПО; 3) использовать ограниченные по времени версии продуктов; 4) лицензионные ПО, предоставляемые бесплатно или за скидки.

Проблема лицензионных ПО не только у математиков и техников, и решать ее надо не только на уровне ВУЗа, но и на государственном уровне, если мы желаем выпускать высококачественных современных специалиста.

СКАЙП В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В ВУЗЕ

Степанюк Г.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В последнее время в разного рода коммерческих вузах набирает обороты дистанционная методика обучения иностранным языкам в режиме online с помощью программы Скайп. Она позволяет всем желающим совершенствовать навыки разговорной и письменной речи в процессе реального общения с преподавателем по Интернету.

С нашей точки зрения, спорным является тот факт, что данная методика имеет намного больше неоспоримых преимуществ перед традиционным методом обучения, реализуемым в аудитории. И в том, и в другом случае изучение иностранного языка предполагает развитие всех четырех видов речевой деятельности, выполнение тренировочных упражнений, отработку лексики и всевозможных синтаксических конструкций. Реальное преимущество дистанционной методики проявляется только в тех случаях, когда на занятиях невозможно обеспечить общение с носителем иностранного языка, создать так называемую языковую среду. К тому же, кроме достоинств, имеет место и существенный недостаток, а именно, большая утомляемость в процессе обучения по Скайпу.

В ситуации же изучения иностранного языка в стране обучения система Интернет-телефонии скорее может использоваться вузами только как вспомогательный ресурс. Например, для общения в реальном времени со студентами, находящимися на расстоянии от преподавателя в силу различных причин: заочная форма обучения, длительная болезнь студента, необходимость срочной консультации, прием отработок по пропущенным занятиям.

Реальным преимуществом этого вида информационно-коммуникационных технологий является возможность пересылки текстовых и мультимедийных файлов любого объема с максимально возможной скоростью, при необходимости осуществляемая до начала сеанса связи между преподавателем и студентом. Все, что нужно для работы данного приложения - это активное подключение к Интернету, установка данной программы на кафедральный компьютер и наличие звуковых возможностей. Для обеспечения качественного звука и связи в дополнениек веб-камере многие используют микрофон и наушники. Не стоит сбрасывать со счетов и организационные моменты: своевременное оповещение студентов о возможном графике сеансов связи в консультационные часы преподавателей.

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ОККТ

Стефанчук А., Козуб С.А., Корченко Г.М. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій ОДЕКУ, м.Одеса, Україна)*

Сучасний викладач повинен приділяти увагу формуванню навичок самоосвіти у студента. Звичайно, комп'ютери та інформаційна мережа не створювались як засіб навчання, але майже безмежні можливості доступу до найновітнішої інформації привертають увагу викладачів різних дисциплін.

Сучасність характеризується бурхливим розвитком усіх галузей людської діяльності, зокрема і освіти. Новітні комп'ютерні інтернет-технології навчання стають головним засобом до джерел інформації й формуванню мотивації до її пошуку, обробки, сприйняття та використання.

Особливого значення комп'ютерні технології набувають під час вивчення економічних дисциплін, української мови та літератури, світової літератури.

Навчати мові та літературі – це навчати спілкуванню, сприйняттю і передачі інформації, то використання комп'ютерних технологій та Інтернету значно підвищить рівень виконання та виведе навчання на суттєво новий рівень.

Останнім часом популярності набувають так звані Інтернет – проекти, які спрямовані підвищувати рівень мовленнєвих навичок студентів та допомагають навчитися отримувати великий обсяг інформації. Під час використання проектної технології вирішується ціла низка різнорівневих завдань. Розвиваються пізнавальні навички студентів, формуються вміння самостійно конструювати свої знання та орієнтуватися в інформаційному просторі, активно розвиваються критичне мислення та комунікаційні навички.

Студенти отримують різносторонню інформацію, знайомляться з текстами, збагачують словниковий запас та вчаться працювати з великими обсягами інформації. В них виникають позитивні емоції, оскільки студенти усвідомлюють значущість вивчення світової, української мови та літератури.

Технологія створення проектів допомагає вирішувати низку дидактичних, виховних та розвиваючих освітніх цілей: 1. Усвідомити необхідність отримання знань. 2. Навчити здобувати ці знання самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань. 3. Сприяти формуванню комунікативних навичок студента. 4. Розширити коло спілкування студентів, знайомство з іншими культурами. 5. Прищепити студентам уміння користуватися дослідницькими прийомами.

Залучення комп'ютерних технологій та Інтернету додає проекту більший динамізм, та найголовніше – навчає обробляти та аналізувати обсяг інформації.

ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДРУЧНИК ЯК ЗАСІБ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Терлич С.В., Гречко В.В. *(ДВНЗ «Херсонське морехідне училище рибної промисловості», м. Херсон, Україна),* **Калнауз А.О.** *(Херсонська філія Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м.Херсон, Україна)*

В наш час технології дистанційної освіти із використанням інформаційних мереж та електронних підручників становляться все більше *актуальними*[1].

Основні принципи дистанційної освіти ґрунтуються на інтерактивному спілкуванні як між самими студентами (курсантами, слухачами) так і спілкуванні з викладачем без забезпечення безпосередньої зустрічі та самостійного опрацювання конкретного масиву знань та вмінь за вибраним курсом згідно програм при заданих інформаційних технологіях.

Одною з головних *задач* розвитку дистанційного навчання є створення відповідних методів та технологій, які відповідають телекомунікаційній середі спілкування. При цьому яскраво виявляються ті обставини, що студент не просто пасивний користувач інформації, а під час процесу оволодіння дисципліною сам створює особисте розуміння предметного змісту навчання. У зв’язку з цим існує необхідність у переробці моделі діяльності та взаємодії між тими хто навчається та викладачем.

Автори вважають вкрай недостатнім для дистанційного курсу навчання лише переведення у комп’ютерну форму матеріалів для денних та вечірніх груп враховуючи вимоги.

До кількості принципів, які можуть надати комп’ютерні технології слід віднести активність, ступінь самостійності, співставлення колективних та індивідуальних форм роботи, мотивацію, зв'язок теорії та практики.

Дистанційне навчання за допомогою електронних підручників та телекомунікаційних технологій повинне забезпечити індивідуальність підходу, самоконтроль, демонстративність візуальну навчальну інформацію, привити вміння прийняття оптимальних рішень, проводити лабораторні роботи в умовах практичної реальності.

Література:

1. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб. Пособие для студ. высш. учеб.заведений / Ильдар Маратович Ибрагимов; Под ред. А.Н. Ковшова. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 336 с.

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ІНЖЕНЕРНОГО СПРЯМУВАННЯ

Чаговець В.В. *(Харківський державний університет харчування та торгівлі, м. Харків, Україна)*

Впровадження в освітнє середовище навчального закладу інформаційних та internet-технологій, а також засобів телекомунікацій є важливим напрямом інтенсифікації навчального процесу. Завдяки новітнім технологіям змінюється роль, спосіб, швидкість та ефективність використання інформації в процесі навчання, створюється можливість отримування інформації та знань на відстані – дистанційно. Дистанційне навчання надає освітні послуги шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для підготовки фахівців відповідно до державних стандартів освіти за програмами навчальних дисциплін. У зв'язку з цим актуальним стає розробка інформаційно-ресурсного забезпечення навчальних дисциплін для дистанційного навчання.

Для підготовки бакалаврів спеціальностей «Холодильні машини і установки» та «Інженерна механіка» з дисципліни «Інформатика» створено дистанційні курси у середовищі Moodle. При дистанційній формі навчання структура навчального матеріалу носить специфічний характер. Тому для створення повноцінного проекту он-лайнового навчання (дистанційного курсу) забезпечено в ньому наявність таких блоків: інструктивного; інформаційного (системи інформаційного наповнення курсу), де класичні складові набувають нових форм: теоретична частина – складається з відеолекцій, текстових матеріалів з графічними, анімаційними рішеннями; практична – із завдань та методичних вказівок до лабораторних робіт, прикладів, навчальних відеофільмів; контролюючого, який містить тести з усіх тем дисципліни; комунікативного (системи інтерактивного викладання).

Управляюча система дистанційного навчання Moodle, на базі якої розроблялися дистанційні курси в ХДУХТ, забезпечує взаємозв’язок всіх цих блоків і надає можливості комунікації (активної взаємодії) тих, що навчаються, з тьютором та між собою у процесі навчання, здійснення різного роду пізнавальної та творчої діяльності. Досвід застосування розроблених дистанційних курсів у навчанні свідчить про те, що студентам стало легше не лише отримати новий матеріал, швидко та зручно опрацювати інформацію вдома, перевірити самостійно свої знання з дисципліни та провести тестування, але якщо деякі питання виявилися незрозумілими – зв'язатися з тьютором, відправити своє запитання у режимі on-line, переглянути свої досягнення.

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Шишкалова Н.Ю. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Розвиток інформаційних і комунікативних технологій є запорукою успішного розвитку держави і основним двигуном науково-технічного прогресу. Довгострокові інтереси України полягають в створенні сучасної інноваційної економіки на основі стійкого розвитку високотехнологічних галузей промисловості. В даний час наша держава є частиною глобального інформаційного середовища, але ті можливості, що при цьому відкриваються слабо використовуються. Тому перед нами стоїть задача повернути інформаційний простір назустріч тим потребам, що є в економіки і в людей, в першу чергу, молодих людей, що здобувають освіту, вчених, дослідників, викладачів. Потрібно навчити людей з дитинства і на всіх етапах освітнього процесу правильно використовувати переваги електронних освітніх ресурсів. Але це неможливо виконати без впровадження і розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в сферу освіти і науки і забезпечення можливості широкого доступу до них. Цей процес потребує масштабного оновлення системи освіти і науки України, а саме:

- розвитку глобальних мереж передачі і обміну даних та засобів комп'ютерної і телекомунікаційної техніки, які дозволять викладачам і студентам, дослідникам і вченим отримати доступ практично до будь-яких джерел інформації, широкого використання нових, електронних видів інформаційних ресурсів, в тому числі навчальних, в процесі навчання, включаючи різні методи дистанційної освіти; - широкого впровадження інформаційних технологій для збереження, розвитку і ефективного використання науково-педагогічного потенціалу країни (електронні бібліотеки, електронні бази результатів НДДКР, електронна пошта, система довідково-методичної підтримки); - створення в університетах загальних навчальних курсів, з використанням потужних персональних комп’ютерів, комп’ютерних навчальних програм, з використанням електронних підручників, телеконференцій, тестових систем, мереж обміну даними; - сприянню професійному розвитку співробітників і молодіжних працівників в області інформаційних і комунікаційних технологій і підтримки їх готовності до виробництва і придбання відкритих освітніх ресурсів на різних європейських мовах; -розподіл бази даних результатів НДДКР по галузях знань.

ЗАДАЧИ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ В СФЕРЕ ИННОВАЦИОННЫХ ВНЕДРЕНИЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС

Яровая Л.И. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

В современном мире система высшего образования является движущей силой развития общества, фактором его гармонизации и стабильности. В связи с этим перед Высшей школой ставится серьёзная задача поиска новых эффективных образовательных систем, форм и концепций, способных отвечать вызовам времени и потребностям современного общества.

Всё многообразие человеческой деятельности стремительно развивается за счёт внедрения различных инноваций, которые значительно обогащают нашу жизнь, расширяя границы возможностей для нашей самореализации.

Применение интерактивных технологий, современных интернет-решений, дистанционное обучение, видеотрансляции, позволяющие принять участие в различных образовательных мероприятиях большому количеству учащихся, обучение проектированию с применением 3d-принтеров и т.д. активно используются в образовательном процессе в зарубежных странах.

К примеру, короткофокусные интерактивные проекторы, которые являются альтернативой дорогим интерактивным доскам, способны проецировать изображение на любой поверхности, совместимы практически с любым программным обеспечением, создающим и воспроизводящим образовательный контент.

Представляет интерес и такая новейшая разработка, предназначенная для преподавателя, как документ-камера. Она обладает повышенной яркостью изображения для работы в больших помещениях, компактностью и удобством в процессе изложения материала. Документ-камера подключается к проектору, что позволяет проецировать на настенный экран различные аналоговые объекты без использования ПК.Предусмотрена беспроводная передача изображения и звука по сети Wi-Fi, а также возможность управления несколькими такими проекторами, установленными в разных аудиториях от одного ПК. Использование подобных инноваций позволяет сделать процесс проведения лекции более интересным, живым и динамичным как для студентов, так и для самих преподавателей.

Модернизация должна охватить и такие отделы ВУЗов, задачей которых является хранение большого количества информации – архивы, библиотеки. Так, инновационная технология для хранения цифровых файлов в пяти

измерениях, известная как 5D Optical Memory (разработка Университета Саутгемптона) способна надежно и безопасно хранить рекордное количество данных на протяжении многих лет.5D-хранение данных вскоре может стать бесценным активом для учреждений с обширными историческими архивами, в том числе для научных библиотек, музеев или государственных реестров.

Применение новейших научных разработок подобного рода значительно расширит границы возможностей как преподавателей в изложении материала, так и студентов в получении необходимой им профессиональной информации в современной, интересной форме, а также даст им возможность вести активную международную деятельность и участвовать в масштабных проектах.

Инновационные внедрения в системе высшего образования предполагают тщательный подход к выбору образовательных технологий, форм и методов обучения. Обоснование внедрения конкретных инноваций должно основываться на психолого-педагогическом анализе опыта образовательного процесса, что поможет определить потребности будущих специалистов в период их профессиональной подготовки.Необходимо с особым вниманием учитывать индивидуальность студента, его способности и творческую направленность, так же как и разнообразие социо-культурных аспектов и специфики будущей профессиональной деятельности.

Целью обучения в Высшем учебном заведении является получение реально применимых на практике знаний. ВУЗ должен готовить специалистов, компетентных и эффективных в профессиональной деятельности, способных отвечать запросам современности. Поэтому каждая инновация должна быть апробирована, пройти необходимую профессиональную экспертизу. Любое внедрение педагогического нововведения должно быть предварительно подготовлено в техническом, организационном, и что особенно важно – в личностном, психологическом отношении.

Модернизация системы образования как фактора социального развития общества, её совершенствование, создание такой образовательной среды ВУЗов, которая бы обеспечивала доступность качественного современного образования, выявляя и поддерживая талантливую молодежь – вот основные задачи, стоящие перед Высшей школой.

Только активное, открытое взаимодействие преподавательского состава с учащимися ВУЗов, постоянный обмен специализированной информацией, общение в форме диалога и сотрудничества, анализ потребностей учащихся и запросов работодателей, и поддержка государства позволят добиться положительных изменений в системе образования и выйти на более высокий уровень педагогической культуры преподавателей и мотивации учащихся.

ЗМІСТ

МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ОСВІТИ

Aniskin Aleksej, Popov Oleg
Problems of students mobility between the Odessa State Academy Of Civil Engineering and Architecture and the University of North in framework of the ERASMUS program **4**

Dzhuguryan L., Dhzuguryan T.
System kształcenia i monitoringu wiedz w Polsce **5**

Khalilova – Chuvayeva J.A.
Distance education as an element of contemporary educational policy in Ukraine **7**

Ажаман І.А.
Дистанційна освіта – форма навчання сучасного студентства **9**

Азаров І.С., Дроздов М.О., ШлапакВ.О.
Інновації в сучасній освітньо-професійній підготовці військових фахівців у ВВНЗ **10**

Бельская Н.К.
Возможности реформы образования как шанс оптимизации образовательного процесса **12**

Беленченко Л.Ф., Громова Т.Г.
Про деякі аспекти підвищення якості державної атестації випускників професійно-педагогічних навчальних закладів **13**

Богдан О. В., Тарасевич Д. В.
Проблемы современного образования **16**

Бубнов І.В.
Законодавчо-правові засади щодо боротьби з плагіатом в науково-освітній сфері України **17**

Варфоломеєва О.А., Булишева Д.В., Белінський П.В.
Взаємоузгоджений розвиток системи сучасної освіти **20**

Васалатий Н.В., Тимофеева Е.С., Дакка В.С., Пенкова И.Н.
Интенсификация учебного процесса в колледже на основе модульных систем обучения **22**

Вельмиськин Д.И., Препелица Г.П., Хрущ А.В., Хрущ В.И.
Использование IT в преподавании технических дисциплин **23**

Выровой В.Н., Суханов В.Г.
Возможные тенденции развития учебного процесса **24**

Гілодо О.Ю.
Преимущества и недостатки 100 бальной системы оценивания знаний **26**

Данкеєва О.Є., Верховод Д.Е.
Компетентнісно орієнтований підхід при підготовці студентів будівельного факультету **28**

Діордієнко Л.Д., Семчук П.П.
Особливості взаємовідносин в колективах кафедр **31**

Довгань І.В., Дмитренко М.П., Кириленко Г.А.
Організація екологізації навчального процесу на кафедрі хімії та екології **33**

Дубініна Н.В.
Зміст і специфіка професійної діяльності майбутнього інженера-будівельника **34**

Закорчемний Ю.О., Закорчемна Н.О., Нагорнюк Н.П.
Про питання управління якістю підготовки фахівців в сучасних умовах **36**

Зотова Ю.В., Слюсаренко Т.М., Редунов Г.М.
Економічне виховання та викладання на основі економічного мислення **37**

Казакова М.В.
Цілісність та фрагментарність сучасної освіти **38**

Кисельова О.І., Волков С.Л.
Педагогічний і освітній менеджмент у системі вищої освіти **40**

Ковров А.В.
Імплементація закону «Про вищу освіту» та завдання методичної роботи в академії **43**

Корнило І.М., Курган П.Г., Король І.В.
Організація системи дистанційної освіти **44**

Кудінова О.Л.
Вища економічна освіта – норма життя **45**

Луханін В.В., Ройлян В.О., Сухін О.В.
Удосконалення системи вищої військової освіти на основі моніторингу якості діяльності ВВНЗ **47**

Ляшенко Д.Н., Анастасович В.В.
Пути трансформации преподавания комплекса нейродисциплин: философский аспект **50**

Мурашко А.В.
Рабочий конспект лекций для студентов – путь к повышению эффективности занятий **53**

Оленєв В.М., Оленєв М.В., Цапріка Д.С.
Аналіз задач системи військової освіти на сучасному етапі реформування Збройних сил України **56**

Садковська І.Ю.
Оцінка якості освітніх послуг та стандартизація вищої освіти **57**

Сліпчук В.Л.
Удосконалення структури професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні **59**

Троян А.О.
Модернізація навчального процесу при викладанні дисціпліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» **62**

Хропот С.Г.
Нові покоління стандартів вищої освіти: підходи до формування освітніх програм **63**

Ширяєва Н.Ю.
Політика ділової досконалості у галузевих стандартах вищої освіти **65**

Янушевич І.А.
Викладання філософії іноземною мовою для студентів технічних ВНЗ **66**

ЗАВДАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Bykova S., Kpogomu K., Zarvanska I.
The feature of the social adaptation of junior students **69**

Антонюк С.А.
О гуманитарной составляющей образования **71**

Бондарь Ю.С., Золотарева И.Н.
Задачи института кураторства в условиях технического ВУЗа **74**

Будянський Д.В.
Риторика та риторична культура педагога у сфері гумнітарного розвитку суспільства **76**

Вараксіна О.В.
Роль соціально-гуманітарних дисциплін у становленні професійних ціннісних орієнтацій студентів медичного коледжу **79**

Волківська Д.А.
Використання принципів лідерства-служіння у діяльності студентського активу університету **81**

Гурієнко К.О., Трухальская В.В., Черниш С.Б.
Питання комуникації у фомуванні особистості майбутнього лікаря **82**

Денисенко Ю.М.
Розвиток у студентів-архітекторів розуміння необхідності врахування в проектній діяльності духовних, естетичних і матеріальних потреб **83**

Душкін Ю.Г., Докучаєв С.П., Маміч В.В
Шляхи активізації освітньої діяльності у сфері гуманітарного розвитку суспільства **86**

Ейвас Л.Ф.
Тенденції розвитку системи підготовки вчителів декоративно-прикладного мистецтва в Україні **87**

Жигло О.О., Кір'янова О.В., Малюкова О.Ю.
Організація позанавчальної діяльністі студетів технічного університету в контексті гуманітарного розвитку суспільства **90**

Золотарьова І.М., Пономарьов О.С., Хом'якова О.В.
Лекція як засіб формування особистості при вивченні дисциплін гуманітарного циклу **92**

Кадієвська І.А.
Проблеми глобалізації сучасної освіти **94**

Кадієвська І.А., Сазонов В.В.
Методологічні аспекти досвіду проведення студентських олімпіад з гуманітарних дисциплін **97**

Каранфилова Е.В.
Влияние творческой деятельности на формирование личности будущего инженера **99**

Каранфилова Е.В., Тихоненко Е.
О роли мотивации в образовательном процессе **100**

Кармалюк С.П., Шманько О.В.
Інноваційні механізми формування ціннісних орієнтацій сучасної молоді в процесі навчання у ВНЗ **102**

Ковцур Е.Г.
Воспитательная работа в социальной среде ВУЗа **105**

Красюк І.А.
Питання формування професійних цінносних установок у майбутніх фахівців **106**

Любий Є.В.
Місце куратора у навчально - виховній роботі студента **107**

Мішурська Н.Ю., Зубченко О.В.
Важливість вивчення іноземної мови за фахом **109**

Муравьева И.А.
Инженер - носитель культуры **110**

Науменко І.А., Бербек В.Л.
Мотиви вибору спеціальності як фактор професійного становлення майбутнього провізора **111**

Нахмуров А.Н., Пинул Е.В.
О выборочных результатах анкетирования **113**

Невейкина Г.И.
К вопросу о развитии личностных особенностей студентов в аспекте гуманизации системы образования **115**

Огороднійчук І.А.
Інтеграція правових знань із дисциплінами гуманітарного циклу **117**

Олійник А.М.
Політична культура та її формування у студентів під час вивчення соціально-гуманітарних дисциплін **118**

Пастушенко О.В.
Роль гуманитарных дисциплин в образовательном процессе **121**

Пономарьова Н.В.
Виховна робота запорука толерантності **122**

Рибка Н.М.
Вимога часу: доктор філософії без знання філософії! **123**

Сасіна Л.О.
Визначення філософсько-педагогічних засад виховного процесу **125**

Старунова А.Л.
Логічна послідовність, точність і правильність – основні ознаки культури професійного мовлення **128**

Фесик Л.А., Сорокина Н.В.
Возрастающая роль высшего образования в развитии современного общества **130**

Хорсева Л.Ю., Чумак Л.А.
Математика как ключ к прогрессу **132**

Чугаєва Н.Ю.
Психологічна компетентність як фактор підготовки високоосвічених фахівців **134**

Шакура Ю.О., Голубова І.О.
Волонтерська робота у вищому навчальному закладі **135**

Шишкалова Н.Ю.
Завдання вищої освіти у сфері гуманітарного розвитку суспільства **138**

Яровая В.П.
Роль высшей школы в профессиональном самоопределении будущих архитекторов **140**

РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТІ

Аксьонова І.М.
Фундаментальні наукові дослідження у фаховій освіті студентів **143**

Арсирий В.А., Голубова Д.А., Обретенов В., Кравченко В.И.
Разработка магистерских работ на основе научных исследований в рамках хоздоговорных проектов **144**

Бабій І.М., Борисов О.О.
Модульне навчання при викладанні технології будівельного виробництва **146**

Булгаков Р.В., Головань А.В., Головань В.Г.
Напрями підвищення ефективності управління науковою та науково-технічною діяльністю вищих військових навчальних закладів **147**

Вей Цисюань
Оценочно-контрольная функция в деятельности менеджеров образования **148**

Ветрагон О.В.
Використання сучасних освітніх технологій в навчальному процесі **151**

Воинов А.П., Воинова С.А.
Как помочь студенту в постановке доклада на научной конференции **153**

Вялов В.А., Ткаченко І.А.
Проектна діяльність - інноваційний підхід до організації науково-методичної роботи в Лозівський філії Харківського автомобільно-дорожнього технікуму **156**

Гаврилюк В.П.
Практика студентів як основа наукової співпраці **158**

Гара А.А., Гара Ан.А.
Дистанционные технологии обучения: плюсы и минусы **159**

Гришин А.В.
Научно-исследовательская работа студентов ВУЗа, как важный фактор при формировании их профессиональной компетентности **161**

Ексарева Н.М., Ексарев В.А.
Опыт совместной интегрированной подготовки магистров архитектуры **162**

Єрмакова С.С.
Освіта як джерело інтелектуальних інновацій в умовах конвергенції інформаційних технологій **163**

Жмурко С.Г.
Застосування інноваційних методів під час викладання дисципліни «Медсестринство в хірургії» **166**

Клименко Є.В.
Вплив наукових досліджень на сучасний освітній процес **168**

Коробко О.А., Выровой В.Н.
Формирование образовательных программ в условиях смены научных идеологий **169**

Костяна Т.О.
Роль науково-дослідної роботи студента медичного коледжу у підготовці фахівця **171**

Краснянська Н.Д.
Тестування як засіб оцінки знань та вмінь студентів у вищій освіті **174**

Куковський А.Г., Кизима В.П., Семчук П.П.
Розвиток творчих здібностей студентів у процесі інженерної підготовки **177**

Лазарчук С.Ф.
Развитие инновационной деятельности в изучении английского языка **180**

Ляска О.П., Волинкіна Л.С.
Особливості організації дослідницької діяльності студентів інженерних спеціальностей **182**

Маміч В.В., Московчук О.С., Шумков І.О.
Проблеми іноваційної діяльності в освіті при підготовки військових фахівців у ВВНЗ **185**

Марчук Н.В.
Розвиток наукової та інноваційної діяльності в освіті **186**

Нарійчук Ф.Д.
Інноваційний вектор вищої школи **187**

Новский А.В., Ересько Е.Г.
Роль научных исследований в совершенствовании учебного процесса **190**

Педько І.А., Крутій Ю.С.
Сучасний стан впровадження автоматизованої системи управління на факультеті економіки та управління в будівництві **191**

Пилипенко Л. М., Данилова О.І.
Науково-дослідна робота студентів як складова наукової та інноваційної діяльності ВНЗ **193**

Попов О.А.
Результаты внедрения проекта TEMPUS SEHUD в ОГАСА **194**

Присяжнюк М.І., Бернаус Л.В.
Науково і навчально-дослідницька робота **195**

Сакалюк О.О
Використання інтерактивних методів навчання в процесі партнерської взаємодії учасників освітньої діяльності **196**

Свичинский С.В.
Участие в научно-исследовательских работах кафедры как способ повышения уровня подготовки специалистов по транспортных системам **199**

Семчук П.П., Куковський А.Г., Кизима В.П.
Питання розвитку концентрації та уваги у студентів технічних ВНЗ **202**

Сторожук С.С.
Образовательные инновации в подготовке квалифицированных специалистов архитектурно-художественных специальностей **205**

Титлов А.С., Титлова О.А., Козонова Ю.А
Об опыте применения тренажёрных и тестовых систем в учебном процессе **207**

Тищенко І.В., Бондарева О.О.
Деякі аспекти мотивації студентів до наукової роботи під час навчання у медичному виші **208**

Фощ А.В., Керш В.Я.
Научная деятельность студентов – необходимый компонент системы высшего образования **209**

Цубенко В.Л.
Українсько-польське співробітництво в освітній сфері **211**

Цуркан А.В., Панченко А.А., Филиппова Т.В., Якутко И.В.
Интернет-технологии в подготовке младших специалистов по технике **214**

Шкрабик И.В.
Інноваційний підхід при викладанні будівельних дисциплін **215**

Шкребець Н.В.
Викладання української мови та української мови за професійним спрямуванням у контексті інноваційних процесів **218**

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Antoniuk N.R., Bachinskij V.V., Moskalova C.M.
Ways to improve the employment of graduates **221**

Аболешкин С.Е., Веретенник А.М., Журавлев Ю.И., Кривченко Ю.В.
Применение информационных технологий в преподавании технических дисциплин **223**

Азаров І.С., Дроздов О.М., Шлапак В.О.
Досвід використання сучасних інформаційних технологій в управлінні якістю організації та результативності самостійної роботи курсантів (студентів) ВВНЗ **224**

Асабашвілі С.Д.
Удосконалення електронного середовища навчання **226**

Василенко А.Б., Акопова А.А.
Компьютерные технологий в учебном процессе творческих специальностей **228**

Васильченко Л.В., Мерікова Н.Л., Горностаєва Н.Ю., Кравченко Т.Ю., Копійка Г.К., Шевченко І.М.
Роль інтернет-технологій у практиці післядипломного навчання лікарів-педіатрів **229**

Гикало Ю.В., Левченко А.О., Маміч В.В.
Удосконалення інформаційного забезпечення освіти шляхом підвищення мотивації творчої діяльності навчаємих **230**

Гнип О.П., Раєцька К.О., Чуб О.А.
Використання інформаційних технологій для підвищення якості освіти **231**

Горліченко М.Г.
Організація інформаційно-комунікативної діяльності в сучасній системі вищої освіти **233**

Грачёв И.А.
Трехмерное проектирование инженерных сооружений и коммуникаций **235**

Гурієнко К.О., Трухальская В.В., Черниш С.Б.
Мультимедійні технології в процесі навчання на кафедрі пропедевтики педіатрії ОНМЕДУ **237**

Даниленко А.В.
Роль інформаційних технологій при підготовці фахівців для житлово-комунального господарства **238**

Добролюбська Г.І., Добролюбська Ю. А.
Перспективи та проблеми впровадження електронних технологій в освітній процес **239**

Думанская В.В., Калинин А.А., Марченко В.С.
Совершенствование методики преподавания графических дисциплин с учетом темпов всеобщей компьютеризации **242**

Іванова О.С.
Інформаційно-ресурсне забезпечення вищої технічної освіти в умовах інтелектуалізації знань **244**

Каранфилова Е.В., Коба Л.
Внедрение инновационных технологий в процесс обучения студентов инженерных специальностей **247**

Ковров А.В., МенейлюкА.И., Бабий И.Н.
О проекте развития коммуникаций ОГАСА в интернет пространстве **249**

Колій О.С.
Стан та тенденції впровадження інтернет технологій, як організації навчальної взаємодії **251**

Король В.Ю.
Применение PTVVisionVisum в рамках дисциплины «Моделирование транспортных систем» **253**

Коцюрубенко О.М., Кушнір О.М.
Застосування інтернет-інструментів для підвищення ефективності взаємодії зі студентами **255**

Кущенко І.М.
Сучасні інформаційні засоби навчання при викладанні української мови і літератури в школі **256**

Лисенко А.О.
Використання дистанційних технологій в навчальному процесі **258**

Лиськова С.В.
Формування єдиного підходу в обгрунтуванні системоутворюючих елементів освітнього та інформаційного просторів **260**

Лукашенко Л.Э., Олейник Н.В.
Современные образовательные технологии и методы их использования в учебном процессе **262**

Макаренко О.В., Каримова М.М.
Использование платфомы MOODLE для дистанционного обучения по дисциплине «Фармакоэкономика» **264**

Малинка О.В., Бойченко В.Д.
Методологічні характеристики дистанційної освіти **265**

Мацегора Н.А., Шпота О.Є., Опаріна Т.П., Бабуріна О.А., Полякова С.О., Леоненко-Бродецька О.М., Голубенко М.Ю.
Позитивні та негативні моменти дистанційного навчання **266**

Мосічева І.І., Марченко М.В.
Інформаційні технології та сучасні активні форми інженерної освіти **267**

Мосьпан Н.В.
Використання сучасних освітніх технологій у навчальному процесі **269**

Нак М.М.
Використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання при розв'язуванні алгебраїчних задач **270**

Неутов С.П., Крантовська О.М., Петров М.М.
Використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі на кафедрі опору матеріалів **273**

Неутов С.Ф., Крантовская Е.Н.
Внедрение виртуальных лабораторных работ в учебный процесс **274**

Нефедов Н.А.
Использование информационных технологий в организации лабораторных работ **275**

Окара Д.В., Денисенко В.Ю., Орлов Є.В.
Щодо використання електронного підручника в навчальному процесі **276**

Островський П.І., Чернишев В.Г., Шинкаренко В.М., Хрістіченко О.П.
Інформаційно-комунікаційні технології при викладанні математичних дисциплін **278**

Петрищенко Н.А., Серьогіна Н.В.
Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процессі **280**

Сморж М.В., Сморж В.И., Редунов Г.М.
Програмное обеспечение в автоматизированном обучении информатике и математике **283**

Степанюк Г.Н.
Скайп в процессе обучения иностранным языкам в ВУЗе **284**

Стефанчук А., Козуб С.А., Корченко Г.М.
Використання ІКТ на уроках української мови та літератури, світової літератури в ОККТ **285**

Терлич С.В., Гречко В.В., Калнауз А.О.
Електронний підручник як засіб дистанційного навчання **286**

Чаговець В.В.
Інформаційно-ресурсне забезпечення викладання дисциплін інженерного спрямування **287**

Шишкалова Н.Ю.
Розвиток інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки **288**

Яровая Л.И.
Задачи высшей школы в сфере инновационных внедрений в образовательный процесс **289**